

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра обліку і аудиту

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота

**Фінансовий моніторинг у системі забезпечення економічної
безпеки суб'єкта господарювання: обліково-аналітичний аспект**

Черній Наталія Валеріївна

Студент(ка) II-го курсу

Освітня програма «Міжнародний облік і оподаткування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Рівень вищої освіти: магістр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № 3 / 27 жовтня 2023 р.

Науковий керівник:

Стойка Наталія Степанівна

кандидат економічних наук, доцент

Завідувач кафедри _____:

Бачо Роберт Йосипович

доктор економічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «__» _____ 2025 року

Протокол № _____ / _____ 2025

**Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II**

Кафедра обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота

**Фінансовий моніторинг у системі забезпечення економічної безпеки
суб'єкта господарювання: обліково-аналітичний аспект**

Рівень вищої освіти: магістр

Виконавець: студент(ка) II-го курсу

Черній Наталія Валеріївна

освітня програма «Міжнародний облік і оподаткування»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: Стойка Наталія Степанівна

кандидат економічних наук, доцент

.

Рецензент:

Берегове
2025

**Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola**

Számvitel és Auditálás Tanszék

**PÉNZÜGYI MONITORING A GAZDASÁGI
ENTITÁS GAZDASÁGBIZTONSÁGI RENDSZERÉBEN: SZÁMVITELI ÉS
ELEMZÉSI ASPEKTUS**

Diplomamunka

Készítette: Cserni Natália

II évfolyamos hallgató

„Nemzetközi számvitel és Adóügy” képzési program

071 „Számvitel és Adóügy” szakos hallgató

Témavezető: Sztojka Natália

(a gazdaságtudományok kandidátusa, docens)

Recenzens:

Beregszász – 2025

ЗМІСТ

Вступ	6
Вступ угорською мовою	11
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО	15
МОНІТОРИНГУ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ	
БЕЗПЕКИ АТ «ОТП БАНК».	
1.1 Сутність та підсистеми економічної безпеки	15
1.2. Методи та критерії оцінки економічної безпеки банківських установ.	30
1.3 Місце фінансового моніторингу у системі забезпечення економічної безпеки.	36
Висновки до розділу I	39
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ТА	42
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО	
МОНІТОРИНГУ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	
2.1. Фінансовий моніторинг економічних процесів і явищ, що дестабілізують економічний стан	42
2.2. Організація та методика здійснення фінансового моніторингу в АТ	44
2.3. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового моніторингу АТ	48
2.4. Складання та подання звітності у сфері фінансового моніторингу	54
Висновки до розділу II	56
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВОГО	59
МОНІТОРИНГУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ	
БЕЗПЕКИ ОТП БАНКУ	
3.1. Умови взаємодії внутрішнього і зовнішнього середовища як основи механізму забезпечення стійкої економічної безпеки	59
3.2. Структура фінансового моніторингу забезпечення стійкої економічної безпеки і його реалізація	63
3.3. Нейтралізація регіональних чинників загроз економічній безпеці	69
Висновки до розділу III	73
Висновки і пропозиції	75
Висновки і пропозиції угорською мовою	77
Список використаної літератури	79
Додатки	84
Анотація	87
Анотація угорською мовою	88
Анотація англійською мовою	89

TARTALOM

BEVEZETÉS UKRÁN NYELVEN	6
BEVEZETÉS	11
1. FEJEZET: A PÉNZÜGYI MONITORING ELMÉLETI ALAPJAI A VÁLLALKOZÁS GAZDASÁGI BIZTONSÁGÁNAK RENDSZERÉBEN AZ OTP BANK	15
1.1. A gazdasági biztonságának lényege és alrendszerei	15
1.2. A gazdasági biztonság értékelésének módszerei és kritériumai	30
1.3. A pénzügyi monitoring helye a gazdasági biztonság rendszerében	36
KÖVETKEZTETÉSEK AZ I. FEJEZETHEZ	39
2. FEJEZET: SZERVEZETI ÉS MÓDSZERTANI MEGKÖZELÍTÉSEK A PÉNZÜGYI MONITORINGRA AZ RENDSZERÉBEN SZÁMVITELI ÉS ELEMZÉSI ASPEKTUS	42
2.1. A gazdasági helyzetet destabilizáló gazdasági folyamatok és jelenségek pénzügyi monitoringja	42
2.2. A pénzügyi monitoring szervezése és módszertana az	44
2.3. A pénzügyi monitoring számviteli és elemzési háttere az	48
2.4. A pénzügyi monitoring területén készített jelentések összeállítása és benyújtása	54
KÖVETKEZTETÉSEK A II. FEJEZETHEZ	56
3. FEJEZET: A PÉNZÜGYI MONITORING MECHANIZMUSÁNAK KIDOLGOZÁSA AZ GAZDASÁGI BIZTONSÁGÁNAK FENNTARTÁSA ÉRDEKÉBEN	59
3.1. A belső és külső környezet kölcsönhatásának feltételei a gazdasági biztonság fenntartásának mechanizmusában	59
3.2. A gazdasági biztonság fenntartását szolgáló pénzügyi monitoring struktúrája és megvalósítása	63
3.3. A regionális tényezők, amelyek veszélyeztetik az gazdasági biztonságát, semlegesítése	69
KÖVETKEZTETÉSEK A III. FEJEZETHEZ	73
KÖVETKEZTETÉSEK UKRÁN NYELVEN	75
KÖVETKEZTETÉSEK	77
FELHASZNÁLT IRODALMAK JEGYZÉKE	79
MELLÉKLETEK	84
ABSZTRAKT	87
ABSZTRAKT MAGYAR NYELVEN	88
ABSZTRAKT ANGOL NYELVEN	89

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Актуальність теми щодо питання фінансового моніторингу в Україні зумовлена зростаючою необхідністю посилення економічної безпеки банківських установ в умовах глобалізації та фінансових ризиків, що виникають внаслідок економічних та політичних змін. Україна, як частина міжнародної економічної спільноти, стикається з численними викликами у сфері фінансової безпеки, що потребує ефективних механізмів контролю та моніторингу для виявлення та запобігання фінансовим порушенням, таким як відмивання коштів, фінансування тероризму та інші загрози.

Завдяки постійним змінам в економічному середовищі та розвитку нових фінансових інструментів і технологій, фінансовий моніторинг став важливим елементом системи забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання. Суб'єкти господарювання повинні враховувати як внутрішні, так і зовнішні фактори, які можуть впливати на їх економічну стабільність. У цьому контексті фінансовий моніторинг виступає як ефективний інструмент для забезпечення своєчасного реагування на можливі загрози та запобігання фінансовим ризикам.

Особливо важливою є роль фінансового моніторингу у банківських установах, зокрема в де постійно здійснюється оцінка та контроль фінансових потоків для запобігання шахрайству та інших негативних явищ, які можуть зашкодити стабільності банківської системи. Враховуючи специфіку діяльності банків і постійні зміни в законодавстві, необхідно постійно вдосконалювати методи фінансового моніторингу та адаптувати їх до нових умов.

Питанням фінансового моніторингу у системі забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання вивчали, як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Сутність економічної безпеки розглянуто в працях Олійник Т.І. [1, с.43], Штулер І., Шевченко [2, с. 60]. Питання щодо економічної безпеки суб'єктів

господарювання досліджувались в працях Васильців Т.Г. [3], Волошин В. І. [3], Бойкевич О. Р. [3], Каркавчук В. В. [3], Козаченко Г. В. [5], Пономарьов В. П. [5]. Ж. С. Шило [5] , М. Ю. Кречко [5] займались дослідженням методів оцінки рівня економічної безпеки. З огляду на зростаючу важливість фінансового моніторингу в сучасних умовах, особливо в банківському секторі, актуальність цієї теми є безперечною. Розробка ефективних механізмів фінансового моніторингу сприятиме зміцненню економічної безпеки суб'єктів господарювання, покращенню прозорості фінансових операцій, підвищенню довіри до національних фінансових установ та адаптації українських банків до міжнародних стандартів фінансової безпеки.

Мета дослідження полягає у дослідженні фінансового моніторингу для забезпечення економічної безпеки

Для реалізації поставленої мети, виокремлені наступні **завдання**:

1. Дослідити сутність та підсистеми економічної безпеки суб'єкта господарювання.
2. Вивчити методи та критерії оцінки економічної безпеки
3. Визначити місце фінансового моніторингу у системі забезпечення економічної безпеки
4. Дослідити фінансовий моніторинг економічних процесів і явищ, що дестабілізують економічний стан.
5. Визначити особливості організації та методики здійснення фінансового моніторингу в [REDACTED]
6. Визначити обліково-аналітичне забезпечення фінансового моніторингу [REDACTED]
7. Розглянути процес складання та подання звітності у сфері фінансового моніторингу.
8. Визначити умови взаємодії внутрішнього і зовнішнього середовища як основи механізму забезпечення стійкої економічної безпеки.
9. Обґрунтувати структура фінансового моніторингу забезпечення стійкої економічної безпеки і його реалізація.

10. Дослідити нейтралізацію регіональних чинників загроз економічній безпеці

Об'єкт дослідження: фінансовий моніторинг банківських установ

Предмет дослідження є організаційно-методичні підходи до фінансового моніторингу у системі забезпечення економічної безпеки банківської установи: обліковий аспект.

В процесі дослідження використовувались наступні методи дослідження: узагальнення, пояснення, аналіз, синтез, спостереження, порівняння, абстрагування, опис, а саме теоретичний аналіз - опрацювання інформації з доступних опублікованих джерел (енциклопедій, Інтернет-ресурсів, авторефератів, досвіду науковців); порівняльний аналіз - для узагальнення отриманих даних з метою систематизації характеристик об'єкту дослідження; узагальнення даних дослідження;

Наукова новизна одержаних результатів полягає в комплексному узагальненні сучасних нормативно-правових актів, що регулюють фінансовий моніторинг в банківських установах, а також у розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення існуючого механізму фінансового моніторингу в Україні. Особливу увагу в роботі приділено аналізу міжнародного досвіду у сфері фінансового моніторингу та його інтеграції в українську банківську практику. На основі порівняльного аналізу законодавства та практик різних країн, були виявлені найефективніші підходи до організації фінансового моніторингу, які можуть бути адаптовані для підвищення ефективності внутрішніх процесів банківських установ в Україні.

Дослідження також спрямоване на визначення основних проблем та викликів, що виникають під час впровадження фінансового моніторингу в банківській системі, зокрема на рівні організаційної структури та технічного забезпечення. Важливим аспектом є рекомендації щодо вдосконалення механізмів виявлення та запобігання фінансовим злочинам, таким як відмивання коштів та фінансування тероризму, з використанням сучасних

технологій та інструментів, що забезпечують більшу прозорість і ефективність моніторингу.

Також, у роботі розглядається вплив вдосконаленого фінансового моніторингу на стійкість банківської системи та покращення конкурентоспроможності банківських установ в умовах глобалізації та інтеграції в міжнародну економічну спільноту. Запропоновано конкретні кроки щодо удосконалення внутрішньої політики банків у сфері фінансового моніторингу, що включають зміни у процесах управління ризиками, поліпшення комунікацій між органами фінансового моніторингу та іншими національними і міжнародними регуляторами.

Таким чином, наукова новизна роботи полягає у розробці нових підходів та рекомендацій щодо оптимізації механізмів фінансового моніторингу в банківській сфері, що сприятимуть підвищенню ефективності виявлення та запобігання фінансовим правопорушенням, а також підвищенню стабільності та конкурентоспроможності національних банків на міжнародному рівні.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблені в ході дослідження рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення фінансового моніторингу можуть бути ефективно застосовані для покращення внутрішніх процесів [REDACTED]. Отримані висновки, зокрема щодо оптимізації механізмів виявлення фінансових порушень і запобігання відмиванню коштів, можуть сприяти удосконаленню існуючих процедур та впровадженню нових технологій для підвищення ефективності моніторингу в банківській установі. Рекомендації щодо інтеграції міжнародного досвіду в процеси фінансового моніторингу допоможуть покращити прозорість і ефективність роботи [REDACTED] в умовах глобалізації фінансових ринків та жорсткішого регулювання з боку міжнародних організацій.

Ці результати можуть бути корисними не тільки для [REDACTED] але й для інших банківських установ, які прагнуть удосконалити свої фінансові моніторингові процеси, посилити боротьбу з фінансовими злочинами та забезпечити більшу відповідність вимогам національних та міжнародних

стандартів. Використання рекомендацій дозволить банкам підвищити їхню фінансову стабільність, забезпечити високий рівень довіри з боку клієнтів і партнерів, а також укріпити конкурентоспроможність на ринку банківських послуг.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається з вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел.

Розділ перший присвячений теоретичним основам економічної безпеки суб'єкта господарювання, де розглядаються основні підсистеми економічної безпеки та методи оцінки, що використовуються для забезпечення стабільності діяльності банківських установ в умовах зовнішніх і внутрішніх загроз. Окремо увага приділяється фінансовому моніторингу, як важливому елементу цієї системи, що забезпечує своєчасне виявлення фінансових порушень і порушень законодавства.

У другому розділі розглядаються організаційно-методичні підходи до фінансового моніторингу в [] зокрема методи виявлення дестабілізуючих економічних явищ, організація процесу моніторингу в банку, а також обліково-аналітичне забезпечення та складання звітності в цій сфері.

Розділ третій орієнтований на розробку механізму фінансового моніторингу для забезпечення стійкої економічної безпеки в [] включаючи детальний аналіз умов взаємодії внутрішнього і зовнішнього середовища, структуру та реалізацію цього механізму, а також способи нейтралізації регіональних загроз економічній безпеці.

Повний обсяг кваліфікаційної роботи – 83 сторінок. Робота ілюстрована 5 рисунками та містить 1 таблиць.

Інформаційна база дослідження. В процесі дослідження використовувались наукові публікації українських та зарубіжних дослідників, монографії, нормативно-правова база, Інтернет ресурси, практичний матеріал []

BEVEZETÉS MAGYAR NYELVEN

A téma aktualitása. A pénzügyi monitoring fontossága Ukrajnában a vállalatok gazdasági biztonságának megerősítésére irányuló növekvő szükségességgel magyarázható, különösen a globalizáció és a gazdasági, politikai változások következtében felmerülő pénzügyi kockázatok figyelembevételével. Ukrajna, mint a nemzetközi gazdasági közösség része, számos kihívással néz szembe a pénzügyi biztonság terén, ami hatékony kontroll- és monitoring mechanizmusokat igényel a pénzügyi jogsértések, például a pénzmosás, a terrorizmus finanszírozása és más fenyegetések felismerésére és megelőzésére.

A gazdasági környezet folyamatos változása és az új pénzügyi eszközök és technológiák fejlődése révén a pénzügyi monitoring a gazdasági biztonság biztosításának fontos elemévé vált. A vállalatoknak figyelembe kell venniük mind a belső, mind a külső tényezőket, amelyek hatással lehetnek gazdasági stabilitásukra. E kontextusban a pénzügyi monitoring hatékony eszközként szolgál a potenciális fenyegetésekre való időben történő reagálás biztosításában, valamint a pénzügyi kockázatok megelőzésében.

Különösen fontos a pénzügyi monitoring szerepe a banki intézményekben, különösen az [REDACTED], ahol folyamatosan értékelik és ellenőrzik a pénzügyi áramlásokat a csalások és egyéb negatív jelenségek megelőzése érdekében, amelyek veszélyeztethetik a bankrendszer stabilitását. Figyelembe véve a bankok tevékenységének sajátosságait és a jogszabályi változások folyamatos ütemét, elengedhetetlen, hogy folyamatosan tökéletesítsük a pénzügyi monitoring módszereit, és alkalmazkodjunk az új körülményekhez.

Az 1. fejezet a vállalati gazdasági biztonság elméleti alapjainak szentelt, ahol a gazdasági biztonság főbb alrendszerei és az értékelési módszerek kerülnek bemutatásra, amelyek a vállalatok stabil működésének biztosítására szolgálnak a külső és belső fenyegetések környezetében. Külön figyelmet kap a pénzügyi monitoring, mint ennek a rendszernek a fontos eleme, amely biztosítja a pénzügyi jogsértések és törvénysértések időben történő felismerését.

A 2. fejezet az [] pénzügyi monitoringjának szervezeti és módszertani megközelítéseit vizsgálja, különös figyelmet fordítva a gazdaságot destabilizáló jelenségek felismerési módszereire, a banki monitoring folyamat szervezésére, valamint a könyvviteli és analitikai támogatásra és a jelentéskészítésre ezen a területen.

A 3. fejezet a pénzügyi monitoring mechanizmusának kidolgozására irányul az [] gazdasági biztonságának fenntartása érdekében, beleértve a belső és külső környezet kölcsönhatásának részletes elemzését, a mechanizmus felépítését és végrehajtását, valamint a gazdasági biztonságot fenyegető regionális fenyegetések semlegesítésére szolgáló módszereket.

A pénzügyi monitoring növekvő fontosságának figyelembevételével, különösen a banki szektorban, e téma aktualitása kétségtelen. A pénzügyi monitoring hatékony mechanizmusainak kidolgozása hozzájárul a vállalatok gazdasági biztonságának megerősítéséhez, a pénzügyi tranzakciók átláthatóságának javításához, a nemzeti pénzügyi intézményekbe vetett bizalom növeléséhez, valamint az ukrán bankok nemzetközi pénzügyi biztonsági normákhoz való alkalmazkodásához.

A kutatás célja a pénzügyi monitoring vizsgálata a gazdasági biztonság biztosítása érdekében. A cél eléréséhez a következő feladatokat foglalmaztuk meg:

- meghatározni a pénzügyi monitoring elméleti alapjait,
- elvégezni az [] pénzügyi monitoringjának elemzését és módszereit,
- meghatározni a pénzügyi monitoring hatását a gazdasági biztonság fenntartására.

A kutatás tárgya: a banki intézmények pénzügyi monitoringja. A kutatás tárgya: a pénzügyi monitoring szervezeti és módszertani megközelítései. A kutatás során a következő módszereket alkalmaztuk: elméleti elemzés - az elérhető publikált források (enciklopédiák, internetes források, disszertációk, tudományos tapasztalatok) feldolgozása; összehasonlító elemzés - az adataink összegzésére és a kutatási objektum jellemzőinek rendszeresítésére; az adatok összegzése.

A tudományos újítás a pénzügyi monitoringot szabályozó jelenlegi jogszabályok komplex összegzésében, valamint az ukrán pénzügyi monitoring

mechanizmusának tökéletesítésére vonatkozó gyakorlati ajánlások kidolgozásában rejlik. A munka különösen a nemzetközi pénzügyi monitoring tapasztalatainak elemzésére és az ukrán banki gyakorlatba való integrálására összpontosít. Az egyes országok jogszabályainak és gyakorlatainak összehasonlító elemzése alapján a legjobb pénzügyi monitoring megközelítések kerültek azonosításra, amelyek alkalmazhatóak a banki belső folyamatok hatékonyságának növelésére Ukrajnában.

A kutatás célja továbbá az alapvető problémák és kihívások meghatározása, amelyek a pénzügyi monitoring bevezetése során merülnek fel a banki rendszerben, különös figyelmet fordítva a szervezeti struktúrára és a technikai támogatásra. Fontos szempont a pénzügyi bűncselekmények, például pénzmosás és terrorizmus finanszírozásának felismerésére és megelőzésére szolgáló mechanizmusok tökéletesítésére irányuló ajánlások, a modern technológiák és eszközök alkalmazásával, amelyek nagyobb átláthatóságot és hatékonyságot biztosítanak a monitoringban.

A munka továbbá a pénzügyi monitoring fejlesztésének hatását vizsgálja a bankrendszer stabilitására és a banki intézmények versenyképességének javítására a globalizáció és a nemzetközi gazdasági közösségbe való integráció fényében. Konkrét lépéseket javasolunk a bankok belső politikájának tökéletesítésére a pénzügyi monitoring területén, amelyek a kockázatkezelési folyamatok változásait, a pénzügyi monitoring szerveinek és egyéb nemzeti és nemzetközi szabályozóknak a kommunikációját javítják.

A munka tudományos újdonsága tehát az új megközelítések és ajánlások kidolgozásában rejlik, amelyek a pénzügyi monitoring mechanizmusainak optimalizálására vonatkoznak a banki szektorban, és hozzájárulnak a pénzügyi jogsértések felismerésének és megelőzésének hatékonyságának növeléséhez, valamint a nemzeti bankok stabilitásának és versenyképességének növeléséhez nemzetközi szinten.

A kutatás gyakorlati jelentősége abban rejlik, hogy az elkészített ajánlások és javaslatok a pénzügyi monitoring tökéletesítésére hatékonyan alkalmazhatók az Bank belső folyamataiban. Az eredmények, különösen a pénzügyi jogsértések

felismerésének és a pénzmosás megelőzésének optimalizálására vonatkozóan, hozzájárulhatnak a meglévő eljárások fejlesztéséhez és új technológiák bevezetéséhez a monitoring hatékonyságának növelése érdekében. Az ajánlások a nemzetközi tapasztalatok integrálására vonatkozóan hozzájárulnak az [] átláthatóságának és hatékonyságának javításához a globális pénzügyi piacok és a nemzetközi szervezetek szigorúbb szabályozása mellett.

Ezek az eredmények nemcsak az [] számára lehetnek hasznosak, hanem más pénzintézetek számára is, amelyek tökéletesíteni kívánják pénzügyi monitoring folyamataikat, fokozni szeretnék a pénzügyi bűncselekmények elleni küzdelmet, és biztosítani a nemzeti és nemzetközi szabványoknak való nagyobb megfelelést. Az ajánlások alkalmazása lehetővé teszi a bankok számára, hogy növeljék pénzügyi stabilitásukat, biztosítsák a magas szintű bizalmat az ügyfelek és partnerek részéről, valamint megerősítsék versenyképességüket a banki szolgáltatások piacán.

A kutatás szerkezete és terjedelme: Az alapidiplomamunka bevezetésből, három fejezetből, az egyes fejezetek összefoglalóiból, a végkövetkeztetésekből és a felhasznált források listájából áll. A munka teljes terjedelme: 83 oldal. A munka 5 ábrákat és 1 táblázatot tartalmaz.

A kutatás információs bázisa: A kutatás során ukrán és külföldi kutatók tudományos publikációit, monográfiákat, valamint az [] gyakorlati anyagait használták.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

1.1 Сутність та підсистеми економічної безпеки

Однією з умов сталого розвитку суб'єктів господарювання є наявність ефективної системи економічної безпеки, яка є важливим об'єктом управління як на макро-, так і на мікрорівні. Проте питання економічної безпеки досі є недостатньо розробленими як у теоретичному, так і у практичному аспектах. Багато вітчизняних суб'єктів господарювання не розуміють важливості цього питання і не мають чіткого уявлення про об'єкт і предмет діяльності служб економічної безпеки. Часто діяльність таких служб обмежується захистом від конкурентів і злочинних угруповань, хоча безпечний стан кожного суб'єкта господарювання є важливим для суспільства і держави, оскільки вони є важливими елементами державної соціальної та фіскальної політики [1].

Відсутність цілісної системи організації безпеки, недосконалість законодавчої бази та механізмів захисту економічних інтересів суб'єктів господарювання робить проблему економічної безпеки особливо актуальною. Поточний стан економіки і регулярні економічні кризи підтверджують необхідність розробки методів оцінки загроз та підвищення економічної безпеки бізнесу. Ефективна система економічної безпеки повинна забезпечувати зниження ризиків у багатьох сферах та створювати умови для ефективної діяльності суб'єкта господарювання, своєчасно виявляючи і нейтралізуючи загрози [2].

Економічна безпека суб'єктів господарювання є складним і багатовимірним поняттям, що підтверджується різноманітністю наукових підходів до його сутності та класифікації загроз, які на неї впливають. Забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання — це безперервний процес, спрямований на зниження ризиків та різноманітних

загроз для його ефективного функціонування, сталого розвитку та досягнення поставлених цілей на різних етапах економічного циклу [2].

Основні завдання, спрямовані на нейтралізацію загроз і попередження зниження рівня економічної безпеки суб'єктів господарювання, включають створення ефективної системи економічної безпеки. Метою цієї системи є розробка способів запобігання можливим загрозам та визначення напрямків мінімізації негативних впливів на діяльність суб'єктів господарювання.

Ефективна система економічної безпеки суб'єктів господарювання створить умови для його успішного функціонування, досягнення максимальних результатів, визначених бізнес-цілями, в умовах жорсткої конкуренції і значних економічних ризиків шляхом своєчасного виявлення і нейтралізації різноманітних загроз і небезпек економічній стійкості суб'єкта господарювання.

Поняття «економічна безпека» є відносно новим визначенням для України, в економічній літературі та нормативно-правових документах використовується в 90-х роках після здобуття незалежності країни. Слово «безпека» походить від латинського «securitas», що означає «без турботи, страху», а етимологічно воно має грецьке походження і перекладається як «володіти ситуацією». В Оксфордському тлумачному словнику безпека визначається як: «1) свобода чи захист від небезпеки чи тривоги; 2) заходи, вжиті для забезпечення безпеки країни, особи, цінностей» [2].

В наукових працях спостерігається нова термінологія така як «загроза безпеці», «індикатор безпеки», «порогове значення безпеки», «нейтралізація загроз», «забезпечення національної та економічної безпеки», «фінансова безпека», «регіональна та міжнародна безпека», «макроекономічна безпека» тощо). Виникло нова методологічна основа, яка прийняла створенню галузі економічних досліджень — науки про економічну безпеку держави, названої «екосестейт». З кінця 1990-х років спостерігається інтерес до даного напрямку наукових досліджень. «Екосестейт» походить від слів англійської мови що характеризує «economic security of state». Екосестейт в працях дослідники виокремлюють як науку, оскільки вона має власну методологію. Саме

Г. Пастернак-Таранушенко вважається першим дослідником науки про економічну безпеку та вважається основоположником цього напрямку дослідження [1].

Згідно з різними науковими напрямами та підходами, економічна безпека розглядається як складова національної безпеки, або як окремий, самостійний предмет наукових досліджень. На нашу думку, істина знаходиться посередині. Ми погоджуємося з О.С. Власюком, що економічну безпеку слід розглядати як самостійний предмет наукового дослідження. Таким чином в результаті досліджень необхідно враховувати взаємозв'язки між економічним, соціальним, політичним, екологічним, інформаційним та іншими видами безпеки. Більшість зарубіжних науковців вважають економічну безпеку самостійним предметом досліджень. Саме у зв'язку з запровадженням в Україні спеціальностей «Економічна безпека держави» та «Економічна безпека підприємства» поширилась та стала домінуючою думка серед українських вчених, що економічна безпека є самостійним предметом досліджень [2].

Незважаючи на певні досягнення у формуванні понятійного апарату екосистеми, ще не повністю розроблено наукове наповнення окремих понять і визначень поліскладної системи економічної безпеки та її підсистем і елементів — тезаурусу. Тезаурус (від грец. — скарб) означає спеціальну термінологію і терміни спеціальної галузі знань [2].

В праці О.С. Власюка розглянуті основні характеристики економічної безпеки як науки, визначено, що економічна безпека держави є невід'ємною складовою національної безпеки держави, яка характеризується певною логікою розвитку та функціонування, структурою, що робить вплив на всі інші аспекти безпеки особистості, суспільства і держави [2].

Вважаємо, що об'єктом дослідження екосистеми є глобальна, національна, регіональна, підприємницька та індивідуальна безпека, яка визначається станом економіки, що повинен зберігатися та розвиватися в прогресивних масштабах. Основою в питаннях економічної безпеки є вивчення

та захист заінтересованих від внутрішніх і зовнішніх загроз як в економіці так і загалом [2].

Аналіз сучасних наукових джерел дозволив класифікувати підходи до визначення економічної безпеки: а) як процес задоволення потреб; б) з точки зору захисту національних інтересів; в) як стан системи; г) як умова стабільного розвитку; д) як властивості елементів системи; е) як система запобігання шкоди; є) як система заходів безпеки; ж) з точки зору економічної стійкості та незалежності; з) як сукупність умов та факторів; і) як динамічний розвиток елементів системи.

На нашу думку, ієрархічна структура системи економічної безпеки повинна виглядати таким чином, як видно із рисунку. [2]

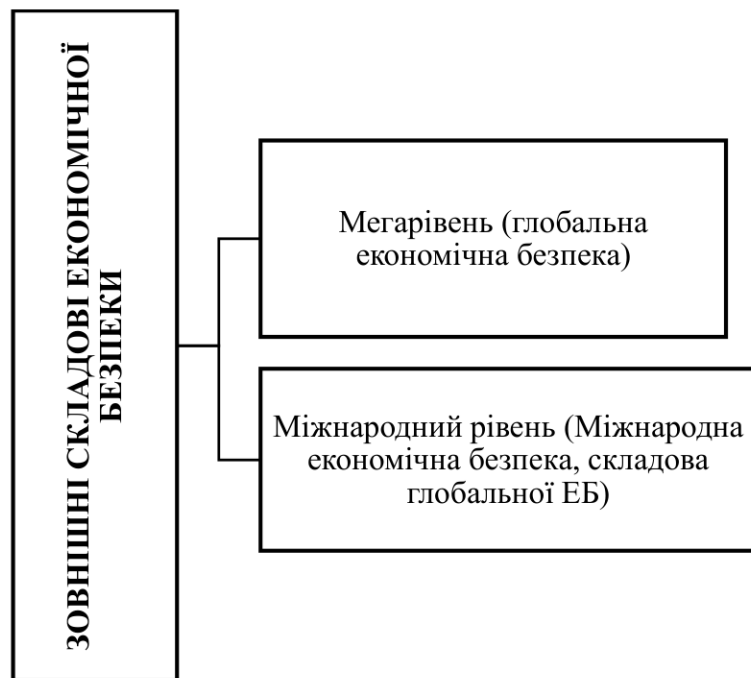

Рисунок. 1.1. Ієрархія зовнішніх і внутрішніх компонентів системи економічної безпеки

Сформовано автором джерело: [2]

Пропонується визначати економічну безпеку як вертикально-інтегровану трирівневу систему (національний, регіональний, місцевий рівні) з горизонтальними зв'язками на кожному рівні, враховуючи міжнародний та

індивідуальний рівні. Існує також функціональний підхід щодо окремих видів економічної діяльності [2].

Науковці також запропонували ієрархію видів економічної безпеки. З.В. Якубович, О. Руда, Л. Малюта пропонують таку ієрархію: глобальна, міжнародна, національна, регіональна економічна безпека, економічна та майнова безпека суб'єктів господарювання. О.М. Ляшенко, Б.В. Плєскач, В.К. Бантуш виділяють шість ієрархічних рівнів економічної безпеки: індивідуальна, локальна, регіональна, національна, міжнародна та глобальна безпека. Вони розглядають ці рівні через систему безпекотворення, яка може бути застосована для характеристики економічної безпеки. [2]

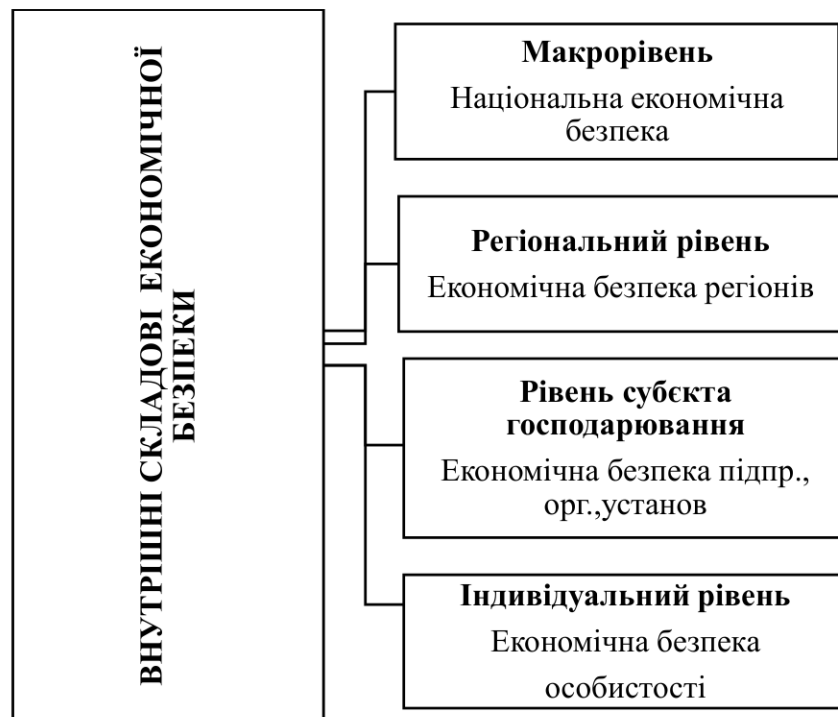

Рисунок. 1.2. Ієрархія внутрішніх компонентів системи економічної безпеки
Сформовано автором джерело: [2]

Індивідуальний рівень економічної безпеки тобто особистості є одним із головних об'єктів системи економічної безпеки та демонструє стан захищеності її життєво важливих інтересів в економічній сфері. Вона виражається у захищеності найпріоритетніших інтересів особистості, включеного до соціально-економічних відносин, і являється базою його поступового розвитку. Якщо розглядати специфіку поняття економічної безпеки особистості то в її основі лежить певна особливість тому що вона виступає не тільки об'єктом

економічних відносин, але й суб'єктом. Разом з тим, економічна безпека індивідуальності включає сукупність різних видів відносин таких як: соціальних, економічних, екологічних, демографічних, технологічних та науково-інформаційних тощо. [2]

Таблиця 1.1.

Систематизація підходів до визначення внутрішніх (функціональних) компонентів системи економічної безпеки

№	Назва внутрішніх компонентів системи економічної безпеки	Б. Шлемко, 1997 р.	В. Мунтіян, 1999 р.	В. Геєць, 2006 р.	Представники НФС [12], 2007р.	О.Кириченко, 2008р.	З. Варналій, 2009 р.	О. Руда, Л. Малюга, 2012 р	В. К. Васенко, 2013 р	О.Ю. Чубукова, 2014 Т.С.Воронкова, 2014 р.	А. В. Ульяновченко, Н.В. Прозорова, 2014 р.	В.Д. Залізко, 2014 р.
Внутрішні функціональні складові економічної безпеки												
1	Сировинно-ресурсна	+	+			+		+	+	+		
2	Енергетична	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3	Фінансова	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4	Воснно-економічна	+	+									
5	Технологічна	+	+					+				
6	Продовольча	+	+	+	+	+	+	+	+		+	
7	Соціальна	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
8	Демографічна	+	+	+	+	+	+					+
9	Екологічна	+	+	+				+	+	+		+
10	Інформаційна								+	+		+
11	Інноваційно-технологічна			+			+		+	+		
12	Інвестиційна				+					+	+	
13	Науково-технологічна				+							+

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Продовження табл. 1.1.

№	Назва внутрішніх компонентів системи економічної безпеки	Б. Шлемко, 1997 р.	В. Мунтіян, 1999 р.	В. Геєць, 2006 р.	Представники НФС [12], 2007р.	О.Кириченко, 2008р.	З. Варналій, 2009 р.	О. Руда,Л. Малюта, 2012 р	В. К. Васенко, 2013 р	О.Ю.Чубукова, Т.Є.Воронкова, 2014 р.	А. В. Ульяновченко, Н.В. Прозорова, 2014 р.	В.Д. Зализко, 2014 р.
Внутрішні функціональні складові економічної безпеки												
14	Виробнича				+						+	+
15	Тіньова економіка		+									
16	Політична							+	+			
17	Військова і правоохоронна								+			
18	Кримінальна								+			
19	Безпека підприємництва -								+			+
20	Безпека підприємства								+			
21	Прісноводна								+			
22	Медична								+			
23	Трудоресурсна						+		+			
24	Транспортна										+	
25	Промислова											+
26	Інституційна											+
27	Макроекономічна	+			+							
28	Зовнішньоекономічна	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

[illegible]

Сформовано автором джерело: [2]

Розглядаючи далі рівні економічної безпеки відповідно до рис.1.2. то наступним виступає рівень господарюючого суб'єкта тобто "економічна безпека, організацій, установ, господарств". Вважаємо не коректним розглядати економічну безпеку тільки на рівні суб'єктів господарювання, оскільки на даному рівні об'єктом захисту інтересів є також суб'єкти господарювання, такі як організації, установи та господарства. Також з юридичної точки зору, некоректно називати цей компонент "корпоративна економічна безпека", адже існують некорпоративні утворення, а саме державні правоохоронні органи [2].

Досліджуючи поняття «економічна безпека підприємства» дало можливість встановити, що його розглядають, як стан ефективності використання ресурсів, захисту інтересів підприємства і т.д. [2].

Раціональним є визначення економічної безпеки підприємства (ЕБП), яке відображає її сутність. У визначенні уточнено, що ефективність використання ресурсів є засобом досягнення ЕБП; головною ознакою стану ЕБП є наявність конкурентних переваг; межа досягнення цілей – максимальне наближення; під умовами розуміється постійна зміна навколишнього середовища [2].

Всі ці характеристики можна застосувати до інших суб'єктів – організацій, установ, господарств. Економічна безпека підприємства, організацій, установ, господарств характеризується наявністю конкурентних переваг, досягнутих ефективним використанням ресурсів і впровадженням заходів для захисту своєї діяльності в умовах постійної зміни навколишнього середовища. [2]

Розгляд ЕБ на регіональному рівні дав можливість встановити, що серед вітчизняних вчених наявні різні підходи щодо основних її теоретичних складових, а саме сутності, місця в структурі економічної безпеки. Також, варто відмітити, що неналежну увагу приділено транскордонному співробітництву як елементу регіональної економічної безпеки. В праці С.В. Науменка визначено, що економічна безпека регіону є багато структурною поняттям, що оцінює

ступінь захищеності від можливих загроз, а також рівень незалежності і здатності до саморозвитку в усіх секторах економіки та соціальної сфери. У рамках транскордонного співробітництва кожен аспект економічної безпеки набуває особливого значення, оскільки її рівень впливає на активність ділових зв'язків між прикордонними регіонами. Зміцнення економічної безпеки в прикордонних зонах можливо лише за умови реалізації комплексу заходів у таких сферах як зовнішня торгівля, виробництво, фінанси, забезпечення ресурсів, інвестиційні процеси, а також екологічна охорона [2].

Варто звернути увагу, що на регіональному рівні система економічна безпека характеризується певними особливостями на етапах формування та функціонуванні систем щодо забезпечення економічної безпеки, саме відбувається захист економічних інтересів індивідів, населення та господарських суб'єктів регіону. Специфічну роль буферів при загрозах стабільності щодо рівнів господарської системи виконують суб'єкти на мезорівні також виступають резервами при надлишку або нестачі факторів, ресурсів та умов сталого розвитку [2].

З точки зору регіональної економічної безпеки, головним об'єктом захисту є економіка конкретного регіону, тоді як на мезорівні це відповідно є сукупність економік різних регіонів. На цьому рівні розглядаються питання співпраці між регіонами в межах єдиної економічної системи, взаємодії з іноземними суб'єктами та лобіювання їх інтересів на державному рівні. Унікальним фактором, який спричиняє загрози економічній безпеці регіонів України, є їхнє положення в загальному економічному контексті, а також наявність природних ресурсів, промислового потенціалу та транспортних маршрутів. Створення системи регіональної економічної безпеки має базуватися на аналізі економічних інтересів регіону, які є в гармонії з національними економічними інтересами.

Тенденції міжнародної політичної та економічної ситуацій, посилення транскордонної співпраці зумовлює потребу пошуку нових методів стабілізації та налагодження співпраці з сусідніми країнами, що межує наша держава.

Сусідніх 7 країн з якими межує Україна, тому необхідно встановити який рівень залежності інструментів забезпечення економічної безпеки України від зовнішньоекономічної політики та транскордонного співробітництва. Варто відмітити, що можна виокремити три напрями співробітництва з сусідніми країнами що межує наша держава. Це співробітництво з ЄС країнами, співробітництво з колишніми радянськими республіками, і прибережна співпраця з Туреччиною. [2]

В Україні значна частка прикордонних територій: 19 з 25 областей мають кордони з сусідніми країнами. Потреба у вирішенні спільних проблем, які виникають у транскордонному регіоні, стимулює розширення державної регіональної політики до міжнародного рівня та вимагає врахування стратегій розвитку сусідніх регіонів. Ключовим фактором для забезпечення економічної безпеки регіонів є їхній економічний розвиток та співробітництво з сусідніми територіями [2].

Національна економічна безпека країни визначається як стан економіки та державних інститутів, при якому забезпечується захист національних інтересів, соціально орієнтований і збалансований розвиток, а також достатній економічний і оборонний потенціал, навіть за несприятливих умов.

Стан національної економічної безпеки України є інтегрованим макроекономічним індикатором соціально-економічного розвитку, який слугує основою для формування державної політики та конкретних заходів її втілення, а також забезпечує узгодження та реалізацію всієї системи економічних інтересів країни.

Глобальна економічна безпека вимагає створення та ефективного функціонування системи світових економічних зв'язків і міжнародної економічної системи, а також продуктивної взаємодії між економічними блоками і національними економіками. Процес економічної глобалізації відкриває нові можливості для розвитку, але одночасно загострює старі та породжує нові суперечності у світовій економіці, які розглядаються як глобальні загрози [2].

Термін глобалізація походить (від англ. global - світовий, всесвітній). Даний термін вперше був проголошений на Економічному форумі у Давосі, та являє собою транснаціональний вплив компаній на діяльність багатьох держав, регіонів і виробничих об'єднань світу з метою використання їх ресурсів, розширення та контролю ринкового простору [2].

Глобалізація економічних процесів є очевидним етапом розвитку світової економіки та ряд наслідків, які визначають загрози для рівноваги економічних систем. Саме введення поняття "глобальна економічна безпека" було зумовлено наявністю загроз та ризиків та розробки моделей і практичних заходів для забезпечення цієї компоненти системи економічної безпеки [2].

Глобальна економічна безпека – це сукупність заходів, спрямованих на забезпечення сталого світового економічного розвитку, метою якого є досягнення максимальної безпеки та високого рівня життя для кожної особистості, незалежно від нації або національності, за умови збереження світу для майбутніх поколінь [2].

Трактування «економічна безпека підприємства» за період розвитку неодноразово переглядалось в економічній теорії, одним із факторів що зумовлювало перегляд трактування були зміни умов зовнішнього середовища та факторів, що визначають процеси управління. У сучасній науковій літературі це поняття часто виводять з більш загальної категорії «безпека» (переклад з грецької означає «володіти ситуацією»). У спеціальній літературі безпеку визначають як стан, при якому будь-який об'єкт знаходиться в надійній захищеності та не піддається негативному впливу будь-яких факторів.

Якщо розглядати поняття безпеки з точки зору більш загального трактування можемо розуміти як захищеність природно-фізіологічних, соціально-економічних, ідеально-духовних і ситуативних потреб у ресурсах, технологіях, інформації та моральних ідеалів, необхідних для життєдіяльності та розвитку населення [2].

Вважаємо, що поняття економічна безпека, є загальним поняттям, що характеризує захист суб'єктів соціально-економічних відносин на всіх рівнях, починаючи з держави і закінчуючи кожним її громадянином. Таким чином можемо акцентувати, що економічна безпека підприємства – це в першу чергу захист діяльності суб'єктів господарювання від факторів зовнішнього середовища, що впливають на діяльність підприємства, а також здатність швидко усунути різноманітні загрози або пристосуватися до існуючих умов, що не впливають негативно на його діяльність. Поняття економічна безпека підприємства включає комплекс інструментів, що забезпечують економічну стабільність підприємства, і найбільш важливе на нашу думку забезпечує підвищення рівня добробуту працівників підприємства [2].

Дане поняття знаходиться під пильною увагою дослідників, науковці, вчені продовжують свої дослідження щодо зовнішніх чинників, що здійснюють впливи на економічну безпеку підприємства. Цікавим на нашу думку є те, що одним із зовнішніх факторів, що можуть здійснити загрозу діяльності підприємства науковці розглядають державу [2].

Також, варто відмітити, що економічну безпеку підприємства розглядають з точки зору окремого аспекту його виробничо-господарської діяльності. Розгляд вченими вузько-функціональних напрямів щодо забезпечення економічної безпеки підприємства є також необхідною та важливою складовою оскільки сприятиме проведенню детального вивчення обраної ділянки діяльності підприємства та показати чіткі напрями та інструменти забезпечення економічної безпеки у тій чи іншій сфері його діяльності. Але варто зазначити, що в літературі наводиться недоліки вузько-функціонального підходу: автори цих підходів часто виходять із різного розуміння досліджуваного поняття [2].

В літературі також виокремлено, що дослідники, які вивчають поняття економічної безпеки в сучасній літературі, зазначають, що неможливо здійснити захист діяльності підприємства від зовнішніх факторів. Оскільки підприємство взаємодіє з зовнішнім середовищем, а без цієї взаємодії

підприємство не може функціонувати. Пропонуємо розглянути в Додатку А еволюція поняття «економічна безпека підприємства».

Розглянувши Додаток А, можемо відмітити що на першому етапі який тривав з 1991 по 1997 рік, поняття економічна безпека визначене як забезпечення умов збереження комерційних таємниць підприємства, інтелектуальної власності та інформації як найціннішого товару. Саме для цього етапу характерним була думка, що для економічної безпеки підприємства загрози могли зумовити персонал підприємства, що розголошує комерційну таємницю. Окремі автори вважають, що недоліком даного трактування була обмеженість та вузька орієнтація даного визначення, оскільки не враховувалось загрози економічній безпеці зовнішнього та внутрішнього середовища [3].

Другий етап щодо трактування поняття економічна безпека підприємства характеризується періодом з 1998 по 1999 рік. Тут вже враховують вплив зовнішнього середовища. Вважають, що вагомими зовнішнім чинником, що здійснює вплив на діяльність підприємства почала виступати держава, вона регулює всі напрями діяльності підприємства у різних формах. Автори виокремлюють недоліки трактування економічної безпеки в цьому періоді, а саме недостатньо розглянутий вплив внутрішнього середовища [3].

Третій етап щодо трактування поняття економічна безпека підприємства характеризується періодом 1999 року та тривав до 2001 року. Спостерігається що поняття «економічна безпека підприємства» розглядається з позиції окремих аспектів, і загрози виникали залежно від конкретного вузького профілю. Недоліком вважають різне розуміння економічної безпеки залежно від конкретного вузького профілю діяльності підприємства [3].

На четвертому етапі, що тривав до 2002 року відбувається виокремлення основних функціональних складових економічної безпеки підприємства, а загрози почали розділятися на зовнішні та внутрішні. Автори виокремили недолік даного етапу, що вважалось акцентування уваги на пристосування до умов, які не відбиваються негативно на діяльності підприємства. [3]

На п'ятому етапі щодо еволюції поняття економічної безпеки, дане поняття ототожнювалося з ефективним функціонуванням у ситуації ризику, що тривав до 2005 року., на цьому етапі вважалось, що небезпеку створювали негативні впливи та виклики з боку зовнішнього середовища. Недоліком цього етапу було те, що не розглядалися перспективи розвитку підприємства, а поняття «економічна безпека» ототожнювалося з поняттям «адаптація» [3].

Останнім етапом є шостий, який розпочався 2005 року і триває до сьогоднішнього дня. На цьому етапі поняття економічна безпека підприємства в залежності від галузевої приналежності підприємства.

Отже, поняття «економічна безпека підприємства» має свої етапи розвитку, на сьогоднішній час дане поняття розглядається залежно від галузевої належності підприємства. Вважаємо за доцільне продемонструвати на рисунку підходи до трактування поняття економічна безпека рис.1.3.

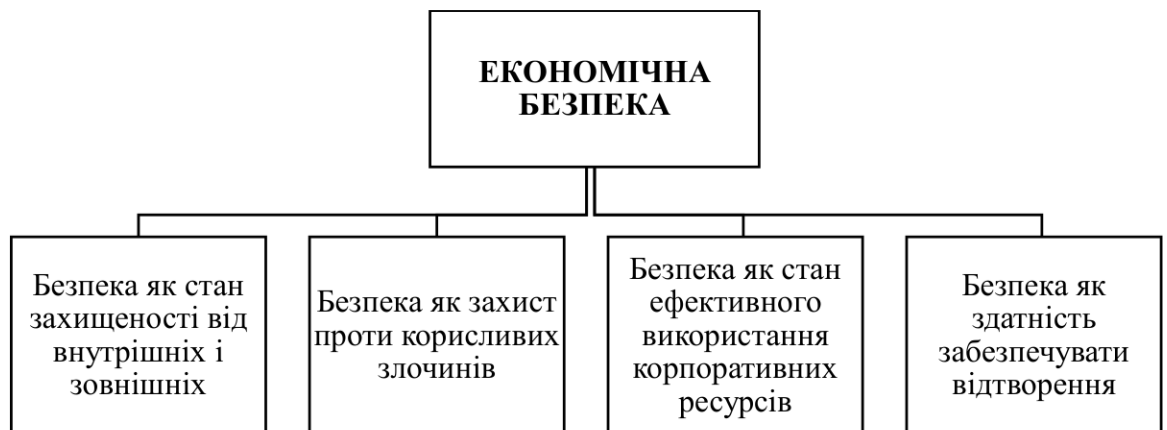

Рисунок. 1.3. Підходи до визначення поняття «економічна безпека підприємства» [3].

Розглянувши еволюцію поняття економічна безпека та узагальнивши підходи до визначення можемо відмітити, що економічна безпека підприємства – це комплексна характеристика, яка означає рівень захищеності всіх видів потенціалу підприємства від внутрішніх та зовнішніх загроз, що забезпечує стабільне функціонування та ефективний розвиток, і вимагає управління з боку керівництва підприємства.

Дане трактування економічної безпеки підприємства розглядається як

система засобів, які сприяють конкурентостійкості підприємства та його економічній стабільності, а також сприяють підвищенню рівня добробуту працівників. [3]

Таким чином варто зазначити, що з вищезазначеного можемо сформулювати головну мету економічної безпеки підприємства - забезпечити стабільність діяльності підприємства та ефективне його функціонування сьогодні та високий розвиток в майбутньому.

В Додатку Б нами розглянуто систематизацію визначень наукового поняття «економічна безпека підприємства» різними вченими та дослідниками. Розглянувши підходи до трактування варто відмітити, що в науковій літературі наведені різноманітні підходи до даного поняття, що наведені в працях вчених, дослідників та практиків.

Можемо зробити висновок, що економічна безпека підприємства – це комплексна характеристика, яка означає рівень захищеності всіх видів потенціалу підприємства від внутрішніх та зовнішніх загроз, що забезпечує стабільне функціонування та ефективний розвиток, і вимагає управління з боку керівництва підприємства. Зміст цього поняття включає систему засобів, які забезпечують конкурентостійкість та економічну стабільність підприємства, а також сприяють підвищенню рівня добробуту працівників [3].

До основних функціональних цілей економічної безпеки належать:

- забезпечення високої фінансової ефективності роботи, фінансової стійкості та незалежності підприємства;
- забезпечення технічної незалежності та досягнення високої конкурентоспроможності технічного потенціалу підприємства;
- досягнення високого рівня кваліфікації персоналу та його інтелектуального потенціалу, належної ефективності науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;
- мінімізація негативного впливу результатів виробничо-господарської діяльності на навколишнє середовище;
- якісна правова захищеність усіх аспектів діяльності підприємства;

- забезпечення захисту інформаційного поля, комерційної таємниці та необхідного рівня інформаційного забезпечення роботи всіх підрозділів підприємства;

- ефективна організація безпеки персоналу, капіталу, майна та комерційних інтересів підприємства.

1.2. Методи та критерії оцінки економічної безпеки банківських установ

Підприємство для оцінки економічної безпеки використовує якісні і кількісні показники, один із основних є визначення стану економічної безпеки, а саме використання корпоративних ресурсів за критеріями економічної безпеки підприємства. Якщо політика підприємства орієнтована на досягнення питань безпеки щодо діяльності підприємства, тоді можемо говорити про економічну безпеку діяльності підприємства.

Вважаємо за необхідно розглянути фактори, що впливають на показники рівня економічної безпеки підприємства. Дані фактори враховують специфіку кожної галузі виробництва.

Але разом з тим, є універсальні фактори, що здійснюють вплив на діяльність підприємства, що не залежать від галузі виробництва та від форми власності:

1. Безпосередні чинники виробництва:

- місцезнаходження підприємства;
- наявні природні ресурси та умови їх розміщення, доступність та якість;
- наявність трудових ресурсів, їх освітньо-кваліфікаційний рівень;
- виробнича інфраструктура та можливий обсяг її використання;
- соціально-економічна інфраструктура та рівень матеріального достатку населення.

2. Стабільний попит на продукцію:

- довгострокові контракти на реалізацію продукції;
- рівень конкурентоспроможності продукції;
- якісні та гарантійні показники виробів;

- прогнози щодо стабільності ринку продукції;
- державне та регіональне замовлення на продукцію.

3. Надійність постачальників:

- довгострокові договори на постачання необхідної сировини та матеріалів;
- наявність декількох постачальників для забезпечення стабільної цінової політики.

4. Зовнішня конкуренція на експортну продукцію:

- відповідність міжнародним стандартам;
- конкурентоспроможність за якісними показниками та сервісом;
- обґрунтовані перспективи;
- конкурентоспроможність щодо імпортованої продукції.

5. Державне економічне регулювання діяльності підприємства:

- захист власного товаровиробника;
- державна податкова політика;
- сприяння виробництву з урахуванням економічних та територіальних аспектів;
- державне замовлення на товари, які фінансуються за рахунок бюджету.

6. Надійний захист комерційної таємниці:

- гарантія таємниці на науково-технічні досягнення, нові технології, інтелектуальну власність та комерційні таємниці.

7. Компетентність керівництва підприємства:

- високий професіоналізм керівництва і команди менеджерів;
- система підготовки і форми навчання;
- створення відповідних виробничих і соціально-економічних умов.

Отже, розглянувши фактори економічної безпеки, варто відмітити, що існують також і інші фактори економічної безпеки підприємства, що не пов'язані з виробничою діяльністю, але роблять вплив на виробництво, зокрема поведінка людей, їх мораль і духовність [3].

Також, аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури дав можливість виявити, що крім кількісних та якісних наявно багато підходів до визначення оцінки рівня економічної безпеки підприємств. Дані методи відрізняються алгоритмічною складністю та математичною складністю, а також вимогами до якісного інформаційного забезпечення. Це підкреслює необхідність систематичної класифікації існуючих методів та їх узагальнення для подальшого вибору найбільш повних і надійних методик.

Основні методи оцінки рівня економічної безпеки підприємства можна згрупувати за такими підходами рис.1.4.

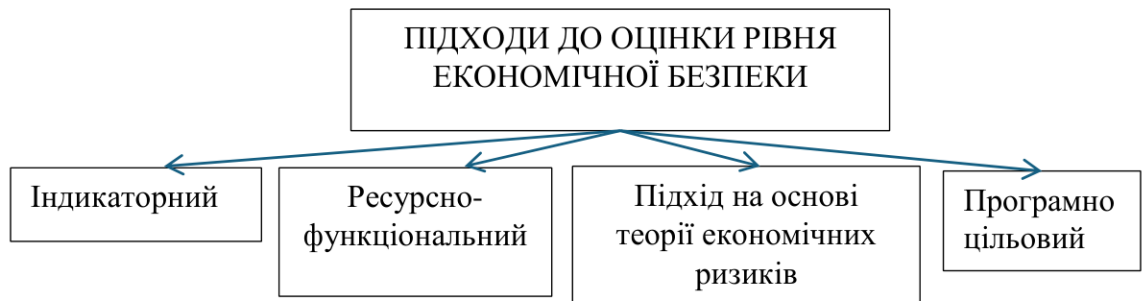

Рисунок 1.4. Найпоширеніші підходи до оцінювання економічної безпеки підприємства [4].

Отже, виходячи з рис. 1.4. вважаємо за доцільне розглянути підходи до оцінювання економічної безпеки підприємства. Перший підхід називається індикаторний, даний передбачає проведення оцінки економічної безпеки підприємства на базі індикаторів, що є результатами фінансово-господарської діяльності підприємства. Для цих індикаторів встановлюються граничні значення.

За даним підходом обрані індикатори групуються, і сам спосіб їх угруповання визначається галузевою специфікою, значущості загроз та суб'єктивних переваг [4].

Наступний, це ресурсно-функціональний підхід. Даний підхід визначає функціональні галузі діяльності підприємства та базується на наступному підході, найбільш ефективно використання корпоративних ресурсів дозволяє

запобігти небезпекам за рахунок зміцнення внутрішнього потенціалу та створення умов для сталого розвитку.

За даним підходом показником оцінки буде ступінь ефективності використання ресурсів з усіх функціональних складових економічної безпеки (фінансової, техніко-технологічної, інтелектуальної, кадрової, нормативно-правової, екологічної, інформаційної, силової та ін.), таким чином оптимальне використання ресурсів є основою для запобігання загрозам економічній безпеці. А оцінка рівня економічної безпеки повинна розглядатись як система функціональних елементів, які є компонентами та виступають системою показників [4].

На сьогоднішній день популярності набувають ризико-орієнтовані підходи в управлінні. Не виключанням є підхід оцінки економічних ризиків, який використовується для оцінювання економічної безпеки підприємства. За даним підходом відбувається виявлення та аналіз факторів впливу на діяльність підприємства, як зовнішніх так і внутрішніх, що загрожують безпеці його діяльності. За даним підходом відбувається кількісна та якісна оцінка ризиків.

Під час виявлення факторів ризику проводиться оцінка можливих наслідків і порівнюється з величиною прибутку, доходу або активів підприємства.

У деяких методиках як критерій економічної безпеки може розглядатися прибуток, а рівень безпеки оцінюється відповідно до можливостей підприємства нейтралізувати виявлені ризики [4].

Останній підхід інтегрує показники що допомагає оцінити рівень економічної безпеки підприємства, він називається програмно-цільовий підхід. За даним підходом значну увагу приділяють виборі показників які будуть підлягати інтеграції і визначити методи самі методи, що дозволять інтегрувати дані показники. Труднощі також виникають при встановленні коефіцієнтів значущості на основі методів експертних оцінок [4].

Отже розглянувши найпоширеніші підходи до оцінювання економічної безпеки підприємства ми переконались, що застосування кожного підходу має свої переваги та недоліки. Тому вибір підходу має враховувати особливості

діяльності підприємства. Вважаємо за доцільне представити дослідження М. А.Коваленко, І. І.Нагорної, Н.В. Радванської щодо переваг та недоліків підходів оцінювання економічної безпеки підприємства табл.1.5.

Таблиця 1.2. Переваги та недоліки найпоширеніших методичних підходів до оцінювання економічної безпеки підприємства [4].

Підхід	Переваги	Недоліки
Індикаторний	Простий у використанні. Не виникає складнощів у розрахунках та обґрунтуванні висновків	Концентрація на окремих чинниках економічної безпеки. Відсутність чіткого наукового обґрунтування об'єктивності включення тих чи інших індикаторів. Суб'єктивність у визначенні граничних значень економічної безпеки підприємства
Ресурсно-функціональний	Дозволяє досліджувати кожну функціональну складову. Дає можливість обліку галузевої специфіки.	Відсутність визначеності з набором функціональних складових економічної безпеки підприємства. Не враховуються економічні ризики. Орієнтація, як правило, на ретроспективні показники, внаслідок чого складно прогнозувати стан системи в майбутньому
Ризиковий	Дозволяє оцінити конкретні ризики, що загрожують економічній безпеці підприємства.	Наявність труднощів формалізованого опису динамічних властивостей підприємства з погляду досягнення та підтримання стану безпеки у взаємозв'язку з діями дестабілізуючих факторів. Не враховується наявний потенціал для розвитку
Програмно-цільовий	Враховує різні аспекти діяльності підприємства. Дозволяє зробити більш обґрунтовані висновки загальний рівень економічної безпеки підприємства	Виникає складність в обґрунтуванні способу інтегрального розрахунку показника. Проблеми щодо граничних значень індикаторів економічної безпеки господарюючого суб'єкта. Використання експертних оцінок може призвести до суб'єктивності висновків. Складність в отриманні інформації для розрахунку вибраних якісних показників оцінки

Отже, розглянувши наведені переваги та недоліки наведені в табл.1.5. можемо стверджувати, що в літературі відсутні методика єдина методика щодо проведення оцінювання економічної , ми можемо для проведення оцінки економічної безпеки підприємства, обрати ті методи які будуть враховувати особливості діяльності підприємства та фактори впливу.

Такі автори, як М.А. Коваленко, І.І. Нагорна, Н.В. Радванська рекомендують проводити комплексний підхід щодо оцінювання рівня економічної безпеки підприємства пропонується використовувати наступний методичний підхід, сформований на основі узагальнення декількох підходів і складається з послідовних етапів оцінки, а саме програмно-цільовий та ризиковий підхід [4].

Таким чином на першому етапі необхідно визначити інформаційне забезпечення. В даному випадку джерелом інформації може бути фінансова звітність підприємства та показники діяльності підприємства такі як показники праці, техніко-економічні показники, екологічні умови тощо.

На другому етапі необхідно зосередитися на відборі показників діяльності підприємства, для проведення оцінки економічної безпеки кожної структурної складової підприємства. На цьому етапі забезпечується ефективність усієї системи управління економічною безпекою.

Від комплексності та точності системи індикаторів залежить своєчасність виявлення негативних тенденцій та можливість попередження кризових ситуацій. Після дослідження показників, що характеризують структурні складові економічної безпеки підприємства, авторами було обрано одні з найбільш інформативних показників. На третьому етапі визначається рівень економічної безпеки для кожної складової. [4]

Отже дослідження даного питання дало можливість встановити, що наявні різні підходи до оцінки економічної безпеки діяльності підприємства, багато різних методів для визначення рівня економічної безпеки підприємства, до них належить ресурсно-функціональний, індикаторний, програмно-цільовий та ризиковий підходи.

Як зазначають автори, М.А. Коваленко, І.І. Нагорна, Н.В. Радванська наявні підходи не забезпечують комплексного оцінювання рівня економічної безпеки підприємства. Тому запропонована авторами методика оцінки дозволяє оцінити кожен складову економічної безпеки, зокрема фінансову, техніко-технологічну, інтелектуально-кадрову, політико-правову та екологічну. Це дає

змогу отримати узагальнений показник рівня економічної безпеки підприємства, що дозволяє швидко реагувати на різноманітні фактори та зміни, які можуть негативно вплинути на діяльність підприємства у разі несвоєчасного реагування [4].

1.3 Місце фінансового моніторингу у системі забезпечення економічної безпеки

Отже розглядаючи економічну безпеку підприємства було встановлено, що вона залежить від економічної безпеки держави та регіону, тому що в основі забезпечення ЕБП лежать фінансовий, сировинний та виробничий потенціал суб'єктів господарювання та перспективи його розвитку.

Багаторівневої концепції економічної безпеки господарюючих суб'єктів усіх рівнів забезпечує передбачуваність зовнішніх загроз підприємствам. Узагальнюючи, можна сказати, що найважливішими чинниками, що впливають на економічну безпеку підприємства, є ступінь досконалості законодавчої бази, рівень оподаткування, доступ на світові ринки збуту та інвестиційна привабливість регіону і держави [3].

Враховуючи вищезазначене вважаємо з необхідно визначити, а чи має значення фінансовий моніторинг для системи забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання. Тому вважаємо за доцільне розглянути, що таке фінансовий моніторинг.

У різних джерелах подається загальне тлумачення сутності фінансового моніторингу, без врахування особливостей його побудови та реалізації контролю над фінансовим станом суб'єктів господарювання. Це можна пояснити тим, що за допомогою моніторингу можна вивчати велику кількість систем та процесів, кожен з яких має свої особливості, що впливають на процес дослідження цих елементів. Тому чітке формулювання визначення моніторингу можна отримати лише при його застосуванні до конкретного об'єкта дослідження.

Фінансовий моніторинг є важливим інструментом, за допомогою якого

можливо якісно проводити оцінку результатів діяльності суб'єктів господарювання та приймати обґрунтовані управлінські рішення в системі забезпечення економічної безпеки.

Ієрархічна структура системи фінансового моніторингу в контексті забезпечення економічної безпеки представлена на рисунку 1.5.

Рисунок 1.5. Ієрархія системи фінансового моніторингу в контексті забезпечення економічної безпеки

Сформовано автором джерело: [5]

Узагальнюючи можна стверджувати, що безпека соціально-економічних систем – це не лише категорія, яка передбачає здійснення певних заходів, але й динамічний захист, спрямований на створення безпечних умов для розвитку та досягнення ключових інтересів.

Фінансовий моніторинг – це спеціально організована та постійно діюча система, що включає необхідну статистичну звітність, збір та аналіз соціально-економічної інформації, додаткові аналітичні огляди, діагностику стану тенденцій розвитку та аналіз конкретних проблем щодо забезпечення економічної безпеки. Моніторинг повинен базуватися на законодавстві про банкрутство, методичних підходах до аналізу фінансового стану та оцінки ймовірності банкрутства з урахуванням галузевої специфіки та основної діяльності підприємства.

Сутність фінансового моніторингу в системі економічної безпеки підприємства представлена на рисунку 1.6.

Рисунок 1.6. Ієрархія системи фінансового моніторингу в контексті забезпечення економічної безпеки

Сформовано автором джерело: [5]

Сучасні умови господарювання вимагають удосконалення існуючої концепції управління, а також розробки спеціальних методів і механізмів, які допоможуть передбачити можливі зміни зовнішнього середовища. Втрата економічного потенціалу промисловості поставила підприємства в умови виживання, що веде до подальшої ліквідації або боротьби за існування. Організація дослідження фінансової стійкості потребує створення ефективної схеми її моніторингу, яка включає комплекс заходів, диференційованих по блоках показників у внутрішньо-системному, виробничо-збутовому середовищі функціонування підприємства, з урахуванням характерних особливостей галузі та впливу зовнішніх і внутрішніх факторів. Схема фінансового моніторингу повинна включати аналіз показників фінансової стійкості з використанням рекомендованих значень та максимально допустимих відхилень цих значень, супроводжуватись аналітичним висновком щодо відхилень та обґрунтуванням можливих факторів, що вплинули на рівень економічної безпеки.

Слід зазначити, що бажаний соціально-економічний ефект від забезпечення безпеки на підприємстві досягається лише за умови належної системи управління, прийняття відповідних рішень та ефективної системи фінансового моніторингу. Лише при ефективному фінансовому моніторингу можливо забезпечити високий рівень економічної безпеки підприємства. Проте українські підприємства функціонують у складних умовах, що характеризуються високою динамічністю зовнішнього середовища. Підприємствам доводиться зіштовхуватися з внутрішніми змінами і правильно на них реагувати. В такому випадку процес фінансової адаптації стає ключовим сегментом системи управління економічною безпекою. Цьому аспекту слід приділити належну увагу в подальших дослідженнях.

ВИСНОВКИ ДО I РОЗДІЛУ

Однією з основних умов сталого розвитку суб'єктів господарювання є наявність ефективної системи економічної безпеки. Ця система відіграє важливу роль як на макро-, так і на мікрорівні, проте питання економічної безпеки залишаються недостатньо розробленими в теоретичному та практичному аспектах. Вітчизняні підприємства часто не усвідомлюють значення цього питання, обмежуючи діяльність служб економічної безпеки захистом від конкурентів і злочинних угруповань. Це призводить до необхідності розробки методів оцінки загроз та підвищення економічної безпеки бізнесу.

Ефективна система економічної безпеки повинна забезпечувати зниження ризиків у багатьох сферах, створюючи умови для ефективної діяльності суб'єктів господарювання і своєчасно виявляючи та нейтралізуючи загрози. Економічна безпека суб'єктів господарювання є складним і багатовимірним поняттям, що підтверджується різноманітністю наукових підходів до його сутності та класифікації загроз. Забезпечення економічної безпеки — це безперервний процес, спрямований на зниження ризиків та загроз для ефективного функціонування підприємства, його сталого розвитку та досягнення поставлених цілей.

Аналіз сучасної економічної літератури демонструє існування багатьох методологічних підходів до оцінки рівня економічної безпеки підприємства, що підкреслює необхідність систематичної класифікації існуючих методів та їх узагальнення. Основні методи оцінки економічної безпеки підприємства можна згрупувати за індикаторним, ресурсно-функціональним, ризиковим та програмно-цільовим підходами. Кожен з цих підходів має свої переваги і недоліки, однак жоден з них не є вичерпним.

Для комплексного оцінювання рівня економічної безпеки підприємства пропонується методика, яка включає кілька послідовних етапів: визначення інформаційної бази дослідження, відбір показників для оцінки економічної безпеки кожної структурної складової підприємства, та оцінка рівня

економічної безпеки для кожної складової. Ця методика дозволяє швидко реагувати на фактори, що можуть негативно вплинути на діяльність підприємства.

Фінансовий моніторинг, будучи ключовим інструментом оцінки результатів діяльності банківських установ, а прийняття управлінських рішень, є невід'ємною частиною системи економічної безпеки. Він включає статистичну звітність, збір та аналіз соціально-економічної інформації, діагностику стану та тенденцій розвитку, а також аналіз конкретних проблем щодо економічної безпеки. Сучасні умови господарювання вимагають удосконалення існуючих концепцій управління та розробки спеціальних методів і механізмів для передбачення можливих змін у зовнішньому середовищі.

Ефективний фінансовий моніторинг є запорукою високого рівня економічної безпеки підприємства. У складних умовах динамічного зовнішнього середовища українські підприємства змушені адаптуватись до внутрішніх змін, що робить процес фінансової адаптації ключовим сегментом системи управління економічною безпекою. Цьому аспекту слід приділити належну увагу в подальших дослідженнях. Загалом, для забезпечення економічної безпеки необхідний комплексний підхід, який включає інтеграцію зусиль науковців, державних органів і бізнесу. Це дозволить досягти стабільного і безпечного розвитку як підприємств, так і національної економіки в цілому.

РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

2.1. Фінансовий моніторинг економічних процесів і явищ, що дестабілізують економічний стан

Національний банк України здійснює фінансовий моніторинг з метою запобігання використанню банківської системи країни для легалізації доходів, здобутих злочинним шляхом, а також для фінансування тероризму. Основним завданням є зміцнення довіри громадян до національної банківської системи. НБУ є одним із центральних органів державного фінансового моніторингу в Україні, і його діяльність спрямована на виявлення незаконно отриманих доходів та запобігання фінансуванню тероризму. З цією метою, Національний банк встановлює вимоги до банків та небанківських установ щодо боротьби з відмиванням незаконно здобутих доходів і перевіряє їх виконання. [Додаток Е]

У процесі фінансового моніторингу банки та небанківські установи здійснюють перевірку клієнтів та аналізують їх фінансові операції. У випадку виявлення підозрілих транзакцій, установи інформують Державну службу фінансового моніторингу та правоохоронні органи України. Діяльність Національного банку здійснюється відповідно до міжнародних стандартів, таких як Рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), а також директив Європейського Союзу, що стосуються запобігання відмиванню грошей і фінансуванню тероризму. [Додаток Е]

Міжнародні стандарти фінансового моніторингу включають:

- Рекомендації FATF,
- Директиви ЄС 2015/849 та 2018/843,
- норми Базельського Комітету з питань банківського нагляду.

Згідно з українським законодавством, зокрема Законами України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних

злочинним шляхом» та «Про банки і банківську діяльність», фінансовий моніторинг поділяється на обов'язковий та внутрішній.

Обов'язковий фінансовий моніторинг охоплює дії державних органів, що аналізують інформацію про фінансові операції, надану суб'єктами первинного фінансового моніторингу, а також вживають заходів щодо перевірки цієї інформації відповідно до законодавства.

Внутрішній фінансовий моніторинг реалізується суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які здійснюють виявлення підозрілих операцій, що можуть бути пов'язані з відмиванням доходів [Додаток Е].

Фінансовий моніторинг є системним процесом, який включає науково обґрунтовані діагностичні та прогностичні заходи, спрямовані на контроль, аналіз і прогнозування змін у фінансовій діяльності суб'єктів господарювання, а також на забезпечення фінансової стабільності економіки держави. Він включає аналіз фінансово-економічних відносин і внутрішніх процесів у банках, що дозволяє забезпечити стабільність як окремих фінансових установ, так і фінансово-кредитної системи країни в цілому. [Додаток Е]

Окрім того, нові законодавчі ініціативи, зокрема закон №2179 про запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, запровадили змінені вимоги до інформації, що супроводжує фінансові операції, зокрема переведення коштів на банківські картки. Згідно з цим законом, були визначені посилені і спрощені заходи для належної перевірки клієнтів, хоча критерії для вибору осіб для перевірки залишаються нечіткими. [Додаток В]

Постанова Правління Національного банку України щодо фінансового моніторингу та супутні методологічні матеріали сприяють реалізації цього процесу, підвищуючи ефективність виявлення та запобігання фінансовим злочинам. [Додаток В]

2.2. Організація та методика здійснення фінансового моніторингу в [REDACTED]

Об'єктом дослідження виступає один із підрозділів Публічного акціонерного товариства [REDACTED] (далі — [REDACTED])

Історія цієї фінансової установи бере початок 1 березня 1949 року, коли в [REDACTED] було засновано « [REDACTED] ».

На етапі заснування діяльність банку обмежувалася залученням депозитів і наданням кредитів, однак у подальшому спектр його послуг суттєво розширився. У 1980-х роках банк почав обслуговувати юридичних осіб, що стало ключовим кроком у диверсифікації його діяльності. [Додаток А]

У 1990 році банк отримав статус публічного акціонерного товариства та офіційну назву — [REDACTED]

На українському ринку банк почав діяти після заснування у 1998 році Акціонерно-торговельного [REDACTED] який на той час належав до десятки провідних банків країни. У 2006 році [REDACTED] здійснив придбання цього банку, що дозволило йому закріпити свої позиції завдяки інтеграції вже існуючої клієнтської бази. [Додаток Б]

Діяльність [REDACTED] здійснюється відповідно до чинного законодавства України, включаючи закони «Про банки та банківську діяльність», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також положення Цивільного кодексу України й інших нормативно-правових актів. [Додаток Б]

Роль контрольного середовища в банку

Контрольне середовище є основою для побудови ефективної системи внутрішнього контролю в банківських установах. Це середовище не лише визначає організаційну структуру і культуру банку, а й впливає на всі процеси управління, оцінку ризиків і прийняття стратегічних рішень. Важливим

аспектом є правильне формулювання стратегічних цілей, стандартів діяльності та принципів доброчесності, що надають співробітникам зрозумілі орієнтири для дій. Створення ефективного контрольного середовища забезпечує впровадження чіткої корпоративної культури, яка є запорукою стабільності та довіри з боку клієнтів та партнерів. [Додаток В]

Для створення стабільного контрольного середовища необхідно дотримуватися принципів прозорості, підзвітності та своєчасності в прийнятті рішень. У свою чергу, на це сприяє чітке визначення ролей і відповідальності всіх учасників процесів банку, що є базою для формування ефективної взаємодії між різними рівнями організації. Поряд з цим, важливою складовою є організація і функціонування внутрішніх комунікацій, які забезпечують належний рівень взаємодії між працівниками банку та ефективний обмін необхідною інформацією. [Додаток Е]

Особливості та складові системи внутрішнього контролю

Система внутрішнього контролю є сукупністю процедур, механізмів і заходів, що забезпечують ефективне управління ризиками, відповідність нормам та законам, а також ефективність операцій банку. Вона базується на чітких правилах і процедурах, що визначають, як кожен аспект діяльності організації повинен контролюватися. Особливістю такої системи є її інтеграція в усі основні бізнес-процеси банку, що дозволяє забезпечити всебічний контроль на всіх етапах діяльності. Важливою складовою системи є використання автоматизованих систем і технологій для оперативного моніторингу фінансових і ризикових показників. [Додаток А]

До основних елементів системи внутрішнього контролю належать:

- Операційний контроль — здійснюється на рівні щоденної діяльності і включає процедури перевірки правильності та відповідності операцій внутрішнім стандартам.
- Фінансовий контроль — спрямований на забезпечення точності і достовірності фінансової звітності банку, що є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

- Контроль за дотриманням нормативних вимог — полягає у забезпеченні відповідності діяльності банку національним і міжнародним стандартам, вимогам регуляторів.

Кожен з цих аспектів функціонує в рамках визначених стандартів, що дозволяє забезпечити високий рівень ефективності та прозорості діяльності.

Контрольна діяльність і її основні складові[Додаток А]

Контрольна діяльність в банку реалізується через ефективні контрольні процедури, які охоплюють усі етапи виконання операцій і управлінських функцій. Це включає моніторинг правильності виконання операцій, їх відповідність встановленим стандартам і нормам, а також виконання всіх процедурних вимог. Окрім цього, контрольна діяльність передбачає своєчасне виявлення та усунення недоліків, що виникають в ході виконання операцій.

Процедури контролю в банку можуть бути класифіковані на такі категорії:

1. Попередній контроль — здійснюється до проведення операцій і спрямований на запобігання помилок і порушень на ранньому етапі. Це включає перевірку правильності документів, наявності необхідних дозволів і підтверджень перед виконанням операцій.

2. Поточний контроль — здійснюється на етапі виконання операцій і включає безпосереднє відслідковування правильності та своєчасності їх виконання.

3. Післяопераційний контроль — передбачає перевірку виконаних операцій на етапі їх завершення для виявлення потенційних помилок або порушень.

Процеси контролю забезпечують безперервне вдосконалення внутрішніх механізмів, надаючи працівникам можливість для постійного удосконалення стандартів і процедур.

4. Моніторинг ефективності системи внутрішнього контролю

Моніторинг є необхідною складовою частиною системи внутрішнього контролю. Важливим аспектом є те, що ефективність системи контролю

оцінюється на основі періодичних перевірок та аналізу результатів її функціонування. Це дозволяє виявити недоліки на ранніх етапах і вчасно вжити коригуючі заходи для забезпечення стабільної роботи банку.

Моніторинг може бути двох основних типів:

- Поточний моніторинг — це регулярна перевірка поточних операцій і виявлення потенційних порушень. Він здійснюється безпосередньо під час виконання операцій і дозволяє оперативно усувати недоліки в процесі їх виконання.
- Періодичний моніторинг — це оцінка ефективності системи внутрішнього контролю за певний період (наприклад, щорічна або квартальна перевірка), під час якої аналізується її ефективність виявлення і усунення недоліків. Зазвичай ці перевірки здійснюються незалежним підрозділом внутрішнього аудиту.

Моніторинг ефективності включає не лише визначення рівня недоліків, а й розробку рекомендацій та коригувальних дій для покращення роботи внутрішньої системи контролю.

Визначення та коригування недоліків у системі внутрішнього контролю

Коригуючі заходи мають на меті виправлення виявлених недоліків і вдосконалення системи внутрішнього контролю. Основні етапи коригування недоліків включають:

- Ідентифікація проблеми: виявлення недоліків у системі контролю на основі моніторингу або аудиту.
- Аналіз причин: визначення, чому виникли проблеми, і оцінка їхнього впливу на діяльність банку.
- Вжиття коригувальних заходів: змінюються процедури контролю або приймаються інші заходи для усунення виявлених проблем.

Такий підхід сприяє постійному вдосконаленню процесів і знижує ризики, пов'язані з фінансовими та операційними невідповідностями.

Таким чином варто зазначити, що ефективність системи внутрішнього контролю є одним з найважливіших чинників стабільності банківської

установи. Зважаючи на швидкі зміни в економічному середовищі, впровадження сучасних технологій та новітніх підходів у управлінні ризиками, банкам необхідно забезпечити високий рівень адаптивності та ефективності їхніх внутрішніх процесів. Для досягнення цієї мети необхідно:

1. Постійно удосконалювати контрольне середовище, щоб воно відповідало змінним вимогам ринку та регуляторів.
2. Впроваджувати інтегровані інформаційні системи для автоматизації процесів контролю.
3. Залучати усіх працівників банку до процесу підтримки культури контролю, підвищуючи їхню обізнаність і відповідальність.
4. Оновлювати політики та процедури відповідно до змін у зовнішньому середовищі.

Реалізація зазначених заходів сприятиме забезпеченню надійності банку, підвищенню його конкурентоспроможності та стабільності на фінансовому ринку.

2.3. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового моніторингу

Організаційна політика та діяльність банку: Установа здійснює свою діяльність через 71 позабалансове відділення, з яких 4 розташовані на Закарпатті: у Берегівське відділення було зареєстроване 20 червня 2007 року, а його функціонування розпочалося в липні того ж року.

Перелік основних послуг, що надаються клієнтам банку:

- Готівкові кредити;
- Споживчі кредити;
- Кредити на придбання вживаних автомобілів;
- Кредити на нові автомобілі;
- Кредитні картки;

- Онлайн-кредитування на картку;
- Банківські депозити;
- Грошові перекази через Western Union.

Додаткові види діяльності банку включають:

- Інвестиційні операції;
- Випуск власних цінних паперів;
- Оренда банківських сейфів;
- Інкасація та транспортування валюти;
- Консультаційні послуги з банківського обслуговування;
- Надання послуг із випуску облігацій.

Діяльність установи регулюється Статутом (див. Додаток В), який містить 25 розділів.

Банк працює відповідно до вимог Національного банку України, дотримується єдиних правил бухгалтерського обліку для банків і подає звітність до Національного банку у встановленій формі та обсязі. Головна мета діяльності банку – надання повного спектра банківських і фінансових послуг, а також отримання прибутку для акціонерів. Для здійснення банківської діяльності банк повинен мати ліцензію, яка дозволяє надавати послуги клієнтам. [REDACTED] отримав таку ліцензію від Національного банку України в жовтні 2011 року та березні 2018 року (додатки В і С).

Щодо облікової політики, [REDACTED] публікує звіти кожні пів року, додаючи до них п'ять форм із примітками. Ці звіти містять інформацію про активи й зобов'язання фінансової установи, їхню структуру та зміни. Додаток D демонструє облікову політику банку на 2023 рік. Щорічно банк зазначає в консолідованих звітах актуальну облікову політику та зміни до неї. За даними 2023 року, банк мав 72 відділення, але згодом ця кількість скоротилася до 71.

Згідно з обліковою політикою, звітність складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності та вимог Закону України «Про

бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Основний принцип підготовки звітності – забезпечення безперервності діяльності, тобто банк продовжуватиме свою роботу у майбутньому. Головне завдання облікової політики – відображення змін у фінансовій діяльності банку.

Ключові положення облікової політики [] на 2023 рік (див. додаток D):

- Доходи та витрати: розраховуються методом ефективної процентної ставки.
- Процентні доходи та витрати: враховуються в період надання послуг, а процент за ними визнається протягом часу виконання зобов'язань.
- Фінансові активи: відображаються на дату їх обліку.
- Фінансова оренда (банк як орендодавець): враховується як дебіторська заборгованість, вартість якої дорівнює інвестиції в актив і обліковується як кредит.
- Фінансові зобов'язання: оцінюються за справедливою чи амортизованою вартістю, включаючи договори гарантій.
- Функціональна валюта: операції відображаються у валюті, яка найкраще відображає їхню сутність. Функціональною валютою є гривня, а суми округлюються до тисяч (якщо не вказано інше).
- Грошові кошти та їхні еквіваленти: включають активи, які можна швидко перетворити на грошові кошти, такі як готівка, кошти на рахунках НБУ, депозити у банках тощо.
- Податок на прибуток: поточний і відкладений податок розраховуються за ставками, що діятимуть у момент реалізації активів або виконання зобов'язань.
- Інвестиції в дочірні підприємства: враховуються за собівартістю, включаючи витрати на інвестиції.
- Нематеріальні активи та основні засоби: враховуються за вартістю за мінусом накопиченої амортизації. Усі нематеріальні активи мають

обмежений строк використання, а їхня амортизація проводиться лінійним методом.

- Фінансова оренда (банк як орендар): для оренди строком до 12 місяців і вартістю до 5000 євро застосовується звільнення від обліку.

Крім того, щорічна облікова політика банку містить «управлінські судження», що включають припущення, які впливають на облік активів і зобов'язань. Наприклад:

- оцінка бізнес-моделі;
- динаміка кредитного ризику;
- формування груп активів із подібними ризиками;
- використані моделі та припущення;
- ймовірність невиконання планів і обсяг збитків;
- прогнозована інформація;
- справедлива вартість застав;
- оцінка платоспроможності позичальників;
- справедлива вартість інвестицій;
- умови оренди та їхнє дисконтування;
- податкові правила.

██████████ використовує в Україні загальноприйняті банківські рахунки для відображення транзакцій. Уся діяльність банку відповідає Міжнародним стандартам бухгалтерського обліку, а консолідована звітність готується за українськими та міжнародними стандартами.

Кількість і вартість активів економічної одиниці є основною інформацією, що відображається у фінансовій звітності. Фінансові установи, включно з банками, зобов'язані оприлюднювати щорічні звіти про фінансовий стан, які розміщуються на офіційних вебсайтах відповідних установ.

Оцінювання активів, зокрема в ██████████ як і в інших фінансових установах, здійснюється самостійно. Первісна вартість необоротних матеріальних активів визначається банком на основі встановлених облікових

процедур. Економічні операції, пов'язані з необоротними та інвестиційними активами, класифікуються як внутрішньобанківські транзакції. Такі активи оцінюються за первісною вартістю або переоціненою вартістю залежно від обраної методики.

Інформація щодо інвестиційних та нематеріальних активів банку відображається в облікових рахунках. Деталізація економічних операцій з активами банку представлена у таблиці 1.2, що містить дані станом на 01.01.2024. Зокрема, обсяг витрат банку на інвестиційні активи становив 20 450,29 тис. грн, а на нематеріальні активи – 123 182,28 тис. грн. Важливо зазначити, що у процесі інвестування суми спочатку обліковуються як капітальні інвестиції, а після завершення операцій переводяться на відповідні активні рахунки.

Інформація про основні засоби та нематеріальні активи банківських установ фіксується у відповідних документах, які оформлюються на основі стандартних шаблонів, застосовуваних у діяльності інших суб'єктів господарювання. Основні засоби банку обліковуються за допомогою таких офіційних документів:

- Акт приймання-передачі основних засобів (у тому числі для внутрішнього переміщення). Цей документ засвідчує факт передачі основних засобів між структурними підрозділами або у разі їх введення в експлуатацію.
- Акт приймання-передачі основних засобів після ремонту, реконструкції чи модернізації. Оформляється для підтвердження завершення робіт із поліпшення технічного стану активів.
- Акт списання основних засобів. Застосовується у разі, якщо об'єкт основних засобів перестає бути придатним для використання та потребує списання.
- Акт списання транспортних засобів. Особливий документ, призначений для оформлення списання автомобілів чи інших транспортних засобів.

- Акт монтажу, введення в експлуатацію та демонтажу будівельного обладнання. Використовується для фіксації монтажних робіт, запуску обладнання у роботу або його демонтажу.

- Реєстраційний документ основних засобів. Документ, у якому детально відображено всі характеристики об'єкта основних засобів, його місцезнаходження та власника.

- Картка обліку руху основних засобів. Ведеться для відображення змін, пов'язаних із використанням основних засобів.

- Інвентаризаційний список основних засобів. Містить дані про наявні основні засоби, їхній стан та місце знаходження на певну дату.

- Розрахунок амортизації транспортних засобів. Документ, який визначає суму зносу, нараховану на транспортні засоби за звітний період.

Облік нематеріальних активів здійснюється через окремі документи, які мають на меті відображення їхнього руху та стану:

- Введення права інтелектуальної власності як нематеріального активу до господарського обігу. Документ, який засвідчує початкову постановку нематеріального активу на баланс банку.

- Інвентаризаційна картка обліку нематеріального активу. Містить відомості про характеристики, вартість та використання нематеріального активу.

- Акт списання (ліквідації) нематеріального активу. Використовується для оформлення вибуття активу у разі його знецінення або втрати актуальності.

- Інвентаризаційний опис нематеріальних активів. Документ, що відображає результати перевірки фактичної наявності та стану нематеріальних активів.

Важливим елементом активів банку є грошові кошти, рух яких має бути ретельно задокументований для забезпечення прозорості операцій. У рамках

фінансової діяльності банківських установ, зокрема використовуються такі документи:

- Платіжне доручення для безготівкового переказу. Документ відображає операцію зарахування коштів на рахунок клієнта. Він включає дані про суму, валюту та реквізити. У разі операцій у валюті, відмінній від гривні, обов'язково зазначається еквівалентна сума у національній валюті.
- Платіжне доручення на видачу готівки. Використовується для оформлення транзакцій, пов'язаних із зняттям коштів клієнтом із рахунку.
- Платіжне доручення. Є запитом клієнта до банку на виконання певної фінансової операції, наприклад, переказу коштів для оплати податкових зобов'язань.
- Виписка з особистого рахунку. Містить інформацію про виконані операції, включаючи плату за послуги банку.
- Простий вексель. Є цінним папером, що підтверджує право отримання коштів за борговими зобов'язаннями.
- Грошовий чек. Дозволяє визначеній особі отримати встановлену суму коштів із рахунку клієнта.

Документація банку зберігається згідно з суворими внутрішніми правилами, що забезпечують високий рівень захисту даних. Доступ до конфіденційної інформації мають лише уповноважені особи, що мінімізує ризики витоку даних. Банківські установи використовують сучасні технології шифрування та багаторівневі системи безпеки, які гарантують збереження як фінансових, так і юридичних документів.

2.4. Складання та подання звітності у сфері фінансового моніторингу.

Система фінансового моніторингу в Україні є важливим інструментом у запобіганні легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення. Вона базується на

нормативно-правових актах, що регламентують порядок подання звітності суб'єктами первинного фінансового моніторингу (СПФМ). Цей документ узагальнює вимоги щодо формування та подання звітності, включаючи нормативно-правові аспекти, технічні та організаційні вимоги. [8]

1. Адміністративна звітність Міністерства юстиції України

Наказом Міністерства юстиції України №17.06.2022 за №2522/5 (із змінами, внесеними наказом №4039/5 від 24.11.2023) затверджено форму звітності № 1-фінмон (річна) та відповідну Інструкцію щодо її заповнення. Даний документ визначає порядок подання звітів СПФМ у сфері запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення. [9]

СПФМ (крім нотаріусів) подають звіт до відповідного міжрегіонального управління Міністерства юстиції до 11 числа після звітного періоду в електронній формі у форматі Excel (Word). Звіт включає три розділи:

1. Показники діяльності СПФМ у сфері запобігання та протидії.
2. Показники діяльності Міністерства юстиції та його територіальних управлінь.
3. Показники діяльності Міністерства юстиції у міжнародному співробітництві.

За відсутності показників у розділах ставиться прочерк. У разі виявлення помилок виправлення подаються у форматі електронного документа разом із супровідним листом із зазначенням причин змін. Виправлений звіт надсилається не пізніше наступного дня з моменту виявлення помилки. [10]

2. Адміністративна звітність Міністерства фінансів України

Наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2022 №422 затверджено форму звітності № 2-фінмон (річна) та Інструкцію щодо її заповнення. СПФМ, зокрема аудитори, бухгалтери, суб'єкти господарювання, що здійснюють консультування з оподаткування, або торгівлю дорогоцінними металами та

камінням, подають звіт Міністерству фінансів до 11 числа після звітного періоду. [12]

Звіт містить такі ключові показники:

- Рівень ризиків ділових відносин клієнтів.
- Відмова від проведення фінансових операцій.
- Загальна кількість клієнтів і фінансових операцій.
- Обсяги фінансових операцій, включаючи операції, пов'язані з азартними іграми чи лотереями.

Заповнений звіт подається разом із супровідним листом. У разі виявлення помилок виправлений документ надсилається до 25 січня року, наступного за звітним. Інформація про зміни вноситься у супровідному листі.

3. Організаційні вимоги та технічні аспекти подання звітності

Згідно з нормативно-правовими актами, подання звітів повинно здійснюватися через електронну пошту, зазначену під час постановки на облік у Державній службі фінансового моніторингу. Дана вимога є обов'язковою для дотримання процедур фінансового моніторингу.

Звітність має відповідати наступним критеріям:

- Підписання кваліфікованим електронним підписом.
- Заповнення відповідних розділів із зазначенням причин відсутності даних у супровідному листі.
- Своєчасне внесення виправлень та направлення їх до відповідних органів.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Діяльність Національного банку України щодо фінансового моніторингу спрямована на забезпечення стабільності національної банківської системи та попередження використання фінансових установ для легалізації доходів, здобутих злочинним шляхом, а також для фінансування тероризму. НБУ

виступає як основний орган державного фінансового моніторингу, що регулює роботу банків і небанківських установ відповідно до міжнародних стандартів, зокрема Рекомендацій FATF та директив ЄС. Встановлені вимоги до фінансових установ щодо боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму, зокрема обов'язковий та внутрішній фінансовий моніторинг, дозволяють ефективно виявляти підозрілі фінансові операції.

Система внутрішнього контролю банку є критично важливою для забезпечення ефективної діяльності та стабільності установи. Створення ефективного контрольного середовища передбачає не лише наявність чіткої організаційної структури та корпоративної культури, але й забезпечення прозорості, підзвітності та своєчасності прийняття рішень. Таке середовище дозволяє запровадити необхідні стандарти та принципи, що сприяють стабільності банку та зміцнюють довіру клієнтів. Важливим елементом внутрішнього контролю є його інтеграція в усі основні бізнес-процеси банку, що дає змогу здійснювати всебічний контроль на всіх етапах діяльності та своєчасно реагувати на будь-які відхилення.

Важливою складовою є також моніторинг ефективності системи внутрішнього контролю, який здійснюється через поточний та періодичний контроль. Це дозволяє банкам своєчасно виявляти та усувати недоліки в їхній роботі, що сприяє підвищенню ефективності та прозорості їхньої діяльності. Оцінка ефективності контролю є критично важливою для виявлення слабких місць у роботі банку та оперативного вжиття коригуючих заходів.

Щодо організаційної політики [REDACTED] його діяльність регулюється відповідно до Статуту та облікової політики, яка відповідає вимогам Національного банку України та міжнародним стандартам бухгалтерського обліку. Банк здійснює свою діяльність через 71 відділення, надаючи широкий спектр фінансових послуг, від споживчих кредитів до інвестиційних операцій. Враховуючи зміни у фінансовому середовищі та розвиток новітніх технологій, банк постійно вдосконалює свою облікову

політику, орієнтуючись на забезпечення стабільності та конкурентоспроможності на фінансовому ринку.

Враховуючи складність сучасних економічних умов та необхідність відповідати вимогам регуляторів, банкам важливо постійно удосконалювати свої контрольні системи, впроваджувати автоматизовані інформаційні технології для моніторингу фінансових і ризикових показників та залучати весь персонал до забезпечення високих стандартів внутрішнього контролю. Такий підхід дозволить зміцнити фінансову стабільність банківської установи, підвищити її ефективність та сприятиме розвитку банківського сектора в Україні в цілому.

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

3.1. Умови взаємодії внутрішнього і зовнішнього середовища як основи механізму забезпечення стійкої економічної безпеки

Економічна безпека підприємства є важливим елементом його здатності стабільно функціонувати в умовах змінного зовнішнього середовища, забезпечуючи досягнення поставлених цілей. Під нормальним функціонуванням підприємства розуміється таке управління його ресурсами, яке дозволяє досягти оптимальних або наближених до оптимальних результатів навіть при зміні зовнішніх умов. [15]

Фінансово-економічна безпека підприємства визначається як стан ресурсів і можливостей, які гарантують ефективне використання капіталу, людських, інформаційних та технологічних ресурсів, що сприяє стабільному функціонуванню і прогресивному розвитку організації. Це також включає здатність швидко реагувати на внутрішні і зовнішні негативні впливи, зменшуючи їхні негативні наслідки. [16]

Основними цілями економічної безпеки підприємства є: забезпечення фінансової ефективності, фінансової стабільності та незалежності; досягнення технологічної автономії та високої конкурентоспроможності виробничих потужностей; забезпечення ефективного управління та оптимальної організаційної структури; розвиток високої кваліфікації персоналу і його інтелектуального потенціалу; мінімізація шкідливих впливів виробничої діяльності на навколишнє середовище; правова захищеність діяльності підприємства; захист інформаційної безпеки та комерційної таємниці; а також організація безпеки персоналу, капіталу та майна підприємства. [18]

Досягнення цих цілей дозволяє підприємству не лише підтримувати стабільність, але й динамічно розвиватися, швидко адаптуючись до змін на ринку та в зовнішньому середовищі. [20]

Фінансова безпека підприємства є важливою складовою загальної системи економічної безпеки, що охоплює всі елементи та підсистеми організації. Вона передбачає збалансоване функціонування підприємства як економічної системи, яке може бути оцінено через кількісні або якісні показники.

Фінансова безпека підприємства виявляється в його здатності протистояти негативним впливам як внутрішнього, так і зовнішнього середовища, а також забезпечувати стабільне функціонування, розвиток та економічне зростання протягом тривалого періоду. [21]

Основні характеристики фінансової безпеки підприємства включають забезпечення:

1. Фінансової рівноваги — підтримання платоспроможності та ліквідності підприємства в довгостроковій перспективі, що забезпечує йому здатність виконувати фінансові зобов'язання.

2. Потреби у фінансових ресурсах — забезпечення достатніх ресурсів для стабільного та розширеного відтворення виробництва та розвитку.

3. Фінансової незалежності — забезпечення підприємству певного рівня незалежності від зовнішніх фінансових джерел, що дозволяє йому ефективно управляти власними ресурсами.

4. Гнучкості фінансових рішень — здатність швидко реагувати на зміни у зовнішньому середовищі та ухвалювати обґрунтовані фінансові рішення в умовах невизначеності.

5. Захищеності фінансових інтересів — забезпечення безпеки інвестицій та фінансових активів підприємства для його власників та акціонерів.

Загроза безпеки підприємства є потенційною або реальною подією, процесом чи явищем, що може порушити його стійкість, розвиток і призвести до припинення діяльності. Загрози економічній безпеці підприємства мають три основні ознаки: свідомий і корисливий характер, спрямованість на завдання шкоди підприємству, а також протиправний характер. [22]

Ризик і загроза є різними за своїм змістом. Ризик характеризується як можливість виникнення збитків, тоді як загроза означає високу ймовірність їх виникнення. Крім того, ризик є постійним супутником комерційної діяльності, а загроза проявляється періодично. [22]

Класифікація загроз підприємству може бути наступною:

1. За походженням: політичні, економічні, соціальні, правові, екологічні, демографічні, генетичні, науково-технічні, технологічні, ідеологічні, психологічні, інформаційні, сировинні.
2. За масштабом: глобальні, національні, регіональні, локальні.
3. За можливістю прогнозування та діагностики: прогнозовані та непередбачувані.
4. За розміром можливих збитків: з допустимим, критичним і катастрофічним рівнем збитків.
5. За частотою впливу: одноразові, регулярні (сезонні), багаторазові, постійного впливу.
6. За тривалістю впливу: короткострокові, середньострокові, довгострокові.
7. За формами прояву: кількісні та якісні загрози.
8. За джерелом загрози: внутрішні та зовнішні.

Зовнішні загрози поділяються на:

- Середовище прямого впливу (мікросередовище): конкуренти, постачальники, споживачі, інвестори.

- Середовище непрямого впливу (макросередовище): демографічні, економічні, природні, науково-технічні, політичні фактори, культурне середовище.

Основні причини загроз для підприємства включають:

- Криміналізацію економіки та спад виробництва.
- Недосконалість законодавства і економічної політики.
- Нерозвиненість ринкової інфраструктури та відсутність інститутів ринкової економіки.
- Монополізацію економіки, низьку конкурентоспроможність.
- Дії кримінальних угруповань.
- Особливості національного економічного менталітету.

Виділяють кілька видів загроз для підприємства в залежності від об'єкта:

1. Загрози персоналу: шантаж, залякування, травмування, психологічний тиск, викрадення, напади.
2. Загрози матеріально-технічним ресурсам: пошкодження засобів виробництва, крадіжка, знищення продукції, промислове шпигунство.
3. Загрози фінансам: викрадення фінансових засобів, шахрайство, несвоєчасне повернення боргів.
4. Загрози інформації: витік, модифікація або знищення інформації.

Ймовірність реалізації загрози визначається такими чинниками:

1. Привабливість ресурсу для потенційних зловмисників.
2. Можливість використання ресурсу для отримання вигоди, зокрема з боку конкурентів.
3. Технічні можливості загрози, що використовуються при зовнішньому впливі.
4. Рівень доступності вразливих ресурсів, що може бути використана для реалізації загрози.

3.2. Структура фінансового моніторингу забезпечення стійкої економічної безпеки _____ і його реалізація

В останні роки в теорії та практиці управління фінансово-господарською діяльністю банківських установ все більш актуальним стає поняття «моніторинг». Поява цього явища на сучасних підприємствах зумовлена кількома важливими факторами:

1. Зростання нестабільності зовнішнього середовища, що вимагає від системи управління підприємства швидкого реагування, підвищення рівня її адаптивності та гнучкості для забезпечення стійкості в умовах змін.
2. Необхідність зміщення акцентів із контролю за минулими подіями на прогнозування та розробку сценаріїв реагування підприємства на майбутні зміни, що дозволяє ефективно планувати стратегію і зменшувати ризики.
3. Потреба у відстеженні фінансового стану підприємства в реальному часі. В умовах інформаційної перенасиченості важливо мати можливість оперативно реагувати на зміни у фінансових потоках.

Один з негативних чинників, який підвищує потребу в фінансовому моніторингу, — це легалізація («відмивання») «брудних» грошей. За оцінками, щорічно в легальний обіг вводиться від 150 до 500 млрд доларів США. За даними Міжнародного валютного фонду (МВФ), середні річні прибутки злочинних організацій складають близько 500 млрд доларів США, що становить близько 2% від всесвітнього валового продукту. Згідно з експертними оцінками, щорічний витік капіталу з країн СНД досягає 11-12 млрд доларів США, частина з яких припадає на український грошовий потік. Це явище підкреслює важливість моніторингу фінансових потоків для запобігання ризикам, пов'язаним з фінансовими правопорушеннями та незаконною діяльністю.

Процес легалізації коштів, отриманих злочинним шляхом в Україні, швидко розвивався на фоні численних економічних труднощів і неналежного

правового регулювання. На початку ринкових реформ в Україні великі суми були виведені з легальної економіки.

Через брак контролю за джерелами доходів тіньові капітали інвестувалися у створення легальних комерційних суб'єктів господарювання і державних структур, які згодом були приватизовані. Це призвело до того, що велика кількість суб'єктів господарювання опинилася під контролем організованих злочинних угруповань.

Також варто зазначити, що незаконні капітали під час процесу легалізації вкрай мобільні. Також існують складності в методології та практиці визначення ступеня «брудності» грошей, моменту їх «забруднення», відстеження їх переміщення і встановлення фактів спроб легалізації. Ситуацію ускладнюють законодавчі відмінності у правочинності з іншими країнами, оскільки ці кошти мають транснаціональний характер.

Методологія боротьби з незаконними доходами повинна бути комплексною і базуватися на правових аспектах: економічно-правових, адміністративно-правових та кримінально-правових, охоплюючи якомога більше сфер діяльності. Вирішення цих питань має забезпечити ефективний механізм фінансового моніторингу.

Система фінансового моніторингу в Україні фактично охоплює всіх надавачів фінансових послуг і передбачає тісну співпрацю різних міністерств та відомств. Кожна з установ відіграє конкретну, законодавчо визначену роль у єдиній системі. Координація дій суб'єктів фінансового моніторингу та їх методологічне забезпечення покладається на Державну службу фінансового моніторингу. Відповідно до закону, система фінансового моніторингу є дворівневою – первинний і державний фінансовий моніторинг. Українська система фінансового моніторингу має більш широкі повноваження порівняно з зарубіжними аналогами – вона не лише збирає інформацію, а й проводить фінансові розслідування.

Таким чином, її діяльність, зорієнтована на захист державних інтересів, повинна забезпечувати нормальне функціонування бізнесу в законному режимі

та зберігати конфіденційність фінансової інформації, якою вона володіє. Моніторинг як система управлінських рішень вперше був реалізований на суб'єктах господарювання США наприкінці XIX – на початку XX століть, спочатку фокусуючись на фінансових питаннях, а з часом поширився на маркетинг, постачання і виробництво. У Європі фінансовий моніторинг активно почали впроваджувати в 70-х роках минулого століття, і на сьогодні його служби діють практично у всіх великих та більшості середніх суб'єктах господарювання.

У фінансовій практиці поняття моніторингу відображає систему постійного спостереження за виконанням завдань і контролем усіх аспектів діяльності суб'єктів господарювання, що визначаються бізнес-планом і фінансовими показниками. Згідно з визначеннями різних авторів, моніторинг є важливим елементом фінансового управління, котрий забезпечує контроль за виконанням стратегічних планів та оперативних завдань.

Зокрема, у фінансовому словнику-довіднику редакцією М. Я. Дем'яненка моніторинг визначається система спостереження, в яку входять всі рівні суб'єктів господарювання — починаючи робочими місцями закінчуючи загальною системою управління. Вона передбачає безперервне інформування керівництва щодо стану діяльності суб'єктів господарювання за допомогою показників, таких як стан портфеля замовлень, виконання виробничої програми, фінансовий стан, дебіторська та кредиторська заборгованість тощо.

У Великому економічному словнику моніторинг визначається як постійна оцінка діяльності суб'єктів господарювання з виявленням відхилень фактичних результатів від прогнозованих. Це дозволяє своєчасно виявляти проблеми і коригувати стратегію.

І. О. Бланк розглядає моніторинг як механізм спостереження за фінансовими показниками суб'єктів господарювання, що дозволяє виявити відхилення від запланованих результатів та з'ясувати їхні причини.

Всі ці підходи зосереджені на інформаційній та контрольній функціях моніторингу, однак сучасні умови потребують активнішого підходу до його

використання. Фінансовий моніторинг має розглядатися як інструмент активного управління, який дозволяє забезпечити гнучкість і адаптивність фінансового планування та оперативно реагувати на зміни в зовнішньому та внутрішньому середовищах суб'єктів господарювання, що є важливим для забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання.

В банківській установі фінансовий моніторинг виконує такі функції, що включають:

- нагляд за виконанням фінансових завдань і нормативів;
- вимірювання відхилень від запланованих результатів;
- ідентифікація відповідності стратегії фінансового розвитку;
- діагностика серйозних змін у фінансовому стані;
- виявлення причин відхилень у фінансовому розвитку;
- перевірка відповідності методів управління фінансами умовам сучасного фінансового середовища;
- коригування фінансових цілей та показників у відповідь на зміни в зовнішньому та внутрішньому середовищі.

Таким чином, фінансовий моніторинг виступає як ключовий інструмент для забезпечення стабільності та ефективності управлінських рішень в банківських установах. [19]

Перший етап під час організації системи фінансового моніторингу зосереджений на створенні інформаційного забезпечення, яке охоплює як внутрішнє, так і зовнішнє фінансове середовище банківської установи. Це включає створення «інформаційного поля», яке дозволяє виокремлювати та розраховувати підконтрольні показники. Ця база служить основою для оцінки відхилень на подальших етапах моніторингу. Важливо, щоб інформація була достатньо детальною і актуальною для забезпечення ефективного контролю та аналізу ситуації. [20]

Другий етап фокусується на виборі та формуванні системи підконтрольних показників, що охоплюють різні періоди моніторингу. Оскільки фінансовий моніторинг є важливою складовою підтримки

фінансового планування, він має бути узгоджений з трирівневою системою планування (стратегічний, поточний і оперативний фінансові плани). Це дозволяє організувати моніторинг на трьох рівнях: стратегічному, поточному та оперативному, що відповідає концепції стратегічного управління банківської установи. [21]

На цьому етапі ключовим залишається підбір та обґрунтування підконтрольних показників для кожної з підсистем моніторингу. Як вже відмічалось підбір показників є індивідуальним для банківської установи, враховуючи його специфіку, сферу діяльності, оскільки він залежить від особливостей його діяльності, управлінської структури та стратегічних цілей розвитку. [22]

Стратегічний фінансовий моніторинг спрямований на забезпечення досягнення стратегічних цілей банківської установи, тому система показників має бути узгоджена з стратегічною картою розвитку і індикаторами зі збалансованої системи показників за фінансовою складовою. Поточний і оперативний моніторинг використовують підтримуючі фінансові показники, що корелюють зі стратегічними фінансовими індикаторами, і дають можливість своєчасно коригувати плани для досягнення фінансових цілей. [24]

Стратегічний, поточний та оперативний фінансовий моніторинг є важливими інструментами управління фінансовою діяльністю банківської установи на різних рівнях. Кожен з цих етапів має свої особливості та призначення, забезпечуючи ефективне досягнення фінансових цілей. [24]

Стратегічний фінансовий моніторинг:

Стратегічний фінансовий моніторинг дозволяє керівництву банківської установи оцінити відхилення в довгостроковому розвитку і їх вплив на досягнення стратегічних цілей. Він орієнтований на часовий горизонт більше одного року і здійснюється на підсумках року. Основними елементами інформаційного забезпечення стратегічного моніторингу є:

- стратегічний план розвитку банківської установи;
- стратегічна карта розвитку;

- збалансована система показників за фінансовою складовою.

Поточний (тактичний) фінансовий моніторинг:

Поточний моніторинг проводиться поквартально і дозволяє перевірити, чи відповідають квартальні фінансові показники стратегічним цілям. Метою є забезпечення взаємозв'язку між поточними планами (наприклад, планом продажів, витратами, фінансовою діяльністю) та стратегічними цілями банківської установи. Такий моніторинг допомагає виявити і коригувати відхилення, а також фіксувати фактори успіху чи проблеми. Інформаційним забезпеченням є поточний фінансовий план і фінансовий звіт, складений за допомогою управлінського обліку. [28]

Оперативний фінансовий моніторинг:

Оперативний моніторинг передбачає щоденне спостереження за витратами, надходженнями та запасами фінансових ресурсів, забезпечуючи поточне управління фінансами і підтримку платоспроможності банківської установи. Він дозволяє своєчасно ухвалювати рішення, що сприяють оптимізації витрат і прибутку. Варто відмітити що ключовим інструментом оперативного моніторингу є бюджет грошових коштів, і він паралельно використовується як інструмент контролю. [29]

Етапи побудови системи фінансового моніторингу:

- Етапи 3–5: Формування внутрішньої документації для фіксації відхилень, їх причин, місць виникнення та відповідальних осіб. Це дозволяє ретельно аналізувати відхилення і виявляти ключові проблеми. [29]
- Шостий етап: Прийняття управлінських рішень за результатами моніторингу. Рішення можуть варіюватися в залежності від масштабу відхилень і можуть бути пов'язані з оперативним коригуванням грошового обороту або коригуванням фінансових цілей та методів управління у разі стратегічних відхилень. [29]

3.3. Нейтралізація регіональних чинників загроз економічній безпеці

Безпека банківської діяльності є ключовим елементом економічної безпеки держави, оскільки банки, будучи важливою частиною фінансової системи, піддаються численним ризикам. Забезпечення безпеки банків є складним завданням, яке ускладнюється динамічними змінами в розвитку кредитно-фінансової системи, її якісними трансформаціями та поширенням системних ризиків на тлі глобальної нестабільності. [30]

На сьогодні вітчизняні банківські установи переживають етап трансформації фінансово-кредитної системи, що характеризується значними змінами в умовах глобалізації. Ці зміни мають на меті подолання кризи фінансово-кредитної системи, усунення внутрішніх дисбалансів, підвищення стійкості та платоспроможності фінансових інститутів через комплексне реформування регуляторних і наглядових засад. [31]

Поняття економічної безпеки є багатограним і комплексним. О. І. Барановський визначає безпеку банку як стан, що забезпечує захист від внутрішніх і зовнішніх загроз. І. О. Губарева та О. М. Штаєр трактують її як стійку життєдіяльність банку, при якій забезпечується реалізація і захист інтересів банку у відсутності загроз. [31]

Натомість, більш комплексний підхід до визначення банківської безпеки запропоновано низкою науковців, які розглядають її як сукупність умов, що дозволяють запобігти або знизити до мінімуму потенційно небезпечні для банку ситуації, тим самим забезпечуючи нормальне функціонування банківської установи та досягнення її цілей. [31]

В наукових дослідженнях розглядаються різні види безпеки банківської діяльності, зокрема фінансова, інформаційна, кадрова, безпека матеріальних ресурсів, а також безпека банківських операцій. Зазвичай економічна безпека банку є узагальнюючим поняттям, що охоплює різноманітні аспекти безпеки банківської діяльності. [31]

Ключовими індикаторами економічної безпеки банку є стабільність його фінансового і економічного розвитку. Метою забезпечення безпеки банківської діяльності є виключення можливості завдання збитків чи упущення вигоди, а також забезпечення ефективної роботи банку та здійснення операцій на належному рівні. [33]

Ефективність економічної безпеки банку залежить від того, наскільки оперативно та ефективно підрозділи банку здатні виявляти і запобігати загрозам, а також усувати можливі негативні наслідки від цих загроз.

Система економічної безпеки банку являє собою сукупність об'єктів, суб'єктів і механізмів, що об'єднані загальними цілями і завданнями протидії загрозам, забезпечуючи при цьому стабільність банку та досягнення його стратегічних цілей. [33]

З метою забезпечення високої фінансової стійкості та захисту від внутрішніх і зовнішніх загроз, банк будує систему управління економічною безпекою, яка є важливим елементом забезпечення ефективного використання ресурсів і підтримки стабільності в умовах змінного середовища. [33]

Організаційна діяльність банку, що включає впорядкування внутрішніх процесів, є важливою складовою управління економічною безпекою. Сучасні банки, як складні соціально-економічні системи, повинні організовувати свою діяльність для забезпечення стабільності й стійкості в умовах постійних змін.

Система управління економічною безпекою банку обумовлена різноманітними зовнішніми та внутрішніми загрозами. До основних загроз належать шахрайство, злочини при кредитуванні та депозитних операціях, а також ризики, пов'язані з управлінням платіжними картками і дистанційним банківським обслуговуванням. [33]

Основними завданнями системи управління економічною безпекою є виявлення загроз і ризиків, оперативне реагування на них, захист фінансових і матеріальних ресурсів банку та забезпечення безпеки персоналу. Важливим є також своєчасне навчання персоналу та формування умов, які сприяють забезпеченню безпеки банку. [32]

Оптимальна організаційна структура банку є важливою для ефективного управління безпекою, оскільки вона визначає здатність банку протистояти зовнішнім і внутрішнім загрозам, забезпечуючи стабільність і фінансовий успіх.

Служба безпеки банку це є підрозділ банку який відповідає за економічну безпеку. Служба безпеки банку це підрозділ банку до якого входять посадові особи, що приймають участь в підборі кадрів, здійснюють їх управління, сприяють організації та здійсненні інформаційної безпеки банку. Також служба безпеки банку запобігає шахрайству з кредитними, фінансовими та платіжними документами, здійснюють охорону цінностей та об'єктів. Основним напрямом роботи служби є розробка та прийняття обґрунтованих рішень з метою досягнення цілей банку у рамках загальної стратегії розвитку банку.

Управління активами та пасивами банку здійснюється шляхом колегіальних рішень, прийнятих на засіданнях комітету з управління активами та пасивами (КУАП), що охоплюють питання управління процентним, валютним, ринковим ризиками, ризиком ліквідності, контролю за достатністю капіталу, встановлення лімітів та нормативів, оптимізації рівня ризику і дохідності банківських операцій, моніторингу виконання внутрішніх лімітів, а також визначення вартості активів та зобов'язань, управління структурою балансу. [32]

Відповідно до чинного законодавства, створення кредитного комітету є обов'язковим для кожної банківської установи. Це комітет, який приймає рішення щодо надання кредитів. У банках з розгалуженою регіональною мережею, поряд з головним комітетом, можуть функціонувати малий кредитні комітети на рівні регіональних підрозділів, що дозволяє забезпечити оперативність прийняття рішень. Основними завданнями кредитного комітету є формування кредитної політики, прийняття рішень щодо видачі кредитів та формування резервів за кредитними операціями. [34]

В банківській установі функціонує відділ внутрішнього аудиту, вони є органом оперативного контролю який здійснює діяльність для спостережної

ради банку. Цей підрозділ здійснює нагляд за дотриманням законодавства, перевіряє фінансові результати діяльності банку, аналізує інформацію про діяльність банку, а також здійснює перевірки щодо порушень з боку посадових осіб банку. [34]

Одним з основних ризиків для банку є кредитний ризик, що зумовлює створення спеціального підрозділу для управління кредитними ризиками. Цей підрозділ контролює прострочену та сумнівну заборгованість, дотримання економічних нормативів та кредитних обмежень, проводить моніторинг ризикових позицій та якості управління ризиками, здійснює превентивні заходи щодо виникнення проблемної заборгованості. [34]

В банківській установі реалізується інформаційна безпека банку полягає в захисті інформації та інфраструктури від втручання, яке може призвести до її втрати або завдання збитків її власникам. У разі необхідності забезпечення інформаційної безпеки, функції можуть бути покладені на відповідальних осіб, керівників підрозділів або спеціально створене управління інформаційної безпеки. Координація цієї безпеки охоплює взаємодію між менеджерами, користувачами, адміністраторами, розробниками програмного забезпечення, аудитором та іншими фахівцями. [34]

З огляду на трансформації в економіці України, що потребують від фінансових установ розробки нових підходів до управління, для ефективної роботи в динамічному середовищі необхідно вдосконалювати структуру організації економічної безпеки в банках. [35]

Ефективність функціонування банку значною мірою залежить від організаційної структури, що реалізує функції забезпечення економічної безпеки. Проблеми, що виникають, свідчать про необхідність удосконалення централізації управління безпекою банку. Для вирішення цих завдань пропонується створення Центру забезпечення економічної безпеки, що буде координувати діяльність всіх підрозділів, залучених до цієї роботи. [35]

Вибір організаційної форми залежить від масштабів діяльності банку, стратегічної орієнтованості, розміру капіталу та активів, інтенсивності

конкуренції та здатності банку до змін. Функції безпеки можуть бути розподілені між існуючими підрозділами банку або централізовані в окремому підрозділі.

Створення Центру забезпечення економічної безпеки дозволить спростити структуру банку, знижуючи адміністративні витрати та підвищуючи прибутковість, концентруючи основні завдання на одному організаційно-функціональному рівні. [35]

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

Забезпечення економічної безпеки банківської діяльності є одним з ключових елементів стабільності фінансової системи країни, оскільки банки є основою кредитно-фінансової системи та суттєво впливають на економічну ситуацію в державі. У процесі трансформації банківської діяльності в умовах глобалізації, важливим є комплексне забезпечення безпеки банків на всіх рівнях діяльності.

Економічна безпека банку є багатогранним поняттям, яке включає не лише фінансову стабільність, а й захист від внутрішніх і зовнішніх загроз, таких як шахрайство, ризики у кредитуванні, депозитних операціях, а також безпека інформаційних технологій. Підвищення стійкості банку до таких загроз вимагає створення ефективних механізмів і структур, здатних виявляти та усувати потенційні загрози на всіх етапах його діяльності.

Основні складові забезпечення економічної безпеки банку — це система управління безпекою, що включає в себе організаційні структури, підрозділи та стратегії, спрямовані на запобігання загрозам і мінімізацію ризиків. Створення спеціалізованих підрозділів для моніторингу ризиків, таких як служби безпеки, служби внутрішнього аудиту, а також комітети з управління активами та пасивами є необхідною умовою для ефективного забезпечення економічної безпеки.

З огляду на швидкі зміни в економічному середовищі, банкам необхідно адаптувати свої стратегії для боротьби з новими викликами та загрозами. Окремою важливою складовою є інформаційна безпека банку, яка вимагає належного захисту від кіберзагроз, що стають все більш актуальними в умовах цифрової трансформації банківської сфери.

Таким чином, на основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що ефективна організація системи економічної безпеки є запорукою стабільності та конкурентоспроможності банку на сучасному фінансовому ринку. Крім того, пропонована концепція створення Центру забезпечення економічної безпеки дозволить зменшити адміністративні витрати, підвищити ефективність управлінських процесів та зосередити основні зусилля на стратегічному забезпеченні безпеки на всіх рівнях банківської діяльності.

ВИСНОВКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Висновки за результатами проведеного дослідження можемо зробити низку узагальнень і визначити основні напрями вдосконалення фінансового моніторингу як важливого елемента забезпечення економічної безпеки банківської установи. У процесі роботи було встановлено, що фінансовий моніторинг є невід'ємною складовою системи економічної безпеки, яка покликана забезпечити захист фінансових потоків банківської установи від загроз як внутрішнього, так і зовнішнього характеру. На основі вивчення теоретичних основ фінансового моніторингу з'ясовано, що він має ключову роль у виявленні ризиків і забезпеченні стабільності фінансово-економічної діяльності.

Значна увага у дослідженні приділялася аналізу підходів до здійснення фінансового моніторингу в [REDACTED]. Встановлено, що банківська установа застосовує сучасні методи моніторингу, які базуються на використанні інформаційних технологій та автоматизованих систем. Це дає змогу не лише оперативно реагувати на підозрілі фінансові операції, але й запобігати шахрайським діям та іншим загрозам. Дослідження показало, що фінансовий моніторинг в банку охоплює різні аспекти, включаючи аналіз дестабілізуючих економічних явищ, організацію процесу моніторингу та формування звітності, яка забезпечує прозорість і підзвітність фінансових потоків.

Особливий акцент було зроблено на визначенні факторів, які впливають на ефективність фінансового моніторингу у контексті забезпечення економічної безпеки банківської установи. Виявлено, що такі фактори, як використання новітніх технологій, інтеграція міжнародного досвіду, адаптація до змін у законодавстві та наявність якісного обліково-аналітичного забезпечення, суттєво підвищують ефективність моніторингу. Крім того, своєчасне реагування на загрози, ефективне управління ризиками та прозорість

фінансових операцій сприяють зниженню ризиків і забезпечують стійкість банківської установи в умовах економічних і політичних змін.

Таким чином, результати дослідження підтвердили важливість і актуальність фінансового моніторингу як інструменту забезпечення економічної безпеки банківської установи, особливо банківських установ. Запропоновані у роботі рекомендації щодо вдосконалення механізмів фінансового моніторингу спрямовані на покращення стабільності, прозорості та конкурентоспроможності національних банківських установ в умовах інтеграції до міжнародного економічного простору. Впровадження запропонованих заходів може сприяти посиленню боротьби з фінансовими злочинами, а також зміцненню довіри з боку клієнтів і партнерів.

KÖVETKEZTETÉSEK

A kutatás eredményei alapján levonható következtetések lehetőséget adnak arra, hogy általánosításokat tegyünk és meghatározzuk a pénzügyi monitoring fejlesztésének fő irányait, mint a vállalatok gazdasági biztonságának biztosítását szolgáló fontos elemet. A munka során megállapítást nyert, hogy a pénzügyi monitoring elválaszthatatlan része a gazdasági biztonsági rendszernek, amely célja a vállalati pénzügyi áramlások belső és külső fenyegetésekkel szembeni védelme. A pénzügyi monitoring elméleti alapjainak tanulmányozása során kiderült, hogy ez kulcsszerepet játszik a kockázatok azonosításában és a pénzügyi-gazdasági tevékenység stabilitásának biztosításában.

A kutatás során kiemelt figyelmet kapott az [REDACTED]-ben végzett pénzügyi monitoring megközelítéseinek elemzése. Megállapítást nyert, hogy a banki intézmény korszerű monitoring módszereket alkalmaz, amelyek információs technológiákon és automatizált rendszereken alapulnak. Ez nemcsak arra ad lehetőséget, hogy gyorsan reagáljanak a gyanús pénzügyi műveletekre, hanem arra is, hogy megakadályozzák a csalásokat és más fenyegetéseket. A kutatás kimutatta, hogy a banki pénzügyi monitoring különböző aspektusokat ölel fel, beleértve a destabilizáló gazdasági jelenségek elemzését, a monitoring folyamatának megszervezését és az átláthatóságot és elszámoltathatóságot biztosító jelentések készítését.

Különös hangsúlyt kaptak azok a tényezők, amelyek befolyásolják a pénzügyi monitoring hatékonyságát a vállalati gazdasági biztonság biztosításának összefüggésében. Kiderült, hogy olyan tényezők, mint a legújabb technológiák alkalmazása, a nemzetközi tapasztalatok integrálása, a jogszabályi változásokhoz való alkalmazkodás és a minőségi számviteli-elemzési támogatás megléte jelentősen növelik a monitoring hatékonyságát. Ezenkívül a fenyegetésekre való időszerű reagálás, a hatékony kockázatkezelés és a pénzügyi műveletek átláthatósága hozzájárul a kockázatok csökkentéséhez és a vállalat stabilitásának biztosításához gazdasági és politikai változások idején.

Összességében a kutatás eredményei megerősítették a pénzügyi monitoring fontosságát és aktualitását, mint a vállalatok, különösen a banki intézmények gazdasági biztonságának biztosítására szolgáló eszközt. A dolgozatban javasolt ajánlások a pénzügyi monitoring mechanizmusainak fejlesztésére a nemzeti banki intézmények stabilitásának, átláthatóságának és versenyképességének javítását célozzák a nemzetközi gazdasági térbe való integráció körülményei között. Az ajánlott intézkedések végrehajtása elősegítheti a pénzügyi bűncselekmények elleni küzdelem fokozását, valamint az ügyfelek és partnerek bizalmának megerősítését.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Олійник Т. І. Економічна безпека суб'єкта господарювання: сутність та підходи до визначення // Інвестиції: практика та досвід. – 2019. – № 18. – С. 42–46.
2. Штулер Ірина, Шевченко Діана. Сутність економічної безпеки та її система управління // Фінанси, банківська справа та страхування. – Київ. – С. 59–71.
3. Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / за ред. Т. Г. Васильціва. – Львів: Арал, 2012. – 386 с.
4. Коваленко М. А., Нагорна І. І., Радванська Н. В. Економічна безпека корпоративного підприємства / за заг. ред. М. А. Коваленка. – Херсон: Олді-плюс, 2009. – 404 с.
5. Козаченко Г. В., Пономарьов В. П. Економічна безпека підприємств: сутність і передумови формування // Теорія та практика управління у трансформаційний період: зб. наук. пр. – Донецьк: ІЕП НАН України, 2001. – Т. 3. – С. 3–7.
6. Лоханова Н. О. Функції управління та їх співвідношення з видами діяльності підприємства // Вісник Донецького державного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського: науковий журнал. – Донецьк, 2005. – № 3. – С. 64–71.
7. Шило Ж. С., Кречко М. Ю. Методи оцінки рівня економічної безпеки підприємства: підходи до оцінювання та забезпечення економічної безпеки // Економічні науки. – 2022. – Вип. 2(98). – С. 271–288. – Рівне.
8. Горбан І. М., Скиба В. В. Сутність фінансового моніторингу в системі забезпечення економічної безпеки // Науковий вісник. Серія економічна. – 2023. – № 2. – С. 21–25. – Львів.
9. Про подання звітності з питань фінансового моніторингу до Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0113500-20#Text> (дата звернення 27.11.2024)

10. Про подання звітності у сфері фінансового моніторингу. URL: <https://document.vobu.ua/doc/23277> (дата звернення 27.11.2024)
11. Щодо подачі звіту за формою № 1-фінмон (річна). URL: <https://centraljust.gov.ua/news/direction/schodo-podachi-zvitu-za-formoyu-1-finmon-richna> (дата звернення 27.11.2024)
12. Робоча зустріч з представниками небанківського фінансового ринку щодо подання звітності з питань фінансового моніторингу. URL: Презентація_для_семінара_з_НУ_щодо_звітності_з_ФМ_pr_2020-08-28.pdf (дата звернення 27.11.2024)
13. Поняття та значення економічної безпеки виробничо-господарської діяльності підприємств. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4303> (дата звернення 25.06.2024)
14. Система економічної безпеки (екосистейт): сутність, структура. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3169> (дата звернення 25.06.2024)
15. Економічна безпека суб'єкта господарювання: сутність та підходи до визначення. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6825&i=7> (дата звернення 25.06.2024)
16. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): монографія. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. – 759 с.
17. Дем'яненко М. Я. Фінансовий словник-довідник. – К.: ІАЕУ ААН, 2003. – 613 с.
18. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. – 309 с.
19. Калюх Ю., Астистов С., Новикова Л. Удосконалення управління підприємствами на основі нової системи моніторингу фінансово-економічної інформації та глибокого аналізу господарської діяльності // Вісник Української Академії державного управління. – 2001. – № 15. – С. 249–257.
20. Лігоненко Л. О., Ситник Г. В. Управління грошовими потоками. – К.: КНТЕУ, 2005. – 289 с.

21. Мозенков О. В. Системи фінансового моніторингу. Методологія проектування: монографія. – Х.: ІНЖЕК, 2005. – 152 с.
22. Москаленко Н. В. Банківська система України у контексті боротьби з відмиванням незаконних доходів // Соціально-економічні дослідження в перехідний період: зб. наук. пр. – 2007. – Вип. 2 (64). – С. 12–14.
23. Москаленко Н. В. Фінансовий моніторинг як інструмент економічної безпеки // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна. – 2009. – Вип. 1. – С. 1–7.
24. Савченко Л. А. Правові основи фінансового контролю: навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 504 с.
25. Бінько І., Шлемко В. Як забезпечити економічну безпеку України // Всеукраїнські відомості. – 1997. – № 138 (810). – С. 3–8.
26. Васильчак С. В., Жидяк А. Г., Стручок Н. М. Механізм забезпечення корпоративної безпеки суб'єктів господарювання // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2011. – № 2. – С. 278–285.
27. Голіков І. В. Сутність і еволюція поняття економічна безпека // Проблеми економіки. – 2014. – № 1. – С. 309–314.
28. Кириленко В. І. Інвестиційна складова економічної безпеки: монографія. – К.: КНЕУ, 2005. – 232 с.
29. Козаченко Г. В., Пономарьов В. П., Ляшенко О. М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: монографія. – К.: Лібра, 2003. – 280 с.
30. Кравчук О. Я., Кравчук П. Я. Діагностика та механізм забезпечення корпоративної безпеки підприємства: монографія. – Луцьк: Надстир'я, 2008. – 256 с.
31. Ляшенко О. М. Концептуалізація управління економічною безпекою підприємства: монографія. – Луганськ: СЛУ ім. В. Даля, 2011. – 400 с.
32. Пашнюк Л. Загрози економічній безпеці підприємства і засоби їх нейтралізації // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Економіка. – 2013. – № 10 (151). – С. 93–96.

33. Франчук В. І. Особливості організації системи економічної безпеки вітчизняних акціонерних товариств в умовах трансформаційної економіки: монографія. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2010. – 440 с.
34. Шляхи удосконалення організаційного забезпечення управління економічною безпекою банку. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5589> (дата звернення 20.12.2024)
35. Петренко О. В., Антоненко В. М. Економічна безпека підприємства: загрози та шляхи їх пересічення / О. В. Петренко, В. М. Антоненко // Економіка та управління підприємствами. — Мукачівський державний університет, 2016. — Вип. 2. — С. 328–333.
36. Петрук О.М. Зарубіжний досвід організації фінансового моніторингу та перспективи його впровадження в Україні . European cooperation scientific approaches and applied technologies. 2015. № 2 (2). Р. 89–99.
37. Підхомний О. Фінансова безпека України: інструменти і стратегії формування : монографія / О. М. Підхомний. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2014. - 320 с.
38. Пономаренко, В. С. Концептуальні основи економічної безпеки [Текст]: монографія / В. С. Пономаренко, С. В. Кавун. Харків : Видавництво ХНЕУ, 2008. 256 с.
39. Бугаєнко А.В. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового моніторингу банківських операцій: автореферат дисе. на здобуття наук. ступ. к. е. н. / Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. — Київ, 2012.
40. Проскура В.Ф. Формування засад забезпечення економічної безпеки на рівні держави, регіону, підприємства . Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія економічна. 2011. Вип. 2. С. 299 – 307.
41. Єгоричева С. Б. Організація фінансового моніторингу в банках [текст] навч. посіб. Київ. 2014. 292 с.

42. Іващенко Г. А. Ідентифікація дефініції «економічна безпека підприємства»/ Г. А. Іващенко, О. Ф. Ярошенко. Науковий журнал «Бізнес Інформ». Харків. 2011. №9. 2011. С. 129 – 131.

43. Кавун С.В. Економічна та інформаційна безпека підприємств у системі консолідації інформації. Навчальний посібник / С.В. Кавун, А.А.Пилипенко, Д.О. Репко. Харків: Вид. ХНЕУ. 2013. 264 с.

44. Краліч В. Р. Фінансовий моніторинг у забезпеченні функціонування системи економічної безпеки банківських установ в Україні : автореф. дис. канд. екон. наук . Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права ”Крок”». Київ. 2010. 20 с.

45. Кузьменко О.В., Доценко Т.В., Скринька Л.О. Роль фінансового моніторингу в сучасній системі забезпечення економічної безпеки національної економіки . Науковий погляд: економіка та управління. Дніпро. 2019. Випуск №3(65). С.98-108.

46. Кузьменко О.В., Доценко Т.В. Удосконалення системи державного регулювання економічної безпеки національної економіки. «БІЗНЕС-ІНФОРМ». 2020.

47. Майстро С.В. Напрями удосконалення механізму державного управління фінансово-економічною безпекою України в сучасних умовах. Актуальні проблеми державного управління. 2015. Вип. 1. Ч. 46. С. 210 – 218.

48. Марина А.С. Механізм забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання. Економіка і суспільство. Мукачівський державний університет. 2018. Випуск №19. С. 495-500.

49. Миколайчук А. Б. Методичний підхід до прогнозування рівня фінансової безпеки держави в системі моніторингу / А. Б. Миколайчук . Вісник економіки транспорту і промисловості. 2012. № 38. С. 32

50. Онищенко С. В. Системні взаємозв'язки бюджетної безпеки в умовах фінансової глобалізації . Вісник Дніпропетровського університету. Сер. Менеджмент інновацій. 2016. Том 24, випуск 7. С. 237 - 243.

51. Пастернак-Таранушенко, Г. А. Економічна безпека держави. Методологія забезпечення : монографія / Г. А. Пастернак-Таранушенко. Київ: Київський економічний інститут менеджменту, 2003. 320 с.

ДОДАТКИ

Перелік додатків

1	Еволюція поняття «економічна безпека підприємства»	Додаток А
2	Систематизація визначень наукового поняття «економічна безпека підприємства»	Додаток Б
3	Виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб	Додаток В
4	Витяг з реєстру платників ПДВ	Додаток Г
5	Річний звіт за 31 грудня 2023 року АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО	Додаток Д

Еволюція поняття «економічна безпека підприємства»

Етап и	Роки	Трактування поняття «економічна безпека підприємства»	Загрози економічній безпеці підприємства	Недоліки трактування
I	1991- 1997	Забезпечення умов збереження своїх комерційних таємниць, інтелектуальної власності і інших секретів підприємства	Загрози виникають зі сторони персоналу підприємства	Надмірна «економічність» поняття
II	1998- 1999	Захищеність діяльності підприємства від негативних впливів зовнішнього середовища	Найбільший вплив на формування економічної безпеки підприємства справляє держава	Незрозуміло, звідки беруться загрози економічній безпеці підприємства; недостатньо розглядається вплив внутрішнього середовища на економічну безпеку п-ва
III	1999- 2001	Розгляд економічної безпеки підприємства з позиції окремих аспектів його господарської діяльності	Загрози виникають залежно від конкретного вузького профілю господарської діяльності підприємства	Різне розуміння економічної безпеки підприємства
IV	1999- 2002	Виділення функціональних складових економічної безпеки підприємства	Виникають зовнішні і внутрішні загрози (залежно від кожної складової)	Акцентування уваги на пристосування до умов, які негативно не відбиваються на діяльності суб'єкта
V	2002- 2005	Економічна безпека підприємства ототожнюється з ефективним його функціонуванням у ситуації ризику	Небезпеку становлять негативні впливи та погрози зі сторони зовнішнього середовища	Не розглядаються перспективи розвитку підприємства і поняття «економічна безпека підприємства» ототожнюється з поняттям «адаптація»
VI	2005 – сьогоде ння	Робляться спроби розглянути економічну безпеку підприємства залежно від галузевої приналежності підприємства	Загрози виникають як з боку зовнішнього так і внутрішнього середовища	

Систематизація визначень наукового поняття «економічна безпека підприємства»

№ з/п	АВТОР	ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА»
		Стан ефективного використання ресурсів
1	Є. А. Олейнікова [2]	Стан найбільш ефективного використання ресурсів для подолання загроз і забезпечення стабільного функціонування підприємства сьогодні і в майбутньому
2	С. Н. Ілляшенко, [3] Т. Б. Кузенко [4]	Стан ефективного використання його ресурсів і існуючих ринкових можливостей, що дозволяє запобігати внутрішнім і зовнішнім загрозам і забезпечувати його тривале виживання і стійкий розвиток на ринку відповідно до обраної місії
3	З. С. Варналій [5]	Забезпечення найбільш ефективного використання ресурсів суб'єкта господарювання для запобігання загрозам і створення умов для стабільного функціонування основних його елементів
4	А. В. Кірієнко [6]	Стан оптимального для підприємства рівня використання його економічного потенціалу, за якого діючі та/або можливі збитки виявляються нижчими за встановлені підприємством межі
5	О. А. Грунін [7]	Стан господарчого суб'єкта, при якому він при найбільш ефективному використанні корпоративних ресурсів досягає запобігання, послаблення або захисту від існуючих небезпек та загроз або інших непередбачених обставин і в основному забезпечує досягнення цілей бізнесу в умовах конкуренції та господарчого ризику
6	В. Л. Ортинський [8]	Захищеність потенціалу підприємства (виробничого, організаційно-технічного, фінансовоекономічного, соціального) від негативної дії зовнішніх і внутрішніх чинників, прямих або непрямих економічних загроз, а також здатність суб'єкта до відтворення
Стан виробничої системи		
7	В. Тамбовцев [9]	Сукупність властивостей стану виробничої підсистеми економічної системи, яка забезпечує можливість досягнення цілей всієї системи
8	Ю. Лисенко, С. Міщенко [10]	Стан виробничо-економічної системи, при якому функціонують механізми запобігання чи зменшення ступеня впливу погроз стабільності функціонування і розвитку підприємства
9	З. Стаховяк [11]	Такий стан розвитку економічної системи, який забезпечує її ефективне функціонування засобом належного використання внутрішніх та зовнішніх чинників, а також здатність результативного протистояння негативному зовнішньому впливу

Наявність конкурентних переваг		
10	В. В. Белокуров [12]	Наявність конкурентних переваг, зумовлених відповідністю матеріального, фінансового, кадрового, техніко-технологічного потенціалів і організаційної структури підприємства до його стратегічних цілей і завдань
Стан економічного розвитку		
11	Р. Дацків [9]	Такий стан економічного розвитку суб'єктів господарювання (особи, держави, організації), який забезпечує йому гармонійний розвиток і ефективне використання шансів і усунення загроз
Гармонізація економічних інтересів		
12	Г. В. Козаченко В. П. Пономарьова О. М. Ляшенко [13]	Міра гармонізації в часі й просторі економічних інтересів підприємства з інтересами пов'язаних з ним суб'єктів навколишнього середовища, які діють поза межами підприємства
Стан захищеності діяльності підприємства		
13	Д. Ковальов, Т. Сухорукова [14]	Захищеність діяльності підприємства від негативних впливів зовнішнього середовища, а також здатність швидко усунути різноманітні загрози чи пристосуватися до існуючих умов, що не позначаються негативно на його діяльності
14	І. Л. Плетникова [11]	Стан захищеності його діяльності від зовнішніх і внутрішніх загроз, а також здатність адаптуватися до існуючих умов, які не впливають негативно на його діяльність
Стан захищеності інтересів		
15	Енциклопедія економічної безпеки [15]	Стан захищеності життєво важливих інтересів системи від недобросовісної конкуренції, протиправної діяльності кримінальних формувань та окремих осіб, здатність протистояти внутрішнім та зовнішнім загрозам, зберігати стабільність функціонування та розвитку відповідно до його стратегічних цілей
16	В. Шликов [16]	Стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від реальних і потенційних джерел небезпеки або економічних погроз
17	О. В. Раздіна [17]	Комплекс заходів, які сприяють підвищенню фінансової стійкості господарюючих суб'єктів в умовах ринкової економіки, що захищають їхні комерційні інтереси від впливу негативних ринкових процесів

ВИПИСКА
з Єдиного державного реєстру юридичних осіб,
фізичних осіб-підприємців та громадських формувань

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Ідентифікаційний код юридичної особи:

Місцезнаходження юридичної особи:

Дата державної реєстрації, дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань:

02.03.1998, 01.07.2005,

Прізвище, ім'я та по батькові осіб, які мають право вчиняти юридичні дії від імені юридичної особи без довіреності, у тому числі підписувати договори, та наявність обмежень щодо представництва від імені юридичної особи або фізичної особи-підприємця:

– керівник

Прізвище, ім'я та по батькові осіб, які мають право вчиняти юридичні дії від імені юридичної особи без довіреності, у тому числі підписувати договори, та наявність обмежень щодо представництва від імені юридичної особи або фізичної особи-підприємця:
Відомості відсутні

Дата та номер запису про взяття на облік, назва та ідентифікаційні коди органів статистики, Міндоходів, Пенсійного фонду України, в яких юридична особа перебуває на обліку:

09.03.1998, ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТАТИСТИКИ,

17.03.1998, [REDACTED] ОФІС ВЕЛИКИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ, [REDACTED] (дані про взяття на облік як платника податків)

13.07.2004, [REDACTED] ОФІС ВЕЛИКИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ, [REDACTED] (дані про взяття на облік як платника єдиного внеску)

Не підлягає постановці на облік в ПЕНСІЙНОМУ ФОНДІ УКРАЇНИ у зв'язку з прийняттям Закону України від 04.07.2013 № 406-VII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи"

Дані про основний вид економічної діяльності:

64.19 Інші види грошового посередництва

Дані про реєстраційний номер платника єдиного внеску:

Клас професійного ризику виробництва платника єдиного внеску за основним видом його економічної діяльності:

5

Дата та час видачі виписки:

16.05.2018 10:52:54

Внесено до реєст

Сформовано доку

“ ” 20 року №
(заповнюється у разі направлення платнику витягу поштою)

ВИТЯГ №
З РЕЄСТРУ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Відомості про платника податку на додану вартість

Індивідуальний податковий номер
Найменування (для платника, відповідального за утримання та внесення податку на додану вартість до бюджету під час виконання договору про спільну діяльність / договору управління майном, доповнюється його кодом за ЄДРПОУ та словами “відповідальний за утримання та внесення податку на додану вартість до бюджету під час виконання договору про спільну діяльність / договору управління майном”, а для інвестора (оператора), відповідального за ведення податкового обліку з податку на додану вартість за угодою про розподіл продукції, доповнюється його кодом за ЄДРПОУ та словами “оператор” або “інвестор” (залежно від того, в якості оператора чи інвестора він діє), “відповідальний за ведення податкового обліку з податку на додану вартість за угодою про розподіл продукції”) або прізвище, ім'я та по батькові платника

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Дата реєстрації платником податку на додану вартість 10.04.1998 року.
Термін дії реєстрації платника податку на додану вартість — року.
Реквізити рахунка в системі електронного адміністрування податку на додану вартість:
МФО

Відомості про реєстрацію суб'єктом спеціального режиму оподаткування

(заповнюється та друкується лише для платників податку, зареєстрованих як суб'єкти спеціального режиму оподаткування)

Дата реєстрації суб'єктом спеціального режиму оподаткування — року.
Перелік видів діяльності сільськогосподарського підприємства, які підпадають під дію спеціального режиму оподаткування діяльності у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства та визначені статтею 209 розділу V Кодексу на основі КВЕД

Номер підпункту пункту 209.17 статті 209 розділу V Кодексу	Назва виду діяльності відповідно до номера підпункту (у дужках вказується код КВЕД із зазначенням класифікатора “КВЕД-2010” або “КВЕД-2005”)
--	--

Дата внесення (початку дії) запису до Реєстру про види діяльності сільськогосподарського підприємства — року.
Реквізити рахунків у системі електронного адміністрування податку на додану вартість платника – сільськогосподарського підприємства, що обрав спеціальний режим оподаткування, призначених для перерахування коштів до державного бюджету та на його спеціальні рахунки
МФО — № — за операціями із сільськогосподарськими товарами/послугами (крім операцій із зерновими і технічними культурами та операцій з продукцією тваринництва)
МФО — № — за операціями із зерновими і технічними культурами
МФО — № — за операціями з продукцією тваринництва

Відомості про видачу витягу

Найменування контролюючого органу, що видав витяг
2810 ОФІС ВЕЛИКИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Дата формування витягу 29.05.2018 року.
Дата видачі витягу 29.05.2018 року.

Витяг є чинним до внесення змін до Реєстру. Якщо до Реєстру внесені зміни щодо відомостей, які зазначені у витягу, витяг втрачає чинність.

**ЗАСТУПНИК НАЧАЛЬНИКА
ВІДДІЛУ РЕЄСТРАЦІЇ ТА ОБЛІКУ
ПЛАТНИКІВ**

(посада)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

М.П.

З м і с т

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Річний звіт
за рік, який закінчився
31 грудня 2023 року

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ.....II-LXIII

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

ОКРЕМА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ:

Окремий звіт про фінансовий стан.....	2
Окремий звіт про прибуток або збиток.....	3
Окремий звіт про сукупний дохід.....	4
Окремий звіт про зміни у власному капіталі.....	5
Окремий звіт про рух грошових коштів.....	6
1. Загальна інформація.....	8
2. Операційне середовище.....	9
3. Основні принципи облікової політики.....	10
4. Грошові кошти та їх еквіваленти.....	26
5. Кредити та аванси банкам	26
6. Кредити та аванси клієнтам.....	27
7. Інвестиції в цінні папери.....	31
8. Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства.....	32
9. Нематеріальні активи за винятком гудвілу та основні засоби.....	33
10. Інші фінансові та нефінансові активи.....	35
11. Кошти клієнтів.....	36
12. Інші фінансові та нефінансові зобов'язання.....	37
13. Чистий процентний дохід (Чисті процентні витрати).....	38
14. Комісійні доходи і витрати.....	39
15. Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9.....	39
16. Операційні витрати.....	40
17. Податок на прибуток.....	41
18. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал.....	43
19. Умовні та контрактні зобов'язання.....	44
20. Операції з пов'язаними сторонами.....	46
21. Справедлива вартість фінансових інструментів.....	49
22. Управління капіталом.....	54
23. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення.....	56
24. Політика управління ризиками.....	58

З м і с т

Річний звіт за 2023 рік

АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
Звіт про Управління
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року

1. Звернення Голови Наглядової ради	IV
2. Звернення Голови Правління	VI
3. Макроекономічне середовище	VIII
4. Основні тенденції української економіки	X
5. Стан фінансових ринків та банківського сектору	XVI
6. OTP Group.....	XVIII
7. Склад Наглядової ради.....	XX
8. Склад Правління.....	XXII
9. Ключові етапи розвитку та події минулого року.....	XXIV
10. Рейтинги та нагороди.....	XXVI
11. Загальні фінансові результати та досягнення.....	XXVIII
12. Система управління ризиками.....	XXX
13. Досягнення корпоративної бізнес-лінії.....	XLVI
14. Досягнення роздрібної бізнес-лінії.....	XLVIII
15. Досягнення казначейства.....	L
16. Майбутнє Банку. Диджиталізація та дистанційні канали продажу.....	LII
17. Корпоративне управління.....	LIV
18. Соціальна відповідальність.....	LX
19. Корпоративна соціальна відповідальність.....	LXII

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

Шановні колеги!

Хвилі поглинань фінансових установ, що відбувалися останніми роками, призвели до швидкого зростання [redacted] яка зараз стала однією з найбільш швидкозростаючих і однією із провідних банківських груп Центральної та Східної Європи (ЦСЕ), а тепер уже і Центральної Азії. 2023 р. відкрив нову сторінку в історії [redacted] оскільки саме у 2023 р. Bank увійшов у регіон Центральної Азії, придбавши узбекистанський Ipoteka Bank, п'яту за величиною фінансову установу країни. Узбекистан став першою країною в регіоні Центральної Азії, де Група розширює свою присутність.

У регіоні ЦСЕ у 2023 р. [redacted] успішно завершила придбання Nova KBM Group у Словенії. Купівля NKBM стала найбільш значущим придбанням в історії [redacted] що дозволило Групі стати лідером ринку вже в п'ятій країні регіону ЦСЕ. Також у 2023 р. OTP Group зміцнила свої позиції на сербському ринку капіталу шляхом придбання компанії з управління активами ILIRIKA.

Наші головні завдання на 2023 р. не обмежувалися розширенням присутності Групи та зростанням. Плідну й ефективну роботу [redacted] країнах присутності у 2023 довела низка престижних професійних нагород. У 2023 р. банки-члени були визнані Банком року в Албанії, Хорватії, Чорногорії та Словенії за версією The Banker 2023 Bank of the [redacted]

У 2023 р. [redacted] Україні вийшов на операційну стабільність, зосередився на розвитку банківських продуктів, залученні нових клієнтів та інвестиціях в IT-рішення. Попри всі виклики воєнного часу [redacted] Україні продовжував підтримувати мікро, малий та середній український бізнес, надавати фінансування для великих корпоративних підприємств і активно працювати з міжнародними інституціями EBRD, IFC, USAID.

[redacted] високо оцінює результати, що продемонстрував [redacted] Україні у 2023 р., та з оптимізмом дивиться на його подальший розвиток і зростання.

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ ПРАВЛІННЯ

Шановні колеги!

Для України загалом і для [REDACTED] зокрема 2023 р. був сповненим випробувань та необхідності адаптації до нових реалій у макросередовищі, воєнних ризиків, змін у регуляторній політиці. Наша команда завдяки наполегливій праці успішно впоралася з цими викликами, реалізувала чимало потужних і важливих проєктів, і в підсумку ми отримали значний фінансовий результат.

Клієнти, головна цінність нашого Банку, продовжують довіряти нам свої заощадження та обирають нас фінансовим партнером для обслуговування бізнесу, а ми робимо все можливе для того, щоб пропонувати своєчасні рішення, зручний сучасний сервіс та утримувати позицію одного з найбільших українських банків з іноземним капіталом, визнаного лідера фінансового сектору. Усі важливі та затребувані клієнтами напрацювання реалізувалися в рекордному рівні NPS, індексі лояльності споживачів, – 58%.

Банк торік спрямував зусилля на відновлення кредитування корпоративного бізнесу та роздрібного кредитування – це стало нашим внеском у підтримку економіки України. З початку повномасштабного вторгнення обсяги продажів кредитних продуктів корпоративним клієнтам скоротились у 4 рази порівняно із 2021 р., однак уже у 2023 р. розпочалося поступове відновлення. У листопаді 2023 р. рівень нових підписаних кредитних договорів перевищив 1 млрд грн.

Ми стали надійним партнером для міжнародних організацій із розподілу грантів та доступу до програм пільгового кредитування українського бізнесу. Поглибили співпрацю і започаткували низку нових проєктів із міжнародними інституціями EBRD, IFC, USAID. [REDACTED] став першим в Україні банком, який уклав угоду про отримання гранту з Агентством США з міжнародного розвитку USAID.

Поточна політика нашої діяльності виправдала себе, тому маємо високу оцінку і від регулятора. За підсумками оцінки стійкості, проведеної Національним банком України, [REDACTED] дійшов у трійку банків за рівнем достатності капіталу та фінансової стійкості. Так, згідно з показниками оцінки якості активів (AQR) норматив достатності основного капіталу (H3) у Банку становив 7 млрд 234 млн грн, або 19,09%, регулятивний капітал (H2) – 12 млрд 315 млн грн, а норматив його достатності – 32,5% при необхідному рівні показника 10%. Також минулого року Банк отримав низку нагород, у тому числі від Visa, Commerzbank, Finawards, Фінансового клубу.

Банк збільшив інвестиції в ІТ, поповнив упроваджувати новітні технології, які дозволяють значно прискорити робочі процеси. Застосунок [REDACTED] орієнтований на daily banking, кредитування та інвестиції став «лагіднішим» і поповнився новим функціоналом. [REDACTED] ршим банком, який відкрив своїм клієнтам можливість купувати облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) напяму на аукціонах Міністерства фінансів України через мобільний застосунок. Наш [REDACTED] ло визнано найкращим інтернет-банком для юридичних осіб впливовим SME Banking Club. У цифровізації та розвитку безпечових сервісів ми ще представимо чимало проривних рішень.

Банк бере активну участь у благодійній діяльності. Під загальною ідеєю [REDACTED] зс Ukraine ми долучилися до фінансування встановлення Тризуба на монументі «Батьківщина-мати», до закупівлі медичних гвинтокрилів, допомоги дитячим будинкам та медичним закладам. [REDACTED] шим з-поміж банків реалізував благодійний аукціон на користь реабілітаційного центру Superhumans Center у м. Київ. Ми плануємо і надалі розвивати концепцію емоційного банкінгу, щоб наші клієнти мали можливість бути присутніми до значущих ініціатив, утілення в життя благодійних проєктів, відчували себе рушійною силою, що змінює світ на краще.

В Україні зберігається значний рівень невизначеності в усіх сферах. Здійснювати довгострокове прогнозування за таких умов украй важко. Утім, ми як Банк можемо спиратися на значний досвід успішно пережитих кризових років, ідеться і про загальнонаціональні карантини під час епідемії COVID-19, коли докорінно змінилися операційні підходи в роботі, так і про неймовірно важкий для українців 2022 р. початку повномасштабної війни. Накопичивши знання та уміння, як діяти за непередбачуваних обставин, команда Банку готова розвиватися та досягати цілей за різних умов. Серед наших планів – подальше співробітництво з міжнародними організаціями-грантодавцями – EBRD, IFC, USAID та участь у державних програмах відновлення економіки. Ми й надалі фінансуватимемо український бізнес, розширюватимемо лінійку продуктів і сервісів як для роздрібних, так і корпоративних клієнтів.

Макроекономічне середовище

Незважаючи на стійкість світової економіки після кризи пандемії COVID-19 і шоків від вторгнення Росії в Україну, а також значний прогрес у зниженні інфляції у світі порівняно з піками 2022 р., загальне відновлення економік у світі залишається відносно млявим, особливо у країнах, що розвиваються.

Загалом на глобальному рівні спостерігається тенденція до охолодження сукупного попиту через додатковий ряд довгострокових і середньострокових факторів. Після вторгнення Росії в Україну фінансові та сировинні ринки увійшли до фази високої волатильності через новий виток санкційних режимів та зміну країн-постачальників товарів на сировинних ринках, але протягом 2023 р. зниження інфляції та глобального попиту на енергоносії призвели до стабілізації світових цін.

Щораз більші геополітичні розбіжності між економічно розвиненими країнами та регіонами, що розвиваються, призводять до скорочення світової торгівлі та перерозподілу основних торгових партнерів, а це зменшило приплив капітальних інвестицій у країни, що розвиваються. Війна Росії проти України залишається ключовим викликом у світі та фрагментує економічну єдність країн на тлі глобального протистояння США і Китаю, а Іран у пошуках зміни свого статус-кво на Близькому Сході продовжує мілітаризувати радикальні групи, що призводить до дестабілізації торгівлі та політичного устрою в регіоні.

Додаткові фактори, що пригнічують ділову активність і транскордонну торгівлю, є середньостроковими наслідками посилення монетарної політики серед ключових центральних банків світу, яка була необхідна для зниження інфляції у 2021 – 2022 рр., а також припинення пост-КОВІД фіскальної підтримки економік на тлі зростання навантаження на суверенні борги.

Найбільші фінансові організації вважають, що світове економічне зростання у 2023 р. сповільнилося ще більше після зростання на 3,5 відсотка у 2022 р. Прогнозні очікування за минулий рік залишаються нижчими від історичного середньорічного зростання світової економіки у 3,8 відсотка. Для країн із розвиненими економіками 2023 р. мав змішані результати. Насамперед на тлі більшого за очікуваний економічного

імпульсу у США, який був обумовлений дезінфляційним трендом на фоні сильного попиту на робочу силу. З іншого боку, зростання в єврозоні було слабшим, ніж прогнозувалося, насамперед через високі показники інфляції у країнах Центрально-Східної Європи, нижчий попит на продукти важкої промисловості в Німеччині, і в цілому слабший ринок праці, ніж у США. Такі тенденції відбувалися на тлі тимчасового зниження фінансової стабільності в банківському секторі у Швейцарії та США. Очікується, що у країнах із ринками, що розвиваються, темпи економічного зростання були помірними, але кращими, ніж у Європі у 2023 р.

Як і у 2022 р., головними факторами пригнічення економічного розвитку у країнах, що розвиваються, залишаються криза в секторі нерухомості і слабший попит на споживчі товари експортного сектору в Китаї, а також згасаючий імпульс китайської економіки, отриманий у 1990-х рр. завдяки ринковим реформам. Це, своєю чергою, має негативні наслідки для майже всього Тихоокеанського регіону, зокрема стримує збільшення попиту на сировинні товари, що додатково гальмує зростання цін на глобальних товарних ринках.

Ураховуючи, що Китай входить у фазу багаторічного циклу сповільненого економічного зростання через проблеми із сектором нерухомості та нового кола торгової війни з демократичними країнами, можна не боятися нових торгових шоків на сировинних ринках, але це значно уповільнить покращення економічних умов у світі.

Додатковим позитивним фактором у таких умовах також залишається підготовлений Європейським Союзом ґрунт щодо відмови від енергоносіїв із Росії, що теж додасть стабільності світовим товарним ринкам. Незважаючи на те, що ключові центральні банки поки не демонструють видимого бажання знижувати відсоткові ставки, навіть потенційне зниження вже цього року надасть позитивного настрою на глобальних фінансових ринках. Вибори президента США стануть ключовою подією наприкінці 2024 р., і реальна можливість переобрання президента-ізоляціоніста може привезти до серії торгових протекціоністських актів із боку найбільшої економіки у світі, що призведе до значно більших проблем у світі в середньому та довгостроковому плані.

Основні тенденції української економіки

Подолання наслідків війни

З моменту вторгнення Росії в лютому 2022 р. Україна зазнала жахливих руйнувань і страждань. За даними ООН, десятки тисяч людей було вбито або поранено, 8,1 мільйона було переміщено до європейських країн, а 5,4 мільйона – стали внутрішньо переміщеними особами (УВКБ ООН, 2023 р.). Оцінки Світового Банку зазначають, що частка українців, які живуть у бідності, зросла із 5,5 відсотка до 24,1 відсотка (штовхнувши до бідності ще 7,1 мільйона осіб) у результаті війни, і відкинувши економічний прогрес на 15 років. За очікуваннями Національного банку України, валовий внутрішній продукт, імовірно, зріс лише на 5,7% минулого року після скорочення на 29,1% у 2022 р. Таке зростання відбулося завдяки поновленню попиту домогосподарств, більш стабільному постачанню електроенергії на відміну від зими 2022 – 2023 рр., збільшенню державних витрат, а також постійній фінансовій та політичній підтримці країн-друзів України та міжнародних фінансових інститутів.

Головною подією у фінансовій підтримці України стало ухвалення Радою директорів МВФ програми розширеного фінансування обсягом 15,6 млрд дол. США. У 2023 р. зусилля МВФ були спрямовані на збереження макроекономічної та фінансової стабільності в умовах війни. Але довгостроковою метою МВФ є підтримка фіскальної, зовнішньої, цінової та фінансової стабільності в умовах надзвичайно високого рівня невизначеності та відновлення боргової стійкості в короткостроковій перспективі. Тому ця фінансова допомога більше спрямована на просування реформ та зміцнення інституцій із метою стимулювання сталого довгострокового економічного зростання на тлі повоєнного відновлення та набуття Україною членства в ЄС. Ця програма є ключовою частиною загального пакету підтримки України міжнародними партнерами на суму 115 млрд дол. США.

Основним довгостроковим партнером у відновленні реального сектору України стало розширення діяльності Світового банку у 2023 р., який створив Трастовий фонд допомоги Україні (URTF) для відновлення, реконструкції та реформ, до якого надходять зовнішні інвестиції та вся основна фінансова допомога від країн-партнерів України. Ця допомога спрямована на відновлення понівеченого економічного ландшафту, спричиненого війною. Через Світовий банк надходять інвестиції для термінового ремонту

енергетичної інфраструктури, доріг, мостів, житла, шкіл та клінік, а також щоб забезпечити можливість надання основних послуг населенню. Ураховуючи, що у 2023 р. Україна зіткнулася з додатковим дефіцитом фінансування в розмірі 11 млрд дол. США для критичних економічних та капітальних витрат, зокрема в таких секторах, як транспорт, житлове будівництво, енергетика, соціальний захист, а також сільське господарство, Світовий банк мобілізував близько 38 млрд дол. США у вигляді екстреного фінансування, зобов'язань і гарантій та паралельне фінансування від США, Великої Британії, Канади, європейських країн та Японії. До листопада 2023 р. через проекти Світового банку було виплачено понад 29 млрд дол. Більше 20 млрд дол. було спрямовано на забезпечення зарплати державним та шкільним службовцям, пенсії для людей похилого віку, оплати медичних послуг та соціальні програми для незахищених верств населення. Очікується, що зобов'язання МБРР та гранти на 2024 фінансовий рік становитимуть приблизно 11 млрд дол. США на нові та існуючі операції.

За підтримки західних країн Україна забезпечила безперервність управління під час війни завдяки низці проектів, які допомагають задовольнити фінансові потреби для оплати праці державних службовців, учителів та служб швидкого реагування, оплати медичних послуг та фінансування програм соціальної допомоги. Загалом кількість людей, які отримують допомогу, становить понад 13 мільйонів осіб, у тому числі 10 мільйонів пенсіонерів, 500 тисяч працівників освітніх установ, 145 тисяч державних службовців, 56 тисяч працівників швидкого реагування (МНС і медичні установи) та ще понад 3 мільйони одержувачів соціальної допомоги. Завдяки підтримці країн-партнерів України уряд на 100 відсотків продовжує виконувати свої основні функції, 98 відсотків пенсій виплачено вчасно, а понад 90 відсотків державних службовців отримали зарплату вчасно.

Зважаючи на такі важкі умови, у яких опинилася Україна на початку 2024 р., складно применшити важливість підтримки нашої країни з боку західних країн та партнерів. І ключові та найбільші ризики для майбутнього нашої країни лежать саме в цій площині. На цей момент реальність така, що фіскальний шлях, яким зараз іде Україна, можливий лише за значної зовнішньої допомоги. Зниження темпів цієї допомоги призведе до негативних наслідків насамперед у секторах соціальної

підтримки та захисту населення, виплат зарплат держпрацівникам у МНС, медицині, учителям та сектору освіти в цілому, неможливості відновлення пошкодженої інфраструктури та роботи комунальних служб і зрештою до падіння загальногo економічного добробуту. Однак позитивним фактором є затвердження ЄС у першій декаді лютого довгострокових планів щодо відновлення України обсягом 50 млрд євро. Україні також важливо виконувати умови меморандуму із МВФ, авангардом усієї зовнішньої фінансової допомоги з боку західних країн. Ми очікуємо, що Україна в особі виконавчої та законодавчої влади йтиме назустріч нашим партнерам і надалі, що забезпечить значну фіскальну підтримку бюджету країни і прокладе дорогу на шляху становлення повноправним членом Європейського Союзу.

Другою невід'ємною частиною успішності нашої країни є ЗСУ. США та союзники НАТО значною мірою надавали різнобічну підтримку нашим Збройним Силам. Тимчасове зниження військової допомоги на початку 2024 р. уже призводить до пригнічення тактичної та технологічної переваги ЗСУ над агресором, який має значне домінування як у людському, так і в матеріальному ресурсі, що вже в короткостроковій перспективі може призвести до локального погіршення ситуації на фронті та тяжких втрат серед ЗСУ у середньостроковій перспективі. Вибори президента в США, що ще не почалися, уже призводять до ризиків зниження військової підтримки України. Потенційне переформатування зовнішньої політики через прихід до влади

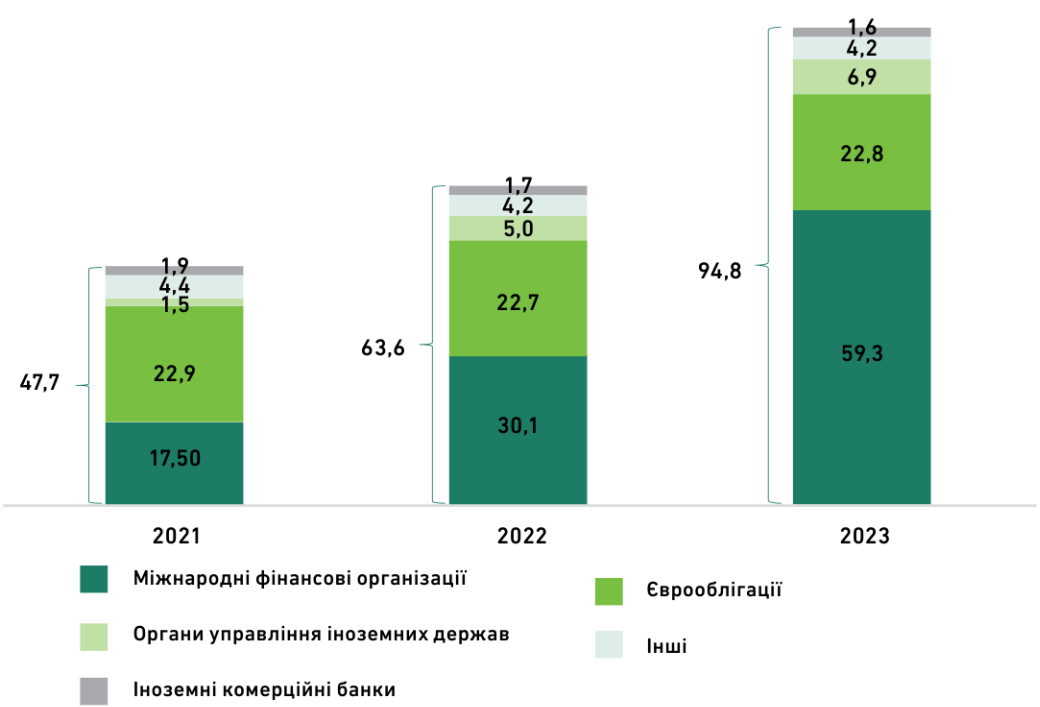
ізоляціоністських сил та можливий популізм серед законодавців США для задоволення політичних амбіцій може призвести до ключового ризику безпеки – катастрофічного стану ЗСУ та України у війні.

ФІНАНСУВАННЯ БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

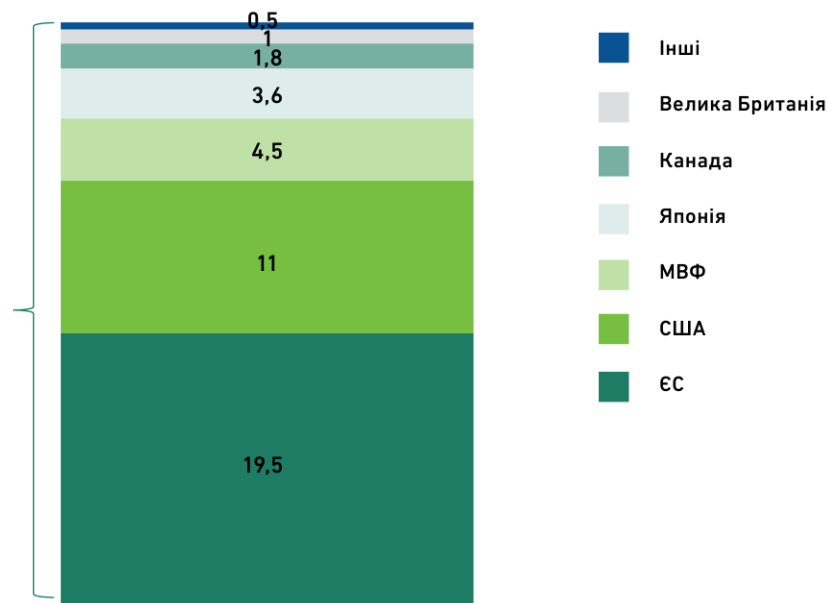
Після екстремальних умов на локальному фінансовому ринку у 2022 р., коли Міністерство фінансів України гостро відчувало необхідність у швидкій акумуляції грошей на бюджетні потреби армії та соціальні виплати, 2023-й став роком значної нормалізації та чіткішої прогнозованості бюджетного наповнення, а також збільшеної присутності грантів та позик від країн-партнерів України. Торік НБУ відмовився від прямого фінансування бюджету за рахунок викупу ОВДП, що позитивно вплинуло на зниження ризиків фінансової системи та стабілізації інфляції, але поставило МФУ у становище, коли внутрішні позички потрібно було проводити на ринкових умовах.

Присутність зовнішніх донорів у фінансуванні бюджету України посилилася ще більше 2023 р. Обсяг зовнішнього боргу збільшився на 33% р/р до 94,8 млрд дол. США (2022 р. збільшення зовнішнього боргу становило 25% р/р, досягнувши 63,6 млрд дол. США), що становить дві третини сукупного державного боргу. Найбільшими кредиторами державного бюджету України від початку війни стали Європейський Союз та Світовий банк, які наростили фінансування до 32,9 млрд дол. США із 17,8 млрд дол. США відповідно.

Зовнішній борг України, млрд дол. США

Держави, які надавали фінансову допомогу Україні у 2023 році, млрд дол. США

Внутрішній борг України зріс на 9% за минулий рік і становить 43 млрд дол. США (1587 млрд грн), що складається повністю з ОВДП. Минулого року середньозважений термін погашень ОВДП набув більш здорової форми, оскільки МФУ пішло на збільшення дохідностей і більшість паперів випущено з погашенням через 1–3 роки, на відміну від картини 2022 р., де 2/3 усіх випущених ОВДП мали погашення до одного року. Тут слід зазначити, що зміна строкової структури кривої дохідності збіглася з новинами про контрнаступ ЗСУ, але вже до кінця року, на тлі уповільнення просування бойових дій, на первинних аукціонах ОВДП було помічено зниження інтересу інвесторів до середньострокових паперів, а також зниження інтересу до ОВДП у цілому як наслідок зниження дохідностей. Банки і далі залишаються головними покупцями ОВДП та за 2023 р. збільшили свої вкладення на 172 млрд грн, займаючи 42% частки ринку. З найбільшою часткою на ринку у 44% продовжує залишатися НБУ через нарощені покупки ОВДП у 2022 р.

З огляду на виділення 50 млрд євро від Євросоюзу можна з певною часткою впевненості сказати, що необхідне фінансування державного бюджету України буде отримано і поточного року. До цього варто додати, що банківська система має достатньо попиту на задоволення необхідного випуску ОВДП із боку Міністерства фінансів України на цей бюджетний рік. На жаль, після 2024 р. зовнішнє фінансування ще не сформовано, що створює певну невизначеність.

У цьому випадку потрібно стежити за тим, як буде перерозподілено конфісковані активи держави-агресора на користь України, оскільки ці активи, швидше за все, стануть довгостроковим ресурсом для фінансування бюджету України.

РЕАЛЬНИЙ СЕКТОР

Незважаючи на викликане війною досить високе безробіття, яке досягло 19% минулого року, економічному зростанню в Україні сприяло відновлення домогосподарствами споживання після шоку 2022 р., що було обумовлене покращенням на ринку праці.

Значні бюджетні витрати, що йшли на оплату праці, грошове забезпечення військовослужбовців та соціальний захист на тлі дезінфляційної динаміки були ключовими факторами зростання споживання домогосподарств. Позитивна динаміка підвищеного попиту домогосподарств впливала також і на інші сектори економіки: збільшувалася заповнюваність торговельно-розважальних комплексів, зростав ринок оренди торгових площ і внутрішній туризм, помітно відновилися сфера послуг і пасажирських перевезень. Фактор відновлення споживання сприяв підвищенню адаптивності бізнесу до військових умов, про що свідчили як позитивні очікування підприємств, так і кращі фінансові результати підприємств порівняно з минулим роком у таких сферах, як операції з нерухомим майном, роздрібна торгівля, харчопром, транспортування та легка промисловість.

Державне фінансування поряд із приватним споживанням стало важливим чинником відновлення економіки та боротьби з агресором. У 2023 р. усі податкові доходи були скеровані з державного бюджету на потреби війська. На зарплати військовослужбовцям України було виплачено майже 1 трильйон гривень (25,8 млрд дол. США), що дорівнює третині всіх державних витрат на 2023 р., також близько 600 млрд грн були спрямовані на підготовку та технічну підтримку захисників України.

Остання частина видатків Державного бюджету обсягом 1,5 трлн грн була виділена на соціальні виплати, зарплати державним працівникам та відновлення інфраструктури, і ця частина повністю фінансувалася країнами-партнерами України. Високі бюджетні витрати на безпеку й оборону та інші бюджетні замовлення також підтримували економічне відновлення ділової активності підприємств енергетичної галузі, машинобудування та металургії.

Капітальні витрати бюджету для реалізації проєктів відновлення та частково приватні інвестиції зумовили розвиток логістичної інфраструктури, що призвело до зростання обсягів будівельних робіт та підвищення виробництва будматеріалів. Через покращення очікувань агрокомпаній їх інвестиції прямували в розширення логістики та прокладання нових західних шляхів постачання, а також у переробку сирих товарів та нову інфраструктуру для зберігання агропродукції, водночас державні інвестиції прямували на відновлення добувної промисловості енергоносіїв.

Агросектор залишається однією з головних експортоорієнтованих галузей економіки, але динаміка наразі є пригніченою через складнощі із закінченням дії «зернового коридору» на початку 2023 р. та блокадою кордону з боку Польщі та Угорщини. Позитивними факторами стали вищі, ніж торік, урожаї основних культур та швидші темпи збирання завдяки надсприятливим погодним умовам. Так, урожайність ранніх зернових перевищила минулорічну, тоді як засіяні площі більшості культур залишилися майже на рівні попереднього року. Найкраща врожайність призвела до значного зростання сільського господарства минулого року після суттєвого скорочення у 2022 р. В умовах обмежених експортних можливостей надлишок сирової агропродукції зумовив збільшення завантаженості та підвищення активності підприємств харчової промисловості. Підприємствам із переробки сирих продуктів надало нового імпульсу нарощування виробництва овочів у південних та центральних регіонах країни. Це разом зі сприятливою погодою компенсувало негативний вплив руйнування Каховської ГЕС на діяльність підприємств сільського господарства.

Ситуація в енергетичному секторі залишається важкою, але стабільнішою, ніж рік тому, і здатною підтримувати

економічну активність бізнесу та населення. Збитки, завдані енергетичному сектору України під час війни, оцінюються у 12 млрд дол. США, причому взимку 2022 – 2023 рр. було пошкоджено понад 50 відсотків енергетичної інфраструктури України. Проте енергетичному сектору України сприяла також ситуація на глобальному рівні, де зниження обсягів видобутку корисних копалин серед країн ОПЕК+ не мало вагомого ефекту на підвищення цін на сировинні товари, що є показовим індикатором уповільнення зростання світової економіки минулого року та надмірної пропозиції енергоносіїв в Європі. Це призвело до того, що коли Україна зазнавала дефіциту власних потужностей із виробництва електроенергії, країни Євросоюзу безперешкодно експортували енергоносії в Україну, згладжуючи негативні ефекти війни для бізнесу та домогосподарств.

За винятком наслідків воєнних дій та їхнього ефекту на економічний розвиток, важливим викликом для України залишається структурно деформований ринок праці. Мільйони людей залишили територію країни і ще мільйони стали внутрішніми мігрантами, чим звільнили робочі місця в одних частинах країни та посилили конкуренцію за вакансії в інших – більш безпечних частинах України. Це також збіглося із хвилею оптимізації витрат серед компаній, які зазнавали негативних наслідків війни. Утім, нормалізація ринку спостерігалася вже минулого року, і очікується, що у 2024 р. ринок праці буде у кращому становищі через економічну ситуацію, що поліпшилася, і пристосованість бізнесу до військового стану. Нормалізація ринку праці призведе до збільшення споживчих настроїв серед таких сегментів економіки, як ритейл, транспорт, нерухомість, приватна медицина, а також інших секторів, спрямованих на обслуговування або продаж товарів населенню. Незважаючи на більш позитивний погляд на ринок праці та економічний розвиток у 2024 р., економічне зростання буде все-таки трохи менш бадьорим, ніж у 2023 р. Це буде зумовлено тим, що висококваліфікованим працівникам буде важче знайти нові вакансії, особливо в експортоорієнтованих компаніях, товари яких конкурують на світових ринках і вимагають кваліфікованої праці. Для таких компаній головною проблемою буде знаходження нових ринків збуту товарів та укладання нових зовнішньоекономічних довгострокових контрактів, а це цілі, яких важко досягти в умовах війни, що своєю чергою призведе до зниження попиту на кваліфіковану працю. Очікується, що експортоорієнтовані галузі, такі як інформаційні технології, видобуток із кар'єрів, виплавка металів, розробка машинних виробів цивільного спрямування та, певною мірою, агросектор зменшать ділову активність і апетит за наймом кваліфікованих кадрів цього року.

ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС ТА ВАЛЮТНИЙ РИНОК

У жовтні Національний банк України відмовився від політики фіксації курсу гривні проти долара США на користь гнучкішого валютного ціноутворення, що ознаменувало кінець жорсткої курсової політики, запровадженої з початку повномасштабного вторгнення в лютому 2022 р. Рішення НБУ було правильним з огляду на накопичені проблеми у платіжному балансі та збільшення обсягів валютних інтервенцій на тлі торгово-протекціоністських дій країн-сусідів України, які стали проблемою для українського експорту навесні 2023 р.

З уведенням гнучкого ціноутворення гривні курс протягом тижнів зміцнився до 36, але все ж таки послабився до 38,5 наприкінці року під дією фактора розширення дефіциту торговельного сальдо. Цей чинник став ключовим для розширення інтервенцій НБУ на валютному ринку у другій половині року. Найважчим став 4 квартал 2023 р., коли НБУ продав із золотовалютних резервів 9,4 млрд дол. США, а всього за минулий рік продажі становили 28,8 млрд дол. США. Проте золотовалютні резерви НБУ за рік зросли на 8,6 млрд дол. США до 38,5 млрд дол. США завдяки фінансовій допомозі країн-партнерів України, а також як результат успішно імплементованих структурних маяків меморандуму з МВФ із боку України.

Проблеми на валютному ринку та розширення торговельного дефіциту пов'язані насамперед із блокуванням логістики українського експорту на прикордонних пунктах із боку країн-сусідів України та закінченням дії «зернового коридору» на Чорному морі. Як результат, падіння експорту товарів у 2023 р. становило 16% р/р по відношенню навіть до більш кризового 2022 р. За більшої врожайності падіння експорту агрокультур становило 6,5% р/р порівняно

із 2022 р. Значно болючішим ударом стало падіння експорту мінеральних продуктів і металів на 45% р/р та 34% р/р відповідно. Як наслідок, зниження експорту призвело до нестачі припливу іноземної валюти до країни. Проблеми з експортом збіглися зі збільшенням імпорту на 11% р/р порівняно з минулим роком. У другій половині 2023 р. активно імпортували машини, обладнання, транспортні засоби та прилади, продовольчі товари та продукти хімічної промисловості, що призвело до зростання імпорту в цих сегментах на 15–30% р/р. Збільшення імпорту пов'язане як зі стабілізацією внутрішнього споживання населенням, так і з військовими потребами.

Пом'якшення протекціоністської та суворої політичної позиції Польщі та Угорщини на початку 2024 р., швидше за все, допоможе збільшити показники експорту вже цього року, і більша частина торішнього врожаю все ще залишається в Україні для можливості експорту вже цього року. Таке становище зможе знизити навантаження на торговельний баланс і, своєю чергою, знизити валютні інтервенції НБУ, а також стабілізувати ситуацію на валютному ринку за рахунок припливу експортної валюти. Важливим залишається продовження імплементації структурних маяків із меморандуму України та МВФ, оскільки НБУ за нинішніх ринкових умов не здатний генерувати припливи валюти у свої резерви, і єдиним способом поповнення резервів залишається західна фінансова допомога. Водночас динаміка збільшення імпорту продовжиться і поточного року через покращення споживчих настроїв населення, а також для підтримки військового потенціалу ЗСУ. У таких умовах курс гривні може продовжити плавно девальвувати протягом року, але за відсутності екстремальних шоків курс, швидше за все, залишиться маловолатильним.

ІНФЛЯЦІЯ

Після сильного сплеску інфляції у 2022 р., спровокованого сильним падінням пропозиції через фізичне знищення та релокацію виробничих потужностей, минулий рік був діаметрально протилежним. Відновлення ділової активності та зниження витрат на виробництво товарів і послуг стабілізувало цінову динаміку.

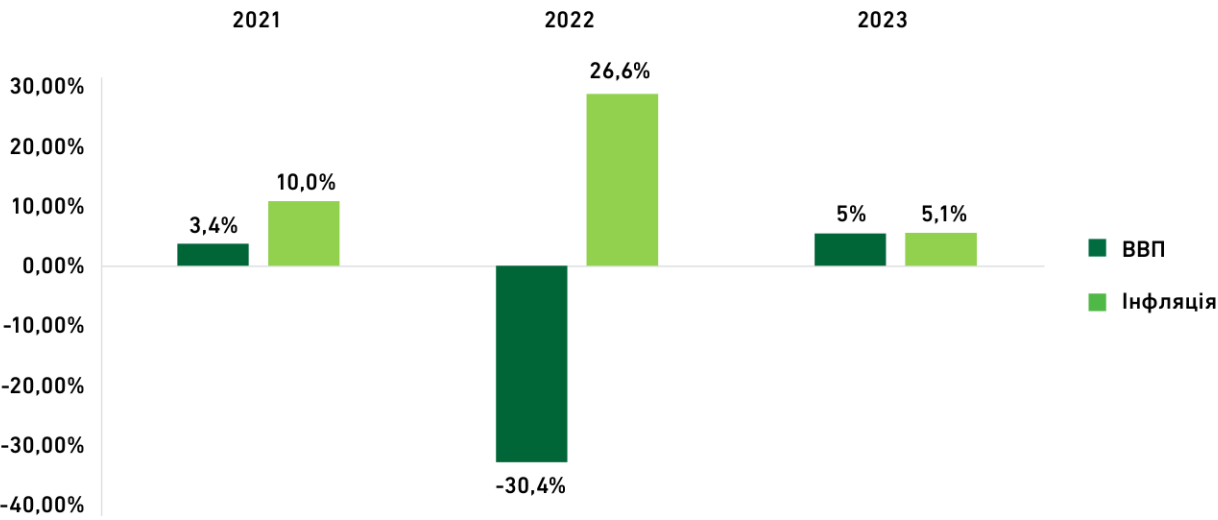
Додатковими факторами, які допомогли приборкати інфляцію, стали дії Національного банку України: жорстка монетарна політика, яка посприяла переливанню частини споживчого попиту з реального сектора у фінансові активи, номіновані у гривні, та створення профіциту ліквідності в банківському секторі. Іншим заходом із боку НБУ, спрямованим на гальмування інфляційної спіралі, стало фіксування курсу гривні до долара США, а також жорсткіший контроль за рухом капіталу, які допомогли знизити ефект імпорту інфляції, покращити негативні очікування домогосподарств і бізнесу та зменшити витік гривні закордон. Окремо слід додати позитивний вплив на інфляцію мораторію на підвищення окремих ключових тарифів на комунальні послуги, навіть незважаючи на менш благополучну цінову кон'юнктуру у світі. Сукупно ці фактори, а також найкраща врожайність допомогли знизити зростання інфляції з 26,6% у 2022 р. до 5,1% минулого року.

Уповільнення подорожчання товарів щоденного споживання пояснюється зниженням тиску з боку витрат бізнесу та кращою врожайністю, а також стабільним курсом гривні на валютному ринку. Пригальмовано зростання цін на борошняні та кондитерські вироби, м'ясні і рибні продукти тощо. Знизилися ціни на всі види олії за винятком імпортованих. Дешевшали крупи, борошно та цукор як наслідок низьких світових цін на ці товари, і збільшувалося локальне

виробництво. Також знижувалися ціни на одяг та взуття, електроніку, побутову техніку, посуд. Уповільнювалося подорожчання товарів особистого догляду, автомобілів, меблів, текстилю, товарів для житла тощо. Також знизилася вартість медичних, ветеринарних, фінансових послуг, обслуговування автомобілів, Інтернету, мобільного зв'язку. Зростання цін на автотранспортні послуги майже не змінилося за рік, ураховуючи подорожчання пального та підвищення заробітної плати.

З іншого боку, логістика, високі витрати на зберігання продукції залишалися сильними проінфляційними факторами минулого року через дефіцит сховищ. Подорожчання логістики зумовило відновлення зростання цін на овочі та фрукти. Помірніше дорожчали послуги готелів, ресторанів та кафе під впливом тиску з боку витрат на продовольчу сировину.

У 2024 р. на нас чекає помірніша інфляція порівняно із 2022 і серединою 2023 р. через інфляційні очікування, що покращилися, і все ще сувора монетарна і курсова політика НБУ. Ефект імпорту інфляції буде менш чутливим через глобальний тренд на зниження цін, а курсова стійкість гривні ще більше зміцнить інфляційні очікування у 2024 р. Потенційне зниження врожайності не призведе до середньострокового розбалансування попиту-пропозиції, оскільки агросектор отримує достатньо врожаю для задоволення внутрішнього споживання. Головним проінфляційним фактором стане збільшення акцизів та потенційна відмова, навіть часткова, від адміністративного регулювання цін для комунальних послуг. Ризиком залишається недостатня фінансова підтримка України з боку західних країн та МВФ, що може призвести до зниження золотовалютних резервів НБУ до критичних рівнів та, своєю чергою, значної девальвації гривні.

Примітка: ВВП у 2023 р. і за оцінкою Міністерства економіки України.

Стан фінансових ринків та банківського сектору

Зважаючи на стабілізацію рівня цін в Україні, Національний банк України розпочав цикл зниження ключової ставки, яка була на рівні 25% із середини 2022 р., але вже до кінця 2023 р. становила 15%. Поступове покращення економічних умов та стабілізація ділових очікувань серед населення також дозволили центральному банку відійти від практики фіксованого курсу гривні, але рівень контролю за рухом капіталу все ще залишається жорстким, хоча регулятор у другій половині року почав послаблювати і цю частину нагляду за фінансовим сектором країни.

Показовим є те, що навіть попри війну фінансовий сектор України залишається стабільним та прибутковим і є основним стовпом відновлення зростання економіки країни. Послідовна монетарна політика та регулювання фінансових ринків Національним банком України забезпечили позитивні фінансові результати серед банківських та небанківських установ. Стабілізація ринку праці, зростання доходів населення та бізнесу й акомодційні норми резервування дозволили надалі розширювати профіцит ліквідності в банківській системі в умовах циклу зниження ключової ставки НБУ.

Одним із ключових показників здоров'я банківської системи є те, що профіцит ліквідності спостерігається на тлі зростання фондування через приплив попиту на гривневі активи. Головними складниками фондування стали депозити населення та бізнесу, на чий частку припадає 93% усіх банківських депозитів і сукупно становить 2,4 трлн грн. Найбільше зростали депозити бізнесу, які досягли позначки 1,3 трлн грн у грудні і показали зростання на 41% р/р, хоча зростання й відбулося на поточних рахунках через досить низькі депозитні ставки.

Ключовим драйвером зростання депозитів бізнесу була допомога західних країн-друзів України, які спрямовували допомогу держпідприємствам у секторах енергетики та інфраструктури для відновлення зруйнованих активів та забезпечення енергетичної безпеки України після масованих обстрілів підприємств енергетики наприкінці 2022 – на початку 2023 рр. З боку населення був помітний приплив депозитів як за поточними, так і строковими рахунками. Річне зростання депозитів населення минулого року становило 16% р/р і досягло 1,1 трлн грн із помітним перетіканням від депозитів, номінованих в іноземній валюті, до гривневих депозитів через кращу прибутковість гривневих вкладів. Рекордні показники грошової маси на депозитних рахунках населення в банках були зумовлені соціальними виплатами від держави населенню, що постраждало від війни, а також підвищенням зарплатної бази у приватному секторі та військовим.

Кредитні портфелі банків зростають у розрізі споживчого та корпоративного кредитування, а економічне відновлення сприяло зниженню проблемної заборгованості, і банкам не довелося визнавати додаткові кредитні втрати, а рівень дефолтів значно знизився. Як і за депозитами, клієнти банків вважають за краще кредитуватися у гривні, тоді як валютне кредитування зменшується, що позитивно впливає

на валютний курс і платіжний баланс. Роздрібні кредити відновили зростання після 2022 р. навіть за незабезпеченими кредитами, а також кредитами на авто та у сфері кредитування житла, але загальні обсяги споживчого кредитування все ще менші довоєнного рівня.

В умовах низької вартості фондування через зниження ключової ставки НБУ, зменшення кредитних втрат та високу прибутковість безризикових активів як ОВДП – процентні доходи становили понад 60% сукупного доходу банківської системи. Відсоткова маржа залишалася на рівні 8%, що є кращим показником, ніж у 2022 р.

Рекордна частка відсоткових доходів у сукупному доході банків також частково пояснюється незмінними показниками комісійного доходу. На початку великої війни банки знизили тарифи на еквайринг та інтерчейндж, зменшуючи потенційні комісійні доходи, а додаткові валютні обмеження на операції клієнтів знизили частку торговельного прибутку через падіння обсягів транзакцій.

Операційні та адміністративні витрати банків продовжили збільшуватися, але значно меншими темпами, ніж у 2022 р. Насамперед зростали витрати на оплату праці й утримання основних засобів, що є типовою динамікою витрат за нормального функціонування банківської системи. Важливо наголосити, що пристосування банків до реалій війни та збільшення інвестицій у розвиток цифрової інфраструктури дозволили знизити операційні витрати.

У 2023 р. рентабельність капіталу була понад 50% у річному вимірі. Високі доходи банків та відстрочка виплат дивідендів дозволили банкам активніше нарощувати капітал, що позитивно позначиться на запасі міцності фінансової системи країни в майбутньому. Наступного року затверджене Верховною Радою та Національним банком України додаткове оподаткування «надприбутків» банків дещо сповільнить нарощування капіталу, але наявного запасу капіталу достатньо для впевненого проходження 2024 р.

Очікується, що Національний банк України зберігатиме ключову ставку незмінною на більшому проміжку часу у 2024 р., що підтримає відсоткову маржу дохідності банківської системи. Поступове збільшення споживчих витрат населення завдяки зниженню інфляції, вищій середній заробітній платі та зниженню безробіття додасть імпульс до кращого результату за комісійними доходами. Одним із найбільших ризиків залишається перетікання клієнтських портфелів із приватних банківських установ до державних, у яких навіть у 2023 р. простежується підвищення рівня проблемної заборгованості, що провокує більший квазісуверенний ризик – особливо для сегменту корпоративних клієнтів, а також до потенційно більшого резервування з боку держбанків у 2024 р.

Також слід очікувати, ураховуючи фінансові результати банків у минулому році, збереження динаміки підвищення витрат на оплату праці, а також великі витрати банків на розробку і підтримку цифрових платіжних систем та на кібербезпеку.

працює у 12 країнах, є одним із найнадійніших фінансових інститутів на ринках регіону ЦСЄ, що фокусується на обслуговуванні й задовольняє всі потреби приватних та корпоративних клієнтів у фінансових послугах завдяки універсальній бізнес-моделі.

Створена в 1949 р. як державний ощадний банк, сьогодні з'єднує великі дочірні структури у сфері страхування, нерухомості, факторингу, лізингу, управління активами, інвестиційними та пенсійними фондами. Через свої дочірні структури Група працює на ринках 12 країн – Угорщини, України, Албанії, Болгарії, Молдови, Хорватії, Чорногорії, Словенії та деяких інших – і рік за роком посилює свої лідерські позиції.

Так, у 2023 р. OTP Bank увійшов у регіон Центральної Азії, придбавши Ipotek Bank у Узбекистані, п'яту за величиною фінансову установу країни. Вихід на узбекистанський банківський ринок відкриває нову сторінку в історії оскільки Узбекистан є першою країною в регіоні Центральної Азії, де Група розширює свою присутність.

У 2023 р. банки-члени були визнані Банками року в Албанії, Хорватії, Чорногорії та Словенії за версією The Bankers 2023 Bank of the Year Awards. Також банки-члени

Стратегічна мета – стати найуспішнішою універсальною банківською групою в Центральній і Східній Європі, також зроблено крок на шляху до роботи в Центральній Азії. Крім відкритості до інновацій, секрет успіху полягає в тому, що 75 років досвіду та 17 млн клієнтської бази допомагають їй добре розуміти й задовольняти потреби своїх клієнтів.

СТРУКТУРА ВЛАСНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ ГРУПИ

Акціонерами є угорські інвестори (44,33%), іноземні компанії та приватні особи, міжнародні організації (54,93%), співробітники (0,48%), урядові організації (0,05%). Решту (0,21%) становлять казначейські акції та інші акціонери.

На сьогодні 100%-м власником українського є угорський с. – найбільша фінансова установа Угорщини та одна з найбільш динамічних фінансових груп Східної та Центральної Європи.

ОТП БАНК В УКРАЇНІ

єдин із найбільших українських банків з іноземним капіталом, визнаний лідер банківського сектору країни.

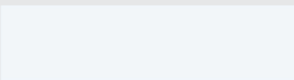
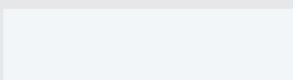
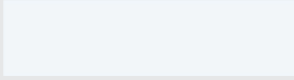
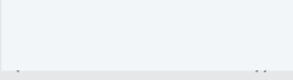
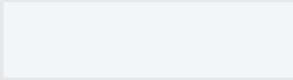
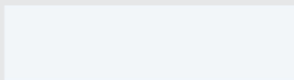
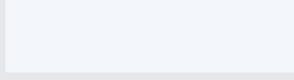
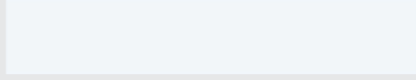
На ринку працює із 1998 р., має стійку репутацію соціально-відповідальної, надійної та стійкої фінансової установи.

пропонує клієнтам найкращий сервіс і послуги, серед яких кредитні й депозитні продукти, страхування, управління активами, лізинг і факторинг, корпоративний та інвестиційний банкінг.

У 2023 р. продовжив підтримку української економіки, обслуговування роздрібного та корпоративного сегменту. Банк також реалізує стратегію інвестування в ІТ-сферу та диджиталізацію клієнтських сервісів для приватних і корпоративних клієнтів.

В Україні до групи, крім Банку, входять ринг, 1. Команда в Україні налічує 2 590 співробітників, із них 2 390 –

Склад Наглядової ради

							
член – до 30 січня 2022 р., голова – із 31 січня 2022 р.	член	член	член	незалежний член	член	незалежний член	незалежний член

Склад Правління

Голова Правління

член Правління,
відповідає за операційну
діяльність Банку та ІТ

член Правління,
відповідає за напрям
корпоративного бізнесу

член Правління,
відповідає за напрям
роздрібного бізнесу

член Правління,
відповідає за управління
ризиками

Ключові етапи розвитку та події минулого року

“ [] посів третє місце за рівнем достатності капіталу за підсумками стрес-тестування, проведеного Національним банком України. Норматив достатності основного капіталу (Н3) в [] становив 7 млрд 164 млн грн, або 18,49% при необхідному рівні показника 7%.

“ Регулятивний капітал (Н2) в [] становить 14 млрд 189 млн грн. Норматив його достатності – 36,61% при необхідному рівні показника 10%.

“ Банк посів 11-те місце за розміром чистих активів та 8-ме – за розміром чистого прибутку.

“ Банк зберіг свою позицію у ТОП-10 банків за розміром кредитного портфеля за Державною програмою «Доступні кредити 5-7-9%».

Рейтинги та нагороди

Нагорода від Visa у номінації «Далекоглядний лідер: соціальне заступництво та майстерність в обслуговуванні клієнтів».

Відзнака від COMMERZBANK за якість обробки міжнародних переказів STP AWARD 2022. Excellent Quality in the delivery of commercial payments and financial institution transfer.

«...» для населення» серед великих недержавних банків у рейтингу Фінансового клубу.

... з розвитку роздрібного бізнесу, став одним із трьох найкращих роздрібних банківів України за підсумками 2022 р. відповідно до рейтингу Finawards від провідних фінансових порталів Minfin.com.ua та Finance.ua.

Click ... в у ТОП-3 найкращих інтернет-банкінгів України та у ТОП-6 найкращих інтернет-банкінгів країн Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії – за версією SME Banking Agency.

... тереміг у номінації «Підтримка працівників у часи війни» у рейтингу компанії FranklinCovey Ukraine – глобального лідера оцінювання, упровадження та тренінгів з ефективності, довіри, продуктивності, продажів та стратегій.

Нагорода в номінації «Посилення корпоративної культури в часи війни» – відзнака від компанії FranklinCovey Ukraine.

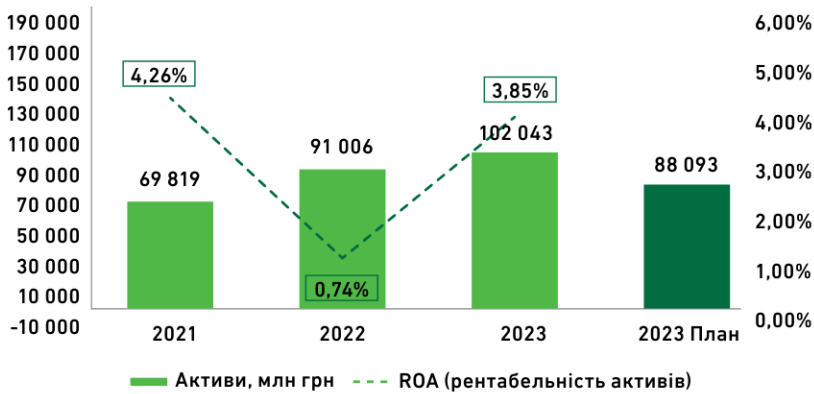
«Оскар» за найбільшу кількість добродіних ініціатив у 2023 р.

Загальні фінансові результати та досягнення

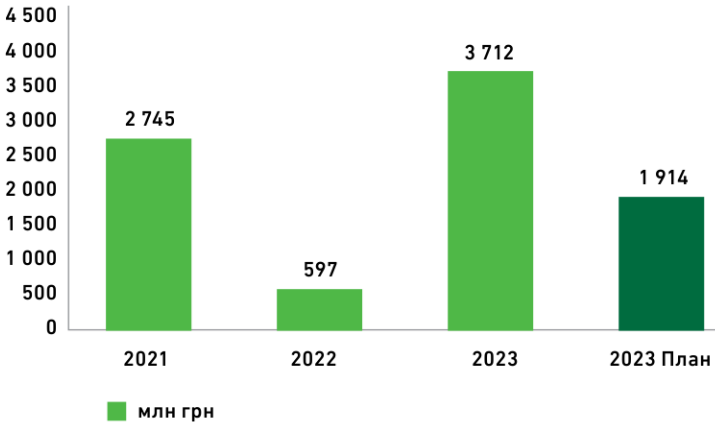
У 2023 р. активи () продовжили суттєво зростати і досягли рівня 102,0 млрд грн, що на 12,1% більше ніж на початку року. Рентабельність активів збільшилася до рівня 3,85% у річному вираженні. Якість кредитного

портфеля знизилася через широкомасштабну ескалацію воєнного конфлікту. Банк суттєво знизив апетит до ризику, але відновив надання нових кредитів як юридичним, так і фізичним особам.

АКТИВИ ТА РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ

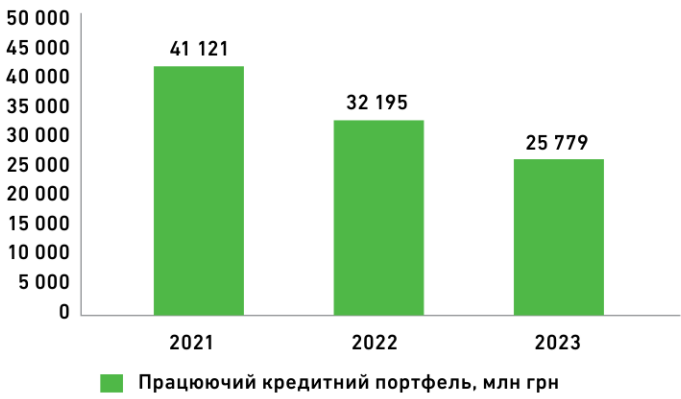

ЧИСТИЙ ПРИБУТОК

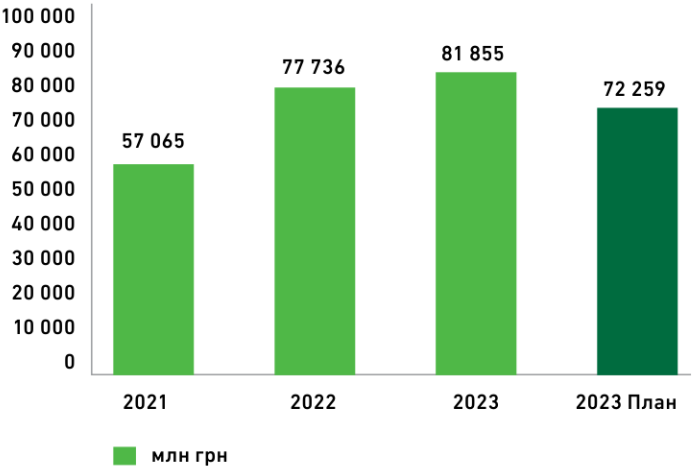
За підсумками року Банк увійшов у ТОП-10 найбільших банків України за розміром чистих активів та чистого прибутку і посів за цими показниками 11-те та 8-ме місця відповідно. Водночас і активи, і фінансовий результат перевищили відповідно планові показники.

ПРАЦЮЮЧИЙ КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ

Протягом 2023 р. працюючий кредитний портфель зменшився на 19,9% – до 25,8 млрд грн. Таке значне зменшення зумовлене як погашенням кредитів, зменшенням обсягів надання нових кредитів, так і в результаті погіршення якості портфеля.

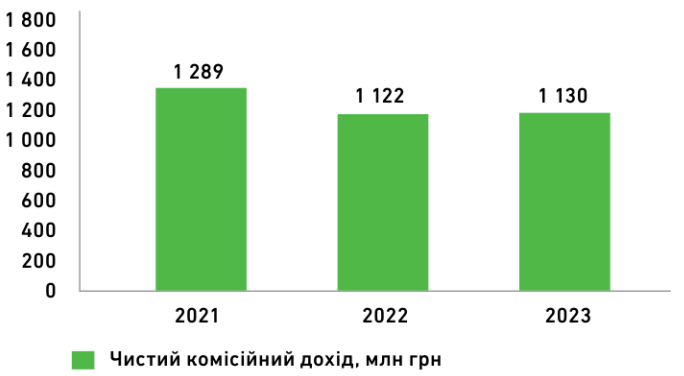
КОШТИ КЛІЄНТІВ

Завдяки збільшенню довіри до () привабливості депозитних продуктів та програм лояльності у 2023 р. кошти юридичних та фізичних осіб зросли на 5,3% і досягли рекордного рівня – 81,9 млрд грн.

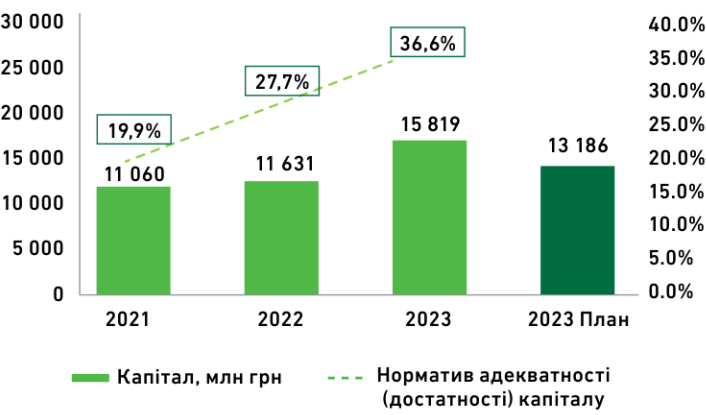
У 2023 р. Банк сфокусувався на підтримці клієнтів, що потрапили до скрутного становища внаслідок ескалації воєнного конфлікту, а саме проведенні реструктуризації кредитів на зручних для клієнтів умовах. Стратегічною метою Банку залишається постійне вдосконалення покращення клієнтського досвіду користування його продуктами та сервісами.

ЧИСТИЙ КОМІСІЙНИЙ ДОХІД

Зниження ділової активності клієнтів унаслідок військової агресії та обмеження на валютному ринку не дали суттєво покращити результати щодо комісійного доходу Банку у 2023 р.

ПОКАЗНИКИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ

У 2023 р. капітал Банку продовжив зростати в результаті капіталізації прибутків. Накопичений капітал дозволяє Банку бути готовим до будь-яких стресових ситуацій. Регулятивний капітал в () становить 14 млрд 189 млн грн. Норматив його достатності – 36,61% при необхідному рівні показника 10%.

Система управління ризиками

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ОТП БАНКУ

Управління ризиками, яке ґрунтується на найкращих міжнародних практиках і досвіді успішної діяльності в Україні, є обов'язковим елементом стратегії розвитку банку й запорукою стабільності розвитку. Першорядною метою управління ризиками в Банку визначено виважене оцінювання та прийняття ризику, що дає можливість досягнути запланованого прибутку, забезпечуючи достатній рівень капіталу в середньо- та довгостроковій перспективі, із урахуванням зміни бізнес-циклів та настання можливих несприятливих умов на ринку. Банк розробляє Декларацію схильності до ризиків із метою визначення тих ризиків, які Банк приймає, і тих, яких Банк уникає, а також сукупної величини ризик-апетиту і величини ризик-апетиту за кожним із ризиків.

Основна перевага застосування механізму встановлення апетиту до ризику полягає в тому, що ризики ідентифікуються та структуровано визначаються в кількісному вимірі, що пов'язує їх із бізнес-цілями та стратегією Банку. Для розподілу ризик-апетиту між бізнес-підрозділами, продуктами та підтипами ризиків та подальшого контролю величини ризиків використовують систему лімітів. Контроль величини ризику щодо встановленого ризик-апетиту і лімітів ризику відбувається на регулярній основі через визначення профілю ризику в агрегованому вигляді й у розрізі всіх видів ризику.

Стратегія управління ризиками визначає засади управління всіма суттєвими видами ризику, які ідентифіковані Банком, а саме: кредитним ризиком, у тому числі ризиком країни й екологічно-соціальними ризиками, ризиком суверена та ризиком контрагента; ризиком ліквідності; ринковими ризиками в банківському та торговому портфелі, у тому числі процентним ризиком у банківському портфелі; операційним ризиком, у тому числі юридичним ризиком, ризиком інформаційно-комунікаційних технологій, інформаційної безпеки, ризиком неналежної поведінки, модельним ризиком та ризиком аутсорсингу; стратегічним і репутаційним ризиками.

Щорічно Банк оновлює політики та положення щодо управління кожним із видів ризику, якими встановлюються ліміти й нормативні значення, для уникнення надмірної волатильності та концентрації ризиків, що пед-

ризикую й доходності, а також процедури щодо управління кожним із видів ризику.

У Банку створена та функціонує комплексна система управління ризиками, що забезпечує постійний аналіз, управління і контроль за ризиками, на які наражається Банк у своїй операційній діяльності, і дає змогу ухвалювати виважені рішення щодо розміру ризик-апетиту Банку, його відповідності умовам на ринку та бізнес-стратегії Банку. Для управління ризиками в Банку створено постійно діючий підрозділ з управління ризиками, що підпорядковується та підзвітний Наглядовій раді Банку. Ключова функція в організаційній структурі управління ризиками належить Наглядовій раді, яка визначає й затверджує стратегію управління ризиками, вимоги щодо функціонування системи внутрішнього контролю в Банку, політики та процедури управління всіма видами ризику, процедури Банку в разі настання кризи чи подій, що потребують відновлення діяльності, а також організаційну структуру управління ризиками, забезпечує достатність ресурсів для управління ризиками, здійснює контроль через отримання регулярної інформації щодо профілю ризику Банку.

За рішенням Наглядової ради створено Комітет Наглядової ради з управління ризиками, що виконує такі функції, як моніторинг за дотриманням Банком установленого сукупного рівня ризик-апетиту та рівня ризик-апетиту щодо кожного з видів ризику; моніторинг упровадження стратегії та політики управління ризиками; контроль за станом виконання заходів щодо оперативного усунення недоліків у функціонуванні системи управління ризиками; контроль за тим, щоб ціноутворення/установлення тарифів на банківські продукти враховувало бізнес-модель банку та стратегію управління ризиками й інші функції, делеговані йому Наглядовою радою.

Правління Банку як найвищий виконавчий орган Банку покликане забезпечити впровадження рішень Наглядової ради щодо системи управління ризиками й реалізацію бізнес-стратегії та планів Банку з дотриманням вимог і обмежень ризик-апетиту Банку. За рішенням Наглядової ради для управління кредитним ризиком і ризиками ліквідності, процентним ризиком у банківській книзі й ринковими ризиками в Банку створено Кредитний комітет і Комітет з управління активами та пасивами,

діяльність яких визначається відповідними процедурами й регламентами. Серед ключових комітетів, створених Правлінням для впровадження системи управління ризиками, варто відзначити Комітет по роботі з проблемною заборгованістю, Комітет з управління ризиками клієнтів корпоративного сегменту, Кредитний комітет на пряму діяльності роздрібного бізнесу та Резервний комітет, а також Комітет з управління операційними ризиками. Регулярні перевіряння й оцінювання ефективності функціонування системи управління ризиками в Банку здійснює підрозділ внутрішнього аудиту Банку.

Обов'язковим елементом комплексного управління ризиками в Банку й управління кожним із видів ризику є стрес-тестування, яке регулярно проводить підрозділ з управління ризиками для визначення готовності Банку, достатності його капіталу та ліквідних фінансових активів для провадження операційної діяльності без порушення нормативів, установлених НБУ, за умов раптового настання несприятливої макроекономічної ситуації. Безпечення

доступності Банку для клієнтів, регуляторних органів та акціонерів у разі реалізації надзвичайних подій є невід'ємним елементом системи управління ризиками в Банку.

З метою належного реагування на надзвичайні події та подолання їх наслідків у Банку розроблено й упроваджено відповідні плани забезпечення безперервності та відновлення діяльності, у тому числі план фінансування у кризових ситуаціях. Зазначені плани актуалізуються на постійній основі та мають проводитись через комплексне тестування.

Система управління ризиками Банку є складником системи управління ризиками міжнародної банківської групи, що дає можливості для обміну досвідом і найкращими світовими практиками, а також постійного розвитку й удосконалення цієї системи. Крім того, підрозділи з управління ризиками материнського банку виконують функцію незалежного контролю та підтвердження якості статистичних моделей оцінювання ризику, правил і процедур оцінювання й управління ризиками.

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ

Кредитний ризик – це ймовірність виникнення збитків чи додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов’язань відповідно до умов договору.

Кредитний ризик – найбільш суттєвий ризик для капіталу банку. Банк приймає цей вид ризику під час кредитування, тому ключовим є саме процес управління, який складається з послідовних етапів: ідентифікації та визначення, оцінювання й вимірювання ризику, безпосереднього прийняття ризику та його мінімізації і зрештою моніторинг та контроль за профілем ризику і тенденціями щодо його розвитку.

Стратегія управління ризиками, кредитна політика та політики управління кредитним ризиком, у тому числі моніторингу, роботи із забезпеченням і проблемною заборгованістю дають визначення кредитному ризику, критеріям кредитоспроможності й платоспроможності для індивідуальної заборгованості та встановлюють нормативи й ліміти для управління кредитним ризиком на рівні портфеля. Детальні вимоги щодо кредитної угоди встановлюються у стандартах продуктів, які оновлюються на регулярній основі, проте не рідше одного разу на рік.

Основу оцінювання й вимірювання кредитного ризику становлять моделі рейтингування для контрагентів, які готують і надають фінансову звітність, та скорингові моделі для інших контрагентів, які допомагають розподілити контрагентів на класи згідно з величиною вірогідності кредитного ризику за кожним із таких класів. Моделі оцінювання кредитного ризику дають можливість ухвалювати виважені рішення щодо розміру очікуваних збитків і необхідного співвідношення доходності й ризику, уникати тих класів очікуваних кредитних ризиків, за якими дохід не є адекватним, або ж розмір ризику перебуває в надто широкому діапазоні поза межами контролю зі сторони банку.

Кожному із класів кредитного ризику контрагентів відповідають певні підходи щодо максимально дозволеного розміру заборгованості, методів мінімізації очікуваних збитків, у тому числі через вимоги щодо забезпечення заборгованості, та розрахунку розміру очікуваних кредитних збитків. Усі моделі проходять обов’язкове документування, бек-тестування та валідацію відповідними підрозділами.

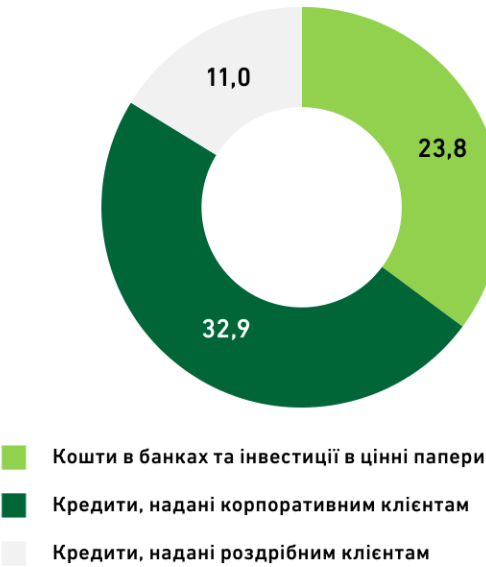
У процесі аналізу контрагента обов’язковим є визначення групи пов’язаних контрагентів на основі ознак контролю, із урахуванням структури власності й управління та/або суттєвих економічних взаємозалежностей.

Прийняття ризику супроводжується системою компетенцій і повноважень щодо кредитного ризику, яка, залежно від розміру заборгованості за кредитною угодою,

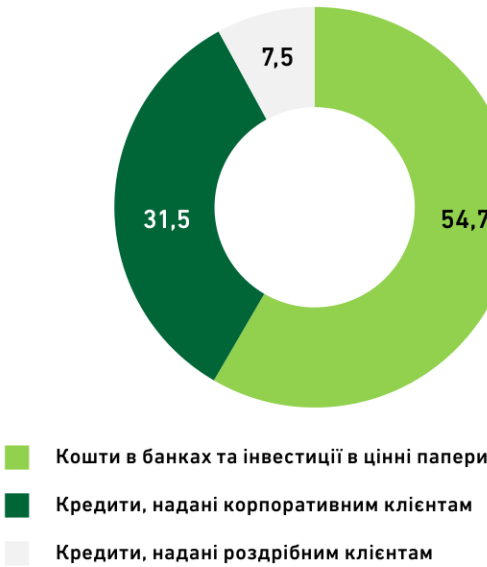
складається з колегіальних органів та індивідуальних повноважень. Найвищим колегіальним органом Банку, що здійснює управління кредитним ризиком, є Кредитний комітет, створений відповідно до рішення Наглядової ради Банку. Кредитний комітет наділений компетенцією делегувати частину своїх повноважень щодо ухвалення рішення стосовно кредитного ризику кредитним комітетам нижчого рівня та окремим посадовим особам, відповідальним за прийняття ризику.

Непорушними принципами ухвалення рішення є обов’язкова присутність представників підрозділу з управління ризиками та наявність у них права вето за умов, що рішення призведе до порушення ризик-апетиту Банку чи лімітів ризику. Під час ухвалення рішення окремими посадовими особами із кредитними повноваженнями необхідним є дотримання принципу «4-х очей» та одностайного погодження. За стандартними продуктами для роздрібних клієнтів із мінімальними сумами заборгованості функціонує система автоматичного ухвалення рішення, яку налаштовують, підтримують та контролюють представники підрозділу з управління ризиками. У момент прийняття ризику обов’язково проводиться ідентифікація інсайдерів, пов’язаних осіб із Банком, перевіряння умов рішення щодо відповідності стандартам продукту, ринковим умовам та утримання особами, власниками кредитних повноважень, від голосування в разі наявності конфлікту інтересів.

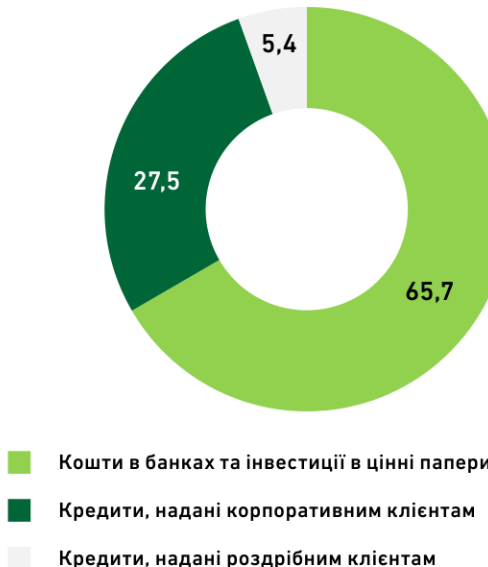
КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ, 2021
млрд грн

КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ, 2022
млрд грн

КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ, 2023
млрд грн

Мінімізація кредитного ризику на рівні кожного окремого контрагента передбачає відповідність установленим політикам, процедурам і стандартам максимального розміру кредитного зобов’язання/боргового навантаження, строків погашення, рівня покриття забезпеченням. Управління кредитним ризиком на рівні портфеля кредитів передбачає диверсифікацію ризику, обмеження щодо найбільш схильних до надмірних ризиків сегментів портфеля та відбувається за допомогою системи лімітів, установлених кредитною політикою Банку, щодо максимально допустимої концентрації заборгованості на рівні країни, валюти, галузі економіки, певного продукту та групи пов’язаних контрагентів.

Банк приділяє особливу увагу процесові постійного моніторингу та ранньої ідентифікації проблемної та потенційно проблемної заборгованості. На регулярній основі проводиться оцінювання фінансового стану контрагента й аналіз його поведінки згідно з поведінковими моделями, статус обслуговування заборгованості, відбувається збір інформації із зовнішніх джерел щодо змін у складі учасників контрагента, порушення процедури банкрутства, значних судових розглядів матеріального характеру, статусу обслуговування боргу відповідно до даних бюро кредитних історій та Кредитного реєстру, заборгованості з податків та/або інших обов’язкових платежів, публічної інформації, яка має негативний вплив на репутацію контрагента. Система раннього реагування

складається з кількох стадій, які визначають ймовірність виникнення проблемної заборгованості та, відповідно, визначають заходи, у тому числі превентивного характеру, які необхідно застосувати для запобігання виникненню проблемної заборгованості або зниженню очікуваних збитків від проблемної заборгованості.

Система моніторингу і ранньої ідентифікації проблемної та потенційно проблемної заборгованості інтегрована в систему оцінювання очікуваних збитків від знецінення фінансових активів відповідно до Міжнародних стандартів із фінансової звітності. Процес моніторингу й оцінювання резервів на покриття кредитного ризику перебуває під контролем Комітету з управління ризиками клієнтів корпоративного сегменту, Кредитного комітету на пряму діяльності роздрібного бізнесу та Резервного комітету відповідно.

Управління ESG-ризиками здійснюється в межах управління кредитним ризиком

ти регіональним лідером у фінансуванні справедливого та поступового переходу до низьковуглецевої економіки та побудові сталого майбутнього за допомогою відповідних фінансових продуктів та послуг. Управління ризиками, пов’язаними із ESG-факторами, є ключовим для досягнення цієї мети.

Список ESG-виключень є центральним керівним документом, у якому перераховані види діяльності, які не підтримує Група. Нові клієнти Групи не повинні брати участь у діяльності, зазначеній у списку виключень, а саме:

• операціях із метою порушення правових норм країни перебування або міжнародного права (наприклад, незаконна торгівля зброєю, заборонені азартні ігри, незаконна торгівля наркотиками);

• виробництві продукції або торгівлі продукцією, яка містить ПХБ (поліхлорбіфеніли – група високотоксичних хімічних речовин);

• виробництві або торгівлі фармацевтичними препаратами, пестицидами/гербіцидами та іншими небезпечними речовинами, забороненими міжнародними правовими актами, і які підлягають виведенню з користування;

• виробництві або торгівлі озоноруйнівними речовинами, що підлягають виведенню з користування;

• торгівлі дикими тваринами та рослинами або виробництві продукції з диких тварин та рослин, або торгівлі такою продукцією, яка увійшла в перелік Конвенції CITES;

• транскордонному переміщенні відходів, забороненому згідно з міжнародним законодавством;

• виробництві або торгівлі забороненими видами зброї (протипіхотні наземні міни, біологічна, хімічна та ядерна зброя тощо);

• торгівлі товарами без необхідних ліцензій на експорт чи імпорт або інших дозволів на транзит від відповідних країн експорту, імпорту та, якщо потрібно, транзиту;

• діяльності, забороненій законодавством країн-господарів або міжнародними конвенціями, що стосуються охорони ресурсів біорізноманіття чи культурної спадщини;

• вилові риби в морському середовищі з використанням сіток, що перевищують 2,5 км у довжину;

• відвантаженні нафти чи інших небезпечних речовин у судна, які не відповідають вимогам IMO;

• видобутку, розвідці та модернізації сланцевого газу в Європі;

• видобутку вугілля за допомогою техніки видалення гірських вершин;

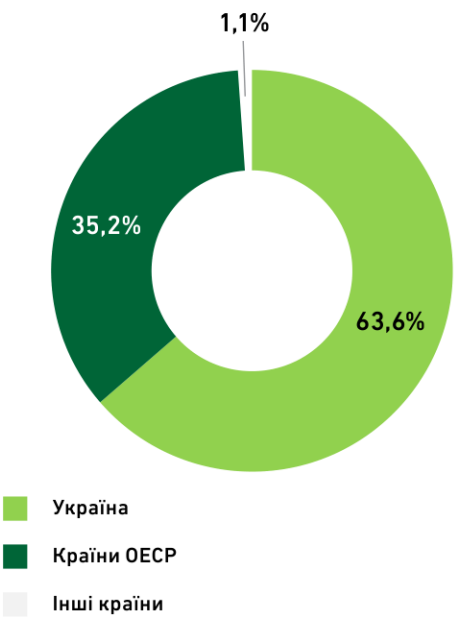
• утриманні тварин з основною метою виробництва хутра або будь-яких видів діяльності, пов'язаних із виробництвом хутра;

• виробництві, використанні або торгівлі незв'язаними азбестовими волокнами, а також виробами і сумішами, що містять азбест;

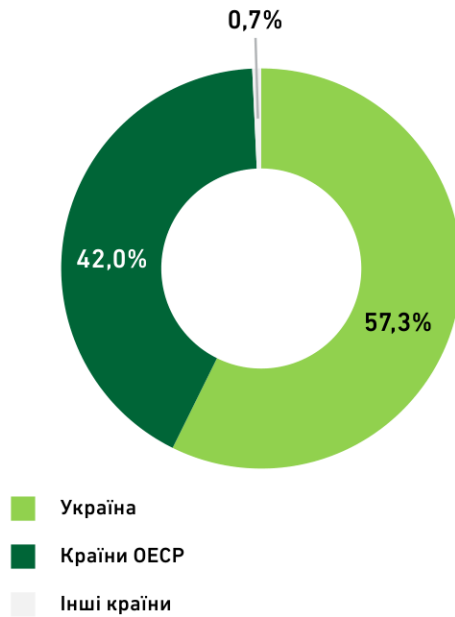
• експорті ртуті та ртутних сполук, а також виробництві, експорті та імпорті великого асортименту продуктів, що додають ртуть.

Робота з урегулювання проблемної заборгованості проводиться підрозділами роботи з проблемною заборгованістю, які незалежні від бізнес-підрозділів та підрозділів з управління ризиками, що ухвалювали рішення під час видачі кредитної заборгованості. За аналогією щодо ієрархії Кредитного комітету найвищим колегіальним органом роботи з проблемною заборгованістю,

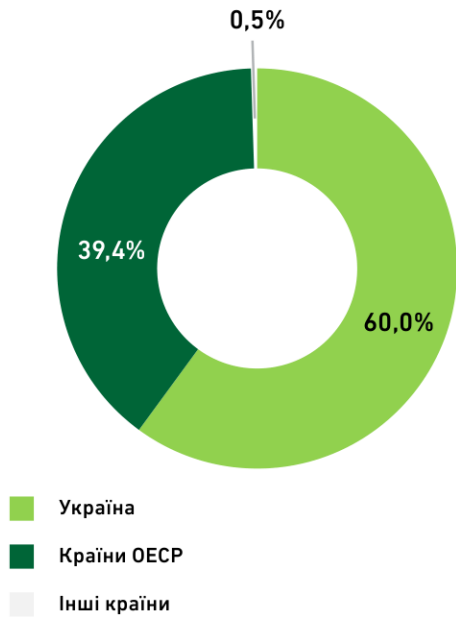
КОШТИ В БАНКАХ ТА ІНВЕСТИЦІЇ В ЦІННІ ПАПЕРИ, 2021, %

КОШТИ В БАНКАХ ТА ІНВЕСТИЦІЇ В ЦІННІ ПАПЕРИ, 2022, %

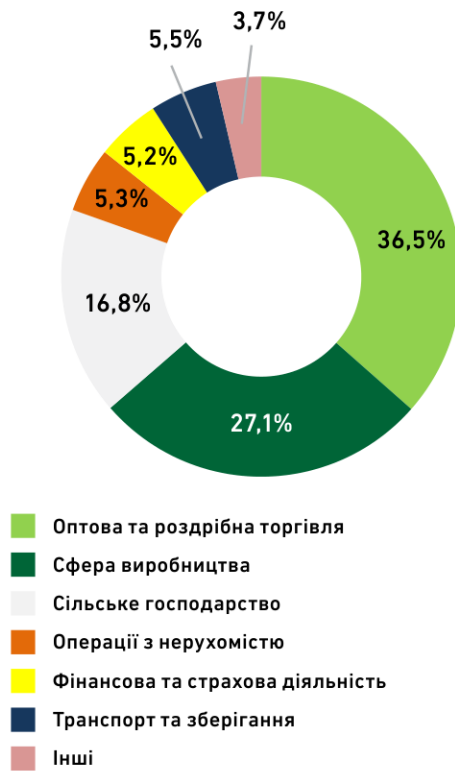
КОШТИ В БАНКАХ ТА ІНВЕСТИЦІЇ В ЦІННІ ПАПЕРИ, 2023, %

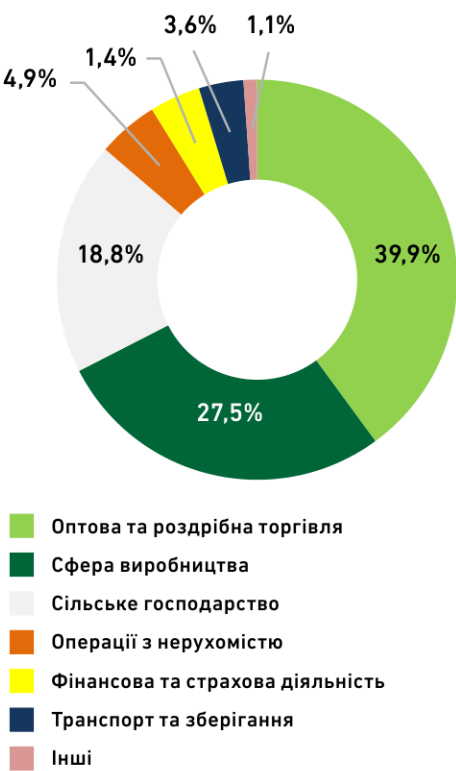
КРЕДИТИ КОРПОРАТИВНИМ КЛІЄНТАМ, 2021, %

КРЕДИТИ КОРПОРАТИВНИМ КЛІЄНТАМ, 2022, %

КРЕДИТИ КОРПОРАТИВНИМ КЛІЄНТАМ, 2023, %

створений рішенням правління Банку, із підпорядкованою системою комітетів нижчого рівня та/або посадових осіб із кредитними повноваженнями.

У роботі з масовим сегментом роздрібних клієнтів переважають стандартні продукти та процедури врегулювання заборгованості залежно від продукту і терміну невиконання зобов'язань, водночас для клієнтів корпоративного сегменту властивим є сценарний аналіз із вибором сценарію, який зумовить максимальне погашення заборгованості з урахуванням стану взаємовідносин із контрагентом, вартості та стану забезпечення, стану претензійно-позовної роботи та вартості грошей у часі.

2023 р. став продовженням певних тенденцій 2022 р. щодо розвитку обсягів та часток у загальних активах активів банку, яким властивий кредитний ризик. Характерним для першого півріччя 2023 р. були тренди з подальшого скорочення розміру кредитного портфеля насамперед за рахунок зменшення розміру заборгованості щодо раніше реструктуризованих кредитів, продовження накопичення залишків на рахунках клієнтів банку в результаті значних фіскальних стимулів, та, як результат, подальше різке збільшення розміру і частки активів у формі високоліквідних фінансових активів. Водночас із 2-ї половини року окреслилася стала тенденція до відновлення росту портфеля кредитів юридичних та фізичних осіб, що є базою довгострокового та сталого розвитку Банку. Стимулом такої зміни виступили позитивні зрушення на рівні показників макростабільності, диверсифікація та стабілізація логістичних маршрутів морським транспортом, зростання рівня захищеності та резистентності енергосистеми та зрештою початок циклу перегляду монетарної політики Національного банку України в бік її пом'якшення.

Активи Банку у 2023 р. зросли на 12,1% та перевищили позначку у 102 млрд грн, одночасно продовжилося зростання розміру та частки фінансових активів у вигляді коштів, розміщених у Національному банку України, переважно на кореспондентських рахунках інших банків-контрагентів, та у вигляді інвестицій в цінні папери, емітентами яких є центральні органи влади України та країни G7. Така структура активів у період проведення жорсткої монетарної політики ключовими центробанками світу забезпечила підтримку високої дохідності активів банку. Варто зауважити, що протягом року відбулася зміна складових фінансових активів, деномінованих у гривні, на користь збільшення інвестицій у цінні папери Міністерства фінансів України, протягом першої половини року за рахунок інвестицій у бенчмарк ОВДП, які використовують для виконання мінімальних резервних вимог, а із другої половини року – у портфель довгострокових ОВДП, як наслідок політики з управління процентним ризиком у період поступового переходу НБУ до політики пом'якшення

та зниження ключової ставки. Станом на кінець 2023 р. розмір коштів, розміщених в інших банках, та інвестицій у цінні папери зріс на 19,1% – до 65,2 млрд грн у гривневому еквіваленті, або 66,4% від активів, яким властивий кредитний ризик, водночас до 60% зросла частка заборгованості в національній валюті.

Кредитний портфель юридичних і фізичних осіб скоротився на 15,5%, до 32,9 млрд грн. Частка портфеля кредитів корпоративного бізнесу протягом року перевищила 80% кредитного портфеля Банку.

Кредитний портфель корпоративного бізнесу є достатньо диверсифікованим щодо концентрації ризику на одного контрагента, групи пов'язаних контрагентів. Заборгованість 20 найбільших груп пов'язаних контрагентів – позичальників банку становить 35% станом на кінець 2023 р., майже не зазнавши змін протягом року. Показник «великих кредитів», заборгованість групи пов'язаних контрагентів, що перевищує 10% регулятивного капіталу банку, норматив кредитного ризику НБУ Н8 станом на кінець звітного періоду зменшився до 0%, фактично такої заборгованості немає.

З огляду на галузеву структуру портфеля корпоративних кредитів частка позик, наданих підприємствам сфери торгівлі, зросла до майже 40%. Сфера торгівлі – саме та сфера, яка швидко адаптувалась до «нових» умов ведення

економічної діяльності в умовах військового стану та виступила локомотивом економічного зростання України у 2023 р. Зміщення акцентів у морській логістиці на порти Дунаю та поступове відновлення логістики з морських портів Великої Одеси під егідою Збройних Сил і Військово-Морських Сил ЗС України дозволило налагодити стабільні шляхи постачання та призвело до певного здешевлення логістичних ланцюгів для продукції сільського господарства, що дало змогу частково компенсувати низхідний ціновий тренд на міжнародних товарних ринках щодо продукції агропромислового комплексу, а також збільшити експозицію банку на цю галузь економіки із 16,8% до 18,8% кредитного портфеля корпоративних кредитів.

Протягом року не відбулося змін щодо частки валютної заборгованості, яка становить близько 40% у кредитному портфелі корпоративного бізнесу. Банк контролює та обмежує лімітами розмір заборгованості в іноземній валюті щодо позичальників, у яких недостатньо валютної виручки для обслуговування боргу в іноземній валюті.

Кредитна якість портфеля кредитів, наданих корпоративним клієнтам, значно покращилася протягом 2023 р. за рахунок значного скорочення частки портфеля стадії 2 з 38% на кінець 2022 р. до 26% портфеля станом на кінець 2023 р. Частка стадії 3 незначно зросла до 18% портфеля, проте є достатньо покритою відрахуваннями

до резервів під кредитні ризики, що не створює значного додаткового навантаження на регулятивний капітал Банку в середньостроковій перспективі. Такі зміни якісної структури портфеля корпоративних клієнтів дозволили розформувати значну частину резервів під кредитні ризики, що позитивно вплинуло на фінансовий результат Банку за 2023 р.

Портфель споживчих кредитів роздрібного бізнесу зменшився протягом року на 27,7% із 7,5 млрд грн до 5,4 млрд грн. Це відбулось на фоні скорочення портфеля стадії 2 за рахунок регулярних погашень клієнтами заборгованості в межах погоджених графіків реструктуризації заборгованості, а також регулярних продажів заборгованості стадії 3 зовнішнім колекторським компаніям після завершення всіх процедур із відшкодування та врегулювання проблемної заборгованості на стороні Банку.

Кредитна якість портфеля кредитів, наданих роздрібним клієнтам, мала схожу тенденцію з портфелем кредитів корпоративних клієнтів. Доформування резервів під кредитні ризики було майже повністю компенсовано розформуванням резервів у результаті успішного врегулювання потенційно проблемної та проблемної заборгованості, що призвело до майже нейтрального ефекту на фінансовий результат Банку з точки зору додаткових резервів під кредитні ризики портфеля кредитів роздрібних клієнтів.

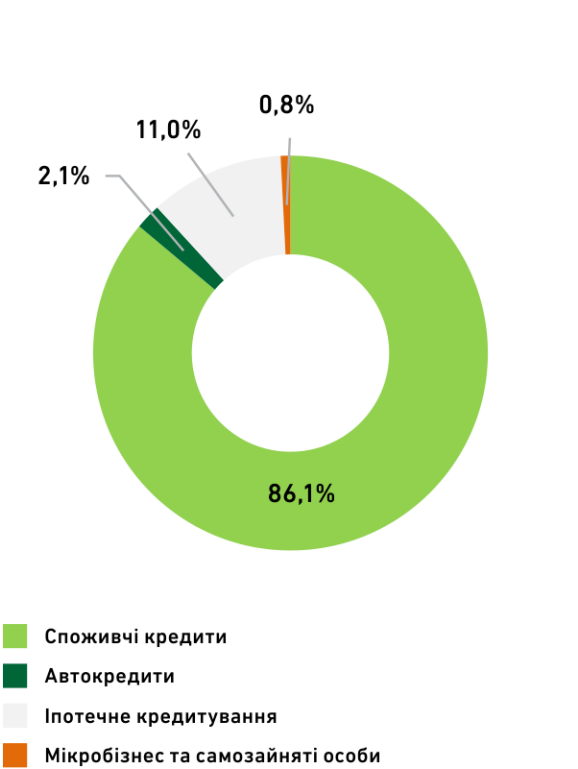
КРЕДИТИ РОЗДРІБНИМ КЛІЄНТАМ, 2021, %

КРЕДИТИ РОЗДРІБНИМ КЛІЄНТАМ, 2022, %

КРЕДИТИ РОЗДРІБНИМ КЛІЄНТАМ, 2023, %

УПРАВЛІННЯ РИЗИКОМ ЛІКВІДНОСТІ ТА РИНКОВИМИ РИЗИКАМИ

Ризик ліквідності – це ймовірність виникнення збитків чи додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки.

Джерелом ризику можуть бути як зміни у строках та обсягах надходжень фінансових ресурсів, так і зміни кон'юнктури ринку, які впливають на вартість і можливість реалізації на ринку наявних фінансових активів у короткі терміни.

Найвищим колегіальним органом Банку, що здійснює управління ризиком ліквідності, є Комітет з управління активами та пасивами, який створений згідно з рішенням Наглядової ради Банку.

Управління ризиком ліквідності відбувається на трьох часових горизонтах. Оперативний рівень передбачає управління ліквідністю протягом операційного дня з метою забезпечення достатнього рівня ліквідних активів станом на початок і кінець операційного дня з огляду на платіжний календар, а також включає контроль виконання та проходження платежів протягом операційного дня задля виявлення суттєвих незапланованих відхилень від прогнозованих сум відтоків і надходжень для ухвалення оперативних рішень щодо необхідності поповнення розміру ліквідних коштів.

Наступний рівень управління ліквідністю – це управління короткостроковою ліквідністю. Ключовими показниками на цьому рівні є норматив Національного банку України LCR та внутрішні показники достатності короткострокової ліквідності.

Внутрішні показники ґрунтуються на спільній основі з нормативом LCR, а саме наявності високоліквідних активів для забезпечення виконання міжбанківських зобов'язань, що добігають кінця та не будуть поновлені, покриття потреб у коштах у разі настання стресової ситуації та значного відтоку фінансування з банку, фінансування короткострокових потреб на основі 3-місячних прогнозів потреб бізнес-ліній щодо обсягів зростання портфеля фінансових активів за умови звичайного перебігу ділової активності.

Управління короткостроковою ліквідністю за допомогою внутрішніх лімітів ліквідності дає можливість підрозділам з управління ризиками та Комітету з управління активами та пасивами ухвалювати виважені рішення щодо розміру портфеля високоліквідних активів, його структури й термінів розміщення коштів у фінансові активи, а також визначати процентну політику Банку щодо його фінансових активів та зобов'язань.

Значну роль у плануванні й управлінні короткостроковими ризиками відіграють моделі поведінки залишків

коштів на рахунках клієнтів, які застосовують для визначення очікуваних розмірів відтоків вкладів на різних часових проміжках протягом календарного року. Для управління ліквідністю здійснюється постійний моніторинг та аналіз продуктової структури фінансових зобов'язань банку, обсягів залучених і погашених коштів та їх вартості, а також концентрації вкладів по залишкових строках до їх погашення та групах пов'язаних контрагентів. Результати аналізу позначаються на рішеннях щодо зміни структури портфеля високоліквідних активів.

Управління ліквідністю завершується на рівні управління середньо- та довгостроковою ліквідністю. Щорічно Комітет з управління активами та пасивами затверджує Програму фінансування банку, у якій визначає пріоритети кредитно-інвестиційної стратегії та способи її фінансування. Крім того, регулярно здійснюється аналіз фінансових ринків і ринкової позиції Банку, а також здійснюється моніторинг індикаторів раннього реагування на настання кризи ліквідності та індикаторів необхідності запровадження Плану відновлення діяльності, у тому числі Плану фінансування у кризових ситуаціях.

У національній валюті Банк утримує ліквідні активи в обсязі, достатньому для виконання протягом наступних трьох місяців усіх зобов'язань, що не будуть поновлені після закінчення їх контрактного строку, покриття планових відтоків від основної бізнес-діяльності та відтоку клієнтських коштів на випадок кризи ліквідності.

В іноземних валютах Банк утримує запас ліквідних активів в обсязі, достатньому для виконання протягом наступного місяця усіх зобов'язань, що не будуть поновлені, а також покриття планових відтоків від основної бізнес-діяльності. Банк покладається на підтримку материнського банку в разі відтоку клієнтських коштів, деномінованих в іноземних валютах.

Протягом 2023 р. Банк продовжував утримувати достатній запас перевищення короткострокових активів над зобов'язаннями банку, досягнувши показника LCR на рівні понад 275% у всіх валютах, та на горизонті 1 року показника NSFR на рівні більше 237% у всіх валютах. Показники співвідношення кредитів до депозитів покращились протягом 2023 р. до 37% для гривні станом на кінець 2023 р. та до 22% в іноземних валютах станом на кінець 2023 р. Ураховуючи поступові зміни в розрахунку складових високоліквідних активів як компонента LCR, банк продовжує процес збільшення інвестицій у боргові зобов'язання країн групи G7. Портфель депозитів Банку залишається доволі диверсифікованим, частка 10 найбільших вкладників (груп пов'язаних вкладників) Банку ледь перевищує 15% у гривні, із концентрацією незначно вище 25% за залишками коштів клієнтів в іноземних валютах.

Процентний ризик банківської книги – це ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат чи недоотримання запланованих доходів унаслідок впливу несприятливих змін процентних ставок на банківську книгу.

Найвищим колегіальним органом Банку, що здійснює управління процентним ризиком банківської книги, є Комітет з управління активами й пасивами, який створений згідно з рішенням Наглядової ради Банку.

Управління процентним ризиком у банківській книзі ґрунтується на вимірюванні розбалансованості (гепів та відкритих позицій) у сумах та строках перегляду ставок за фінансовими активами і зобов'язаннями Банку та невідповідності базових процентних ставок або процентних індексів для різних видів фінансових інструментів. Щодо процентного ризику в банківській книзі підрозділ з управління ризиками розраховує чутливість чистого процентного доходу до зміни ринкових процентних ставок та зміни в економічній вартості капіталу за шістьма короткостроковими та довгостроковими сценаріями.

Станом на кінець 2023 р. вплив зміни процентних ставок на чистий процентний дохід банку на горизонті одного року значно зріс і становить 944,5 млн грн, або 12,5% від планового чистого процентного доходу, за умови шоку падіння ставок за всіма строками для гривні на 400 базисних пункти та падіння ставок за всіма строками для іноземних валют на 200 базисних пункти. Максимальна зміна економічної вартості капіталу сягає 843,3 млн грн, або 5,9% регулятивного капіталу Банку, станом на кінець

2023 р. у результаті шоку паралельного зсуву вгору кривої відсоткових ставок для всіх валют.

Ринковий ризик – це ймовірність виникнення збитків або додаткових витрат чи недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливої зміни курсів іноземних валют, процентних ставок і вартості фінансових інструментів.

Управління ринковим ризиком здійснюється як для торгової книги (активи та зобов'язання, операції з якими здійснюються із метою отримання прибутку від короткострокових коливань у вартості цих активів і зобов'язань та інструменти хеджування торгової книги), так і для банківської книги (активи та зобов'язання, що не належать до торгової книги).

Найвищим колегіальним органом Банку, що здійснює управління ринковим ризиком, є Комітет з управління активами та пасивами, який створений згідно з рішенням Наглядової ради Банку.

Управління ринковими ризиками здійснюється на рівні торгової та банківської книг. У торговій книзі застосовуються ліміти, які враховують чутливість вартості фінансових інструментів у портфелі до зміни ринкових цін. З цією метою використовуються метрики BPV, VaR ліміти, ES (Expected shortfall) ліміти та ліміти типу «Stop Loss», що обмежують реалізований збиток у портфелі.

OTP Group установила нульову толерантність до валютного ризику (максимальний ліміт позиції +/- 10 млн доларів США на період військового стану), тому банк

уникає відкритої валютної позиції в банківській книзі. Протягом 2023 р. розмір відкритої валютної позиції визначався операціями казначейства банку в торговій книзі в межах лімітів, установлених Національним банком України, а також відрхуваннями до резервів під покриття кредитного ризику по кредитах, деномінованих в іноземних валютах. Оскільки Банк не робив значні відрхування до резервів протягом 2023 р., тому завершив рік із незначною короткою відкритою валютною позицією в межах погоджених лімітів.

Щодо інших ринкових ризиків, а саме ризику зміни процентних ставок за цінними паперами в торговій книзі Банку, ліміти мали мінімальне використання через незначний розмір торгового портфелю Банку, у якому переважали короткострокові інструменти зворотнього РЕПО.

УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМ РИЗИКОМ

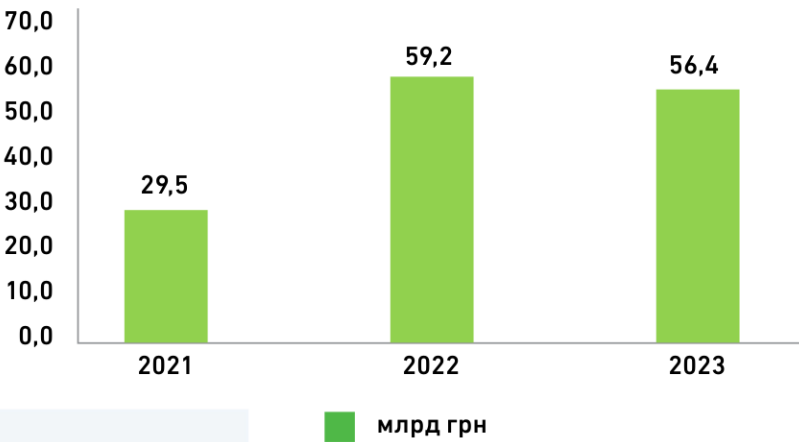
Операційний ризик – це ймовірність виникнення збитків, додаткових витрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників банку чи інших осіб, збоїв у роботі інформаційних систем банку чи внаслідок впливу зовнішніх чинників.

Операційний ризик є властивим будь-якій діяльності, тому повністю уникнути його неможливо. Управління операційним ризиком має на меті мінімізацію ефекту від настання подій операційного ризику через застосування належних заходів реагування, мінімізацію ймовірності виникнення

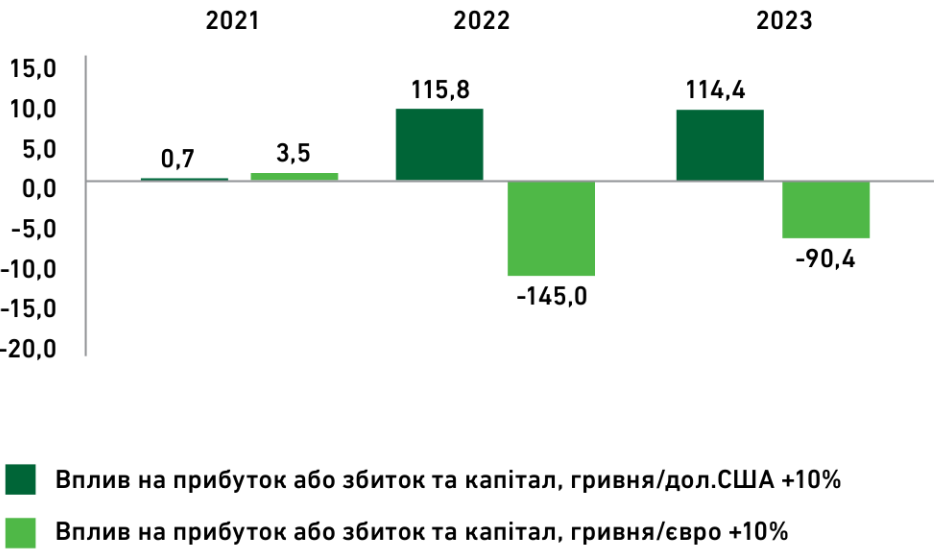
подій операційного ризику через запровадження системи внутрішніх контролів та передання/розподіл ризику через інструменти страхування й процеси аутсорсингу.

В основі системи внутрішніх контролів Банку лежить розподіл функцій підрозділів Банку на першу лінію захисту, до якої належать усі бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки/забезпечення, другу лінію захисту, тобто контролю, яку становлять підрозділи з управління ризиками та підрозділ комплаєнс, та третю лінію – внутрішній аудит. Фокус системи внутрішніх контролів Банку й розподіл ресурсів визначається насамперед процесом регулярного збору інформації щодо подій операційного ризику, аналізом причиново-наслідкових залежностей і запровадженням змін до продуктів та процесів Банку для мінімізації ймовірності виникнення і масштабу втрат у майбутньому. Іншим структурним елементом системи внутрішніх контролів є щорічний процес самооцінювання та тестування внутрішніх контролів, що допомагає ідентифікувати ті складники процесів Банку, які найбільш схильні до проявів подій операційного ризику. Результат проведеного аналізу враховують під час установлення показників толерантності до втрат у результаті реалізації подій операційного ризику, а саме у процесі розрахунку максимального розміру втрат, який приймається Банком у межах функціонування ефективної системи внутрішніх контролів, за якої неотриманий дохід або операційні витрати на подальшу мінімізацію ризику будуть вищими, ніж розмір зменшення ризику.

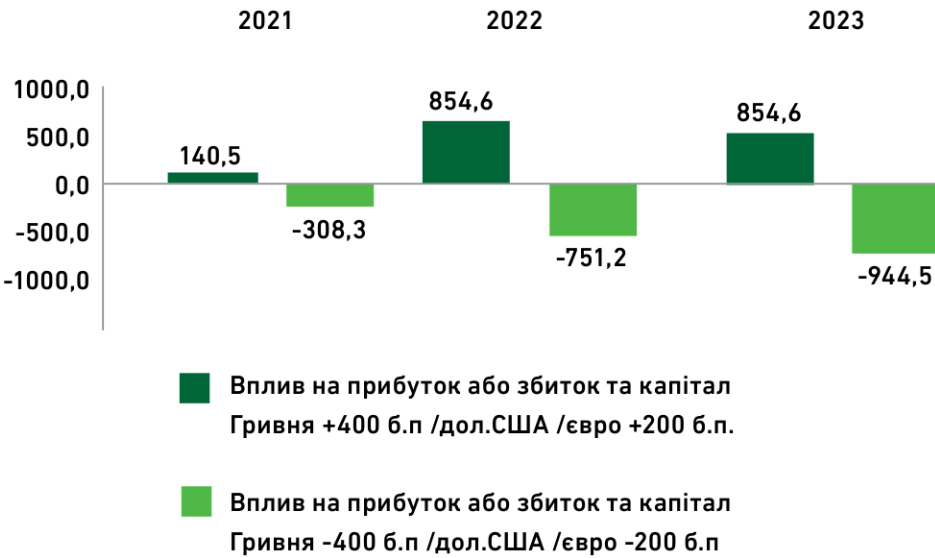
РИЗИК ЛІКВІДНОСТІ: ПЕРЕВИЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ НАД ФІНАНСОВИМИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ З УРАХУВАННЯМ РОЗПОДІЛУ СТАБІЛЬНОЇ ЧАСТИНИ ДЕПОЗИТІВ до 1 року кумулятивно

ВАЛЮТНИЙ РИЗИК млн грн

ПРОЦЕНТНИЙ РИЗИК У БАНКІВСЬКІЙ КНИЗІ млн грн

Іншими інструментами управління операційними ризиками є ключові індикатори ризику та стрес-сценарії. Ключові індикатори ризику доповнюють систему внутрішніх контролів, установлюючи граничні показники частоти та/або масштабу ефекту реалізації подій операційного ризику або подій, що можуть призвести до реалізації операційних ризиків у розрізі процесів та/або продуктів банку, яким властива висока частота настання подій операційного ризику, проте в незначних розмірах кожної з подій. Водночас стрес-тестування подій операційного ризику використовує накопичений досвід і процес моделювання для оцінювання ймовірного впливу в разі настання несприятливих сценаріїв, які відбуваються нечасто, проте ефект від настання яких дуже значний. Щорічно відповідно до розширеного підходу вимірювання Банк розраховує розмір капіталу, необхідний для покриття втрат від настання подій операційного ризику.

Для безперебійного функціонування Банку в разі реалізації надзвичайної події розроблено План забезпечення безперервної діяльності головного офісу та Плани відновлення діяльності підрозділів. План забезпечення безперервної діяльності, розроблений у цілому для головного офісу Банку, передбачає можливість відновлення діяльності головного офісу Банку в цілому в необхідному обсязі залежно від масштабу наслідків форс-мажорних обставин, у погодженій послідовності та згідно з визначеними пріоритетами. Плани відновлення діяльності підрозділів передбачають можливість відновлення діяльності окремого підрозділу Банку в необхідному обсязі залежно від масштабу наслідків форс-мажорних обставин, у погодженій послідовності та згідно з визначеними пріоритетами. Банк здійснює регулярне тестування планів забезпечення безперервності функціонування та відновлення діяльності.

У разі передання банківських процесів на аутсорсинг Банк продовжує контролювати ризики за цими процесами через визначення критеріїв якості та своєчасності надання послуг провайдером аутсорсингу, збору інформації щодо подій операційного ризику, аналізу планів відновлення діяльності аутсорсера та проведення перевірок процесу аутсорсингу внутрішнім аудитом банку.

Операційний ризик є залишковим ризиком у результаті застосування заходів мінімізації ризиків у межах системи внутрішнього контролю. Ліміти ризику розподіляють між бізнес-лініями та категоріями типів подій операційного ризику і встановлюють у відсотках від операційного доходу або ж в абсолютному розмірі.

Управління ризиком інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ICT) та ризиком інформаційної безпеки (із виокремленням у його складі кіберризик) є частиною

системи управління операційним ризиком у Банку, із урахуванням впливу на інші ризики, властиві його діяльності. На сьогоднішній день управлінню ризиком інформаційно-комунікаційних технологій та інформаційної безпеки в Банку приділяється все більше уваги. Цьому є кілька основних причин: невинний ріст використання інформаційних технологій у бізнес-процесах Банку, збільшення цінності інформації, що обробляється, а також інтеграція різних інформаційних продуктів для покриття всіх потреб Банку.

Під час визначення заходів для управління ризиками ICT та ризиком інформаційної безпеки (із виокремленням у його складі кіберризик) Банк дбає про те, щоб вони були пропорційними реальній загрозі та шкоді для Банку, а також щоб контрольні заходи були здатні пом'якшити пов'язані з цим ризики. Під час оцінки збитків Банк ураховує не лише матеріальні збитки, які можуть бути завдані згаданими видами ризику, а й ризик заподіяння нематеріальної шкоди, зокрема шкоди репутації Банку.

У 2023 р. було зареєстровано мінімальну кількість нових подій операційного ризику, пов'язаних із результатом військової агресії, радше проводилась переоцінка розміру фінансових втрат раніше ідентифікованих подій. Більше 60% втрат від реалізації подій операційного ризику, не пов'язаних із військовими діями, становили втрати бізнес-лінії роздрібного бізнесу, 80% із яких були результатом зовнішніх шахрайських дій із коштами клієнтів Банку у форматі соціальної інженерії.

Управління юридичним ризиком у складі операційного ризику відбувається через розподіл розміру портфеля судових позовів матеріального характеру на категорії від низького до високого ризику – залежно від стадії претензійно-позовної роботи і наявності рішень на користь Банку, водночас на весь розмір портфеля, якому присвоєно високий рівень ризику, створюються резерви. Протягом 2023 р. Банк збільшив загальну суму юридичного ризику за позовами, за якими є відповідачем, до 453 млн грн, проте у структурі продовжують переважати позови з низьким рівнем ризику.

Система управління інформаційною безпекою має стратегічне значення для Банку. Система управління ІБ Банку повинна відповідати потребам і цілям Банку як організації, що постійно розвивається, його вимогам безпеки, організаційним процесам, що використовуються, а також розміру та структурі організації.

Метою Банку щодо системи управління інформаційною безпекою є збереження конфіденційності, цілісності, автентичності та доступності інформації шляхом застосування процесів управління ризиками й у такий спосіб довести стейкхолдерам, що ризики ІБ управляються належним чином.

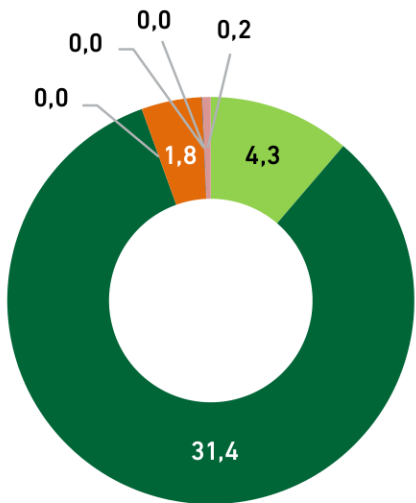
Банк розробляє функції ІБ та пов'язані з ними завдання так, щоб зусилля, потрібні для виконання кожного завдання, були пропорційними пов'язаним із цим ризикам ІБ. Банк постійно розвиває здатність запобігати, виявляти, реагувати на інциденти інформаційної безпеки, аби знизити ймовірність виникнення несприятливих подій та їх вплив до прийнятного рівня. Він ураховує використання рішень інформаційної безпеки, які мінімізують досвід користувача. Банк прагне володіти досвідом та інструментами, щоб тримати ризик загроз для Банку на прийнятному мінімальному рівні, ефективно запобігати ІТ-атакам на нього, ізолювати несподівані події, щоб тримати їх під контролем, і відновлюватися після ІТ-загроз.

УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РИЗИКОМ

Стратегічний ризик – це імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неправильних управлінських рішень та неадекватного реагування на зміни в бізнес-середовищі.

КАТЕГОРІЇ ПОДІЙ ОПЕРАЦІЙНОГО РИЗИКУ, 2021

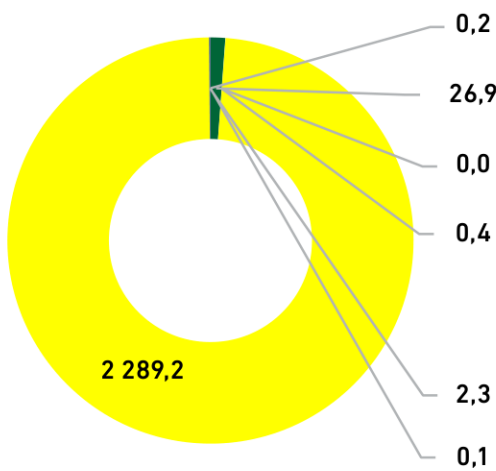
млн грн

- Внутрішнє шахрайство
- Зовнішнє шахрайство
- Відносини з персоналом і безпека робочого місця
- Клієнти, продукти і правила ведення бізнесу
- Катастрофи та публічна безпека
- Порушення діяльності та збої систем
- Виконання, надання послуг та управління процесами

КАТЕГОРІЇ ПОДІЙ ОПЕРАЦІЙНОГО РИЗИКУ, 2022

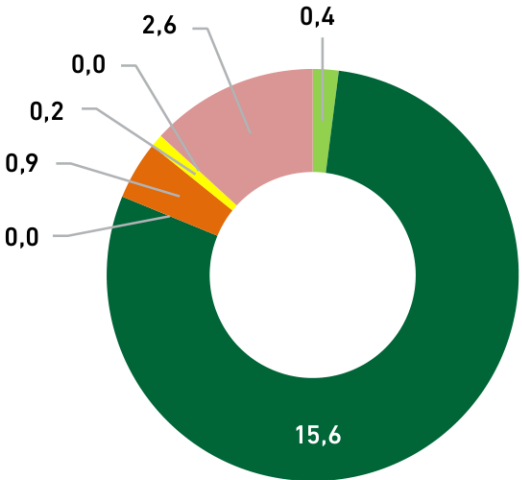
млн грн

- Внутрішнє шахрайство
- Зовнішнє шахрайство
- Відносини з персоналом і безпека робочого місця
- Клієнти, продукти і правила ведення бізнесу
- Катастрофи та публічна безпека
- Порушення діяльності та збої систем
- Виконання, надання послуг та управління процесами

КАТЕГОРІЇ ПОДІЙ ОПЕРАЦІЙНОГО РИЗИКУ, 2023

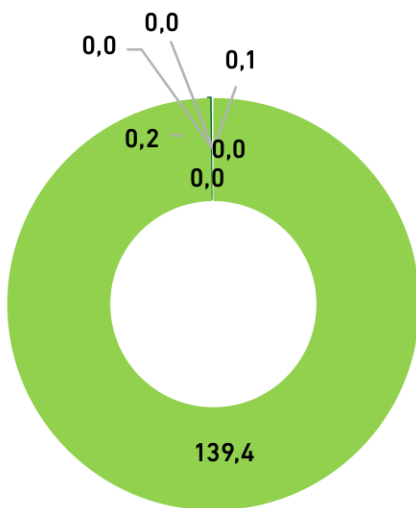
млн грн

- Внутрішнє шахрайство
- Зовнішнє шахрайство
- Відносини з персоналом і безпека робочого місця
- Клієнти, продукти і правила ведення бізнесу
- Катастрофи та публічна безпека
- Порушення діяльності та збої систем
- Виконання, надання послуг та управління процесами

РІВЕНЬ ЮРИДИЧНОГО РИЗИКУ, 2021

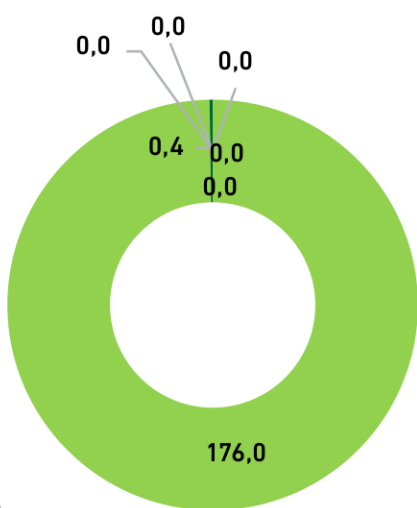
млн грн

- Низький
- Середній
- Високий

РІВЕНЬ ЮРИДИЧНОГО РИЗИКУ, 2022

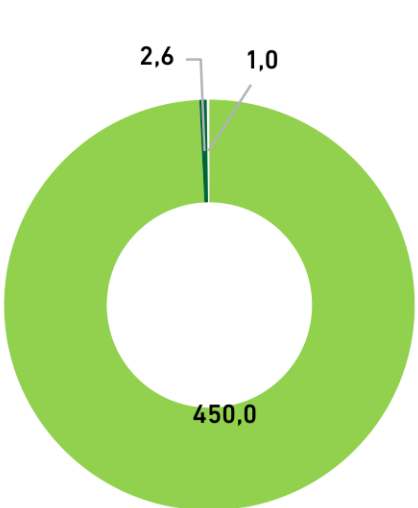
млн грн

- Низький
- Середній
- Високий

РІВЕНЬ ЮРИДИЧНОГО РИЗИКУ, 2023

млн грн

- Низький
- Середній
- Високий

Управління стратегічним ризиком базується на щорічній оцінці життєздатності бізнес-моделі банку та її вразливості до макроекономічних шоків, а також регулярному (щоквартальному) моніторингу показників раннього реагування щодо зміни позиції Банку на ринку та відносної ефективності бізнес-моделі банку.

Показниками життєздатності бізнес-моделі банку є показник SREP, результати стрес-тестування бізнес-плану банку та аналіз залежності банку від однієї з бізнес-ліній банку та/або джерела доходу. Індикатори раннього реагування на зміни позиції банку на ринку та відносної ефективності бізнес-моделі банку – це значна зміна протягом року частки банку на ринку в розрізі кредитів та депозитів юридичним та фізичних осіб, відповідно, суттєве невиконання загально-банківських ключових показників ефективності, та показники ефективності ведення банківської діяльності, які гірші за середні показники для групи схожих банків.

УПРАВЛІННЯ РЕПУТАЦІЙНИМ РИЗИКОМ

Ризик репутації – імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливого сприйняття іміджу банку клієнтами, контрагентами, акціонерами, наглядовими та контролюючими органами. Репутаційний ризик можна розглядати як самостійний ризик (первинний), а також як додатковий ризик (вторинний), що виникає з якогось іншого ризику.

Управління первинним репутаційним ризиком, тобто репутаційним ризиком, в основі якого лежать виключно зовнішні фактори, відбувається шляхом моніторингу Індикаторів Репутації (IP) у зовнішніх джерелах (медіа, соціальні мережі тощо) та в розрізі основних стейкхолдерів банку: громадськості, клієнтів, регулятора та співробітників.

Управління вторинним репутаційним ризиком, тобто ризиком, в основі якого лежать внутрішні причини (реалізація інших видів ризику: операційного, кредитного, ризику ліквідності тощо), відбувається шляхом:

- моніторингу на постійній основі Ключових Індикаторів Ризику (KIP), пов'язаних із репутаційним ризиком;
- інтеграції ідентифікації репутаційного ризику у внутрішні процеси банку (наприклад, процес упровадження нових продуктів, залучення нових клієнтів, передачі процесів банку на аутсорсинг).

Ужиття відповідних заходів пом'якшення ризику відбувається або у звичайному режимі в разі перевищення IP та KIP сигнального чи критичного рівнів, або в разі критичних подій у межах процесу управління репутаційним ризиком у кризових ситуаціях.

Досягнення корпоративної бізнес-лінії

У 2023 р. **ОКБ** продовжив надавати юридичним особам безперервне фінансування й оформив кредитні угоди на загальну додаткову суму еквів. 6,3 млрд грн. Традиційно частка фінансування агробізнесу була найбільшою і становила 50% від цієї суми.

Фінансування оборотного капіталу компаній було основним напрямком фінансової підтримки. Водночас уперше з початку повномасштабних воєнних дій в Україні в минулому році Банк відновив послуги щодо надання інвестиційного кредитування корпоративним клієнтам строком до 5 років.

Для забезпечення фінансової підтримки нових та існуючих клієнтів, а особливо представників середнього і малого бізнесу, Банк значно розширив співпрацю з такими міжнародними фінансовими інститутами, як EBRD і IFC. Відповідно до умов підписаних угод вони поділяють із **ОКБ** до 50% ризиків нового кредитного портфелю, саме: 40 млн євро – EBRD і 30 млн євро – IFC. Це стало ще одним підтвердженням високої оцінки і надійності **ОКБ** боку міжнародних організацій.

Крім того, із метою підтримки сталих інвестицій в енергоощадні технології малими та середніми підприємствами, зокрема для забезпечення потреб місцевих агровиробників в оновленні агротехніки сучасною продукцією світових брендів, **ОКБ** у співпраці з EBRD запропонував унікальну програму – кредити з можливістю часткової компенсації їх суми. Розмір компенсації залежить від виду активу та може досягати 20% від профінансованої вартості.

Ринок банківського кредитування у 2023 р. характеризувався значною ціновою конкуренцією за позичальників, посиленою, з-поміж іншого, неодноразовим упродовж року зниженням облікової ставки і вартості депозитних сертифікатів зі сторони НБУ. Тому Корпоративна бізнес-лінія розробляла різні варіанти і пропонувала своїм клієнтам найоптимальніші цінові пропозиції. Зокрема значну популярність серед позичальників мало фінансування, яке **ОКБ** надавав у межах державної програми «Доступні кредити 5-7-9», учасником якої банк є ще з листопада 2020 р. Відповідність позичальника умовам програми дає можливість суттєво зменшити йому відсоткове навантаження

за кредитами і кредитними лініями. Загальна сума фінансової підтримки, наданої Банком українському бізнесу в межах цієї програми в минулому році становила 2,3 млрд грн.

У середині грудня 2023 р. Банк розширив свою участь у цій програмі, підписавши одним із перших серед банків угоду «Доступний факторинг» і створивши в такий спосіб додаткові унікальні і привабливі умови для пропозиції факторингового фінансування своїм клієнтам.

У 2023 р. **ОКБ** став єдиним банком, який отримав грант від провідного світового агентства міжнародного розвитку USAID у сумі 1,2 млн доларів США. Проєкт USAID «Реформування фінансового сектору» та **ОКБ** розпочали спільну програму, щоб розширити доступ до капіталу малому та середньому бізнесу. Грант дозволяє Банку надати фінансування в сумі понад 500 млн грн під низьку відсоткову ставку для близько 100 цільових компаній. Фінансування в межах проєкту націлене на фінансування обігового капіталу для компаній, які втратили активи внаслідок воєнних дій, перемістили бізнес у більш безпечні регіони, а також підприємствам критично важливих галузей та компаніям, які мають жінок з-поміж власників. Крім цього, грант дозволяє профінансувати частину компаній за допомогою сучасного кредитного продукту «факторинг», який Банк прагне розвивати та популяризувати серед клієнтів. Проєкт стартував 12 жовтня 2023 р., і вже до кінця року було профінансовано 295 млн грн у межах програми.

У 2023 р. у межах інноваційного проєкту «Агрофабрика» – фінансування агровиробників із банком землі від 200 до 10000 гектарів – Банк додатково надав більше 1 млрд грн. У рамках «Агрофабрики» уже протягом 7 років фінансування аграріям надають швидко, із мінімальним пакетом документів та під заставу фінансових аграрних розписок.

ОКБ залишається найбільшим банком, який використовує цей інструмент як заставу. У 2023 р. було оформлено 115 аграрних розписок на загальну суму 1,2 млрд грн. Усього за час існування «Агрофабрики» було оформлено 1200 аграрних розписок на загальну суму 8,4 млрд грн. Також у межах проєкту «Агрофабрика» банк співпрацює з великою кількістю партнерів – постачальників ЗЗР, насіння та добрив, що надає змогу позичальникам отримати фінансування в рамках партнерських програм зі ставкою від 0,01% річних у гривні. За такими програмами у 2023 р. було профінансовано 170 млн грн.

ОКБ приділяє багато уваги прискоренню й оптимізації внутрішніх процесів задля максимального задоволення клієнтів. Так, для досягнення цієї мети у процесі фінансування малих та середніх клієнтів було створено команду спеціалістів, яка працює за принципами Agile. За минулий рік цій команді вдалося створити повністю диджиталізований кредитний процес у CRM-системі Банку від етапу введення заявки клієнтом до ухвалення рішення Кредитним комітетом. Наступного року Agile-команда продовжить цей

проєкт і має на меті закінчити рік із повністю автоматизованим процесом фінансування МСБ-клієнтів до етапу видачі кредитних коштів на рахунок клієнта.

У фокусі уваги Корпоративної бізнес-лінії було також продовження переведення максимальної кількості активностей, пов'язаних із загальним процесом кредитування, у цифрову форму, оптимізація й автоматизація процесів. З-поміж найбільших вагомих досягнень стало переведення клієнтських листів і кредитної документації в електронну форму зі зручним накладанням електронних цифрових підписів (ЕЦП) на них. Тепер усе більше і більше клієнтів підписують із банком договори віддалено, не відвідуючи офіс банку. Це суттєво прискорює процес підписання документів сторонами і дає змогу відмовитися від паперових носіїв.

Завдяки надійності та якості сервісу майже 5 тисяч юридичних осіб обрали **ОКБ** для відкриття поточного рахунку у 2023 р.

ПРОДУКТИ ДЛЯ КОРПОРАТИВНОГО БІЗНЕСУ

ОКБ продовжує розвиток продуктів та процесів банку. У корпоративному бізнесі протягом 2023 р. **ОКБ** розвивав диджитальні канали та сервіси, приділяючи увагу найбільш затребуваним та масовим операціям наших клієнтів:

- 1) Банк запровадив нові сервіси для покращення зручності та доступності операцій із іноземною валютою. Наразі в **ОКБ** доступна інформація про ЗЕД-договори, за якими була проведена операція з іноземної валюти, календар строків повернення валютної виручки, онлайн-трекінг SWIFT-платежів та копії всіх документів із відмітками Банку.
- Також для клієнтів Банку повністю через онлайн-канали доступний попередній розгляд ЗЕД-договорів та пряма консультація фахівців із Валютного контролю банку;
- 2) у 2023 МІКРО та СМІ клієнти Банку отримали можливість подати запит та отримати фінансування за продуктом Wellcome Overdraft через **ОКБ**. Продуктом Wellcome Overdraft уже користуються сотні клієнтів Банку, і наразі це є одним із найзатребуваніших продуктів, що дозволяє отримати фінансування швидко та онлайн;
- 3) клієнти **ОКБ** отримали можливість замінити традиційні грошові чеки на електронні **ОКБ**, що дає змогу отримати готівку у визначений час та в будь-якому відділенні Банку;
- 4) клієнти Банку мають можливість та активно використовують сервіси із дистанційного відкриття рахунків, включно із дистанційною (відео) верифікацією представника, оновленням та підписанням документів тільки за допомогою сервісів **ОКБ**.

Банк планує і далі розвивати диджитальні сервіси за для надання завжди актуальних та зручних послуг своїм клієнтам.

Досягнення роздрібної бізнес-лінії

ЗДОБУТКИ ТА ВИЗНАННЯ У СЕГМЕНТІ РОЗДРІБНОГО БІЗНЕСУ

- один із найбільших українських банків з іноземним капіталом, визнаний лідер у роздрібному фінансовому секторі України. Через 72 відділення в усіх регіонах України (окрім тимчасово окупованих територій) Банк надає повний спектр фінансових послуг своїм клієнтам.

Загалом 2023 рік став роком, протягом якого вдалося закріпити клієнтоцентричний підхід у роботі. Показники Банку суттєво покращились: NPS за рік виріс на 8% і становить 58%. 93% клієнтів задоволені роботою операторів Інформаційного центру, а 97% – високо оцінюють роботу працівників відділень Банку.

Будь-які зміни у процесах та продуктах відбуваються на основі потреб клієнта. Банк упроваджує ідеологію сервіс-дизайну в усі сфери роботи, окремі продуктові команди навіть мають у своєму складі сервіс-дизайнерів.

Попри війну, яка триває, котрий рік поспіль демонструє приріст коштів фізичних осіб. Так, у 2023 р. відповідний показник становив 1,38 млрд грн, або на 11,4% збільшилися пасиви фізичних осіб. Драйвером зростання є збільшення кількості активних клієнтів ББнку та клієнтів, які довіряють свої кошти та розміщують їх на депозитах в . Їх кількість у 2023 р. подвоїлась, а депозитний портфель зріс на 38,2%.

Банк активно розвиває дистанційні канали обслуговування клієнтів. Так, у 2023 р. клієнти мають змогу керувати своїми коштами, розміщати депозити та інвестувати кошти в ОВДП через застосунок . Подбав і про додаткові бонуси для клієнтів, які розміщували депозити протягом 2023 р. Зокрема, були проведені розіграші портативних зарядних станцій та додаткових відсотків до вже розміщених депозитів.

У 2023 р. до наявного споживчого кредитування та випуску кредитних карт ОТП Банк ввів готівкове кредитування фізичних осіб, що і для розвитку цього напрямку та задоволення потреб клієнтів у додаткових коштах.

Також запустив оформлення кредитів готівкою через мобільний застосунок . Процес передбачає отримання клієнтом коштів до 100 тис. грн на картку за 5 хвилин без дзвінків від банку та візитів до відділення.

Крім того, із другого кварталу минулого року клієнти Банку можуть стати власниками кредитної картки «Ладна» шляхом її онлайн-відкриття в застосунку . Кредитна картка передбачає пільговий період у 62 дні, має прості та зрозумілі умови й автентичний дизайн.

Миттєва розстрочка «Скибочка» впродовж 2023 р. отримала нових партнерів. Серед них: «Лайф» та інші. Кількість користувачів цього сервісу зросла у 3 рази впродовж минулого року.

Також у 2023 р. : відновив кредитування на автомобілі із пробігом. Банк надає клієнтам свободу у виборі авто (без обмежень на вік та пробіг), водночас додаткових

обтяжень немає – без застави та обов'язкового страхування КАСКО. Рішення щодо видачі кредиту та перерахунку коштів ухвалюють упродовж 1 дня.

НОВА БІЗНЕС-МОДЕЛЬ PREMIUM BANKING

У 2023 р. відбулася трансформація преміального бізнесу. Завдяки високоорганізованому підходу до створення та реалізації нової бізнес-моделі було залучено співпрацівників з інших підрозділів та проведено низку досліджень.

Задля розуміння, що саме наразі цінує преміальний клієнт, якими були його очікування, виявлення його «болів» та потреб, було проведено 27 глибинних інтерв'ю та 159 кількісних опитувань як дійсних преміальних клієнтів, так і преміальних клієнтів, які ухвалили рішення про закриття рахунків. Додатково було залучено дослідницьку компанію «4Service» для опитувань 30 преміальних клієнтів інших банків.

Для аналізу поведінки преміальних клієнтів була застосована математична модель, яка вивчила вік, стать, соціально-демографічний статус клієнтів, а також їх транзакційну поведінку та рівень продуктової пенетрації. За результатами кластерної моделі преміальні клієнти були розподілені за трьома категоріями, визначений портрет преміального клієнта та сформовані правила, які притаманні кожній із категорій клієнтів.

Після проведених досліджень, їх аналізу, підтвердження чи спростування гіпотез була визначена нова бізнес-модель преміального бізнесу.

Нова бізнес-модель преміального бізнесу – це комплексний підхід до преміального обслуговування клієнта, його родини та бізнесу, який задовольняє щоденні потреби клієнта під час взаємодії з банком та надає фінансові рішення, потрібні для побудови довгострокових відносин із ним.

стає для преміального клієнта єдиним провайдером, який задовольняє всі його фінансові потреби, включаючи кредити, депозити та інші фінансові продукти.

Новий продукт для преміальних клієнтів > містить:

- **обслуговування бізнесу** – один преміальний менеджер для фізичної особи та ФОП;
- **сімейне обслуговування** – члени родини є повноцінними преміальними клієнтами, які обслуговуються в одного преміального менеджера та отримують ті ж пропозиції, що й основний власник продукту;
- **безпечні рішення** – нова опція страхування коштів від шахрайства та соціальної інженерії, яка є важливим елементом нового продукту;
- **фінансові рішення** – включають нові пропозиції для клієнта, які є затребувані в сучасних реаліях.

Створення нової бізнес-моделі преміального бізнесу є лише початком стратегії, яка націлена на побудову та розвиток довгострокових відносин із преміальними клієнтами в частині Premium Family та розвитку бізнесу клієнта.

Досягнення казначейства

Казначейство / пропонує широкий спектр продуктів і послуг компаніям, а також інституційним інвесторам: валютні угоди «спот» для корпоративних і роздрібних клієнтів; валютні свопи, різноманітні інструменти грошового ринку й РЕПО для фінансових установ. Можливість придбати державні облігації країн G7 для банків. У своїй стратегії й роботі казначейство керується баченням: «Залишатися одним із найнадійніших та найуспішніших казначейств в Україні».

Казначейство / має дві стратегічні мети:

- утримувати лідерство у сфері надання фінансових послуг, основною цінністю яких є високопрофесійна експертиза;
- бути основним партнером клієнтів корпоративної, роздрібної лінії, клієнтів преміум-сегменту, а також їхнього бізнесу.

Незважаючи на війну, доходи казначейства вдалося утримати на високому рівні й навіть перевершити планові показники. Це стало результатом збалансованого портфеля послуг, що включає торгівлю для власних потреб та за клієнтськими заявками. Зростання було обумовлене насамперед швидким реагуванням на зміни законодавства та ринкової кон'юнктури.

Згідно з рейтингом Міністерства фінансів України за 2023 рік / осів четверте місце серед первинних дилерів.

Майбутнє Банку. Диджиталізація та дистанційні канали продажу

2023 р. для [] став часом активної цифровізації послуг у мобільному застосунку. Оформлення кредиту готівкою та відкриття кредитної картки, відкриття депозиту за стандартними або за індивідуальними умовами, перекази між рахунками як усередині банку, так і в інші українські банки, проведення операцій обміну валют та оплата послуг інтернету та телебачення. Також було впроваджено велику кількість нефінансових послуг: додавання карток у гаманці Google Pay та Apple Pay, розширена категоризація транзакцій, формування квитанцій за будь-якими операціями в застосунку, управління словом-паролем, захист критичних операцій у застосунку.

У 2023 р. [] став першим банком в Україні, який надав можливість клієнтам напряду брати участь в аукціонах Міністерства фінансів України із придбання ОВДП через мобільний застосунок.

Клієнти банку отримали ефективний інструмент інвестицій та підтримки держави у складний час. На початок 2024 р. 10% усіх ОВДП в Україні було куплено в застосунку.

Важливим фокусом для банку в 2023 р. став напрямок благодійності. Так, улітку 2023 р. у застосунок додали розділ благодійності, де клієнти можуть переказати кошти на рахунок потрібного благодійного фонду без комісії. А у грудні 2023-го уперше серед українських банків у мобільному застосунку

[] відбувся благодійний аукціон, зібрані кошти з якого було скеровано у фонд Superhumans Center.

Понад 200 000 клієнтів [] вперше встановили мобільний застосунок [], та спробували нові продукти та функції, що з'явилися в застосунку. Більше 90% клієнтів старого застосунку було переведено до нового.

Корпоративне управління

Для реалізації намірів акціонера і керівництва Банку щодо досягнення найвищого рівня результатів діяльності, уміння вселити впевненість партнерам і клієнтам у довгостроковому економічному потенціалі банку, Банк ухвалив власні принципи (Кодекс) корпоративного управління – документ, у якому викладено ставлення акціонера і керівництва Банку до основних проблем корпоративного управління та методів їх розв’язання в банку.

У Банку застосовується дворівнева структура управління. Органами управління Банку є Загальні збори акціонерів, орган, відповідальний за здійснення нагляду, – Наглядова рада, і виконавчий орган (колегіальний) – Правління.

Дворівнева структура управління визначає чіткий розподіл функцій з безпосереднього управління поточною (операційною) діяльністю Банку, які здійснює виконавчий орган – Правління, та функцій контролю за роботою Правління, а також інших керівників Банку (у тому числі керівників підрозділів контролю та внутрішнього аудиту), які здійснює Наглядова рада.

АКЦІОНЕР БАНКУ

Акціонер Банку має захищати інтереси Банку та його вкладників, активно використовуючи свої повноваження на Загальних зборах акціонерів – найвищому органі управління Банку. Акціонер вживає всіх необхідних заходів для гарантування того, щоб структура власності Банку не перешкоджала корпоративному управлінню на належному рівні, лише компетентні й надійні особи, які можуть принести власний досвід на користь Банку, були обрані членами Наглядової ради, а Наглядова рада звітувала і була відповідальною за діяльність та фінансовий стан Банку. Акціонер під час ухвалення власних рішень має враховувати насамперед інтереси зацікавлених осіб Банку, а саме вкладників, інших кредиторів, працівників банку тощо. Своєю чергою, Банк сприяє реалізації та забезпечує захист прав і законних інтересів акціонера, визначених статутом, положенням про Загальні збори акціонерів Банку та чинним законодавством України. Право акціонера на участь в управлінні Банком реалізується через його участь у Загальних зборах акціонерів Банку.

НАГЛЯДОВА РАДА БАНКУ

Наглядова рада є колегіальним органом, що здійснює захист прав вкладників, інших кредиторів та акціонера Банку і в межах компетенції, визначеної законодавством та статутом Банку, контролює діяльність Правління Банку. Наглядова рада не бере участі в поточному управлінні Банку. Наглядова рада контролює діяльність Правління Банку, дотримання статуту та будь-яких інших відповідних нормативних положень. У зв’язку з цим Наглядова рада має право перевіряти дані обліку та здійснення будь-яких управлінських функцій у Банку. Наглядова рада перевіряє річну фінансову звітність, включаючи пропозиції щодо розподілу прибутку і щорічний звіт Правління, та подає свої коментарі до нього на розгляд Загальних зборів. Наглядова рада Банку утворює комітети (комітет з питань аудиту, комітет з управління ризиками та комітет з питань винагороди і призначень) із числа членів Наглядової ради для попереднього вивчення і підготовки до розгляду Наглядовою радою питань, що належать до компетенції Наглядової ради. За підсумками року Наглядова рада звітує перед Загальними зборами про свою діяльність.

ПРАВЛІННЯ БАНКУ

Правління є виконавчим органом банку, що здійснює поточне управління. Правління підзвітне Загальним зборам акціонерів і Наглядовій раді, організовує виконання їх рішень. Правління розробляє й передає на затвердження Наглядовій раді проекти річного бюджету та стратегії Банку і забезпечує їх реалізацію. Стратегія розвитку Банку визначає наявні й перспективні банківські продукти та послуги, ринки, сфери дії, у яких Банк планує досягти переваги над конкурентами, а також потреби Банку щодо фінансових, операційно-технологічних та кадрових ресурсів.

Наглядова рада затверджує стратегію розвитку Банку відповідно до основних напрямів діяльності, визначених Загальними зборами акціонерів Банку. Реалізацію стратегії розвитку Банку покладено на Правління Банку. Стратегію Банку оновлюють відповідно до змін ринкових умов. На регулярній основі й на вимогу Наглядової ради Правління подає Наглядовій раді звіт про стан виконання стратегії розвитку Банку, про фінансово-господарський стан Банку та хід виконання планів і завдань. Правління та Наглядова

рада проводять спільні засідання принаймні раз на квартал. Банк зобов’язаний забезпечити проведення щорічної перевірки окремої та консолідованої фінансової звітності АТ річної консолідованої звітності (комбінованої звітності) інземної банківської групу та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності Банку аудиторською фірмою відповідно до законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку України, норм і стандартів аудиту, затверджених Аудиторською палатою України згідно з міжнародними стандартами аудиту та етики. За підсумками року Правління звітує перед Наглядовою радою про свою діяльність, Наглядова рада розглядає щорічний звіт Правління і вживає заходів з удосконалення механізмів діяльності Правління.

КОРПОРАТИВНИЙ СЕКРЕТАР

У Банку запроваджено посаду корпоративного секретаря. Корпоративний секретар є посадовою особою, яка відповідає за ефективну поточну взаємодію Банку з акціонерами, іншими інвесторами, координацію дій Банку щодо захисту прав та інтересів акціонерів, підтримання ефективної роботи Наглядової ради, а також виконує інші функції, визначені Законом України «Про акціонерні товариства», статутом Банку та положенням про корпоративного секретаря.

НЕЗАЛЕЖНІ ПІДРОЗДІЛИ БАНКУ

Банк утворює постійно діючий підрозділ з управління ризиками, що підпорядкований і підзвітний Наглядовій раді Банку та має відповідати за впровадження внутрішніх положень і процедур управління ризиками відповідно до визначених Наглядовою радою стратегії та політик, процедур і порядків управління ризиками. Також у Банку створений постійно діючий підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс) (далі – відділ комплаєнсу), який відповідає за:

- організацію контролю щодо дотримання Банком норм законодавства, внутрішньобанківських/внутрішньогрупових документів та відповідних стандартів;
- забезпечення моніторингу змін у законодавстві й відповідних стандартах та оцінювання впливу таких змін на процеси та процедури, запроваджені в Банку, контроль за імплементацією відповідних змін у внутрішньобанківські документи;
- надання роз’яснень, консультацій керівникам Банку на їхні запити з питань контролю щодо дотримання Банком законодавства України та відповідних стандартів;
- контроль за комплаєнс-ризиком, що виникає у взаємовідносинах Банку із клієнтами та контрагентами для запобігання участі Банку або використанню його в незаконних операціях;

- контроль за дотриманням механізму конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку в Банку/порушення в діяльності Банку;
 - забезпечення управління ризиками, пов’язаними з конфліктом інтересів;
 - здійснення на регулярній основі контролю за відсутністю конфлікту інтересів між керівниками Банку та суб’єктом оцінювальної діяльності;
 - забезпечення організації контролю за дотриманням Банком норм щодо своєчасності та достовірності фінансової та статистичної звітності;
 - забезпечення організації контролю за відповідністю процесів щодо управління проблемними активами законодавству України та внутрішньобанківським документам;
 - забезпечення контролю за дотриманням Банком норм щодо визначення переліку пов’язаних із Банком осіб для забезпечення цілісності та повноти процесу ідентифікації пов’язаних із Банком осіб і контролю за операціями з ними;
 - підготовку висновків щодо комплаєнс-ризиків, який притаманний новим продуктам і значним змінам у діяльності Банку та стосовно комплаєнс-ризиків для ухвалення кредитних рішень щодо кредитів пов’язаним із Банком особам;
 - здійснення контролю за відповідністю системи компенсацій та відшкодування, що запроваджена в Банку, а також процедур притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників Банку відповідно до вимог законодавства України;
 - підготовку звітів щодо комплаєнс-ризиків;
 - обчислення профілю комплаєнс-ризиків;
 - контроль за захистом персональних даних відповідно до законодавства України;
 - забезпечення функціонування системи управління ризиками шляхом здійснення своєчасного виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування й надання рекомендацій щодо пом’якшення комплаєнс-ризиків;
 - забезпечення проведення навчання та обізнаності працівників Банку щодо дотримання норм законодавства, відповідних стандартів, культури управління ризиками з огляду на Кодекс етики банку.
- Відділ комплаєнсу підпорядковується та підзвітний Наглядовій раді Банку і виконує свої обов’язки відповідно до внутрішніх процедур та чинного законодавства України. Головний комплаєнс-менеджер забезпечує координацію роботи з питань управління комплаєнс-ризиком між структурними підрозділами банку, забезпечує розроблення та бере участь у розробленні внутрішньобанківських документів із напрямку комплаєнсу.

У разі виникнення надмірних ризиків, на які може наражатися Банк, зобов'язаний проінформувати Наглядову раду Банку, комітет з управління ризиками та Правління Банку про такі ризики. За умов виявлення підтверджених фактів неприйнятної поведінки в Банку/порушень у діяльності Банку та конфліктів інтересів, повідомляє Національний банк України про них, якщо Наглядовою радою Банку не були застосовані заходи, що забезпечили їх усунення.

Банк утворює незалежний функціональний структурний підрозділ внутрішнього аудиту, який функціонально підпорядкований і підзвітний Наглядовій раді та діє на підставі положення, затвердженого Наглядовою радою Банку.

Підрозділ внутрішнього аудиту, який забезпечує третю лінію захисту, здійснює незалежну перевірку й оцінювання адекватності та ефективності організації корпоративного управління, роботи системи внутрішнього контролю, у тому числі системи управління ризиками, процесів управління банком, їх відповідність розміру банку, складності, обсягам, видам, характеру здійснюваних банком операцій, організаційній структурі та профілю ризику банку, із урахуванням особливостей діяльності банку як системно важливого (за наявності такого статусу) та/або діяльності банківської групи, до складу якої входить банк, організації внутрішньої системи протидії відмиванню коштів/фінансуванню тероризму, системи управління ризиками відмивання коштів/фінансування тероризму.

Робота підрозділу внутрішнього аудиту проводиться згідно зі щорічним планом, затвердженим Наглядовою радою Банку. Про свою роботу підрозділ внутрішнього аудиту щоквартально звітує Наглядовій раді Банку (аудиторському комітету) та Правлінню Банку щодо статусу виконання/упровадження рекомендацій і усунення зауважень, виявлених під час проведення аудиторських перевірок. Щорічний звіт Наглядовій раді Банку та Правлінню Банку містить інформацію про оцінювання систем внутрішнього контролю, управління ризиками, корпоративного управління, найсуттєвіші недоліки, виявлені протягом звітного періоду, запропоновані/погоджені заходи щодо виправлення ситуації, а також ступінь упровадження цих заходів.

ЗВІТУВАННЯ ЩОДО КОМПЛАЄНС-РИЗИКУ

Головний комплаєнс-менеджер регулярно надає звіти щодо комплаєнс-ризиків й оцінювання комплаєнс-ризиків Наглядовій раді Банку, комітету з управління ризиками та Правлінню Банку не рідше одного разу на квартал або частіше у випадках, визначених законодавством України.

ФІДУЦІАРНІ ОBOB'ЯЗКИ

Однією із фундаментальних концепцій, що покладена в основу корпоративного управління, є концепція фідучіарних обов'язків. Фідучіарний обов'язок існує там, де одна особа, клієнт або власник, покладає особливу надію або висловлює довіру іншій особі, фідучіару, та покладається на нього, тоді як фідучіар діє в інтересах цієї особи на власний розсуд із використанням власного досвіду. Фідучіарні обов'язки покладаються на керівників банку, які відповідають за управління та контроль за діяльністю банку. Згідно із Законом України «Про банки і банківську діяльність» керівники банку зобов'язані діяти на користь банку та клієнтів і ставити інтереси банку вище за власні. Керівники банку (голова і члени Наглядової ради банку, заступники голови та члени правління банку, головний бухгалтер, заступники головного бухгалтера) мають виконувати свої обов'язки лояльності й дбайливого ставлення щодо банку відповідно до законодавства України та стандартів банківського нагляду.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Основні ділові інтереси та статутні зобов'язання банку полягають у забезпеченні того, щоб особисті інтереси керівників та працівників банку не завдавали шкоди діловим інтересам і зобов'язанням банку та його клієнтам. Керівники й інші працівники банку мають уникати конфлікту інтересів у своїй роботі та брати самовідвід від участі в ухваленні рішень, якщо в них існує конфлікт інтересів, який не дає їм змоги належним чином виконувати свої фідучіарні обов'язки в банку. Керівники банку повинні своєчасно інформувати, відповідно до діючих процедур банку, про наявність у них конфлікту інтересів, який може вплинути на виконання ними фідучіарних обов'язків. Керівник банку має бути відсторонений від голосування або участі в інший спосіб в ухваленні банком будь-якого рішення, щодо якого існує конфлікт інтересів.

ОПЕРАЦІЇ З ПОВ'ЯЗАНИМИ ОСОБАМИ

Угоди, що здійснюються з пов'язаними з банком особами, не можуть передбачити умови, що не є поточними ринковими умовами. Процес визначення й виявлення пов'язаних осіб банку, порядок здійснення угод із ними, процес здійснення нагляду за такими операціями, а також затвердження і перегляд операцій із пов'язаними особами банку регламентують відповідні внутрішні процедури банку.

ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЮ САНКЦІЙ

З метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також для запобігання порушенню законних інтересів громадян України, суспільства та держави, репутації банку банк

зобов'язується не порушувати спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів, які застосовують держава, іноземні міжнародні організації та/або іноземні держави до фізичних та юридичних осіб.

Відділ комплаєнсу аналізує всі підозрілі операції та контрагентів (компаній), за якими будь-який елемент фінансової операції підпадає під санкції/чутливі операції, після чого дає висновок та оцінку ризику комплаєнс щодо можливості такої операції або встановлення ділових відносин.

СИСТЕМА КОНФІДЕНЦІЙНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НЕПРИЙНЯТНУ ПОВЕДІНКУ В БАНКУ

Корпоративні цінності банку мають велике значення у процесі своєчасного та відвертого обговорення проблем. У зв'язку з цим банк заохочує працівників і дає їм змогу вільно повідомляти про свою стурбованість стосовно протизаконної, неетичної чи сумнівної практики, не побоюючись водночас можливих санкцій. У банку запроваджено процедури, за допомогою яких працівники банку мають змогу інформувати про свої суттєві підозри незалежно від внутрішньої системи субординації. Система раннього інформування включає механізми забезпечення захисту працівників.

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Як відповідальний постачальник фінансових послуг Банк приділяє особливу увагу захисту прав та інтересів споживачів, а також якості послуг, що надаються споживачам. Банк гарантує, що його працівники, які безпосередньо чи опосередковано контактують зі споживачами, проходять відповідну підготовку з питань захисту прав споживачів і, отже, розуміють та застосовують правила захисту прав споживачів належним чином, а також діють із належною обережністю та старанністю.

Щоб допомогти споживачам ухвалювати зважені фінансові рішення, Банк приділяє підвищену увагу дотриманню принципів захисту прав споживачів, прозорій інформаційній практиці, фінансовій освіті та захисту вразливих груп споживачів.

З метою уникнення та/або мінімізації ризиків порушення вимог законодавства України про захист прав споживачів із боку працівників Банку відділ комплаєнсу веде постійний контроль за дотриманням Банком вимог законодавства України про захист прав споживачів, у тому числі нормативно-правових документів Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, методичних рекомендацій уповноважених органів зокрема, але не обмежуючись: законів України «Про захист прав споживачів», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про рекламу», «Про споживче кредитування» та інших. Особлива увага приділяється

дотриманню вимог щодо взаємодії зі споживачами під час урегулювання простроченої заборгованості щодо вимог до етичної поведінки.

ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ ТА ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ

Банк забезпечує рівний доступ до інформації, що розкривається, включаючи її обсяг, зміст, форму та час надання. Банк має дієву інформаційну політику, спрямовану на досягнення найбільш повної реалізації прав вкладників, клієнтів, інших кредиторів, інвесторів, акціонера та інших заінтересованих осіб на одержання інформації, яка може істотно вплинути на ухвалення ними інвестиційних рішень.

Інформаційну політику Банку розробляють з огляду на потреби банку в захисті інформації з обмеженим доступом (конфіденційної інформації, комерційної та банківської таємниці). Банк вживає заходів щодо захисту інформації з обмеженим доступом, забезпечує її зберігання і встановлює відповідний режим роботи з такою інформацією. Банк визначає перелік такої інформації, дотримуючись оптимального балансу між відкритістю банку, необхідністю захищати власні комерційні інтереси та інтереси клієнтів банку, а також ураховуючи вимоги чинних нормативно-правових актів. Банк гарантує таємницю стосовно операцій, рахунків та вкладів своїх клієнтів і кореспондентів. Інформація щодо юридичних та фізичних осіб, яка містить банківську таємницю, розкривається відповідно до чинного законодавства.

ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ

Банк заявляє про свою принципову позицію й засуджує корупцію як незаконний та неетичний спосіб ведення діяльності.

Для неухильного дотримання всіх вимог законодавства України з питань боротьби з корупцією на підставі чинної Антикорупційної політики Групи затверджено Антикорупційну програму АТ (далі – Програма). Норми Програми визначають, що Банк, усвідомлюючи відповідальність за утвердження цінностей верховенства права та доброчесності, прагнучи забезпечувати свій сталий розвиток, дбаючи про власну ділову репутацію, для заохочення використання доброчесної комерційної практики, а також в інтересах, зокрема, але не виключно, своїх працівників, посадових осіб, керівників і засновників (учасників), ділових партнерів і клієнтів проголошує, що його засновники (учасники), органи управління, посадові особи та працівники у своїй внутрішній діяльності, а також у правовідносинах із діловими партнерами, клієнтами, органами державної влади, органами місцевого самоврядування, іншими юридичними та фізичними особами керуються принципом «нульової толерантності» до будь-яких форм

і проявів корупції й хабарництва та вживають усіх визначених законодавством заходів із запобігання, виявлення та протидії корупції і пов'язаним із нею діям (практикам).

Програма визначає стандарти й вимоги відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та Типової антикорупційної програми, затвердженої наказом Національного агентства з питань запобігання корупції. Програма визначає й регулює механізм контролю за дотриманням вимог законодавства України з питань запобігання, виявлення та протидії корупції й механізм із запобігання зловживанням із боку керівників та інших працівників банку.

Відповідно до стратегії та бізнес-плану Банку, а також із урахуванням бізнес-моделі Банку, етичне ведення бізнесу з «нульовою толерантністю» до корупції в будь-яких формах і проявах є банку зокрема, якої зобов'язаний дотримуватись кожен працівник, тобто не мати ризик-апетиту до корупційних ризиків, тим самим практикуючи «нульову толерантність» до таких правопорушень.

Банк, зокрема відділ комплаєнсу, забезпечує розроблення та вжиття заходів, які є потрібними й достатніми для запобігання, виявлення і протидії корупції у своїй діяльності.

Керівник, органи управління, посадові особи всіх рівнів Банку беруть на себе зобов'язання особистим прикладом етичної поведінки формувати у працівників Банку нульову толерантність до корупції, що є основою ділової культури, повсякденної ділової практики та ділової репутації Банку.

З метою виявлення фактів та/або підозр Банком організовано безпечні, конфіденційні та доступні засоби інформування працівниками Банку про факти/підбурювання/підозри в корупційних порушеннях, таких як пропонування (або підозра) неправомірної вигоди третьою особою; вимагання надання (або підозра) неправомірної вигоди; підбурювання до вчинення корупційних дій; порушення вимог Програми (або про випадки підбурювання до таких дій), отримання відомостей про наміри або факти, що можуть свідчити про використання чи намір використання Банку або його працівників у діяльності, що містять або можуть містити ознаки корупційної складової.

Для повідомлення працівниками Банку про факти порушення Програми, учинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, на внутрішньому порталі та на офіційному вебсайті Банку розміщена відповідна інформація.

Регулярне оцінювання корупційних ризиків здійснюється у процесі оцінювання комплаєнс-ризиків у межах оцінювання й управління ризиками аутсорсингу.

Щороку всі працівники Банку проходять електронний навчальний курс щодо дотримання вимог із питань Антикорупційної програми з обов'язковою перевіркою знань.

Соціальна відповідальність

Більшість заходів Банку в межах корпоративної соціальної відповідальності у 2023 р. були пов'язані з допомогою країні під час повномасштабної війни: внутрішнім переселенцям, дітям, закладам охорони здоров'я, українцям, постраждалим від наслідків війни.

Серед найбільш значущих слід виокремити такі напрями.

ДІЯЛЬНІСТЬ У МЕЖАХ ПРОЄКТУ

У 2023 р. продовжив роботу благодійний проєкт Helps Ukraine, створений у 2022 р., метою якого є збір коштів для нагальних потреб країни під час воєнного стану. У межах проєкту реалізовано такі ініціативи:

- передано спеціальні електроліжка до Сумського обласного клінічного шпиталю та Університетської клініки Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця у м. Києві;
- надано допомогу дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, із Торецька (Донецька область), які тимчасово знайшли притулок у Хмельницькому обласному соціальному гуртожитку;
- реалізовано проєкт із допомоги Центру соціальної підтримки дітей та сімей у Ворзелі (Київська область);
- передано взуття до Кременчуцького обласного спеціалізованого будинку дитини (Полтавська область);
- надано комп'ютери для технічної служби Головного управління ДСНС у Запорізькій області;
- надіслано допомогу до Ніжинського дитячого будинку-інтернату (Чернігівська область);
- обладнано кабінет щелепно-лицьової хірургії у Кропивницькому;
- придбано апарат УЗД для Тернопільського обласного центру реабілітації та розвитку дитини;
- обладнано модульний будинок у с. Горенка (Київська область) для сім'ї, яка втратила житло;
- надано допомогу для мешканців Херсонщини, постраждалих від підриву ГЕС;
- придбано стельові підйомники для дітей з особливими потребами у Ніжинський дитячий будинок-інтернат (Чернігівська область);

- придбано апарат скринінгу слуху для неонатального центру Миколаївської обласної дитячої клінічної лікарні;
- зібрано і передано кошти на ремонт та нове обладнання Консультативно-діагностичної поліклініки НДСЛ «Охматдит» МОЗ України (м. Київ);
- придбано технічне устаткування для спеціалізованого будинку дитини у м. Біла Церква (Київська область);
- зібрано і передано українські книжки для дітей-сиріт за кордоном.

ДОПОМОГА SUPERHUMANS CENTER

уклав договір про благодійну пожертву на 2023–2024 рр. із Superhumans Center – некомерційним проєктом, що займається протезуванням, складною реконструктивною хірургією, реабілітацією та психологічною підтримкою українців, які отримали травми через війну. У межах співпраці к провів два благодійних аукціони, приурочених до Дня Незалежності та Різдва, усі зібрані від продажу лотів кошти були перераховані Superhumans Center. Крім того, Банк здійснював щомісячні перекази, що спрямовувалися на встановлення протезів українцям та на створення центру із навчання фахівців із протезування. Загальна сума допомоги станом на 31 грудня 2023 р. становила понад 22 млн грн.

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ

- У травні долучився до освітнього марафону «Фінансова оборона. Професія банкір» – усеукраїнського проєкту, ініційованого Національним банком України. Було проведено 92 заходи в дитячих садках, школах, університетах, центрах для вимушених переселенців, будинках-інтернатах.
- У червні працівники у провели в Харкові, Дніпрі, Рівному, Хмельницькому, Києві низку святкових заходів у поєднанні з уроками фінансової грамотності для майже 100 дітей, чії батьки загинули під час захисту України.
- У листопаді : приєднався до проєкту Національного банку України з підвищення фінансової грамотності та обізнаності українських дітей «Тиждень заощаджень». У межах проєкту співробітники у провели 43 освітні заходи для школярів у різних містах України.

ЗАХИСТ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

- У 2023 р. к продовжував реалізацію зеленого проєкту зі збору використаних батарейок у 20 відділеннях своєї мережі. Проєкт реалізується спільно із громадською організацією «Батарейки, здавайтеся», що надсилає зібрані по всій Україні батарейки на завод із переробки елементів живлення. Загалом у 2023 р. було зібрано для переробки 92 кг батарейок.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

- «Базовий курс із медичної допомоги» опанували 115 працівників у Києві та 16 співробітників у Дніпрі.

Тренінги проводила сертифікована компанія FAST Перша допомога і спецпідготовка.

Крім того, долучився до першого масштабного Stop The Bleed Day – усеукраїнського онлайн-тренінгу, у якому взяло участь близько 100 міжнародних та українських компаній. Захід було приурочено до Дня зупинки кровотеч 25 травня.

- У вересні команда (34 працівники) узяла участь у Київському марафоні незламності. 50% від прибутку з реєстрацій на офлайн-дистанції в Києві організатори заходу передали UNITED24, державній фандрейзинговій платформі, започаткованій Президентом України Володимиром Зеленським.

Корпоративна соціальна відповідальність

СИСТЕМИ ПРЕМІЮВАННЯ

Усі співробітники отримують регулярну грошову винагороду, що залежить від особистих результатів і внеску в загальний фінансовий результат банку.

Основними фінансовими методами оцінювання в Банку є регулярні премії й одноразові премії за особливо важливі завдання.

Регулярні премії розподіляють залежно від параметрів нарахування на:

- KPI (Key Performance Indicator) based – фінансова система оцінювання досягнутих результатів співробітниками, що базується на рівні досягнення стратегічних та індивідуальних цілей;

- індивідуальні системи мотивації – застосовуються для бізнес-підрозділів і допомагають установлювати залежність премії від індивідуального бізнес-результату.

Разові премії за особливо важливі завдання встановлюють за:

- участь у проєктах Банку;
- надзусилля в перевиконанні планових показників тощо.

МОТИВАЦІЙНІ ПРОГРАМИ

Окрім основної премії, у співробітників є можливість отримати додаткове заохочення, а саме:

- OKR (Objectives and Key Results) – нефінансова система оцінювання, що допомагає визначити досягнення вищим керівництвом крос-функціональної/проєктної мети у кварталі;

- премія в межах програми «Рекомендуй друга!» за успішну рекомендацію знайомих на відкриті вакансії в Банку;

- премія за успішне наставництво для нового колеги;
- цінні подарунки для ювілярів Банку.

Внесок кожного співробітника не залишається поза увагою та обов'язково винагороджується.

УМОВИ ПРАЦІ

Банк завжди максимально підтримує своїх співробітників та надає різноманітні опції для покращення умов праці, серед яких:

- компенсація вартості навчання англійської мови (до 80%);
- знижки від партнерів (Sport Life, WOG, стоматологія тощо);
- 4 додаткових дні відпустки;
- корпоративний мобільний зв'язок;
- зовнішнє та внутрішнє навчання.

Додатково у 2023 р. було запущено пілотний проєкт «Медичний патронаж: осіння вітамінізація» (01.09.2023 – 31.12.2023) – покриття половини витрат працівників Банку в аптеках (до 1 000 грн/міс. після оподаткування).

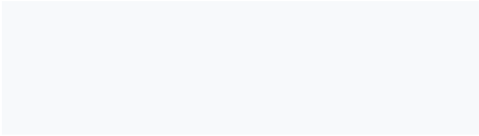
Загалом кожен співробітник отримує роботу у стабільній європейській компанії, що є одним із лідерів у своїй справі, а також офіційне працевлаштування, своєчасну виплату заробітної плати, оплату відпустки та лікарняного, можливість скористатися знижкою на медичне страхування тощо.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

Дистанційне навчання відіграє важливу роль у процесі навчання співробітників. Платформа дистанційного навчання e-Learning та електронні курси роблять навчання інтерактивним і цікавим. Внутрішня база налічує понад 100 електронних курсів і тестів із процесів та продуктів. Працівники відділень постійно вивчають нові продукти та процеси у форматі відеосемінарів. Щоквартально керівники проходять навчання за комплексними програмами від представників бізнес-шкіл. У поточних умовах проводяться заходи у вигляді вебінарів, спрямованих на підтримку психологічного здоров'я працівників.

ЗОВНІШНЄ НАВЧАННЯ

Банк на постійній основі залучає найкращих тренерів і спікерів вітчизняного ринку для навчання й поглиблення навичок співробітників для подальшого розвитку професійних та особистих якостей і компетенцій.

Окрема фінансова звітність за рік, який
закінчився 31 грудня 2023 року разом із Звітом
незалежного аудитора

Звіт незалежного аудитора

Акціонеру та Наглядовій Раді Акціонерного товариства

Звіт щодо аудиту окремої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит окремої фінансової звітності («Банк»), представленої на сторінках 2–103 Річного Звіту Банку за 2023 рік, що складається з окремого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2023 року, окремого звіту про прибуток або збиток, окремого звіту про сукупний дохід, окремого звіту про зміни у власному капіталі та окремого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до окремої фінансової звітності, включаючи суттєву інформацію про облікову політику.

На нашу думку окрема фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Банку на 31 грудня 2023 року, та його фінансовий результат і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з прийнятим Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («РМСЕБ») Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності

Ми звертаємо увагу на Примітки 2 та 3 до окремої фінансової звітності, в яких зазначається, що воєнне вторгнення Російської Федерації в Україну негативно вплинуло на діяльність Банку. Як зазначено у Примітці 3, ці події або умови разом із іншими питаннями, викладеними у Примітці 3, вказують, що існує суттєва невизначеність, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту – це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту окремої фінансової звітності за поточний період. Додатково до питання описаного в розділі «Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності», ми визначили, що описане нижче питання є ключовим питанням аудиту, яке слід відобразити в нашому звіті. Це питання розглядалось в контексті нашого аудиту окремої фінансової звітності в цілому та враховувалось при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цього питання. Щодо питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цього питання. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення окремої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначеного нижче питання, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо окремої фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Оцінка очікуваного кредитного збитку за кредитами та авансами клієнтам

Оцінка очікуваного кредитного збитку у відповідності до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» є складним та, за своєю суттю, суб'єктивним процесом, що вимагає застосування суджень та припущень від управлінського персоналу.

Використання різних підходів та припущень щодо історичної та прогнозовної макроекономічної інформації, у тому числі зміни внаслідок впливу військової агресії Російської Федерації проти України, в оцінці таких показників як ймовірність дефолту, рівень збитку у випадку дефолту, макроекономічні показники, а також визначення подій дефолту та значного збільшення кредитного ризику із дати первісного визнання може призвести до суттєво різних оцінок очікуваного кредитного збитку за кредитами та авансами клієнтам.

Наші аудиторські процедури включали оцінку, із залученням наших внутрішніх спеціалістів, методології, підходів та припущень, які використав Банк щодо історичної та макроекономічної інформації, включаючи зміни, що зумовлені впливом військової агресії Російської Федерації проти України, з урахуванням фактів та обставин, наявних на звітну дату, в оцінці очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам, включаючи визначення дефолту та значного збільшення кредитного ризику.

Ми отримали розуміння, оцінили дизайн і протестували операційну ефективність контролів щодо оцінки очікуваного кредитного збитку за кредитами та авансами клієнтам, включаючи визначення дефолту та значного збільшення кредитного ризику. Ми також визначили та протестували контролі щодо розрахунків та вхідної інформації.

Ключове питання аудиту

За індивідуально оціненими дефолтними кредитами Банк застосував судження щодо оцінки справедливої вартості заставного майна та очікуваних грошових потоків, виходячи із діапазону сценаріїв, у тому числі із урахуванням впливу військової агресії Російської Федерації проти України.

Крім того, балансова вартість кредитів та авансів клієнтам складає значну частину загальних активів та є суттєвою для окремої фінансової звітності.

Як наслідок, оцінка очікуваного кредитного збитку була ключовим судженням для управлінського персоналу Банку.

Інформацію щодо очікуваного кредитного збитку за кредитами та авансами клієнтам та політик щодо управління ризиками представлено у Примітках 3, 6 та 24 до окремої фінансової звітності.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Ми протестували інформацію, що було сформовано та використано Банком у розрахунку очікуваного кредитного збитку, а також щодо таких показників як: дефолт, значне збільшення кредитного ризику, ймовірність дефолту, рівень збитку у випадку дефолту, відновлення, макроекономічні показники, що безпосередньо впливають на розмір очікуваного кредитного збитку за кредитами і авансами клієнтам.

За забезпеченими заставою кредитами, що оцінюються на індивідуальній основі, із залученням наших внутрішніх експертів, ми провели оцінку методології оцінки застави, припущень використаних для оцінки її справедливої вартості та очікуваних грошових потоків, виходячи із діапазону сценаріїв. Крім того, ми проаналізували врахування поточних умов, пов'язаних з військовою агресією Російської Федерації проти України при оцінці очікуваного кредитного збитку за такими кредитами.

Також, ми проаналізували інформацію щодо очікуваного кредитного збитку за кредитами та авансами клієнтам, що представлені у примітках до окремої фінансової звітності Банку.

Інша інформація, що включена до Річного Звіту та Річної інформації емітента цінних паперів Банку за 2023 рік

Інша інформація складається з інформації, яка міститься в Річному звіті Банку (що включає Звіт про управління Банку) та у Річній інформації емітента цінних паперів Банку (що включає Звіт про корпоративне управління), але не включає окрему фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо окремої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом окремої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та окремою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової Ради за окрему фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання окремої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання окремої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні окремої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

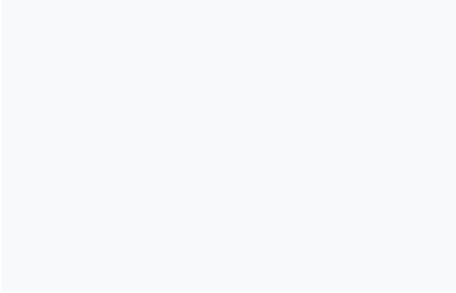
Наглядова Рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що окрема фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї окремої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ▶ ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення окремої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- ▶ отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банку;
- ▶ оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- ▶ доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у окремій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі;

-
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст окремої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує окрема фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо Наглядову Раду та Аудиторський Комітет разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Наглядовій Раді та Аудиторському Комітету твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо дій, вжитих для усунення загроз, або запроваджених застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій Раді та Аудиторському Комітету, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту окремої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII») та відповідно до «Вимог до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності учасників ринку капіталу та організованих товарних ринків, нагляд за якими здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР)», затвердженого рішенням НКЦПФР від 25 липня 2021 року №555 (надалі - «Вимоги НКЦПФР»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

10 вересня 2021 року нас було вперше призначено Наглядовою Радою в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту окремої фінансової звітності Банку. Наше призначення щорічно поновлюється Наглядовою Радою. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Банку становить три роки.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для Аудиторського Комітету та Наглядової Ради

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для Аудиторського Комітету та Наглядової Ради Банку, який ми випустили 18 квітня 2024 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Банку жодних неаудиторських послуг, окрім тих, що розкриті в окремій фінансовій звітності або Звіті про управління Банку.

Звітування щодо Вимог НКЦПФР

- ▶ Повне найменування Банку, інформацію про кінцевого бенефіціара та структуру власності наведено у Примітці 1 до окремої фінансової звітності Банку.
- ▶ Станом на 31 грудня 2023 року Банк мав наступні дочірні компанії (місцезнаходження - Україна): ТОВ [REDACTED]
- ▶ Станом на 31 грудня 2023 року Банк не був контролером або учасником небанківської групи.
- ▶ Банк є підприємством, що становить суспільний інтерес, у відповідності до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV.
- ▶ Пруденційні показники, встановлені НКЦПФР для відповідного виду діяльності для професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків, не поширюється на банки, які провадять професійну діяльність на фондовому ринку у відповідності до «Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками» затвердженого рішенням НКЦПФР №1597 від 1 жовтня 2015 року.
- ▶ Аудиторський Комітет Банку не проводив перевірок фінансово-господарської діяльності Банку за результатами фінансового року.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є

Від імені

Генеральний директор

Партнер

Номер запису в Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101250

Номер запису в Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101256

Аудитор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101255

м. Київ, Україна

19 квітня 2024 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Окремий звіт про фінансовий стан
станом на 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	4	10,827,171	4,749,260
Кредити та аванси банкам	5	21,491,993	21,720,592
Кредити та аванси клієнтам	6	24,861,899	29,892,900
Інвестиції в цінні папери	7	43,360,299	32,852,589
Похідні фінансові активи		-	3,246
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства	8	139,143	139,143
Інвестиційна нерухомість		24,634	24,634
Поточні податкові активи		40	5
Відстрочені податкові активи	17	-	65,407
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	9	486,795	362,306
Основні засоби	9	684,883	802,462
Інші фінансові активи	10	114,674	330,426
Інші нефінансові активи	10	51,951	62,568
Загальна сума активів		102,043,482	91,005,538
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		15,211	231
Кошти клієнтів	11	81,855,086	77,736,460
Похідні фінансові зобов'язання		22,758	9,233
Інші залучені кошти		53	159
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		2,683,009	119,500
Забезпечення:			
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	24	246,958	301,643
Інші фінансові зобов'язання	12	1,162,001	1,070,480
Інші нефінансові зобов'язання	12	162,478	137,164
Відстрочені податкові зобов'язання	17	76,907	-
Загальна сума зобов'язань		86,224,461	79,374,870
КАПІТАЛ			
Статутний капітал	22	6,186,023	6,186,023
Нерозподілений прибуток		7,484,733	3,772,426
Емісійний дохід	22	405,075	405,075
Результат від операцій з акціонером	22	1,236,294	1,236,294
Інші резерви		506,896	30,850
Загальна сума власного капіталу		15,819,021	11,630,668
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		102,043,482	91,005,538

Затверджено до випуску керівником Акціонерного Товариства

Голова Правління

19 квітня 2024 року

Примітки, надані на сторінку

Головний бухгалтер

19 квітня 2024 року

Дією цієї окремої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Окремий звіт про прибуток або збиток
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2023	2022
Процентні доходи, у т.ч.:	13	12,121,526	8,787,828
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	13	12,109,061	8,774,395
Інші процентні доходи	13	12,465	13,433
Процентні витрати	13	(3,480,867)	(1,981,446)
Чистий процентний дохід (Чисті процентні витрати)	13	8,640,659	6,806,382
Комісійні доходи	14	1,869,768	1,785,441
Комісійні витрати	14	(739,463)	(663,787)
Інші доходи		91,475	128,973
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(102,552)	100,893
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(24,491)	(7,847)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		378,182	713,690
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		206,885	70,226
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	15	120,458	(5,658,273)
Інші витрати	16	(220,011)	(134,244)
Інші прибутки (збитки), у т.ч:		(129,729)	(100,474)
- Збиток від модифікації фінансових активів		(129,729)	(100,254)
Витрати на виплати працівникам	16	(1,679,418)	(1,408,154)
Амортизаційні витрати	16	(341,058)	(341,116)
Інші адміністративні та операційні витрати	16	(647,867)	(565,299)
Прибуток (збиток) до оподаткування		7,422,838	726,411
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	17	(3,710,531)	(129,305)
Прибуток (збиток) за рік		3,712,307	597,106
Прибуток на акцію			
Середньозважена кількість простих акцій в обігу		499,238	499,238
Базисний та розбавлений прибуток на акцію, в українських гривнях		7,436	1,196

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Голова правління

19 квітня 2024 року

Примітки, надані на ст

Головний бухгалтер

19 квітня 2024 року

частиною цієї окремої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Окремий звіт про сукупний дохід за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2023	2022
Прибуток (збиток) за рік		3,712,307	597,106
Інший сукупний дохід			
Компоненти іншого сукупного доходу, які не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, до оподаткування			
Інший сукупний дохід, до оподаткування, прибутки (збитки) від інвестицій в інструменти капіталу		71	1,172
Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування			
Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування		613,334	(41,983)
у тому числі:			
зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		202,824	(110,475)
зміна резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	24	410,510	68,492
Сума накопиченого прибутку/ (збитку), що перекласифікована у склад прибутків та збитків в результаті вибуття інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		24,491	7,847
Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу	17	(161,850)	6,145
Загальна сума іншого сукупного доходу, який буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування		475,975	(27,991)
Загальна сума іншого сукупного доходу		476,046	(26,819)
Загальна сума сукупного доходу		4,188,353	570,287

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА СТБ БАНК від його імені:

Голова правління

19 квітня 2024 року

Примітки, надані на сто

Головний бухгалтер

19 квітня 2024 року

о частиною цієї окремої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Окремий звіт про зміни у власному капіталі
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	Статутний капітал	Емісійний дохід	Результат від операцій з акціонером	Інші резерви: Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Нерозподілений прибуток	Власний капітал
31 грудня 2021 року		6,186,023	405,075	1,236,294	57,669	3,175,320	11,060,381
Прибуток /(збиток)		-	-	-	-	597,106	597,106
Інший сукупний дохід		-	-	-	(26,819)	-	(26,819)
Усього сукупного доходу		-	-	-	(26,819)	597,106	570,287
Збільшення (зменшення) власного капіталу		-	-	-	(26,819)	597,106	570,287
31 грудня 2022 року		6,186,023	405,075	1,236,294	30,850	3,772,426	11,630,668
Прибуток /(збиток)		-	-	-	-	3,712,307	3,712,307
Інший сукупний дохід		-	-	-	476,046	-	476,046
Усього сукупного доходу		-	-	-	476, 046	3,712,307	4,188,353
Збільшення (зменшення) власного капіталу		-	-	-	476, 046	3,712,307	4,188,353
31 грудня 2023 року		6,186,023	405,075	1,236,294	506,896	7,484,733	15,819,021

Затверджено до випуску к

ЗАРИСТВА

Голова Правління
19 квітня 2024 року

вний бухгалтер
вітня 2024 року

Примітки, надані на сторін

ною цієї окремої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Окремий звіт про рух грошових коштів
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2023	2022
Грошові потоки від операційної діяльності			
Класи надходжень грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти отримані		12,042,627	8,694,972
Комісійні доходи, що отримані		1,877,289	1,754,684
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(83,609)	113,546
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		378,182	713,690
Інші надходження грошових коштів від операційної діяльності (інші доходи отримані)		91,947	140,785
Класи виплат грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти сплачені		(3,473,023)	(1,994,258)
Комісійні витрати, що сплачені		(739,463)	(663,787)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені, у т.ч.:		(2,362,767)	(2,123,315)
Витрати на виплати працівникам		(1,517,150)	(1,437,346)
Інші адміністративні та операційні витрати		(625,606)	(551,505)
Інші витрати		(220,011)	(134,464)
Повернення податків на прибуток (сплата)		(1,166,725)	(149,799)
Чисті грошові потоки (використані в операційній діяльності) до зміни в операційних активах і зобов'язаннях		6,564,458	6,486,518
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів банкам		-	(379,871)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів клієнтам		5,603,055	8,329,393
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		214,559	(201,810)
Чисте (збільшення)/зменшення інших нефінансових активів		12,549	(3,696)
Чисте збільшення/(зменшення) коштів банків		15,211	(1,035)
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		2,418,069	12,499,881
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань		(10,442)	(48,335)
Чисте збільшення/(зменшення) інших нефінансових зобов'язань		(12,535)	9,996
Чисті грошові потоки від операційної діяльності (використані в операційній діяльності)		14,804,924	26,691,041
Грошові потоки від (для) інвестиційної діяльності			
Придбання цінних паперів		(5,971,222,029)	(3,088,078,802)
Надходження від реалізації та погашення інвестицій у цінні папери		5,961,470,908	3,070,463,782
Придбання основних засобів		(120,204)	(185,571)
Надходження від продажу основних засобів		69,796	95,249
Придбання нематеріальних активів		(268,616)	(130,885)
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості		-	1,441
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності (використані в інвестиційній діяльності)		(10,070,145)	(17,834,786)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Окремий звіт про рух грошових коштів
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року (продовження)
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2023	2022
Грошові потоки від (для) фінансової діяльності			
Повернення інших залучених коштів		(579)	(17)
Виплати за орендними зобов'язаннями	12	(73,133)	(60,898)
Чисті грошові потоки від фінансової діяльності (використані у фінансовій діяльності)		(73,712)	(60,915)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів до впливу змін валютного курсу		4,661,067	8,795,340
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		1,415,245	4,421,800
Вплив зміни резервів на грошові кошти та їх еквіваленти	4	152,871	(126,713)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		6,229,183	13,090,427
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду		26,089,981	12,999,554
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	4	32,319,164	26,089,981

Затверджено до вивески керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Голова Правління

19 квітня 2024 року

Примітки, надані і

ли бухгалтер

я 2024 року

о цієї окремої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

1. Загальна інформація

(надалі – «Банк») є банком зі 100% іноземним капіталом. 1 червня 2006 року було підписано угоду про продаж 100% акцій Банку угорському Відкритому акціонерному товариству «Національний

Банк у своїй діяльності керується Законами України «Про банки та банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, іншим чинним законодавством України, а також нормативно-правовими актами НБУ та інших органів виконавчої влади.

Учасник (акціонер) Банку. Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років єдиним акціонером Банку виступає () юридична особа за законодавством Угорщини, розташована за адресою:

Материнський банк є універсальним банком з повним спектром послуг для корпоративних і приватних клієнтів провідною фінансовою групою на угорському банківському ринку, яка надає послуги у сфері страхування, нерухомості, факторингу, лізингу та управління інвестиційними та пенсійними фондами.

був заснований в 1949 році як державний . Наприкінці 1990 року банк було реорганізовано в публічну компанію з обмеженою відповідальністю та перейменовано у Національний . Після приватизації, що розпочалася в 1995 році, частка держави в капіталі банку зменшилась до однієї привілейованої («золотої») акції. Наразі більшою частиною акцій банку володіють вітчизняні та іноземні інвестори – приватні та інституційні.

Організаційна структура Банку. Банк здійснює свою діяльність за допомогою регіональної мережі, що складається із 72 безбалансових операційних відділень (2022: 73 відділень) (на базі чотирьох з них працюють регіональні дирекції, зареєстровані НБУ), та регіональної дирекції Київського регіону, створеної в організаційній структурі Головного офісу Банку. Станом на 31 грудня 2023 року кількість працівників Банку становить 2,064 осіб (2022: 2,213 осіб).

Ліцензії та дозволи Банку. На підставі ліцензії НБУ №191 від 5 жовтня 2011 року Банк надає повний спектр банківських послуг.

Відповідно до чинного законодавства і на підставі відповідних ліцензій Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Банк може здійснювати депозитарну діяльність зберігача цінних паперів та професійну діяльність на фондовому ринку з торгівлі цінними паперами: брокерську діяльність, дилерську діяльність та андерайтинг. Банк не здійснює діяльність у сфері матеріального виробництва, торгівлі, страхування, крім виконання функцій страхового посередника. Банк є повним учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

2. Операційне середовище

Показники економічного розвитку України в 2023 році можливо аналізувати лише через призму воєнних дій росії в Україні, які розпочались 24 лютого 2022 року. Багато українських населених пунктів зазнали значних руйнувань через постійні ракетні удари, атаки дронами та артилерійські обстріли, у результаті чого було вбито тисячі людей і ще тисячі зазнали ушкоджень. Бойові дії призвели та призводять до значного руйнування інфраструктури, вимушеного переміщення великої кількості людей та порушення економічної діяльності в Україні. За оцінками Національного банку України, валовий внутрішній продукт зріс лише на 5,7% за 2023 рік після скорочення на 29,1% у 2022 році. Таке зростання відбулося завдяки поновленню попиту домогосподарств, більш стабільному постачанню електроенергії на відміну від зими 2022-2023 років, збільшенню державних витрат, а також постійній фінансовій та політичній підтримці країн-друзів України та міжнародних фінансових інститутів. Безпекі ризики стримують інвестиційну діяльність. Економіка зазнає тиску від дії обмежень на імпорт українського продовольства до сусідніх з Україною країн ЄС та труднощів з транспортуванням експорту на фоні цілеспрямованих атак росії на портову інфраструктуру.

З початку війни Верховна Рада, Уряд та Національний банк України (НБУ) запровадили комплекс тимчасових антикризових заходів та розпочали інтенсивну кампанію з налагодження співпраці з низкою міжнародних організацій та урядів інших країн для отримання фінансової, військової, політичної та інформаційної підтримки України та посилення фінансових санкцій і політичної ізоляції росії і білорусії.

Інфляція в Україні у 2023 році впала до 5,1% після стрибка у 2022 році до 26,6%. Відновлення ділової активності та зниження витрат на виробництво товарів та послуг стабілізувало цінову динаміку. Частково на стримування цін вплинула жорстка монетарна політика НБУ. Окремо слід додати позитивний вплив на інфляцію мораторію на підвищення окремих ключових тарифів на комунальні послуги, навіть незважаючи на менш благополучну цінову кон'юнктуру у світі.

Враховуючи стабілізацію рівня цін в Україні, Національний банк України розпочав цикл зниження ключової ставки, яка була на рівні 25% з середини 2022 року, але вже до кінця 2023 року становила 15%.

У жовтні 2023 року Національний банк України відмовився від політики фіксації курсу гривні проти долара США на користь гнучкішого валютного ціноутворення, що ознаменувало кінець жорсткої курсової політики, запровадженої з початку повномасштабного вторгнення у лютому 2022 року. З введенням гнучкого ціноутворення гривні курс протягом тижнів зміцнився до 36 грн. за 1 дол. США, але все ж таки послабився до 38,5 грн. за 1 дол. США наприкінці року під дією фактору розширення дефіциту торговельного сальдо. Золотовалютні резерви НБУ за рік зросли на 8,6 млрд. дол. США до 38,5 млрд. дол. США завдяки фінансовій допомозі країн-партнерів України, а також як результат успішно впроваджених структурних маяків меморандуму з МВФ з боку України.

Ключовим ризиком для макрофінансової стабільності є повномасштабне вторгнення росії на територію суверенної України, що триває. Наслідки війни змінюються кожного дня, а їхній вплив у довгостроковій перспективі неможливо визначити. Подальший вплив на українську економіку залежить від того, яким чином завершиться повномасштабна війна, від успішної реалізації українським урядом нових реформ, стратегії відновлення та трансформації країни з метою набуття

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

2. Операційне середовище (продовження)

членства у ЄС, а також співробітництва з міжнародними фондами, підтримки нашої країни з боку західних країн та партнерів.

Суттєвих змін щодо загальної стратегії Банку у зв'язку з умовами ведення бізнесу в умовах воєнного стану у 2023 році не відбулося.

3. Суттєва інформація про облікові політики

Основа складання фінансової звітності. Дана окрема фінансова звітність Банку була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «МСФЗ») та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (надалі – Закон про фінансову звітність) щодо підготовки фінансової звітності.

Ця окрема фінансова звітність представлена у тисячах українських гривень, якщо не зазначено інше.

Дана окрема фінансова звітність була підготовлена за методом історичної собівартості, за винятком оцінки за справедливою вартістю певних фінансових інструментів.

Ця окрема фінансова звітність представляє собою окрему фінансову звітність
Дочірнє підприємство не консолідоване у цій окремій фінансовій звітності. Інвестиція в дочірню компанію в окремій фінансовій звітності відображається на дату звітності за її первісною вартістю за вирахуванням знецінення. Цю окрему фінансову звітність необхідно розглядати разом із консолідованою фінансовою звітністю, яка була затверджена до випуску керівництвом Банку 19 квітня 2024 року. Консолідована фінансова звітність підготовлена у відповідності до МСФЗ, доступна для публічного використання на офіційному веб-сайті Банку, а також може бути отримана за такою адресою: Україна,

Безперервна діяльність. Ця окрема фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Банк здатен продовжувати свою діяльність на безперервній основі в осяжному майбутньому. На думку керівництва, припущення про безперервність діяльності є доречним для окремої фінансової звітності Банку, враховуючи вплив військових дій на території України (Примітка 2) на його фінансовий стан та на майбутні фінансові результати. У 2023 році війна триває вже другий рік, але є значно менш динамічною та більш статичною з точки зору зміни лінії фронту, коли стратегічна ініціатива постійно переходить від однієї сторони до іншої. Оскільки війна дедалі більше стає війною за стійкість економіки та її маневреність, фокус як фіскальної, так і монетарної політики української влади протягом останнього року змістився в бік повернення до нормальної політики.

Протягом 2023 року Банк продовжував працювати відповідно до Плану відновлення та зосередив свою діяльність на збереженні активів Банку, підтримці адекватного рівня капіталу та ліквідності, хоча протягом року показники капіталу, ліквідності, прибутковості та кредитної якості перебували поза межами тригерів активації плану. Проактивний підхід Банку до впровадження програм захисту клієнтів та своєчасного визнання очікуваних кредитних збитків дозволив Банку завершити

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

рік з мінімальними додатковими відрахуваннями в резерви під очікувані кредитні збитки, оскільки якість нових видач була дуже високою, відшкодування за реструктуризованими кредитами перевищило очікування, а міграція до непрацюючих кредитів була мінімальною. Перші ознаки економічного відновлення, що з'явилися ще у 2023 році, набули поширення у 2024 році, сприяючи збільшенню чистого комісійного доходу, що, природно, компенсувало падіння чистої торгової маржі, оскільки волатильність ринку зменшилася. Витратна база операцій була скоригована до "нової норми". Разом ці фактори сприяли суттєвому позитивному результату до оподаткування протягом усього 2023 року, що навіть за нормалізації прибутку після оподаткування завдяки одноразовому "непередбаченому" коригуванню банківського податку до кінця 2023 року, ще більше зміцнило позицію Банку з точки зору капіталу.

Показник достатності капіталу був перевірений Національним банком України в рамках перевірки якості активів станом на 1 квітня 2023 року та подальшої оцінки стійкості. За результатами цієї перевірки регулятор не виявив жодних вимог до капіталу, і Банк опинився серед лідерів за показником достатності капіталу, що, як очікується, дозволить йому відповідати новим вимогам до визначення капіталу згідно з вимогами ЄС, а також певним буферам капіталу, якщо НБУ прийме відповідне рішення впродовж 2024 року. Пруденційні коефіцієнти ліквідності, такі як LCR та NSFR, приблизно в 2 рази перевищують нормативні ліміти і в будь-якому випадку, як очікується, залишатимуться значно вищими за мінімальні вимоги протягом 2024 року та 2025 року, виходячи з прогнозних фінансових показників, розроблених Банком на цей період.

З точки зору безперервності бізнесу, Банк залишився відданим виконанню своєї програми операційної стійкості.

Фактичні втрати майна Банку за 2023 та 2022 роки внаслідок воєнних дій (пошкодження нерухомості, офісного та іншого обладнання) склали 4,785 тисяч гривень та 2,475 тисяч гривень, відповідно.

Керівництво Банку підготувало бюджет на 2024 рік, виходячи з припущення про затяжну війну з відносно незмінною лінією фронту протягом року. З точки зору економіки, переглянута в бік підвищення динаміка ВВП у 2023 році сповільниться, але залишатиметься стабільною у 2024 році завдяки подальшому відновленню споживання та прискоренню інвестицій. Сильний дезінфляційний тренд 2023 року буде збережено, а індекс споживчих цін трохи зросте через очікувані менш сприятливі поточні умови, що вплинуть на пропозицію та ціни на продовольчі товари на внутрішньому ринку, імпортовану інфляцію від переходу Національного банку України до режиму керованого плаваючого обмінного курсу та ефект нижчої бази на кінець року. У відповідь на це очікується, що Національний банк України утримуватиме облікову ставку на відносно стабільному рівні протягом 2024 року, підтримуючи високу привабливість інвестицій в активи в національній валюті. Рекордно високі золотовалютні резерви Національного банку дозволяють йому управляти величиною волатильності плаваючого обмінного курсу в межах тренду, визначеного ринком. Враховуючи від'ємне сальдо торговельного балансу України, українська гривня має тенденцію до незначної девальвації протягом наступного року.

Банк прогнозує припинення тенденції до зниження кредитного портфеля, що спостерігалася протягом перших 2 років війни, та помірне зростання кредитного портфеля як у корпоративному,

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

так і в роздрібному сегментах відповідно до переважаючої ринкової динаміки. Профіль ризику активів Банку суттєво не зміниться, оскільки значна частка активів все ще буде сконцентрована на експозиції Національного банку України та боргових інструментах Уряду України, що підтримуватиметься подальшим накопиченням коштів клієнтів протягом 2024 року.

Доходна база Банку залишиться практично незмінною протягом 2024 року, при цьому домінуюча частка доходів все ще генеруватиметься чистим процентним доходом, що добре підтримуватиметься подальшим відновленням комісійних доходів, які компенсуватимуть падіння торгового результату через зниження індикаторів волатильності на ринку. Витратна база буде скоригована у бік збільшення через ринкову тенденцію до зростання номінальної заробітної плати персоналу та додатковий пул витрат на діджиталізацію бізнес-моделі Банку. Тим не менш, показники співвідношення витрат до доходів залишатимуться дуже конкурентоспроможними. Очікується, що не буде суттєвого вивільнення витрат на ризики через міграцію в межах існуючого портфеля, а також буде чисте відрахування до резервів на покриття збитків за кредитами за рахунок чистого збільшення кредитного портфеля протягом року. Очікується, що Банк отримає прибуток після оподаткування у 2024 році. Керівництво та акціонер мають намір підтримувати подальший розвиток діяльності Банку в Україні.

Однак, існує суттєва невизначеність через непередбачуваний вплив військових дій, що тривають в Україні, яка може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі і, отже, він не зможе реалізувати свої активи та погасити зобов'язання за звичайного перебігу господарської діяльності. Разом із тим, Керівництво Банку вважає, що незважаючи на вищезазначені фактори, що можуть зумовити виникнення значного сумніву здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, прогнози показників нормативів адекватності капіталу та ліквідності, прогноз операційних результатів діяльності Банку та прогноз очікуваних кредитних збитків надають достатні підстави для підготовки цієї окремої фінансової звітності на основі припущення про безперервність діяльності.

Застосування нових стандартів та поправок до них. Наведені нижче поправки до стандартів і інтерпретацій, що набрали чинності з 1 січня 2023 року, але істотно не вплинули на Банк:

- Поправки до МСБО (IAS) 1 «Подання фінансової звітності», Практичних рекомендацій № 2 щодо МСБО «Формування суджень про суттєвість» та МСБО (IAS) 8 «Облікова політика, зміни в бухгалтерських оцінках та помилки», опубліковані в лютому 2021 року та застосовні до звітних періодів, що починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати. Поправки до МСБО 1 застосовані до цієї окремої фінансової звітності з метою розкриття тільки суттєвої інформації про облікові політики;

- Поправки до МСБО 12 «Податок на прибуток», були випущені у травні 2021 року та застосовні для звітних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати;

- Поправки до МСФЗ 17 «Договори страхування», опубліковані у грудні 2021 року та застосовні для звітних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

МСФЗ (IFRS) 17 – це новий комплексний стандарт для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. МСФЗ (IFRS) 17 замінив собою МСФЗ (IFRS) 4 "Договори страхування" і застосовується до всіх видів договорів страхування (наприклад, страхування життя і страхування, відмінного від нього, пряме страхування і перестрахування) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних гарантій і фінансових інструментів з умовами дискреційної участі. Є декілька винятків із сфери застосування.

Окрім винятків, наведених нижче, Банк не виявив контрактів, які призводять до передачі суттєвого страхового ризику, і тому дійшов висновку, що МСФЗ (IFRS) 17 не має впливу на фінансову звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року.

МСФЗ 17 виключає зі сфери застосування договори щодо кредитних карток (та аналогічних договорів, що визначають механізми кредитування або здійснення платежів), які відповідають визначенню страхового контракту, в тому й лише в тому разі, якщо суб'єкт господарювання не враховує оцінку страхового ризику, пов'язаного з конкретним клієнтом, під час установавання ціни контракту з таким клієнтом. Банк визначив, що страховий ризик, пов'язаний з окремим клієнтом, не оцінювався при встановленні ціни договорів за кредитними картками, оскільки ці продукти пропонуються за однаковою ціною для всіх заявників, і тому вони звільнені від МСФЗ (IFRS) 17. Банк вирішив не застосовувати МСФЗ (IFRS) 17 як дозволено для контрактів фінансової гарантії, оскільки Банк прямо не стверджував, що він вважає такі контракти страховими контрактами. Банк обрав застосування до контрактів фінансової гарантії МСФЗ (IFRS) 7 "Фінансові інструменти: розкриття інформації" та МСФЗ (IFRS) 9 "Фінансові інструменти". Банк не застосовує МСФЗ 17 «Страхові контракти» для контрактів нефінансових гарантій, оскільки має договірне право на відшкодування клієнтом сплачених банком сум (право регресу) та оцінює страховий ризик як несуттєвий для таких контрактів.

Також у червні 2023 року Рада МСФЗ опублікувала Міжнародну Податкову Реформу – Типові правила другого компонента (поправки до МСФЗ (IAS) 12), що підлягають застосуванню із дати їх опублікування. Ці зміни визначають особливості обліку та розкриття інформації про податки на прибуток, що виникають внаслідок впровадження типових правил, опублікованих Організацією економічного співробітництва та розвитку. Поправки вводять тимчасове обов'язкове виключення обліку відстрочених податків, що виникають у результаті впровадження типових правил другого компонента. А також описують цільові вимоги до розкриття інформації, щоб допомогти інвесторам краще зрозуміти ризики компанії з податку на прибуток, пов'язані з реформою, особливо на момент введення та набрання чинності відповідним законодавством.

Суттєві облікові політики

Процентні доходи та витрати. Процентні доходи і витрати для усіх фінансових інструментів, визнаються у статтях процентні доходи та процентні витрати відповідно в окремому звіті про прибутки або збитки із використанням методу ефективної ставки відсотка.

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

Комісійні доходи/витрати. Комісійні доходи і витрати включають комісії, які не є невід’ємною частиною ефективної ставки відсотка. Комісії, що входять до статей «комісійні доходи або комісійні витрати», звіту про прибутки або збитки Банку. Комісійні витрати та доходи стосовно послуг за виконання операцій обліковуються тоді, коли відповідні послуги будуть отримані/надані. Комісійні доходи щодо надання послуг протягом певного періоду часу нараховуються протягом такого періоду по мірі виконання відповідних зобов’язань.

Фінансові активи. Усі фінансові активи визнаються і припиняють визнаватися на дату розрахунку (тобто на дату поставки або передачі активу), і первісно оцінюються за справедливою вартістю, плюс витрати на операцію, за виключенням фінансових активів, які класифіковані як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Фінансові активи у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю або справедливою вартістю в залежності від бізнес-моделі Банку для управління фінансовими активами та характеристик потоків грошових коштів за договорами від фінансових активів.:

Фінансова оренда – Банк як орендодавець. Коли Банк виступає в ролі орендодавця за договором оренди, за яким орендарю передаються всі ризики та вигоди від володіння активом, то такий актив класифікується як фінансова оренда та дебіторська заборгованість, яка дорівнює вартості чистих інвестицій в оренду, та відображається у складі кредитів клієнтам.

Зміни класифікації. Якщо бізнес-модель, за якою Банк утримує фінансові активи, змінюється (у виняткових випадках), то фінансові активи, які зазнали впливу, змінюють свою класифікацію. Вимоги до класифікації та оцінки, які стосуються нової категорії, застосовуються перспективно із першого дня першого звітного періоду після змін у бізнес-моделі, які призводять до зміни класифікації фінансових активів Банку.

Зменшення корисності. Банк визнає резерв під збитки щодо очікуваних кредитних збитків за такими фінансовими інструментами, які не оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку:

- грошові кошти та їх еквіваленти;
- кошти в банках;
- кредити клієнтам;
- інвестиційні цінні папери;
- інші фінансові активи;
- випущені договори фінансових гарантій та кредитні зобов’язання.

Модель оцінки очікуваних кредитних збитків описана в Примітці 24.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

Очікувані кредитні збитки являють собою зважену на ймовірність оцінку теперішньої вартості кредитних збитків. Вони оцінюються як теперішня вартість різниці між грошовими потоками, належними для Банку за договором, та грошовими потоками, які Банк передбачає отримати і які впливають зі зважування численних майбутніх економічних сценаріїв, дисконтованих за ефективною ставкою відсотка активу:

- для невикористаних кредитних зобов'язань очікувані кредитні збитки являють собою різницю між теперішньою вартістю різниці між грошовими потоками за договорами, що підлягають відшкодуванню Банку, якщо утримувач зобов'язання скористається коштами, та грошовими потоками, які Банк очікує отримати, якщо кредитні кошти будуть використані.
- для договорів фінансових гарантій очікувані кредитні збитки являють собою різницю між очікуваними виплатами для відшкодування утримувачу гарантованого боргового інструмента, за вирахуванням будь-яких сум, які Банк передбачає отримати від власника, дебітора або іншої сторони.

Банк оцінює очікувані кредитні збитки на індивідуальній основі або колективній основі для портфелів кредитів, які мають аналогічні характеристики ризиків. Оцінка резерву під збитки базується на теперішній вартості очікуваних грошових потоків від активу із використанням первісної ефективною ставки відсотка активу, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній чи колективній основі.

Кредитно-знецінені фінансові активи. Фінансовий актив є «кредитно-знеціненим», коли відбулися одна або більше подій, які мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансового активу. Кредитно-знецінені фінансові активи відносяться до активів Етапу 3. Докази зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику включають дані, які піддаються спостереженню, про такі події:

- значні фінансові труднощі позичальника або емітента;
- порушення умов договору, наприклад дефолт або прострочення виплат;
- кредитор позичальника, з економічних або договірних причин, які стосуються фінансових труднощів позичальника, надає позичальнику поступку, яку інакше кредитор навіть і не розглядав би;
- зникнення активного ринку для фінансового активу у результаті дії фінансових труднощів; або
- придбання фінансового активу зі значною знижкою, яка відображає понесені кредитні збитки.

Між тим може виявитися неможливим виявити єдину конкретну подію; комбінований вплив декількох подій може спричинити те, що фінансовий актив стане кредитно-знеціненим. Банк оцінює, чи є фінансові активи за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю через інший сукупний дохід кредитно-знеціненими на кожну звітну дату. Для оцінки того, чи є суверенні та корпоративні боргові інструменти кредитно-знеціненими, Банк розглядає такі фактори як дохідність облігацій, кредитні рейтинги та здатність позичальника отримати фінансування.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

Кредит вважається кредитно-знеціненим, коли позичальнику надається поступка у силу погіршення фінансового стану позичальника, якщо тільки не існують докази того, що у результаті надання поступки ризик неотримання грошових потоків за договорами істотно зменшився і немає інших показників зменшення корисності. Для фінансових активів, за якими поступки передбачені, але не надаються, актив вважається кредитно-знеціненим, коли існують докази, які піддаються спостереженню, щодо кредитного знецінення, включно з виконанням критеріїв визначення дефолту. Визначення дефолту (див. нижче) включає індикатори малої ймовірності здійснення оплати і припинення виплат, якщо виплата сум прострочена на 90 днів або більше.

Визначення дефолту. Критично важливим для визначення очікуваних кредитних збитків є визначення дефолту. Визначення дефолту використовується під час оцінки суми очікуваних кредитних збитків і визначенні того, чи базується резерв під збитки на очікуваних кредитних збитках на 12 місяців чи на весь період дії інструмента, оскільки дефолт є компонентом ймовірності дефолту (PD), який впливає як на оцінку очікуваних кредитних збитків, так і на виявлення істотного збільшення кредитного ризику.

Банк розглядає такі елементи як складові події дефолту:

- позичальник здійснив прострочення на більш ніж 90 днів за будь-яких суттєвим зобов'язанням перед Банком; або
- позичальник, скоріш за все, не виплатить свої кредитні зобов'язання перед Банком у повному обсязі.

Під час оцінки того, чи існує мала ймовірність виплати позичальником своїх кредитних зобов'язань, Банк враховує як якісні, так і кількісні показники. Оцінювана інформація залежить від виду активу, наприклад, у корпоративному кредитуванні якісним показником, який використовується, є порушення фінансових умов, що не стосується роздрібного кредитування.

Кількісні показники, такі як статус прострочення та невивплата за іншими зобов'язаннями того самого контрагента, є основними вхідними даними у цьому аналізі. Банк використовує різноманітні джерела інформації для оцінки дефолту, власними даними так і зі зовнішніх джерел.

Значне зростання кредитного ризику. Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик за фінансовим інструментом істотно з моменту первісного визнання, Банк порівнює ризик настання дефолту за фінансовим інструментом на звітну дату на основі залишку строку до терміну погашення інструмента із ризиком настання дефолту, який очікувався для залишку строку до терміну погашення на дату первісного визнання, коли фінансовий інструмент був визнаний уперше. Під час здійснення такої оцінки Банк бере до уваги як кількісну, так і якісну інформацію, яка є обґрунтованою та корисною, включно з історичним досвідом та прогнозою інформацією, яка доступна без докладання надмірних витрат чи зусиль, на основі історичного досвіду Банку та експертної кредитної оцінки, включно з прогнозою інформацією.

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

Коли актив стає простроченим на 30 днів, Банк приймає, що відбулося значне зростання кредитного ризику, й актив переводиться в Етапі 2 моделі зменшення корисності, тобто резерв на покриття збитків оцінюється як очікувані кредитні збитки на весь строк дії інструмента.

Детальніше критерії значного зростання кредитного ризику (Етап 2) та знецінення (Етап 3) розкрито у Примітці 24.

Модифікація і припинення визнання фінансових активів. Модифікація фінансового активу відбувається тоді, коли переглядаються договірні умови, які регулюють грошові потоки від фінансового активу, або договірні умови зазнають інших змін у періоді між первісним визнанням та погашенням фінансового активу. Модифікація впливає на суму та/або строки грошових потоків за договором або негайно, або на певну майбутню дату. Окрім того, запровадження або коригування чинних фінансових умов за чинним кредитом являтиме собою модифікацію, навіть якщо ці нові або скориговані фінансові умови ще не впливають на грошові потоки негайно, але можуть вплинути на грошові потоки у залежності від того, чи буде виконуватись фінансова умова, чи ні (наприклад, зміна щодо збільшення процентної ставки, яка виникає у випадку порушення фінансових умов).

Банк переглядає кредити, надані клієнтам, які зазнають фінансових труднощів, для максимального збільшення їхнього повернення та мінімізації ризику дефолту. Відмова від примусового стягнення кредиту застосовується у випадках, коли, незважаючи на те що позичальник вжив усіх достатніх зусиль для його виплати згідно з первісними договірними умовами, існує високий ризик настання дефолту або дефолт уже відбувся, і позичальник, як очікується, зможе виконати переглянуті умови. До переглянутих умов у більшості випадків належать подовження термінів погашення кредиту, зміни у строках грошових потоків від кредиту (погашення основної суми та процентів), скорочення суми належних до виплати грошових потоків (списання основної суми та процентів) і внесення поправок до фінансових умов.

Коли фінансовий актив було модифіковано, Банк оцінює, чи призводить ця зміна до припинення визнання. Згідно з політикою Банку модифікація призводить до припинення визнання, коли вона спричиняє виникнення суттєво інших умов. Наприклад, зміни валюти активу або введення у договір умов, що призводять до того, що договірні потоки грошових коштів не є виплатами тільки основної суми та процентів.

У випадку коли фінансовий актив припиняє визнаватися, відбувається перегляд резерву на покриття очікуваних кредитних збитків на дату припинення визнання для визначення чистої балансової вартості активу на цю дату. Різниця між цією переглянutoю балансовою вартістю і справедливою вартістю нового фінансового активу з новими умовами призводить до виникнення прибутку або збитку від припинення визнання. Новий фінансовий актив матиме резерв на покриття збитків, який оцінюється на основі 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків, за виключенням, коли новий кредит вважається створеним кредитно-знеціненим активом. Це застосовується у випадку, коли справедлива вартість нового кредиту визнається зі значною знижкою у порівнянні з його переглянutoю номінальною вартістю, тому що залишається високий ризик дефолту, який не зменшився у результаті модифікації.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

Банк здійснює моніторинг кредитного ризику модифікованих фінансових активів шляхом оцінки якісної та кількісної інформації, такої як чи має позичальник статус такого, що прострочує виплати за новими умовами. Коли договірні умови фінансового активу змінюються, і ця модифікація не призводить до припинення визнання, Банк визначає, чи не збільшився кредитний ризик фінансового активу суттєво з моменту первісного визнання.

Для фінансових активів, модифікованих у рамках політики Банку щодо відмов від примусового стягнення заборгованості (forbearance), у випадку коли модифікація не призвела до припинення визнання, оцінка ймовірності дефолту відображає здатність Банку зібрати змінні грошові потоки з урахуванням попереднього досвіду Банку з аналогічними діями щодо відмови від примусового стягнення заборгованості, а також різноманітних поведінкових показників, включно з показниками виплат позичальника, щодо змінених умов за договором. Якщо кредитний ризик залишається значно вищим, ніж очікувалося на момент первісного визнання, резерв під очікувані збитки продовжуватиме оцінюватись у сумі, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам протягом всього строку дії інструмента.

Резерв під очікувані збитки за утримуваними від примусового стягнення кредитами загалом оцінюватиметься тільки на основі очікуваних кредитних збитків на 12 місяців, коли існують докази того, що позичальник покращив поведінку з виплат після зміни, що привело до сторнування раніше значного збільшення кредитного ризику.

У випадку коли модифікація не призводить до припинення визнання, Банк розраховує прибуток/збиток від модифікації, порівнюючи валову балансову вартість до і після зміни (за виключенням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). Потім Банк оцінює очікувані кредитні збитки для модифікованого активу, коли очікувані грошові потоки, які виникають з модифікованого фінансового активу, включаються до розрахунку очікуваних нестач грошових коштів від первісного активу.

Списання. Кредити та боргові цінні папери списуються, коли у Банку немає обґрунтованих очікувань щодо відшкодування фінансового активу (повністю або частково). Це відбувається тоді, коли Банк визначає, що у позичальника немає активів або джерел доходів, які можуть генерувати достатні грошові потоки для погашення сум, які підлягають списанню. Списання являє собою подію припинення визнання. Банк може застосувати примусові дії до списаних фінансових активів. Відшкодування у результаті примусових дій Банку приводить до прибутку від зменшення корисності. Списання кредитів та боргових цінних паперів не призводить до припинення позовної діяльності.

Фінансові зобов'язання. Фінансові зобов'язання класифікуються або як фінансові зобов'язання, які оцінюються «за справедливою вартістю, через прибуток або збиток», або «за амортизованою вартістю».

Договори фінансових гарантій. Договір фінансової гарантії являє собою договір, який вимагає від особи, яка його видала, здійснити визначені платежі для відшкодування особі, яка його утримує, збитків, понесених у результаті того, що певний дебітор не виконає належних платежів згідно з умовами боргового інструмента.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

Договори фінансових гарантій, які видав Банк, первісно оцінюються за справедливою вартістю і у подальшому оцінюються за більшою з величин:

- суми резерву під збитки, як визначено у відповідності до МСФЗ 9; та
- первісно визнаної суми, за вирахуванням, коли доцільно, накопиченої суми доходу, визнаного згідно з політикою Банку щодо визнання доходів.

Договори фінансових гарантій подаються як резерви в окремому звіті про фінансовий стан, а оцінка подається у складі інших доходів.

Гарантії виконання. Гарантії виконання є договорами, які передбачають виплату компенсації на користь однієї з сторін у випадку не виконання зобов'язань іншою стороною. Гарантії виконання є формою зобов'язання з кредитування та перебувають у межах сфери застосування МСФЗ 9. Зобов'язання за гарантіями виконання оцінюються за МСФЗ 9 аналогічно до зобов'язань з кредитування.

Функціональна валюта. Позиції, включені в окрему фінансову звітність Банку, виражені у валюті, що найкращим чином відповідає економічній сутності подій та умов, що стосуються Банку («функціональна валюта»). Функціональною валютою даної окремої фінансової звітності є українська гривня. Всі значення заокруглені до цілих тисяч гривень, якщо не вказано інше.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та рахунки у НБУ для цілей складання окремого звіту про фінансовий стан включають готівку в касі та залишки на кореспондентських та строкових депозитних рахунках у НБУ. Для цілей складання окремого звіту про рух грошових коштів до грошових коштів та їх еквівалентів включають активи, які можуть бути вільно конвертовані у відповідну суму грошових коштів протягом короткого періоду часу, а саме: готівка в касі, необмежені у використанні залишки на кореспондентських рахунках у НБУ, кошти, розміщені в банках, та угоди зворотного продажу з первісним строком погашення до 90 днів, за виключенням гарантійних депозитів та інших обмежених у використанні залишків на рахунках.

Оподаткування. Витрати з податку на прибуток представляють собою суму витрат з поточного та відстроченого податків.

Відстрочений та поточний податок на прибуток.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються за податковими ставками, які, як очікується, будуть застосовуватися в період реалізації відповідних активів або погашення відповідних зобов'язань.

Відстрочений та поточний податок визнається у окремому звіті про прибуток або збиток, крім тих випадків коли він пов'язаний зі статтями, які безпосередньо відносяться до статей капіталу або статей звіту про інший сукупний дохід, при цьому відстрочений податок також визнається у складі капіталу або звіті про інший сукупний дохід відповідно.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

Інвестиції в дочірню компанію. Фінансові інвестиції в дочірню компанію відображаються на дату звітності за первісною вартістю. Витрати на операції, пов'язані з придбанням інвестиції, збільшують суму такої інвестиції на дату її придбання.

Фінансові інвестиції в дочірню компанію на дату звітності обліковуються за собівартістю з урахуванням зменшення корисності. Банк визнає зменшення корисності інвестиції в дочірню компанію як витрати звітного періоду в разі наявності об'єктивних доказів, що свідчать про зменшення їх корисності.

Основні засоби та нематеріальні активи. Основні засоби та нематеріальні активи відображаються за первісною історичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого визнаного збитку від знецінення.

Усі нематеріальні активи Банку мають кінцевий термін використання і включають переважно програмне забезпечення та ліцензії на право користування програмними продуктами.

Амортизація нараховується на балансову вартість основних засобів та нематеріальних активів з метою поступового списання активів протягом очікуваного строку їх корисного використання з дати, коли актив стає придатним до використання. Вона розраховується з використанням прямолінійного методу за такими встановленими річними ставками (нормами амортизації):

Будинки та споруди	5%-6,67%
Транспортні засоби	16,67%
Меблі та обладнання	5,56%-100%%
Інші необоротні активи	6.20%-100%
	20%, якщо інше
	не визначено
Нематеріальні активи	договором

Активи з права користування амортизуються протягом строку відповідних договорів оренди.

Фінансова оренда – Банк як орендотримувач. Банк застосовує звільнення від визнання щодо короткострокової оренди до короткострокових договорів оренди (тобто до договорів, в яких на дату початку оренди передбачений термін оренди становить не більше 12 місяців і які не містять опціону на покупку). Банк також застосовує звільнення від визнання до оренди, за якою базовий актив має вартість, еквівалент якої не перевищує 5000 євро. Орендні платежі за короткостроковою орендою та орендою активів з низькою вартістю визнаються як витрати за орендою лінійним методом протягом терміну оренди.

Акціонерний капітал та емісійний дохід. Внески до акціонерного капіталу визнаються за первісною вартістю. Емісійний дохід виникає при перевищенні суми внесених коштів над номінальною вартістю випущених акцій. Прибутки та збитки від реалізації власних акцій відносяться до емісійного доходу. Прибуток або збиток, що виникають в результаті операцій з акціонером, визнаються в складі капіталу як результат від операцій з акціонером.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

Дивіденди від простих акцій визнаються у складі капіталу як зменшення капіталу в тому періоді, в якому вони були оголошені.

Курси обміну валют. Офіційні курси гривні до іноземних валют станом на 31 грудня 2023 та 2022 років, які використовував Банк при підготовці даної окремої фінансової звітності, представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Гривня/1 долар США	37.9824	36.5686
Гривня/1 євро	42.2079	38.9510

Нові і переглянуті прийняті МСФЗ. Банк не застосовував достроково таких нових і переглянутих МСФЗ, які були випущені, але ще не набули чинності:

Стандарти/тлумачення	Набуття чинності для річних періодів, що починаються на або після
- Поправки до МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» та МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані компанії» – Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованою компанією або спільним підприємством;	Дата не визначена
- Поправки до IAS 1 «Подання фінансової звітності» – Класифікація зобов'язань на короткострокові і довгострокові та Довгострокові зобов'язання зі спеціальними умовами	1 січня 2024 року
- Поправки до IAS 7 «Звіт про рух грошових коштів» та IFRS 7 «Фінансові інструменти» - Розкриття «Угоди про фінансування постачальника»	1 січня 2024 року
- Поправки до МСФЗ 16 «Оренда» – «Орендні зобов'язання в операціях з продажу та зворотної оренди»	1 січня 2024 року
- Поправки до IAS 21 «Вплив змін валютних курсів» – Відсутність можливості обміну	1 січня 2025 року

Очікується, що нові стандарти, що зазначені в таблиці, не будуть мати значного впливу на окрему фінансову звітність Банку.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

Сфери застосування істотних суджень керівництва та джерела невизначеності оцінок. При підготовці окремої фінансової звітності згідно з МСФЗ керівництво Банку здійснює оцінки та припущення, які впливають на відображені суми активів та зобов'язань, розкриття умовних активів та зобов'язань на звітну дату, а також відображених у окремій фінансовій звітності сум доходів і витрат протягом звітного періоду (див. Примітки 6, 7, 12, 21 та 24) .

Керівництво здійснює свої оцінки та приймає професійні судження на постійній основі. Оцінки та судження керівництва ґрунтуються на історичному досвіді та різних інших факторах, які, на їхню думку, є доцільними в даних обставинах. Фактичні результати можуть відрізнятися від даних оцінок в залежності від різних припущень або умов.

Істотні припущення

Оцінка бізнес-моделі. Класифікація і оцінка фінансових активів залежить від результатів тестування щодо виплат тільки основної суми та процентів, а також бізнес-моделі. Банк визначає бізнес-модель на рівні, який відображає те, яким чином групи фінансових активів управляються разом для досягнення конкретної бізнес-цілі. Ця оцінка включає використання суджень, які відображають усі відповідні докази, включно зі способами оцінки показників діяльності активів та оцінки їхніх показників, ризику, які впливають на показники діяльності активів і способи їхнього управління, а також те, яким чином відбувається компенсація менеджерів активів. Банк здійснює моніторинг фінансових активів, які оцінюються за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, які припиняють визнаватися до настання терміну їхнього погашення, для того, щоб зрозуміти причину їх вибуття, і чи відповідають такі причини цілі господарської діяльності, заради якої ці активи утримуються. Моніторинг є частиною постійної оцінки Банку того, чи продовжує бізнес-модель, заради якої утримуються залишки фінансових активів, залишатися доречною і, якщо вона перестає бути доречною, чи відбулися зміни у бізнес-моделі та, відповідно, перспективні зміни у класифікації цих активів.

Істотне збільшення кредитного ризику. Очікувані кредитні збитки оцінюються як резерв, який дорівнює 12-ти місячним очікуваним кредитним збиткам для активів Етапу 1 або очікуваним кредитним збиткам на весь строк дії інструментів для активів Етапу 2 або Етапу 3. Актив переходить до Етапу 2, коли його кредитний ризик значно зростає з моменту первісного визнання. Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик активу істотно, Банк застосовує судження та враховує якісну та кількісну обґрунтовану та корисну прогнозу інформацію.

Створення груп активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику. Коли очікувані кредитні збитки оцінюються на колективній основі, фінансові активи групуються на основі спільних характеристик ризику. Банк здійснює постійний моніторинг доречності характеристик кредитного ризику для оцінки того, чи продовжують вони залишатися аналогічними. Це вимагається для забезпечення того, щоб, у випадку зміни характеристик кредитного ризику, існував спосіб належного перерозподілу активів за сегментами. У результаті цього можуть бути створені нові портфелі або активи перейти до портфеля, який вже існує і краще відображає аналогічні характеристики кредитного ризику цієї групи активів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

Перерозподіл портфельів за сегментами та рух між портфелями стають поширенішими, коли відбувається значне зростання кредитного ризику (або коли таке значне зростання анулюється), і таким чином активи переходять з групи 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків до активів на весь строк дії інструментів, або навпаки, але це також може відбуватися у рамках портфельів, які продовжують оцінюватися на тій само основі як 12-ти місячні очікувані кредитні збитки чи на весь строк дії інструментів, але сума очікуваних кредитних збитків змінюється, оскільки кредитний ризик портфельів є іншим.

Моделі і припущення, які використовуються. Банк використовує різноманітні моделі та припущення під час оцінки справедливої вартості фінансових активів, а також під час оцінки очікуваних кредитних збитків. Судження застосовуються під час виявлення найдоречнішої моделі для кожного виду активів, а також під час визначення припущень, використаних у цих моделях, включно з припущеннями, які стосуються основних факторів кредитного ризику.

Джерела невизначеності в оцінках. Нижче перераховані основні оцінки, які керівництво використовувало в процесі застосування облікової політики Банку і які надають найбільш істотний вплив на суми, відображені в окремій фінансовій звітності.

Збитки від зменшення корисності кредитів та авансів. Банк регулярно переглядає свої кредити з метою оцінки їх на предмет знецінення та значного збільшення кредитного ризику.

Оцінка резервів на покриття очікуваних кредитних збитків вимагає використання істотних професійних суджень. Банк здійснює оцінку резервів на покриття очікуваних кредитних збитків з метою підтримання сум резервів на рівні, який, на думку керівництва, буде достатнім для покриття очікуваних збитків, що будуть понесені відносно кредитного портфеля Банку. Розрахунок резервів на покриття очікуваних збитків за знеціненими фінансових активів базується на основі оцінки майбутніх грошових потоків за такими активами. Ці оцінки здійснюються з використанням індивідуального аналізу майбутніх грошових потоків для всіх суттєвих знецінених активів та статистичних методик, що враховують історичний досвід та прогнозні показники для решти активів. В деяких випадках для не знецінених суттєвих активів майбутні грошові потоки також оцінюються на індивідуальній основі.

Збільшення або зменшення фактичних майбутніх грошових потоків (у тому числі потоків від реалізації забезпечення), за окремо суттєвими знеціненими кредитами, що оцінюються на індивідуальній основі, на 10% відбулося би збільшення резерву на 19,450 тисяч гривень (2022 рік: 28, 671 тисячу гривень) / зменшення резерву на 39,530 тисяч гривень (2022 рік: на 28,366 тисяч гривень).

При збільшенні або зменшенні на 10% розрахункових фактичних та прогнозних показників (ймовірність дефолту, рівень збитку у випадку дефолта, прогнозні сценарії і прогнозна інформація для кожного сценарію, тощо), що використовуються для оцінки очікуваних кредитних збитків на портфельній основі за незнеціненими кредитами, відбулося би збільшення резерву на 500,184 тисячі гривень (2022 рік: 916,533 тисячі гривень) / зменшення резерву на 504,978 тисяч гривень (2022 рік: зменшення/збільшення на 1,142,152 тисячі гривень).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

Ймовірність дефолту. Ймовірність дефолту є ключовим сигналом у вимірюванні рівня кредитних збитків. Ймовірність дефолту – це оцінка на заданому часовому горизонті, розрахунок якої включає історичні дані, припущення і очікування майбутніх умов.

Рівень збитку у випадку дефолта. Збитки у випадку дефолта є оцінкою збитків, які виникнуть при дефолті. Він ґрунтується на різниці між грошовими потоками, належними за договором, і тими, які кредитор очікував би отримати, з урахуванням грошових потоків від забезпечення.

Визначення кількості, відносної ваги прогнозних сценаріїв та визначення прогнозної інформації, що відноситься до кожного із сценаріїв. Під час оцінки очікуваних кредитних збитків Банк використовує обґрунтовану та підтверджену прогнозну інформацію, яка базується на припущеннях щодо майбутнього руху різних економічних факторів і те, яким чином ці фактори впливатимуть один на одного.

Справедлива вартість будівель та споруд, що отримані у якості забезпечення. Вартість будівель та споруд (нерухомості), що отримані у якості забезпечення кредитних операцій, визначається Банком за справедливою вартістю. Оскільки станом на 31 грудня 2023 року активний ринок для певних типів будівель та споруд відсутній, то фактично, при визначенні вартості заставного майна застосовується оціночна вартість, яка базується на ринкових факторах, але із значною питомою вагою коригувань до них, що визначаються виходячі із професійної думки фахівців з оцінки. Оцінка справедливої вартості нерухомості вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівняльності об'єктів майна та інших факторів. Виходячи з вищенаведеного, резерв під очікувані кредитні збитки може зазнати впливу від застосування оціночної вартості заставного майна. Облікові оцінки, пов'язані з оцінкою нерухомості в умовах відсутності ринкових цін, які формуються на активному ринку, є основним джерелом виникнення невизначеності оцінки, тому що: (i) їй властива висока мінливість від періоду до періоду, та (ii) визнання зміни оцінок може потенційно мати суттєвий вплив.

Оцінка спроможності позичальника погасити заборгованість за кредитом за рахунок власних коштів. Банк оцінює грошові потоки від бізнесу на основі аналізу фінансових звітів позичальника та оцінці фінансових коефіцієнтів (таких як EBITDA, достатність капіталу та інших).

Справедлива вартість інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. При оцінці справедливої вартості інвестицій, Банк використовує ринкові дані в тій мірі, в якій вони доступні. Якщо такі дані відсутні, Банк використовує моделі оцінки для визначення справедливої вартості своїх фінансових інструментів (деталі зазначено у Примітці 21).

Термін оренди та ставка дисконтування активів з права користування та орендних зобов'язань. Оцінка терміну оренди зазвичай включає суттєві судження Банку, щодо можливості продовження договору оренди, його розірвання орендарем або орендодавцем, можливих штрафів за розірвання та інших регуляторних обмежень, щодо продовження договору оренди. Ставка дисконтування (або ставка додаткових запозичень орендаря) розраховується, використовуючи суттєві судження, оскільки розраховується як ставка відсотка, яку орендар сплатив би, щоб позичити на подібний строк та з подібним забезпеченням коштів, які необхідні

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

3. Суттєва інформація про облікові політики (продовження)

для того, щоб отримати актив, за вартістю подібний до активу з права користування за подібних економічних умов.

Податкове законодавство. Внаслідок наявності в українському господарському, зокрема, податковому, законодавстві положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачення, а також внаслідок практики, яка склалася в загалом нестабільному економічному середовищі через довільне тлумачення податковими органами різних аспектів економічної діяльності, Банк, можливо, буде змушений визнати додаткові податкові зобов'язання, штрафи та пеню у разі, якщо податкові органи піддадуть сумніву певне тлумачення, засноване на судженні керівництва Банку. Податкові записи залишаються відкритими для перегляду податковими органами протягом трьох років.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

4. Грошові кошти та їх еквіваленти

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Залишки на рахунках у Національному банку України	9,995,772	3,806,568
Готівка в касі	831,399	942,692
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	10,827,171	4,749,260

Національним банком України встановлено норматив обов'язкового резервування коштів на кореспондентському рахунку в Національному банку України, який залежить від залишків коштів клієнтів. Протягом 2023 та 2022 років, Банк дотримувався вимог нормативу обов'язкового резервування, встановлених Національним банком України.

Грошові кошти та їх еквіваленти для цілей окремого звіту про рух грошових коштів представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Грошові кошти та їх еквіваленти для цілей звіту про фінансовий стан	10,827,171	4,749,260
Кредити та аванси банкам (Примітка 5), за виключенням обмежених у використанні залишків на рахунках	21,532,123	21,533,722
Резерв під очікувані кредитні збитки	(40,130)	(193,001)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	32,319,164	26,089,981

Станом на 31 грудня 2023 року Банк мав залишки на кореспондентських рахунках в банках у російських рублях у сумі 324,533 тисячі гривень (2022: 390,761 тисяча гривень), що обмежені в використанні у відповідності до діючого законодавства України, і тому виключені зі складу грошових коштів та їх еквівалентів для цілей окремого звіту про рух грошових коштів. Станом на 31 грудня 2023 року Банк сформував 100% резервів під очікувані кредитні збитки за такими залишками (2022: резерв під очікувані кредитні збитки в сумі 10,891 тисяча гривень).

5. Кредити та аванси банкам

Кредити та аванси банкам представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Кореспондентські рахунки в банках	20,411,605	21,913,593
Кредити в банках	1,445,051	-
Резерви під очікувані кредитні збитки	(364,663)	(193,001)
Всього коштів у банках	21,491,993	21,720,592

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

5. Кредити та аванси банкам (продовження)

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років, до складу коштів у банках включені нараховані проценти на суму 53,324 тисячі гривень та 9,084 тисячі гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2023 року залишки в двох банках на загальну суму 18,995,149 тисяч гривень індивідуально перевищував 10% капіталу Банку. Станом на 31 грудня 2022 року залишки в одному банку на загальну суму 17,760,974 тисячі гривень індивідуально перевищував 10% капіталу Банку.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років максимальний кредитний ризик за кредитами та авансами банків становив 21,491,993 тисячі гривень та 21,720,592 тисячі гривень, відповідно.

6. Кредити та аванси клієнтам

Кредити та аванси клієнтам представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Кредити юридичним особам та фізичним особам-підприємцям	26,247,581	31,268,017
Споживчі кредити фізичним особам	5,033,096	6,896,626
Іпотечні кредити фізичним особам	358,453	565,050
Заборгованість за фінансовою орендою	232,435	265,556
Кредити, що надані за операціями РЕПО	1,065,269	-
Інші кредити фізичним особам	2,215	3,253
Всього кредитів та аванси клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	32,939,049	38,998,502
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків	(8,077,150)	(9,105,602)
Всього кредитів та аванси клієнтам	24,861,899	29,892,900

Станом на 31 грудня 2023 року Банк отримав в заставу цінні папери за договорами зворотного продажу (РЕПО) зі справедливою вартістю 1,426,011 тисяч гривень. Станом на 31 грудня 2022 року Банк не мав в заставі цінні папери за договорами зворотного продажу (РЕПО).

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років до складу кредитів та авансів клієнтам включені нараховані проценти на суму 1,272,875 тисяч гривень та 1,129,405 тисяч гривень, відповідно.

Інформацію про рух резервів на покриття очікуваних кредитних збитків та валової балансової вартості розкрито у Примітці 24.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

6. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Забезпечення кредитів та інші інструменти зменшення кредитного ризику. Розмір та види забезпечення кредитів, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банк запровадив основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки. Основні види отриманої застави включають:

- при кредитуванні фізичних осіб – нерухоме майно житлового призначення та інше нерухоме майно, автомобілі;
- при комерційному кредитуванні – нерухоме майно нежитлового призначення, комерційна нерухомість, інше нерухоме майно, обладнання, запаси та права на них, грошові кошти на депозити.

Керівництво Банку здійснює моніторинг ринкової вартості застави. При необхідності Банк здійснює переоцінку її вартості.

Переоцінка вартості заставного майна Банку, за умови суттєвого відхилення від його справедливої вартості, проводиться шляхом: а) визначення ринкової вартості майна незалежними акредитованими оціночними компаніями або співробітниками Банку відповідної фахової кваліфікації; б) індексації вартості для груп майна з подібними технічними характеристиками, призначенням та умовами використання.

Банк не утримує заставу, яку дозволяється продати чи перезаставити, у випадку, коли власник застави виконує свої зобов'язання.

Наведена нижче таблиця відображає пропорційну суму кредитів та авансів клієнтам, забезпечених заставою, а не справедливую вартість самої застави:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Гарантії	571,551	335,376
Забезпечені кредити:	12,295,148	17,217,917
Кредити, забезпечені іншою нерухомістю	5,400,513	7,590,648
Кредити, забезпечені обладнанням, запасами та правами на них	4,778,168	8,089,159
Кредити, забезпечені житловою нерухомістю	354,627	756,733
Кредити, забезпечені грошовими коштами або гарантійними депозитами в Банку	753,088	781,377
Кредити, забезпечені цінними паперами	1,008,752	-
Незабезпечені кредити та кредити не покриті заставою	20,072,350	21,445,209
Всього кредитів та авансів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	32,939,049	38,998,502
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(8,077,150)	(9,105,602)
Всього кредитів та авансів клієнтам	24,861,899	29,892,900

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

6. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Наведена нижче таблиця відображає пропорційну суму знецінених кредитів та авансів клієнтам, забезпечених заставою, а не справедливую вартість самої застави:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Гарантії	8,011	-
Забезпечені кредити:	583,469	2,372,051
Кредити, забезпечені іншою нерухомістю	350,774	1,312,210
Кредити, забезпечені житловою нерухомістю	66,805	346,591
Кредити, забезпечені обладнанням, запасами та правами на них	153,525	697,246
Кредити, забезпечені грошовими коштами або гарантійними депозитами в Банку	12,365	16,004
Незабезпечені кредити та кредити не покриті заставою	6,568,723	4,431,813
Всього кредитів та авансів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	7,160,203	6,803,864
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(6,328,843)	(5,779,718)
Всього кредитів та авансів клієнтам	831,360	1,024,146

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років майже всі кредити (понад 99% від кредитів клієнтам) надано компаніям, які ведуть свою діяльність в Україні, що представляє собою значну географічну концентрацію в одному регіоні (Примітка 24).

Станом на 31 грудня 2023 Банк не надав кредити групам клієнтів на загальну суму, яка окремо перевищувала 10% капіталу Банку.

Станом на 31 грудня 2022 Банк надав кредити трьом групам клієнтів на загальну суму 3,939,459 тисяч гривень, які окремо перевищували 10% капіталу Банку.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років максимальний кредитний ризик за кредитами та авансами клієнтам становив 24,861,899 тисяч гривень та 29,892,900 тисяч гривень, відповідно. Кредитна якість кредитів клієнтам розкрита в Примітці 24.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

6. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

У 2023 році Банк здійснив продаж частини свого кредитного портфелю, вартість до вирахування резерву якого становила 931,322 тисячі гривень, за 78,073 тисячі гривень (2022: 512,938 тисяч гривень, за 25,476 тисячі гривень). У результаті відбулося списання різниці між вартістю проданої частини кредитного портфелю та вартістю отриманої компенсації за рахунок раніше сформованих резервів у сумі 853,249 тисяч гривень (2022: 487,462 тисячі гривень) (включено до статті «списання» у русі резервів у Примітці 24).

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років кредити та аванси клієнтам включають заборгованість за фінансовою орендою, інформація про яку представлена таким чином:

	31 грудня 2023 року	
	Мінімальні лізингові платежі	Приведена вартість мінімальних лізингових платежів
Заборгованість за фінансовою орендою		
До 1 року	113,717	102,009
Від 1 до 2 років	94,514	88,877
Від 2 до 3 років	43,765	41,549
Від 3 до 4 років	-	-
Всього інвестицій в фінансову оренду	251,996	232,435
Незароблені фінансові доходи за договорами фінансової оренди	(19,561)	-
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за договорами фінансової оренди	(99,357)	(99,357)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	133,078	133,078
Поточна дебіторська заборгованість за фінансовою орендою		58,404
Непоточна дебіторська заборгованість за фінансовою орендою		74,674
Чисті інвестиції в фінансову оренду		133,078

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

6. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

	31 грудня 2022 року	
	Мінімальні лізингові платежі	Приведена вартість мінімальних лізингових платежів
Заборгованість за фінансовою орендою		
До 1 року	94,446	74,463
Від 1 до 2 років	87,140	71,651
Від 2 до 3 років	99,916	95,449
Від 3 до 4 років	25,353	23,993
Всього інвестицій в фінансову оренду	306,855	265,556
Незароблені фінансові доходи за договорами фінансової оренди	(41,299)	-
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за договорами фінансової оренди	(102,769)	(102,769)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	162,787	162,787
Поточна дебіторська заборгованість за фінансовою орендою		45,646
Непоточна дебіторська заборгованість за фінансовою орендою		117,141
Чисті інвестиції в фінансову оренду		162,787

7. Інвестиції в цінні папери

Інвестиції в цінні папери, представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Інвестиції за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9,361,058	2,606,594
Інвестиції за амортизованою собівартістю	33,999,241	30,245,995
Всього інвестицій в цінні папери	43,360,299	32,852,589

Інвестиції за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
- Державні боргові цінні папери	9,356,824	2,602,431
- Корпоративні та банківські інструменти участі в капіталі (акції та інші)	4,234	4,163
Всього інвестицій за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9,361,058	2,606,594

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

7. Інвестиції в цінні папери (продовження)

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років до складу інвестицій за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, включені нараховані проценти в сумі 334,447 тисяч гривень та 39,832 тисячі гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років інвестиції за амортизованою собівартістю, були представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Боргові цінні папери:		
- Державні	33,990,288	30,216,427
- Корпоративні	31,345	30,937
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю	34,021,633	30,247,364
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків	(22,392)	(1,369)
Всього інвестицій за амортизованою собівартістю	33,999,241	30,245,995

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років до складу інвестицій за амортизованою собівартістю, включені нараховані проценти в сумі 268,171 тисяча гривень та 36,709 тисяч гривень, відповідно.

8. Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства

У січні 2019 року, здійснив придбання 100% частки в статутному капіталі «Факторинг Україна» у компанії, що входить до складу Групи, в сумі 139,143 тисячі гривень. Основна діяльність Того підприємства полягає у наданні послуг зі стягнення платежів.

Статут «Факторинг Україна» було зареєстровано 19 жовтня 2009 року. Основна діяльність Компанії полягає у наданні послуг факторингу. Засновником Компанії була компанія «Факторинг Коветелескезело Зрт.» з Угорщини, юридична особа, яка зареєстрована відповідно до законодавства угорщини та входить до складу Групи.

Станом на 31 грудня 2023 та 31 грудня 2022 років статутний капітал складав 6,227,381 тисячу гривень.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

9. Нематеріальні активи за винятком гудвілу та основні засоби

Нематеріальні активи представлені таким чином:

	Ліцензії	Програмне забезпечення	Інші нематеріальні активи	Всього
<i>Первісна вартість</i>				
31 грудня 2021 року	300,889	500,774	15	801,678
Надходження та внутрішні переміщення	40,316	90,552	17	130,885
Вибуття	-	-	-	-
31 грудня 2022 року	341,205	591,326	32	932,563
Надходження та внутрішні переміщення	107,345	161,188	83	268,616
Вибуття	-	(952)	-	(952)
31 грудня 2023 року	448,550	751,562	115	1,200,227
<i>Накопичена амортизація</i>				
31 грудня 2021 року	233,449	223,418	10	456,877
Нарахування за рік	25,584	87,793	3	113,380
Списано при вибутті	-	-	-	-
31 грудня 2022 року	259,033	311,211	13	570,257
Нарахування за рік	36,562	107,550	15	144,127
Списано при вибутті	-	(952)	-	(952)
31 грудня 2023 року	295,595	417,809	28	713,432
<i>Чиста балансова вартість</i>				
31 грудня 2023 року	152,955	333,753	87	486,795
31 грудня 2022 року	82,172	280,115	19	362,306

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

9. Нематеріальні активи за винятком гудвілу та основні засоби (продовження)

Основні засоби та активи з права користування представлені таким чином:

	Будівлі та інша нерухомість	Меблі та обладнання	Інші необоротні матеріальні активи	Транспортні засоби	Незавер- шене будів- ництво	Активи з права користуван- ня	Всього
Первісна вартість							
31 грудня 2021 року	130,846	640,697	168,966	33,292	72,313	612,646	1,658,760
Надходження та внутрішні переміщення	31	105,943	9,111	-	791	110,631	226,507
Вибуття	(18)	(29,624)	(23,289)	(649)	(32,409)	(136,440)	(222,429)
Зміни після повторної оцінки та модифікації договорів	-	-	-	-	-	14,752	14,752
31 грудня 2022 року	130,859	717,016	154,788	32,643	40,695	601,589	1,677,590
Надходження та внутрішні переміщення	-	69,940	5,985	2,776	1,679	82,646	163,026
Вибуття	-	(33,630)	(67,520)	-	(18,006)	(82,858)	(202,014)
Зміни після повторної оцінки та модифікації договорів	-	-	-	-	-	487	487
31 грудня 2023 року	130,859	753,326	93,253	35,419	24,368	601,864	1,639,089
Накопичена амортизація							
31 грудня 2021 року	31,907	355,659	133,529	19,225	-	169,957	710,277
Нарахування за рік	2,760	75,085	15,933	4,631	-	129,327	227,736
Списано при вибутті	(16)	(21,385)	(23,039)	(649)	-	(136,531)	(181,620)
Зміни після повторної оцінки та модифікації договорів	-	-	-	-	-	118,735	118,735
31 грудня 2022 року	34,651	409,359	126,423	23,207	-	281,488	875,128
Нарахування за рік	2,762	78,141	14,067	4,373	-	97,589	196,932
Списано при вибутті	-	(31,990)	(67,520)	-	-	(82,858)	(182,368)
Зміни після повторної оцінки та модифікації договорів	-	-	-	-	-	64,514	64,514
31 грудня 2023 року	37,413	455,510	72,970	27,580	-	360,733	954,206
Чиста балансова вартість							
31 грудня 2023 року	93,446	297,816	20,283	7,839	24,368	241,131	684,883
31 грудня 2022 року	96,208	307,657	28,365	9,436	40,695	320,101	802,462

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

9. Нематеріальні активи за винятком гудвілу та основні засоби (продовження)

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років у складі основних засобів та нематеріальних активів відображено повністю амортизовані основні засоби та нематеріальні активи первісною вартістю 456,331 тисяча гривень та 494,277 тисяч гривень, відповідно.

Активи з права користування

В 2023 та 2022 році активи з права користування мали наступний вплив на фінансовий результат Банку:

	2023	2022
Суми, визнані у складі прибутків та збитків		
Витрати на амортизацію активів з права користування	(97,588)	(129,327)
Операційні витрати за договорами оренди	(5,720)	(8,160)
Процентні витрати за орендними зобов'язаннями	(61,079)	(61,437)
Дохід від суборенди активів з права користування	356	419
Всього вплив на фінансовий результат	(164,031)	(198,505)

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 року активи із права використання включали права використання на будівлі, середній термін оренди активів з права користування становив 38 місяців та 35 місяців, відповідно.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 року Банк не має договорів оренди (лізингу), за якими визначається можливість придбання активів за номінальною вартістю.

10. Інші фінансові та нефінансові активи

Інші фінансові активи представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Інші фінансові активи		
Дебіторська заборгованість та розрахункові/транзитні рахунки	104,223	320,360
Нараховані доходи	30,863	31,335
Інші фінансові активи до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	135,086	351,695
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(20,412)	(21,269)
Всього інших фінансових активів	114,674	330,426

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

10. Інші фінансові та нефінансові активи (продовження)

Інші нефінансові активи представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Інші нефінансові активи		
Витрати майбутніх періодів	23,104	20,710
Запаси матеріальних цінностей	17,951	17,063
Передоплати за основні засоби та нематеріальні активи	12,933	23,982
Майно, що перейшло у власність Банку як заставодержателя	3,666	4,442
Податки до відшкодування та передоплати за податками, крім податку на прибуток	849	484
Інші аванси та передоплати	24	71
Інші нефінансові активи до вирахування резерву на зменшення корисності	58,527	66,752
За вирахуванням резерву на зменшення корисності	(6,576)	(4,184)
Всього інших нефінансових активів	51,951	62,568

11. Кошти клієнтів

Кошти клієнтів представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Поточні рахунки та депозити до запитання	66,722,799	69,623,921
Строкові депозити	15,132,287	8,112,539
Всього коштів клієнтів	81,855,086	77,736,460

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років до складу коштів клієнтів включені нараховані проценти в сумі 85,067 тисяч гривень та 59,150 тисяч гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років кошти клієнтів у сумі 8,379,760 тисяч гривень (10.2%) були отримані від дванадцяти клієнтів та 7,957,402 тисячі гривень (10.2%) були отримані від одинадцяти клієнтів, що являє собою значну концентрацію.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років кошти клієнтів у сумі 1,339,172 тисячі гривень та 1,047,316 тисяч гривень, відповідно, були використані в якості забезпечення кредитів клієнтам, гарантій, акредитивів та інших операцій, пов'язаних з умовними зобов'язаннями.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

12. Інші фінансові та нефінансові зобов'язання

Інші фінансові зобов'язання представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Інші фінансові зобов'язання		
Орендні зобов'язання	379,740	442,431
Нарахування невикористаних відпусток та премій	478,699	324,966
Транзитні та розрахункові рахунки	252,312	261,780
Платежі до сплати іншим контрагентам	28,757	26,558
Кредиторська заборгованість за основні засоби	82	855
Інші	22,411	13,890
Всього інших фінансових зобов'язань	1,162,001	1,070,480

Орендні зобов'язання

Рух орендних зобов'язань за 2023 та 2022 роки, представлений таким чином:

	2023	2022
Станом на початок періоду	442,431	450,168
Збільшення орендного зобов'язання	83,281	121,150
Нараховані відсотки	61,079	61,437
Погашення відсотків по орендному зобов'язанню	(59,939)	(58,804)
Модифікації орендного зобов'язання	(65,372)	(92,041)
Погашення орендного зобов'язання	(73,133)	(60,898)
Вплив зміни валютних курсів	(8,607)	21,419
Всього орендних зобов'язань станом на кінець періоду	379,740	442,431

Орендні зобов'язання за договорами оренди, що залежать від коливання валютних курсів на кожну звітну дату, обліковуються у відповідній валюті договору. Станом на 31 грудня 2023 року орендні зобов'язання, що виражені в номіналі іноземних валют, становлять 7,342 тисячі доларів США, що в еквіваленті становить 278,867 тисяч гривень. Станом на 31 грудня 2022 року орендні зобов'язання, що виражені в номіналі іноземних валют, становлять 8,773 тисячі доларів США, що в еквіваленті становлять 320,816 тисяч гривень.

Орендні зобов'язання на основі строків погашення, представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Не більше одного року	111,179	130,066
Більше одного року, але не більше двох років	72,130	79,900
Більше двох років, але не більше трьох років	39,733	37,748
Більше трьох років, але не більше чотирьох років	21,303	26,898
Більше чотирьох років, але не більше п'яти років	26,184	25,441
Більше п'яти років	109,211	142,378
Всього орендних зобов'язань	379,740	442,431

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

12. Інші фінансові та нефінансові зобов'язання (продовження)

Інші нефінансові зобов'язання представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Інші нефінансові зобов'язання		
Доходи майбутніх періодів	89,405	80,083
Зобов'язання за внесками до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	49,919	49,386
Податки до сплати, крім податку на прибуток	22,851	7,685
Інші	303	10
Всього інших нефінансових зобов'язань	162,478	137,164

13. Чистий процентний дохід (Чисті процентні витрати)

Чистий процентний дохід (Чисті процентні витрати), представлений таким чином:

	2023	2022
Процентні доходи		
Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки:		
Процентні доходи за кредитами клієнтам	4,741,753	5,781,346
Процентні доходи за інвестиціями в цінні папери за амортизованою собівартістю	5,634,278	2,423,049
Процентні доходи за інвестиціями в цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1,184,027	484,447
Процентні доходи за кредитами, що надані за операціями РЕПО	50,800	37,823
Процентні доходи за коштами в банках	498,203	47,730
Всього процентних доходів, розрахованих з використанням ефективної процентної ставки	12,109,061	8,774,395
Інші процентні доходи:		
Процентні доходи за фінансовим лізингом	12,465	13,433
Всього процентних доходів	12,121,526	8,787,828
Процентні витрати		
Процентні витрати, розраховані з використанням ефективної процентної ставки:		
Процентні витрати за рахунками клієнтів	(3,407,031)	(1,856,026)
Процентні витрати за коштами банків та інших фінансових установ	(12,708)	(38,750)
Процентні витрати за фінансовими активами із від'ємною процентною ставкою	(49)	(25,233)
Всього процентних витрат розрахованих з використанням ефективної процентної ставки	(3,419,788)	(1,920,009)
Інші процентні витрати:		
Процентні витрати за орендними зобов'язаннями	(61,079)	(61,437)
Всього процентних витрат	(3,480,867)	(1,981,446)
Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти	8,640,659	6,806,382

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

14. Комісійні доходи і витрати

Комісійні доходи і витрати представлені таким чином:

	2023	2022
Комісійні доходи		
Розрахунково-касові операції з клієнтами	1,018,881	977,474
Операції з пластиковими картками	274,960	240,265
Операції з іноземною валютою	383,510	364,135
Видані гарантії	83,772	80,359
Агентська винагорода від страхових компаній	32,618	43,817
Інші доходи	76,027	79,391
Всього комісійних доходів	1,869,768	1,785,441
Комісійні витрати		
Операції з пластиковими картками	(595,239)	(537,799)
Розрахункові операції	(112,780)	(87,418)
Комісійні витрати за гарантійними кредитними зобов'язаннями від міжнародних організацій та державних установ	(18,366)	(1,044)
Комісійні агентів	(3,433)	(13,227)
Інші витрати	(9,645)	(24,299)
Всього комісійних витрат	(739,463)	(663,787)

15. Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9

	Примітка	2023	2022
Прибуток/(збиток) від зменшення корисності кредитів та авансів банкам	24	(154,299)	(126,713)
Прибуток/(збиток) від зменшення корисності кредитів та авансів клієнтам	24	651,739	(5,574,378)
Прибуток/(збиток) від зменшення корисності інвестицій в цінні папери	24	(431,491)	21,426
Прибуток/(збиток) від зменшення корисності інших фінансових активів	24	(1,482)	13,489
Прибуток/(збиток) від зменшення корисності виданих фінансових гарантій та аналогічних контрактних зобов'язань	24	55,991	7,903
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9		120,458	(5,658,273)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

16. Операційні витрати

Операційні витрати представлені таким чином:

	2023	2022
Витрати на виплати працівникам		
Витрати на персонал	1,445,253	1,188,705
Податки та відрахування, пов'язані із заробітною платою	234,165	219,449
Всього витрати на виплати працівникам	1,679,418	1,408,154
Амортизаційні витрати	341,058	341,116
Інші адміністративні та операційні витрати		
Обслуговування основних засобів	206,382	195,213
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	200,951	178,818
Витрати по залученню клієнтів	933	7,646
Витрати на рекламу	24,540	10,193
Професійні послуги	72,242	48,526
Послуги зв'язку	109,267	76,396
Витрати на роялті	3,532	13,282
Операційна оренда	5,720	8,160
Витрати на безпеку	14,530	13,494
Податки, крім податку на прибуток	9,770	13,571
Всього інші адміністративні та операційні витрати	647,867	565,299
Всього операційних витрат	2,668,343	2,314,569

Інші витрати представлені таким чином:

	2023	2022
Витрати на штрафи та пені	62,291	2,174
Господарські витрати	44,736	59,761
Витрати на благодійність та спонсорство	28,648	15,540
Витрати по супроводженню операцій з пластиковими картками	26,055	16,017
Витрати по договорам оренди	12,847	11,236
Судові витрати	9,893	3,111
Витрати на інкасацію	7,823	10,026
Витрати на відрядження	5,040	1,893
Витрати на навчання	4,095	4,096
Інші витрати	18,583	10,390
Всього інших витрат	220,011	134,244

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

17. Податок на прибуток

Податкові наслідки, пов'язані з визнанням відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань за 2023 рік:

	31 грудня 2022 року	Визнані у прибутках/ збитках	Визнані в іншому сукупному доході	31 грудня 2023 року
Тимчасові різниці:				
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків від гарантій та інших зобов'язань	54,297	13,142	-	67,439
Основні засоби та нематеріальні активи	16,062	4,777	-	20,839
Збиток від продажу цінних паперів	-	486	-	486
Інші тимчасові різниці	1,202	1,131	-	2,333
Відстрочений податковий актив	71,561	19,536	-	91,097
Переоцінка цінних паперів	(6,154)	-	(161,850)	(168,004)
Відстрочене податкове зобов'язання	(6,154)	-	(161,850)	(168,004)
Чисті відстрочені активи/(зобов'язання) з податку на прибуток	65,407	19,536	(161,850)	(76,907)

Податкові наслідки, пов'язані з визнанням відстрочених податкових активів за 2022 рік:

	31 грудня 2021 року	Визнані у прибутках/ збитках	Визнані в іншому сукупному доході	31 грудня 2022 року
Тимчасові різниці:				
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків від гарантій та інших зобов'язань	53,803	494	-	54,297
Основні засоби та нематеріальні активи	15,938	124	-	16,062
Збиток від продажу цінних паперів	10,811	(10,811)	-	-
Інші тимчасові різниці	594	608	-	1,202
Відстрочений податковий актив	81,146	(9,585)	-	71,561
Переоцінка цінних паперів	(12,299)	-	6,145	(6,154)
Відстрочене податкове зобов'язання	(12,299)	-	6,145	(6,154)
Чисті відстрочені активи з податку на прибуток	68,847	(9,585)	6,145	65,407

Ставка податку на прибуток у 2023 та 2022 роках становила 50% та 18%, відповідно. Починаючи із 1 січня 2024 року ставка податку на прибуток становить 25%, що враховано Банком при оцінці очікуваного впливу реалізацій тимчасових різниць у наступних звітних періодах.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

17. Податок на прибуток (продовження)

Узгодження витрат з податку на прибуток та облікового прибутку за роки, які закінчилися 31 грудня 2023 та 2022 років:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Прибуток до оподаткування	7,422,838	726,411
Податок за встановленою податковою ставкою – 50% (2022: 18%)	3,711,419	130,754
Коригування облікового прибутку:		
Вплив зміни ставки оподаткування	(39,184)	-
Коригування поточного податку на прибуток	4,783	(1,497)
Податковий вплив інших постійних різниць	33,513	48
Витрати з податку на прибуток	3,710,531	129,305
Витрати з поточного податку на прибуток	3,730,067	119,720
(Відшкодування)/витрати з відстроченого податку на прибуток	(19,536)	9,585
Витрати з податку на прибуток	3,710,531	129,305
Відстрочені активи/(зобов'язання) з податку на прибуток, чиста сума		
На початок періоду	65,407	68,847
Відшкодування/(витрати) з відстроченого податку на прибуток	19,536	(9,585)
Податковий вплив змін резерву переоцінки інвестицій, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(161,850)	6,145
На кінець періоду	(76,907)	65,407

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

18. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років зареєстрований та сплачений акціонерний капітал був представлений 499,238 простими акціями відповідно номінальною вартістю 12,390.93 гривні кожна.

Всі акції випущені в бездокументарній формі і належать єдиному акціонеру юридичній особі за законодавством Угорщини.

Акції на пред'явника та привілейовані акції Банком не випускались.

Акціонери Банку мають право:

- (i) Брати участь в управлінні справами Банку в порядку, визначеному в Статуті Банку та внутрішніх положеннях Банку.
- (ii) Брати участь у розподілі прибутку Банку та одержувати його частку (дивіденди). Право отримувати частку прибутку (дивіденди) пропорційно кількості належних їм акцій на початок строку виплати дивідендів.
- (iii) Отримувати повну та достовірну інформацію про діяльність Банку.
- (iv) Розпоряджатися акціями, що їм належать, у порядку, визначеному чинним законодавством України.
- (v) Переважне право на придбання додатково випущених Банком акцій в кількості, пропорційній частці акціонерів в акціонерному капіталі Банку у випадку приватного розміщення акцій Банку.
- (vi) Вносити пропозицій щодо питань, включених до порядку денного Загальних зборів акціонерів Банку.
- (vii) У разі ліквідації Банку отримати частину вартості його майна, пропорційну належним їм акціям.

Прибуток Банку, який підлягає розподілу, обмежений сумою його резервів, які не підлягають розподілу. Резерви, які не підлягають розподілу, представлені резервним фондом, який створюється відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних актів НБУ для покриття збитків та невизначених ризиків і умовних зобов'язань під час проведення банківських операцій. Резервний фонд Банку створюється за рішенням акціонерів в розмірах, передбачених законодавством за умови, що такі відрахування будуть становити не менше 5% чистого прибутку Банку. Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років резервні фонди становили 648,986 тисяч гривень та 619,131 тисячу гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років емісійний дохід у сумі 405,075 тисяч гривень, представляв собою перевищення сум отриманих внесків над номінальною вартістю випущених акцій.

В 2023 та 2022 роках усі прості акції мають однакову юридичну силу та право на один голос.

З метою виконання вимог НБУ в 2009 році Банком була отримана гарантія, видана Материнським Банком. Гарантія була визнана Банком у сумі 1,632,338 тисяч гривень на основі договору про надання гарантії від 23 грудня 2009 року, укладеного з

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

18. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал (продовження)

В 2010 році договір на отримання гарантії було скасовано, а доларів США в якості відшкодування, що обліковується у складі іншого додаткового капіталу в сумі 1,236,294 тисячі гривень.

Протягом 2023 та 2022 років Банк не сплачував акціонеру дивіденди.

19. Умовні та контрактні зобов'язання

У процесі своєї звичайної діяльності для задоволення потреб своїх клієнтів Банк використовує фінансові інструменти із позабалансовими ризиками. Дані інструменти, включно з тими, які несуть у собі кредитні ризики різного ступеня, не відображені в окремому звіті про фінансовий стан.

Максимальна сума можливих кредитних збитків Банку у результаті виникнення умовних зобов'язань і зобов'язань з надання кредитів, у випадку невиконання зобов'язань іншою стороною, коли зустрічні вимоги, застава або забезпечення виявляються знеціненими, визначається контрактними сумами цих інструментів.

Для позабалансових зобов'язань Банк використовує ту саму методику кредитного контролю та управління ризиками, що й для балансових операцій.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років номінальні або контрактні суми умовних зобов'язань були представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання		
Видані фінансові гарантії та аналогічні контрактні зобов'язання:	3,397,844	2,958,572
Фінансові гарантії	3,162,867	2,494,175
Авалі	12,662	37,331
Імпортні акредитиви	222,315	427,066
Безвікличні зобов'язання із надання кредитів	6,127,857	4,097,126
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	9,525,701	7,055,698
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків	(244,800)	(297,368)
Всього умовних та кредитних контрактних зобов'язань	9,280,901	6,758,330
Нефінансові гарантії (гарантії виконання)	95,449	99,345
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за нефінансовими гарантіями	(2,158)	(4,275)
Всього нефінансових гарантії (гарантії виконання)	93,291	95,070
ВСЬОГО	9,374,192	6,853,400

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

19. Умовні та контрактні зобов'язання (продовження)

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років максимальний кредитний ризик за умовними кредитними зобов'язаннями та невикористаними кредитними лініями становив 9,280,901 тисячу гривень та 6,758,330 тисяч гривень, відповідно.

Рух резервів під очікувані кредитні збитки за кредитними зобов'язаннями розкрито у Примітці 24.

Судові розгляди. Час від часу, в процесі діяльності Банку клієнти та контрагенти висувають претензії до Банку. Керівництво вважає, що в результаті їх розгляду Банк не понесе суттєвих збитків.

Оподаткування. Українська економіка характеризується підвищеним податковим навантаженням та непередбачуваністю податкової системи. Банки виступають не тільки платниками податків, а й виконують функції податкових агентів та посередників між платниками податків та державою, що підвищує податкові ризики.

Недосконала нормотворча техніка може призвести до додаткових податкових зобов'язань, штрафів та пені. Керівництво Банку, ґрунтуючись на своєму трактуванні податкового законодавства, вважає, що всі чинні податки були нараховані.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років Банк не має умовних зобов'язань пов'язаних з оподаткуванням, так само як відсутні відкриті чи нерозглянуті судові справи в частині можливого накладання штрафних санкцій.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

20. Операції з пов'язаними сторонами

При розгляді взаємовідносин кожної можливої пов'язаної сторони особлива увага надається змісту відносин, а не лише їх юридичній формі.

Банк мав такі залишки за операціями з пов'язаними сторонами станом на 31 грудня 2023 та 2022 років:

	31 грудня 2023 року		31 грудня 2022 року	
	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями окремої фінансової звітності	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями окремої фінансової звітності
Кредити та аванси банкам, до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків:				
	11,907,093	21,856,656	18,315,305	21,913,593
- материнський банк (за процентними ставками від 0.0% до 0.19%)	11,576,162	-	17,918,483	-
- підприємства під спільним контролем (за процентними ставками від 0% до 0.1%)	330,931	-	396,822	-
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами та аванси банкам:	(348,613)	(364,663)	(168,569)	(193,001)
- материнський банк	(17,682)		(157,509)	
- підприємства під спільним контролем	(330,931)		(11,060)	
Кредити та аванси клієнтам, до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків:				
	683	32,939,049	1,559,383	38,998,502
- підприємства під спільним контролем (за процентними ставками від 12.22% до 18% в грн.)	-	-	1,558,340	-
- провідний управлінський персонал	683	-	1,043	-
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам:	(18)	(8,077,150)	(36,524)	(9,105,602)
- підприємства під спільним контролем	-	-	(36,501)	-
- провідний управлінський персонал	(18)	-	(23)	-

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

20. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

	31 грудня 2023 року		31 грудня 2022 року	
	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями окремої фінансової звітності	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями окремої фінансової звітності
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства:	139,143	139,143	139,143	139,143
- дочірнє підприємство	139,143	-	139,143	-
Інші фінансові активи:	13	114,674	4,840	330,426
- материнський банк	7	-	4,835	-
- підприємства під спільним контролем	6	-	5	-
Кошти банків:	15,211	15,211	231	231
- материнський банк	15,209	-	229	-
- підприємства під спільним контролем	2	-	2	-
Кошти клієнтів:	1,271,961	81,855,086	1,141,795	77,736,460
- підприємства під спільним контролем (за процентними ставками 0% в доларах США, 0% в євро та від 0% до 12% в грн.)	477,765	-	392,196	-
- провідний управлінський персонал	97,917	-	78,039	-
- дочірнє підприємство (за процентними ставками від 0% до 4,5% в грн.)	696,279	-	671,560	-
Інші фінансові зобов'язання:	44,766	1,162,001	45,178	1,070,480
- материнський банк	5,084	-	16,526	-
- провідний управлінський персонал	39,682	-	28,652	-
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання:	1,872	6,127,857	1,445	4,097,126
- провідний управлінський персонал	1,872	-	1,445	-

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

20. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

До складу окремого звіту про прибуток або збиток за роки, які закінчилися 31 грудня 2023 та 2022 років, включені такі суми, які виникли за операціями з пов'язаними сторонами:

	2023		2022	
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями окремої фінансової звітності	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями окремої фінансової звітності
Процентні доходи:	402,016	12,121,526	249,045	8,787,828
- материнський банк	298,612	-	12,930	-
- підприємства під спільним контролем	103,334	-	235,910	-
- провідний управлінський персонал	70	-	205	-
Процентні витрати:	(32,717)	(3,480,867)	(52,051)	(1,981,446)
- материнський банк	(40)	-	(23,696)	-
- підприємства під спільним контролем	(26,795)	-	(17,502)	-
- провідний управлінський персонал	(2,881)	-	(976)	-
- дочірнє підприємство	(3,001)	-	(9,877)	-
Комісійні доходи:	2,219	1,869,768	2,407	1,785,441
- материнський банк	90	-	336	-
- підприємства під спільним контролем	1,978	-	1,923	-
- дочірнє підприємство	151	-	148	-
Комісійні витрати:	(763)	(739,463)	(543)	(663,787)
- материнський банк	(761)	-	(508)	-
- підприємства під спільним контролем	(2)	-	(35)	-
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки іноземної валюти:	1,102,379	206,885	3,498,058	70,226
- материнський банк	1,168,387	-	3,385,568	-
- підприємства під спільним контролем	(66,008)	-	112,490	-
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток:	(117,624)	(102,552)	142,066	100,893
- материнський банк	(117,624)	-	142,066	-

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

20. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

	2023		2022	
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями окремої фінансової звітності	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями окремої фінансової звітності
Прибуток/(збиток) від зменшення корисності, визначені згідно з МСФЗ 9:	(127,460)	120,458	(137,587)	(5,658,273)
- материнський банк	148,958	-	(145,502)	-
- підприємства під спільним контролем	(276,423)	-	7,692	-
- провідний управлінський персонал	5	-	223	-
Інші доходи:	749	91,475	2,233	128,973
- підприємства під спільним контролем	432	-	1,885	-
- дочірнє підприємство	317	-	348	-
Інші адміністративні та операційні витрати:	(65,665)	(647,867)	(45,925)	(565,299)
- материнський банк	(65,489)	-	(45,881)	-
- дочірнє підприємство	(176)	-	(44)	-

Протягом 2023 та 2022 років, винагорода провідному управлінському персоналу включала короткострокові виплати у сумі 116,178 тисяч гривень та 83,048 тисяч гривень, відповідно.

Здійснюючи операції з пов'язаними сторонами, фінансові інструменти при первісному визнанні обліковуються за справедливою вартістю з використанням професійного судження.

21. Справедлива вартість фінансових інструментів

МСФЗ визначає справедливу вартість як ціну, яка була б отримана від продажу активу або виплачена під час передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку, які оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі. Деякі фінансові активи та фінансові зобов'язання Банку оцінюються за справедливою вартістю на кінець звітного періоду.

При визначенні рівня ієрархії справедливої вартості фінансових активів та фінансових зобов'язань, Банк використовує такі методики оцінки:

- Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань;

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

21. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

- Рівень 2: методики оцінки, в яких всі вхідні дані, що суттєво впливають на справедливую вартість, є прямо або опосередковано спостережувальними на відкритому ринку;
- Рівень 3: методики оцінки, в яких всі вхідні дані, що суттєво впливають на справедливую вартість, не базуються на спостережуваних ринкових даних.

У нижченаведеній таблиці подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих фінансових активів та фінансових зобов'язань (зокрема, методика(и) оцінки та використані вхідні дані):

Фінансові активи/ фінансові зобов'язання	Справедлива вартість станом на		Ієрархія справедли- вої вартості	Методика(и) оцінки та ключові вхідні дані
	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року		
1) Похідні фінансові активи	-	3,246	Рівень 2	Дисконтовані грошові потоки. Майбутні грошові потоки оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик контрагентів.
2) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	774,731	2,517	Рівень 1	Котирувані ціни пропозиції угод на активному ринку.
3) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	4,234	4,163	Рівень 2	Дисконтовані грошові потоки. Майбутні грошові потоки оцінюються на основі інформації, для якої всі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження на ринку, й оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.
4) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	8,582,093	2,599,914	Рівень 3	Дисконтовані грошові потоки. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню на ринку. До даних, що піддаються спостереженню, відносяться параметри кривої безкупонної дохідності для ОВДП, номінованих у гривні та доларах США, що розраховуються Національним банком України та публікуються на офіційному сайті (неспостережувальні дані це розрахунок цих параметрів і їх безпосереднє застосування до портфелю цінних паперів Банку в залежності від строку активів).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

21. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Фінансові активи/ фінансові зобов'язання	Справедлива вартість станом на		Ієрархія справедли- вої вартості	Методика(и) оцінки та ключові вхідні дані
	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року		
5) Похідні фінансові зобов'язання	22,758	9,233	Рівень 2	Дисконтовані грошові потоки. Майбутні грошові потоки оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик контрагентів.

Переміщення цінних паперів між рівнями ієрархії справедливої вартості відбувається у разі зміни методів оцінки цінних паперів. Переміщення з першого рівня відбувається, якщо станом на звітну дату відсутнє ринкове котирування, яке було наявне станом на попередню звітну дату. При цьому, якщо для оцінки станом на звітну дату використовується аналіз приведених грошових потоків на основі ринкових даних, які піддаються спостереженню, то такі цінні папери відносяться до другого рівня ієрархії справедливої вартості. Якщо використовується інформація, яка відрізняється від ринкових даних, які піддаються спостереженню, то такі цінні папери відносяться до третього рівня ієрархії справедливої вартості. Переміщення з другого та третього рівнів до першого відбувається у разі, якщо станом на звітну дату наявне ринкове котирування за цінними паперами, за якими воно було відсутнє станом на попередню звітну дату.

Протягом 2023 року здійснено переміщення між рівнями ієрархії справедливої вартості цінних паперів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід з 3-го до 1-го рівня на суму 234,763 тисячі гривень. Переміщення між рівнями ієрархії пов'язане з наявністю ринкових котирувань на активному ринку станом на кінець 2023 року.

Станом на 31 грудня 2022 року здійснено переміщення між рівнями ієрархії справедливої вартості цінних паперів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід з 1-го до 3-го рівня на суму 740,953 тисячі гривень. Переміщення між рівнями ієрархії пов'язане з відсутністю ринкових котирувань з активного ринку станом на кінець 2022 року.

У таблиці нижче представлені зміни у сумах активів та зобов'язань 3-го рівня, які оцінюються за справедливою вартістю:

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

21. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

	2023
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	
Станом на 31 грудня 2022 року	2,599,914
Доходи/(витрати) за період, визнані в прибутку або збитку, у т.ч.	
- Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(24,491)
Доходи/(витрати) за період, визнані у сукупному доході, всього:	625,639
У т.ч:	
- зміна справедливої вартості	170,308
- зміна резерву під очікувані збитки	455,331
Придбання	7,956,456
Вибуття або продаж	(2,340,661)
Переміщення з Рівня 3	(234,763)
Станом на 31 грудня 2023 року	8,582,094
	2022
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	
Станом на 31 грудня 2021 року	4,649,902
Доходи/(витрати) за період, визнані в сукупному доході:	(27,621)
- зміна справедливої вартості	(113,468)
- зміна резерву під очікувані збитки	85,847
Придбання	52,880
Вибуття або продаж	(3,215,852)
Переміщення до Рівня 3	740,953
Доходи/(витрати) за період, визнані в прибутку або збитку, у т.ч.	
- Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти	399,652
Станом на 31 грудня 2022 року	2,599,914

За рік, що закінчився 31 грудня 2023 року Банк визнав 1,115,170 тисяч гривень нарахованого процентного доходу за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід 3-го рівня (2022: 187,338 тисяч гривень) і отримав 1,203,053 тисяч гривень процентного доходу за таким інвестиціями (2022: 601,756 тисяч гривень). Крім того, Банк визнав 455,331 тисяч гривень резерву під очікувані кредитні збитки (2022: 85,847 тисяч гривень).

Аналіз чутливості оцінки справедливої вартості фінансових інструментів до зміни в ставках дисконтування представлено у Примітці 24.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, які не оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі (але розкриття інформації про справедливую вартість є обов'язковим).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

21. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

У таблиці нижче наведено порівняння справедливої та балансової вартості класів фінансових інструментів, що не відображені в звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю. Таблиця не відображає справедливую вартість нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

		31 грудня 2023 року		31 грудня 2022 року	
	Рівень ієрархії	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
АКТИВИ					
Грошові кошти та їх еквіваленти	1	10,827,171	10,827,171	4,749,260	4,749,260
Кредити та аванси банкам	2	21,491,993	21,491,993	21,720,592	21,720,592
Кредити та аванси клієнтам	3	24,861,899	24,848,035	29,892,900	29,874,112
Інші фінансові активи	3	114,674	114,674	330,426	330,426
Загальна сума фінансових активів		57,295,737	57,281,873	56,693,178	56,674,390
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків	2	15,211	15,211	231	231
Кошти клієнтів	3	81,855,086	81,871,177	77,736,460	77,743,343
Інші залучені кошти	3	53	53	159	159
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	3	246,958	246,958	301,643	301,643
Інші фінансові зобов'язання	3	1,162,001	1,162,001	1,070,480	1,070,480
Загальна сума фінансових зобов'язань		83,279,309	83,295,400	79,108,973	79,115,856

Для фінансових активів і фінансових зобов'язаннях зі мають строк погашення до трьох місяців справедлива вартість приймається такою, що дорівнює балансовій вартості. Це також застосовано до коштів на вимогу та ощадних рахунків без встановленого строка погашення. Справедлива вартість коштів клієнтів і кредитів та авансів клієнтам була оцінена з використанням методу дисконтованих грошових потоків із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

22. Управління капіталом

Мета Банку під час управління капіталом полягає у забезпеченні розміру капіталу, достатньому для одночасного покриття всіх суттєвих ризиків та дотримання встановлених Національним банком України вимог щодо достатності капіталу, а також для забезпечення безперервної стабільної діяльності для надійної реалізації стратегії та бізнес-плану як у звичайних, так і в стресових ситуаціях, з урахуванням всіх суттєвих ризиків притаманних Банку.

Функція управління капіталом належить Департаменту розрахунку капіталу, відновлення і аналізу кредитного портфеля Материнського банку (ТННЕФО). В свою чергу, Управління з управління активами та пасивами здійснює планування достатності капіталу згідно локальних регулятивних вимог та вносить відповідні пропозиції. Пропозиції щодо збільшення розміру капіталу, виплати дивідендів та інші подаються підрозділом на розгляд Комітету з управління активами та пасивами Банку якому Правління Банку делегує повноваження щодо розгляду відповідних питань. Остаточні рішення приймаються Наглядовою Радою Банку та акціонерами Банку.

Політика Банку з управління капіталом полягає у визначенні ефективного рівня капіталу, максимально збільшуючи довгострокову цінність для акціонера, а саме, встановлення цілей та директив з управління капіталом Банку так, щоб оптимізувати вимогу акціонера щодо прибутку від його інвестицій за умови дотримання мінімальних вимог до капіталу, встановлених НБУ.

Структура капіталу Банку складається з інструментів та капіталу, який представлений акціонерним капіталом, резервами, іншим додатковим капіталом, інформація про які розкривається в окремому звіті про зміни у капіталі.

У таблиці нижче подано інформацію про регулятивний капітал Банку на основі звітів, підготовлених згідно з регуляторними вимогами НБУ (із урахуванням річних коригувань):

Склад регулятивного капіталу:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Основний капітал	7,162,682	7,261,678
Додатковий капітал	7,162,682	3,754,538
Відвернення	(139,143)	(139,143)
Всього регулятивного капіталу	14,186,221	10,877,073

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

22. Управління капіталом (продовження)

Відповідно до чинних вимог до капіталу, встановлених НБУ, Банк повинен дотримуватись мінімального розміру регулятивного капіталу у сумі 200 000 000,00 грн (норматив Н1) та дотримуватись співвідношення розміру регулятивного капіталу до активів, зважених за ступенем ризику (норматив достатності регулятивного капіталу) на рівні, вищому за обов'язкове мінімальне значення у 10% (норматив Н2). Також обов'язковим для дотримання є норматив достатності основного капіталу (Н3) який визначається як співвідношення основного капіталу до активів, зважених за ступенем ризику, та має бути не менше ніж 7%. На сьогодні в межах розрахунку мінімальних вимог до капіталу банки повинні тримати капітал на покриття кредитного ризику, частково - ринкового ризику (у частині відкритої валютної позиції) та операційного ризику. Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років Банк дотримувався показників капіталу, встановлених НБУ понад нормативні значення.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

23. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У таблиці нижче представлено аналіз активів та зобов'язань за строками їх погашення або очікуваного відшкодування. Інформація про аналіз за строками погашення фінансових зобов'язань, який вказує на загальну суму залишків платежів за договорами, наведена у Примітці 24.

Аналіз за строками погашення відображає історичну стабільність поточних рахунків.

31 грудня 2023 року

	До одного року	Понад один рік	Усього
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	10,827,171	-	10,827,171
Кредити та аванси банкам	21,491,993	-	21,491,993
Кредити та аванси клієнтам	21,476,034	3,385,865	24,861,899
Інвестиції в цінні папери	37,373,873	5,986,426	43,360,299
Похідні фінансові активи	-	-	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства	-	139,143	139,143
Інвестиційна нерухомість	-	24,634	24,634
Поточні податкові активи	40	-	40
Відстрочені податкові активи	-	-	-
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	-	486,795	486,795
Основні засоби	-	684,883	684,883
Інші фінансові активи	114,674	-	114,674
Інші нефінансові активи	51,951	-	51,951
Загальна сума активів	91,335,736	10,707,746	102,043,482
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків	15,211	-	15,211
Кошти клієнтів	26,664,647	55,190,439	81,855,086
Похідні фінансові зобов'язання	22,758	-	22,758
Інші залучені кошти	7	46	53
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	2,683,009	-	2,683,009
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	246,958	-	246,958
Інші фінансові зобов'язання	1,162,001	-	1,162,001
Інші нефінансові зобов'язання	162,478	-	162,478
Відстрочені податкові зобов'язання	-	76,907	76,907
Загальна сума зобов'язань	30,957,069	55,267,392	86,224,461
Чиста сума	60,378,667	(44,559,646)	15,819,021

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

23. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення (продовження)

31 грудня 2022 року

	До одного року	Понад один рік	Усього
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	4,749,260	-	4,749,260
Кредити та аванси банкам	21,340,721	379,871	21,720,592
Кредити та аванси клієнтам	24,550,361	5,342,539	29,892,900
Інвестиції в цінні папери	32,623,164	229,425	32,852,589
Похідні фінансові активи	3,246	-	3,246
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства	-	139,143	139,143
Інвестиційна нерухомість	-	24,634	24,634
Поточні податкові активи	-	5	5
Відстрочені податкові активи	-	65,407	65,407
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	-	362,306	362,306
Основні засоби	-	802,462	802,462
Інші фінансові активи	330,426	-	330,426
Інші нефінансові активи	62,568	-	62,568
Загальна сума активів	83,659,746	7,345,792	91,005,538
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків	231	-	231
Кошти клієнтів	16,996,681	60,739,779	77,736,460
Похідні фінансові зобов'язання	9,233	-	9,233
Інші залучені кошти	18	141	159
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	301,643	-	301,643
Інші фінансові зобов'язання	1,070,480	-	1,070,480
Інші нефінансові зобов'язання	137,164	-	137,164
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	119,500	-	119,500
Загальна сума зобов'язань	18,634,950	60,739,920	79,374,870
Чиста сума	65,024,796	(53,394,128)	11,630,668

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками

Управління ризиками відіграє важливу роль у банківській діяльності та операціях Банку. Основні ризики, властиві операціям Банку, включають:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

Банк визнає, що важливо мати дієві та ефективні процеси управління ризиком. З цією метою Банком встановлено основні принципи управління ризиками, що мають в майбутньому захистити Банк від суттєвих ризиків, а також дозволити йому при цьому досягнути запланованих показників.

Кредитний ризик. Кредитним ризиком є ризик того, що одна сторона фінансового інструменту може зазнати збиток у результаті неспроможності іншої сторони здійснити платіж (або здійснити його невчасно) за своїми зобов'язаннями відповідно до умов контракту. Управління та моніторинг кредитних ризиків здійснюються напрямом діяльності (підрозділом) «Управління ризиками», Кредитними комітетами та іншими комітетами, які створені в Банку і діють на колегіальній основі, Правлінням Банку в межах їх повноважень.

Перед поданням заявки на розгляд Кредитного комітету всі рекомендації щодо кредитних процесів (визначення кредитних лімітів щодо позичальника або зміни умов кредитних угод і т.п.) розглядаються та затверджуються відповідним управлінням у структурі Департаменту з контролю за кредитними ризиками або Департаменту з контролю кредитними ризиками роздрібного бізнесу. Щоденне управління ризиками здійснюється відповідним Департаментом з контролю за кредитними ризиками, шляхом перегляду та подовження лімітів фінансування, розрахунку та перегляду кредитних рейтингів, а також налаштуванням та підтримкою автоматизованих систем розгляду та перевірки заявок на кредити.

Банк структурує рівні кредитного ризику, який він приймає на себе, встановлюючи обмеження на суму допустимого ризику по відношенню до позичальників Банку, його продуктів та інших напрямків. Обмеження на структуру кредитного портфеля встановлюються Декларацією схильності до ризиків Банку, Кредитними політиками та відповідним Департаментом з контролю за кредитними ризиками. Порівняння фактичних сум із встановленими обмеженнями відбувається на регулярній основі, визначеній для кожного окремого рівня ліміту.

Для більшості кредитів, згідно з внутрішніми нормативними документами, Банк отримує заставу, корпоративні та персональні гарантії, проте значну частину являють собою кредити фізичним особам, де не завжди існує можливість отримати такі гарантії та забезпечення. Такі ризики постійно контролюються і їх огляд проводиться щорічно або частіше.

Кредитний ризик за позабалансовими фінансовими інструментами визначається як ймовірність отримання збитків через неспроможність протилежної сторони дотриматися умов угоди. Щодо кредитного ризику із зобов'язань щодо продовження кредиту Банк може потенційно зазнати збитків на суму, яка дорівнює загальній сумі невикористаних зобов'язань. Проте, можлива сума збитків є меншою, ніж загальна сума невикористаних зобов'язань, оскільки більшість зобов'язань щодо продовження кредиту залежать від дотримання клієнтами певних кредитних нормативів.

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Банк застосовує аналогічну кредитну політику по відношенню до позабалансових зобов'язань, що і до балансових фінансових інструментів, тобто політику із використанням лімітів для мінімізації ризику та поточного моніторингу.

Банк відстежує строки до погашення позабалансових зобов'язань, оскільки довгострокові зобов'язання зазвичай мають вищий ступінь кредитного ризику, ніж короткострокові зобов'язання.

Значне збільшення кредитного ризику. Оцінка ризику проводиться на кожну звітну дату починаючи з дати первісного визнання до дати припинення визнання. Банк визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на першій стадії зменшення корисності («Етап 1»), якщо на звітну дату рівень ризику за фінансовим активом значно не збільшився з дати первісного визнання активу. Банк визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на другій стадії зменшення корисності («Етап 2»), якщо на звітну дату рівень ризику з дня первісного визнання значно збільшився.

Основними ознаками, що свідчать про значне збільшення кредитного ризику є наступні:

- наявність простроченої заборгованості понад 30 календарних днів;
- проведення реструктуризації;
- відбулася суттєва девальвація національної валюти по відношенню до валюти заборгованості без наявності відповідного забезпечення у валюті;
- рейтинг фінансового активу погіршився на визначений рівень/до відповідного рівня, чи у порівнянні до історичного значення погіршився до визначеного рівня;
- у випадку іпотечних кредитів Роздрібного бізнесу співвідношення заборгованості та вартості забезпечення (LTV) перевищує заздалегідь визначений показник або порівняно з історичним значенням він погіршується до заздалегідь визначеного ступеня;
- наявні ознаки дефолту за іншими фінансовими активами позичальника «Роздрібного бізнесу»;
- за результатами процесу моніторингу заборгованості системою «Раннього реагування» фінансовий актив Позичальника бізнес-лінії «Корпоративні клієнти» віднесено до гіршого ризик-статусу.

Банк визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на третій стадії зменшення корисності кредитного ризику («Етап 3»), якщо на звітну дату фінансовий актив має об'єктивні свідчення зменшення корисності. Фінансові активи на Етапі 3 – це фінансові активи, за якими є об'єктивні докази очікуваного кредитного збитку чи спостерігаються одна або декілька подій, що мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом.

Основними ознаками, що свідчать про віднесення фінансового активу до Етапу 3 є наступні:

- значні фінансові труднощі емітента або позичальника;
- порушення умов договору, такі як дефолт або прострочення платежу, що відповідає критеріям дефолту;

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

- надання банком уступки своєму позичальнику з економічних або договірних умов, пов'язаних з фінансовими труднощами позичальника, які Банк не розглядав за інших умов;
- висока ймовірність банкрутства або фінансова реорганізація позичальника;
- зникнення активного ринку для фінансового активу внаслідок фінансових труднощів;
- купівлю або створення фінансового активу з великою знижкою, що відображає понесені кредитні збитки;
- за результатами процесу моніторингу заборгованості системою «Раннього реагування» позичальника бізнес-лінії «Корпоративні клієнти» віднесено до найгіршого ризик-статусу.

Банк ураховує загальний ефект декількох подій, якщо неможливо ідентифікувати одну окрему подію, що спричинила знецінення фінансового активу.

Внутрішні рейтинги. Фінансові активи класифікуються наступним чином:

- кошти в банках – відповідно до поточних кредитних рейтингів, присвоєних визнаними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами, а за їх відсутності – відповідно до рейтингової системи, розробленої Банком;
- інвестиції – відповідно до поточного рейтингу України, присвоєного визнаними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами;
- кредити клієнтам – відповідно до рейтингової системи, розробленої Банком.

Оцінка кредитного ризику за фінансовими активами проводиться на індивідуальній чи портфельній основі. Фінансові активи для цілей розрахунку очікуваних кредитних збитків розподіляються на суттєві та несуттєві. Суттєвими є активи корпоративних клієнтів, якщо сума заборгованості/ліміт за зобов'язаннями на дату оцінки перевищує еквівалент 400 тисяч євро. Кредити, що не є суттєвими та мають спільні характеристики кредитного ризику, оцінюються на портфельній основі, інші – на індивідуальній основі.

Використання прогнозної інформації. Банк використовує прогнозну інформацію, яка є доступною без застосування надмірних витрат або зусиль, у своїй оцінці істотного збільшення кредитного ризику, а також у своїй оцінці очікуваних кредитних збитків. Банк залучає фахівців OTP Bank Plc., які використовують зовнішню та внутрішню інформацію для створення «базового» сценарію майбутнього прогнозу щодо відповідних економічних змінних величин, разом із репрезентативним діапазоном інших можливих прогнозних сценаріїв. Використана зовнішня інформація включає економічні дані та прогнози, опубліковані держаними органами та органами кредитно-грошового регулювання. Фактори, що беруться до уваги в рамках даного процесу, включають у себе макроекономічні дані, такі як зростання ВВП, експорт та інвестиції.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Станом на 31 грудня 2023 року Банк визначив такі три основні сценарії:

Базовий сценарій (сценарій 1)

- Поступова дефляція без вторинних ефектів
- Відсоткові ставки залишаться високими
- Сповільнене економічне зростання
- Зміни реального ВВП України оцінено на 2024 рік за наступною динамікою:

1 квартал 2024	2 квартал 2024	3 квартал 2024	4 квартал 2024
4,6%	4,2%	3,3%	3,4%

Оптимістичний сценарій (сценарій 2)

- Доволі сильна дефляція у зв'язку з падінням цін на товари
- Відсоткові ставки будуть знижені
- Економічне зростання буде прискорюватись
- Зміни реального ВВП України оцінено на 2023 рік за наступною динамікою:

1 квартал 2024	2 квартал 2024	3 квартал 2024	4 квартал 2024
4,8%	4,5%	4,4%	5,6%

Стресовий сценарій (сценарій 3)

- Відбудеться інфляційний удар;
- Вищий рівень відсоткових ставок;
- Єврозоні загрожує глибока рецесія і відновлення буде дуже повільним;
- Зміни реального ВВП України оцінено на 2024 рік за наступною динамікою:

1 квартал 2024	2 квартал 2024	3 квартал 2024	4 квартал 2024
3,6%	2,5%	1,0%	0,4%

Банк застосовує ймовірності до виявлених прогнозних сценаріїв. Так, станом на 31 грудня 2023 року вищезазначені сценарії було зважено із ймовірністю 60% (Базовий сценарій), 20% (Оптимістичний сценарій) та 20% (Стресовий сценарій) відповідно.

Станом на 31 грудня 2022 року Банк визначив такі три основні сценарії:

Базовий сценарій (сценарій 1)

- Ціна газу: 180 EUR/MWh в 2023
- Поступова дефляція без вторинних ефектів
- Відсоткові ставки залишаться високими
- Сповільнене економічне зростання
- Зміни реального ВВП України оцінено на 2023 рік за наступною динамікою:

1 квартал 2023	2 квартал 2023	3 квартал 2026	4 квартал 2023
6,1%	6,1%	6,1%	6,1%

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Оптимістичний сценарій (сценарій 2)

- Ціна газу стрімко зменшується до 40 EUR/MWh в 2024
- Доволі сильна дефляція у зв'язку з падінням цін на товари
- Відсоткові ставки будуть знижені
- Економічне зростання буде прискорюватись
- Зміни реального ВВП України оцінено на 2023 рік за наступною динамікою:

1 квартал 2023	2 квартал 2023	3 квартал 2023	4 квартал 2023
12,4%	12,4%	12,4%	12,4%

Стресовий сценарій (сценарій 3)

- Надзвичайно високі ціни на енергоносії;
- Відбудеться інфляційний удар;
- Вийвищий рівень відсоткових ставок;
- Єврозоні загрожує глибока рецесія і відновлення буде дуже повільним;
- Зміни реального ВВП України оцінено на 2023 рік за наступною динамікою:

1 квартал 2023	2 квартал 2023	3 квартал 2023	4 квартал 2023
2,3%	2,3%	2,3%	2,3%

Станом на 31 грудня 2022 року вищезазначені сценарії було зважено із ймовірністю 60% (Базовий сценарій), 20% (Оптимістичний сценарій) та 20% (Стресовий сценарій) відповідно.

Оцінка очікуваних кредитних збитків. Основними вхідними даними, які використовуються для оцінки очікуваних кредитних збитків, є такі:

- ймовірність дефолту (PD);
- рівень збитку у випадку дефолту (LGD);
- актив у стані дефолту (EAD);
- коефіцієнт кредитної конверсії (CCF).

Як пояснюється вище, ці показники отримані, в основному, із розроблених власними силами статистичних моделей та інших історичних даних, і вони коригуються для відображення зваженої на ймовірність прогнозованої інформації.

Ймовірність дефолту (PD) є оцінкою ймовірності настання дефолту протягом визначеного часового горизонту. Вона оцінюється на певний момент часу. Розрахунок базується на статистичних моделях. Ці статистичні моделі базуються на ринкових даних (коли вони доступні), а також внутрішніх даних, які включають як кількісні, так і якісні фактори. Оцінка базується на історичних даних та поточних умовах, скоригованих з урахуванням оцінок майбутніх умов, які впливатимуть на ймовірність дефолту.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Рівень збитку у випадку дефолту (LGD) є оцінкою збитків, які виникають у результаті дефолту. Вони базуються на різниці між належними грошовими потоками за договорами і потоками, які кредитор передбачає отримати, з урахуванням потоків грошових коштів від будь-якого забезпечення. Моделі рівня збитку у випадку дефолту для забезпечених активів беруть до уваги: покриття забезпеченням, дисконти з продажів, час реалізації забезпечення, вартість реалізації забезпечення, історичні дані щодо рівня та часу відшкодування. Моделі рівня збитку у випадку дефолту для незабезпечених активів беруть до уваги історичні дані щодо часу відшкодування та рівень отримання відшкодування після виходу в дефолт.

Станом на 31 грудня 2023 року додатково у зв'язку із війною Банк по деяких сегментах/групах клієнтів застосував експертні судження, як додаткові фактори пониження ризикових параметрів:

1. Корпоративні клієнти, бізнес яких знаходиться на окупованій території і Банк не очікує грошових надходжень протягом наступних 9 місяців – сформовано резерв в розмірі 99% від експозиції під ризиком для клієнтів без прострочки більше 30 днів та 100% від експозиції під ризиком для клієнтів із прострочкою більше 30 днів;
2. Беззаставні кредити фізичних осіб в Донецькій, Луганській, Херсонській та Запорізькій областях із прострочкою більш ніж 90 днів - застосовано 100% PD та застосовано 100% LGD;
3. Беззаставні кредити фізичних осіб в Донецькій, Луганській, Херсонській, Запорізькій, Миколаївській та Харківській областях – застосовані додаткові критерії пониження (значного збільшення кредитного ризику) до Рівня 2 (Етап 2) із урахуванням внутрішнього рейтингу;
4. Заставні кредити по фізичним особам в Донецькій, Луганській, Херсонській та Запорізькій областях застосовано 100% покриття резервам.
5. Заставні кредити по фізичним особам в Миколаївській та Харківській областях - застосовано 100% LGD.

Експозиція під ризиком (EAD) є оцінкою заборгованості за активом на майбутню дату дефолту, з урахуванням очікуваних змін у заборгованості за активом після звітної дати, включно з виплатами основної суми та процентів, а також очікуваних скорочень кредитних зобов'язань. Підхід Банку до моделювання EAD відображає очікувані зміни у непогашеному залишку протягом усього строку дії кредиту, які дозволені згідно з поточними умовами за договором, таких як погашення згідно графіку за договором, зміни у реалізації невикористаних зобов'язань, а також вжиті дії з пом'якшення кредитного ризику до настання дефолту.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Банк оцінює очікувані кредитні збитки для фінансових активів з урахуванням ризику настання дефолту протягом максимального періоду за договором, протягом якого підприємство зазнає впливу кредитного ризику, і не довшого, навіть якщо продовження або оновлення договору є звичайною бізнес-практикою.

Оцінка очікуваних кредитних збитків базується на зваженому на ймовірність середньому кредитному ризику. Як результат, оцінка резерву на покриття очікуваних кредитних збитків має бути такою самою, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній або портфельній основі (хоча оцінка на колективній основі є більш практичною для великих портфелів активів).

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків по кредитах клієнтам, фінансовій дебіторській заборгованості, коштах у банках, на які поширюються вимоги знецінення за МСФЗ 9, Банк розподіляє ці фінансові активи на п'ять рівнів ризику, залежно від кількості днів прострочки та ознак дефолту, а саме:

	Кредити та аванси клієнтам	Фінансова дебіторська заборгованість (інші фінансові активи)	Кошти в банках (кредити та аванси банкам)
РІВЕНЬ 1	Договір не прострочено (DPD = 0)	Договір не прострочено (1-5 днів)	Договір не прострочено (DPD = 0)
РІВЕНЬ 2	Договір прострочено на 1-30 днів	Договір прострочено на 6-30 днів	Договір прострочено на 1-3 днів
РІВЕНЬ 3	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 4-5 днів
РІВЕНЬ 4	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 6-7 днів
РІВЕНЬ 5	Договір прострочено більш ніж 90 днів	Договір прострочено більш ніж 90 днів	Договір прострочено більш ніж 90 днів

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків за інвестиційними цінними паперами за амортизованою собівартістю та інвестиційними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, Банк розподіляє ці активи на 4 рівні ризику, залежно від рейтингу, присвоєного міжнародним рейтинговим агентством (Fitch, Moody's, S&P). Рівень 1 відповідає рейтингам від AAA до A-, Рівень 2 відповідає рейтингам від BBB+ до B-, Рівень 3 відповідає рейтингам від CCC+ до CCC-, Рівень 4 (дефолт) відповідає рейтингу CC.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років більшість (>95%) кредитів та авансів банків мали інвестиційний рейтинг.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років зобов'язання із кредитування відносилися до Рівня 1 виходячи із класифікації, що застосовується Банком до фінансових активів вище. Аналіз кредитного ризику Банку за класами фінансових активів, внутрішнім рейтингом та «Етапом» наведено у наступних таблицях. Якщо не вказані окремо, суми в таблицях відображають валову балансову вартість. Для умовних та кредитних контрактних зобов'язань, суми наведені в таблицях, відображають суми зобов'язань.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Кредити та аванси банкам	Станом на 31 грудня 2023 року		
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії
РІВЕНЬ 1	21,304,375	221,350	-
РІВЕНЬ 5	-	-	330,931

Кредити та аванси банкам	Станом на 31 грудня 2022 року	
	Етап 1 12-місячний ECL	
РІВЕНЬ 1	21,913,593	

Кредити та аванси юридичним особам	Станом на 31 грудня 2023 року			
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	15,472,467	7,149,110	2,539,526	2,766
РІВЕНЬ 2	2,190	42,726	9,264	-
РІВЕНЬ 3	-	1,792	48,660	-
РІВЕНЬ 4	-	2,752	136,394	-
РІВЕНЬ 5	-	262	2,005,508	131,868
Всього	15,474,657	7,196,642	4,739,352	134,634

Кредити та аванси юридичним особам	Станом на 31 грудня 2022 року			
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	15,368,415	11,548,573	2,378,701	7,749
РІВЕНЬ 2	52,945	171,945	175,450	-
РІВЕНЬ 3	-	282,399	64,866	-
РІВЕНЬ 4	-	3,585	704,627	-
РІВЕНЬ 5	-	293	658,547	115,478
Всього	15,421,360	12,006,795	3,982,191	123,227

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Станом на 31 грудня 2023 року				
Кредити та аванси фізичним особам	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	2,126,426	798,260	486,083	130,870
РІВЕНЬ 2	3,941	56,060	25,310	14,730
РІВЕНЬ 3	-	28,361	21,049	4,392
РІВЕНЬ 4	-	18,608	13,263	564
РІВЕНЬ 5	-	75,893	1,557,039	32,915
Всього	2,130,367	977,182	2,102,744	183,471

Станом на 31 грудня 2022 року				
Кредити та аванси фізичним особам	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	2,574,642	1,568,920	359,848	162,563
РІВЕНЬ 2	10,042	126,152	30,602	9,039
РІВЕНЬ 3	-	105,691	28,820	3,916
РІВЕНЬ 4	-	78,257	21,383	1,876
РІВЕНЬ 5	-	302,781	2,035,786	44,611
Всього	2,584,684	2,181,801	2,476,439	222,005

Станом на 31 грудня 2023 року			
Інші фінансові активи	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії
РІВЕНЬ 1	125,209	-	-
РІВЕНЬ 2	-	-	-
РІВЕНЬ 3	-	89	-
РІВЕНЬ 4	-	234	-
РІВЕНЬ 5	-	-	9,554
Всього	125,209	323	9,554

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Інші фінансові активи	Станом на 31 грудня 2022 року		
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії
РІВЕНЬ 1	339,019	-	-
РІВЕНЬ 2	106	-	-
РІВЕНЬ 3	-	201	-
РІВЕНЬ 4	-	325	-
РІВЕНЬ 5	-	-	12,044
Всього	339,125	526	12,044

Інвестиції в цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Станом на 31 грудня 2023 року	
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії
РІВЕНЬ 1	9,105,041	256,017

Інвестиції в цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Станом на 31 грудня 2022 року	
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії
РІВЕНЬ 1	2,517	2,604,077

Інвестиції в цінні папери за амортизованою собівартістю	Станом на 31 грудня 2023 року	
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії
РІВЕНЬ 1	33,990,288	31,345

Інвестиції в цінні папери за амортизованою собівартістю	Станом на 31 грудня 2022 року	
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії
РІВЕНЬ 1	30,247,364	-

У таблицях нижче проаналізовано інформацію про суттєві зміни валової балансової вартості кредитів та авансів клієнтам, виданих фінансових гарантій та аналогічних контрактних зобов'язань

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

протягом періоду, а також рух відповідних очікуваних кредитних збитків протягом 2023 та 2022 років за класами фінансових активів. Вплив зміни курсових різниць у зміні валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в таблицях нижче не виділяється окремими строками, а включений у відповідні статті змін.

Загальний вплив курсових різниць на зміну резервів щодо покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам за 2023 та 2022 рік становив 148,480 тисяч гривень (збиток) та 818,842 тисячі гривень (збиток), відповідно.

Загальний вплив курсових різниць на зміну резервів щодо покриття очікуваних кредитних збитків за виданими фінансовими гарантіями та аналогічними контрактними зобов'язаннями за 2023 та 2022 рік становив 3,687 тисяч гривень (збиток) та 10,863 тисячі гривень (збиток), відповідно.

Банком отримані доходи від повернення раніше списаних кредитів та авансів клієнтам за 2023 та 2022 рік у розмірі 9,377 тисяч гривень та 5,537 тисяч гривень, відповідно, що було визнано у статті «Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9»

Суми переходу між етапами включають як очікувані кредитні збитки за активами/валову балансову вартість на момент переходу між етапами, так і зміни в оцінках кредитного збитку/валової балансової вартості до/після переведення між стадіями. Переходи з Етапів представлені за річний період в цілому на чистій основі (нетто). Нові кредити представлені відповідно до етапу станом на кінець звітного року.

Кредити та аванси банкам – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2022 року	21,913,593	-	-	21,913,593
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	1,445,052	10,193	-	1,455,245
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(1,325,386)	211,157	330,931	(783,298)
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(324,695)	-	-	(324,695)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(396,822)	-	-	(396,822)
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(7,367)	-	-	(7,367)
31 грудня 2023 року	21,304,375	221,350	330,931	21,856,656

Станом на 31 грудня 2022 років, валова балансова вартість кредитів та авансів банкам була класифікована як Етап 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Кредити та аванси банкам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2022 року	193,001	-	-	193,001
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	1,563	319	-	1,882
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(149,550)	5,964	330,931	187,345
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(6,436)	-	-	(6,436)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(11,060)	-	-	(11,060)
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(69)	-	-	(69)
31 грудня 2023 року	27,449	6,283	330,931	364,663

Кредити та аванси банкам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL
31 грудня 2021 року	43,503
Нові кредити банкам, або кредити, які були придбані	193,001
Кредити банкам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(43,503)
31 грудня 2022 року	193,001

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Кредити та аванси юридичним особам – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити	Всього
31 грудня 2022 року	15,421,359	12,006,794	3,982,192	123,228	31,533,573
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	13,511,874	4,032,079	195,668	-	17,739,621
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(537,421)	(394,058)	84,649	-	(846,830)
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	230,891	(566,740)	745,417	-	409,568
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(90,375)	(854,959)	63,395	-	(881,939)
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(13,061,671)	(7,026,474)	(128,984)	-	(20,217,129)
Списано та продано кредитів клієнтам протягом звітного періоду	-	-	(202,985)	-	(202,985)
Вплив інших змін	-	-	-	11,406	11,406
31 грудня 2023 року	15,474,657	7,196,642	4,739,352	134,634	27,545,285

Кредити та аванси юридичним особам – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити	Всього
31 грудня 2021 року	30,862,058	600,280	1,277,572	110,522	32,850,432
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	11,545,304	4,583,762	693,349	-	16,822,415
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(514,624)	7,117,922	1,957,251	-	8,560,549
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(6,462,806)	(28,017)	34,705	-	(6,456,118)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(1,670,402)	(33,907)	166,812	-	(1,537,497)
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(18,338,171)	(233,246)	-	-	(18,571,417)
Списано та продано кредитів клієнтам протягом звітного періоду	-	-	(147,497)	-	(147,497)
Вплив інших змін	-	-	-	12,706	12,706
31 грудня 2022 року	15,421,359	12,006,794	3,982,192	123,228	31,533,573

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Кредити та аванси фізичним особам – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити	Всього
31 грудня 2022 року	2,584,684	2,181,801	2,476,439	222,005	7,464,929
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	755,270	93,174	318,694	-	1,167,138
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(115,736)	(99,105)	17,818	-	(197,023)
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	23,600	(153,348)	285,865	-	156,117
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(33,532)	(305,632)	74,781	-	(264,383)
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(1,083,920)	(739,709)	(116,747)	(31,907)	(1,972,283)
Списано та продано кредитів клієнтам протягом звітного періоду	-	-	(954,105)	-	(954,105)
Вплив інших змін	-	-	-	(6,626)	(6,626)
31 грудня 2023 року	2,130,366	977,181	2,102,745	183,472	5,393,764

Кредити та аванси фізичним особам – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити	Всього
31 грудня 2021 року	7,611,603	2,047,411	1,099,050	253,840	11,011,904
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	596,808	296,721	474,536	91	1,368,156
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(708,554)	858,793	983,140	-	1,133,379
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(1,168,017)	(69,008)	412,874	-	(824,151)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(809,714)	(344,606)	477,488	-	(676,832)
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(2,937,441)	(607,464)	-	(25,415)	(3,570,320)
Списано та продано кредитів клієнтам протягом звітного періоду	-	-	(968,043)	-	(968,043)
Вплив інших змін	(1)	(46)	(2,606)	(6,511)	(9,164)
31 грудня 2022 року	2,584,684	2,181,801	2,476,439	222,005	7,464,929

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Кредити та аванси юридичним особам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити	Всього
31 грудня 2022 року	361,245	2,140,235	3,340,683	59,197	5,901,360
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	309,687	494,161	145,825	-	949,673
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(17,336)	(56,952)	50,471	-	(23,817)
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	4,080	(169,488)	528,321	-	362,913
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(2,117)	(182,519)	99,803	-	(84,833)
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(305,949)	(1,188,120)	(74,857)	-	(1,568,926)
Списано та продано кредитів клієнтам протягом звітного періоду	-	-	(202,985)	-	(202,985)
Корекція процентних доходів	-	-	280,741	-	280,741
Вплив змін в моделях або параметрів ризиків, інші зміни	-	-	-	22,681	22,681
31 грудня 2023 року	349,610	1,037,317	4,168,002	81,878	5,636,807
Кредити та аванси юридичним особам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити	Всього
31 грудня 2021 року	717,651	102,863	722,060	17,654	1,560,228
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	270,427	758,285	573,011	-	1,601,723
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(12,765)	1,323,668	1,674,720	-	2,985,623
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(152,477)	3,993	28,594	-	(119,890)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(39,409)	(10,842)	371,409	-	321,158
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(422,182)	(37,732)	-	-	(459,914)
Списано та продано кредитів клієнтам протягом звітного періоду	-	-	(147,497)	-	(147,497)
Корекція процентних доходів	-	-	118,386	-	118,386
Вплив змін в моделях або параметрів ризиків, інші зміни	-	-	-	41,543	41,543
31 грудня 2022 року	361,245	2,140,235	3,340,683	59,197	5,901,360

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Кредити та аванси фізичним особам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити	Всього
31 грудня 2022 року	80,043	744,361	2,212,574	167,264	3,204,242
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	24,572	28,024	245,221	-	297,817
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(531)	(17,020)	14,835	-	(2,716)
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(700)	(27,039)	267,364	-	239,625
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(2,271)	(164,250)	(172,403)	-	(338,924)
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(32,427)	(271,384)	(15,365)	(24,858)	(344,034)
Списано та продано кредитів клієнтам протягом звітного періоду	-	-	(954,105)	-	(954,105)
Корекція процентних доходів	-	-	343,273	-	343,273
Вплив змін в моделях або параметрів ризику, інші зміни	-	-	-	(4,835)	(4,835)
31 грудня 2023 року	68,686	292,692	1,941,394	137,571	2,440,343

Кредити та аванси фізичним особам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити	Всього
31 грудня 2021 року	179,051	512,221	978,636	171,742	1,841,650
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	17,333	103,398	392,598	70	513,399
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(2,035)	357,524	874,454	-	1,229,943
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(27,505)	26,120	373,647	-	372,262
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(20,140)	(91,457)	366,584	-	254,987
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(66,661)	(163,403)	-	(19,126)	(249,190)
Списано та продано кредитів клієнтам протягом звітного періоду	-	-	(968,043)	-	(968,043)
Корекція процентних доходів	-	-	197,276	-	197,276
Вплив змін в моделях або параметрів ризику, інші зміни	-	(42)	(2,578)	14,578	11,958
31 грудня 2022 року	80,043	744,361	2,212,574	167,264	3,204,242

Станом на 31 грудня 2023 року, для оцінки очікуваних кредитних збитків, валова балансова вартість інвестиції в цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід була класифікована як Етап 1 в розмірі 9,105,041 тисяч гривень та як Етап 2 в розмірі 256,017 тисяч гривень.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Станом на 31 грудня 2022 року, для оцінки очікуваних кредитних збитків, валова балансова вартість інвестиції в цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід була класифікована як Етап 1 в розмірі 2,517 тисяч гривень та як Етап 2 в розмірі 2,604,077 тисяч гривень.

Станом на 31 грудня 2023 року, для оцінки очікуваних кредитних збитків, валова балансова вартість інвестиції в цінні папери за амортизованою собівартістю була класифікована як Етап 1 в розмірі 33,990,288 тисяч гривень та як Етап 2 в розмірі 31,345 тисяч гривень.

Станом на 31 грудня 2022 року, для оцінки очікуваних кредитних збитків, валова балансова вартість інвестиції в цінні папери за амортизованою собівартістю була класифікована як Етап 1 в розмірі 30,247,364 тисячі гривень.

Інвестиції в цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2022 року	78	85,847	85,925
Нові інвестиції	483,076	-	483,076
Інвестиції, що були списані або продані протягом звітного періоду	(78)	(73,068)	(73,146)
Вплив інших змін	-	580	580
31 грудня 2023 року	483,076	13,359	496,435

Інвестиції в цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2021 року	78,733	-	78,733
Нові інвестиції	78	2,096	2,174
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(81,295)	79,199	(2,096)
Інвестиції, що були списані або продані протягом звітного періоду	-	(57,836)	(57,836)
Вплив інших змін	2,562	62,388	64,950
31 грудня 2022 року	78	85,847	85,925

Зміна очікуваних кредитних збитків за інвестиціями в цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, що були придбані протягом 2023 року та придбаних в 2022 році (протягом 2022 року та придбаних в 2021 році), що є непогашеними і не проданими станом на 31 грудня 2023 року склала 410,510 тисяч гривень (31 грудня 2022: 68,492 тисячі гривень).

Станом на 31 грудня 2023 року, очікувані кредитні збитки за інвестиціями в цінні папери за амортизованою собівартістю були класифіковані як Етап 1 в розмірі 22,392 тисячі гривень.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Станом на 31 грудня 2022 року, очікувані кредитні збитки за інвестиціями в цінні папери за амортизованою собівартістю були класифіковані як Етап 1 в розмірі 1,369 тисяч гривень.

Інші фінансові активи – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2022 року	339,125	526	12,044	351,695
Нові інші активи	100,818	237	965	102,020
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	1,804	(104)	(297)	1,403
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	101	8	372	481
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	375	(162)	(483)	(270)
Інші активи, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(317,015)	(181)	(3,047)	(320,243)
31 грудня 2023 року	125,208	324	9,554	135,086
Інші фінансові активи – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2021 року	120,699	735	32,133	153,567
Нові інші активи	316,310	426	1,487	318,223
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(6,299)	(20)	(17,588)	(23,907)
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	15	1	148	164
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	7,388	(57)	(3,794)	3,537
Інші активи, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(98,988)	(559)	(342)	(99,889)
31 грудня 2022 року	339,125	526	12,044	351,695

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Інші фінансові активи – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2022 року	9,137	143	11,989	21,269
Нові інші активи	2,690	64	965	3,719
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	213	(28)	(297)	(112)
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	83	2	372	457
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	369	(44)	(441)	(116)
Інші активи, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(1,722)	(49)	(3,034)	(4,805)
31 грудня 2023 року	10,770	88	9,554	20,412

Інші фінансові активи – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2021 року	14,275	586	19,725	34,586
Нові інші активи	1,512	115	1,486	3,113
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(1,571)	(5)	(5,195)	(6,771)
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	9	-	148	157
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	3,293	(15)	(3,834)	(556)
Інші активи, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(8,381)	(538)	(341)	(9,260)
31 грудня 2022 року	9,137	143	11,989	21,269

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Фінансові гарантії – зміна фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2022 року	1,939,171	554,954	50	2,494,175
Нові гарантії	1,187,474	85,469	-	1,272,943
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	96,093	(226,423)	-	(130,330)
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	371,002	45,533	-	416,535
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	-	-	-	-
Гарантії, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(689,718)	(200,688)	(50)	(890,456)
31 грудня 2023 року	2,904,022	258,845	-	3,162,867
Фінансові гарантії – зміна фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2021 року	2,693,172	108,017	250	2,801,439
Нові гарантії	900,466	367,072	-	1,267,538
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(51,967)	98,496	-	46,529
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(123,779)	5,131	-	(118,648)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	-	-	(200)	(200)
Гарантії, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(1,478,721)	(23,762)	-	(1,502,483)
31 грудня 2022 року	1,939,171	554,954	50	2,494,175
Фінансові гарантії – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2022 року	45,482	81,872	25	127,379
Нові гарантії	24,094	10,216	-	34,310
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(1,897)	(33,404)	-	(35,301)
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	7,546	1,863	-	9,409
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	-	-	-	-
Гарантії, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(16,156)	(29,608)	(25)	(45,789)
31 грудня 2023 року	59,069	30,939	-	90,008

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Фінансові гарантії – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2021 року	63,594	15,042	119	78,755
Нові гарантії	21,092	54,154	-	75,246
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(1,400)	14,531	-	13,131
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(2,920)	1,454	-	(1,466)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	-	-	(94)	(94)
Гарантії, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(34,884)	(3,309)	-	(38,193)
31 грудня 2022 року	45,482	81,872	25	127,379
Імпортні акредитиви – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Всього	
31 грудня 2022 року	320,377	106,689	427,066	
Нові акредитиви	67,533	39,172	106,705	
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	-	8,921	8,921	
Акредитиви, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(320,377)	-	(320,377)	
31 грудня 2023 року	67,533	154,782	222,315	
Імпортні акредитиви – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Всього	
31 грудня 2021 року	408,883	-	408,883	
Нові акредитиви	215,253	106,689	321,942	
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(50,226)	-	(50,226)	
Акредитиви, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(253,533)	-	(253,533)	
31 грудня 2022 року	320,377	106,689	427,066	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Імпортні акредитиви – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2022 року	7,504	15,740	23,244
Нові акредитиви	1,373	4,682	6,055
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	-	(1,921)	(1,921)
Акредитиви, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(7,504)	-	(7,504)
31 грудня 2023 року	1,373	18,501	19,874

Імпортні акредитиви – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2021 року	9,646	-	9,646
Нові акредитиви	5,042	15,740	20,782
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(1,203)	-	(1,203)
Акредитиви, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(5,981)	-	(5,981)
31 грудня 2022 року	7,504	15,740	23,244

Авалі – зміна фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2022 року	8,776	3,555	25,000	37,331
Нові авалі	12,662	-	-	12,662
Авалі, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(8,776)	(3,555)	(25,000)	(37,331)
31 грудня 2023 року	12,662	-	-	12,662

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Авалі – зміна фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2021 року	60,624	-	25,000	85,624
Нові авалі	8,776	-	25,000	33,776
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	-	3,555	-	3,555
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(3,555)	-	-	(3,555)
Авалі, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(57,069)	-	(25,000)	(82,069)
31 грудня 2022 року	8,776	3,555	25,000	37,331

Авалі – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2022 року	206	524	24,750	25,480
Нові авалі	258	-	-	258
Авалі, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(206)	(524)	(24,750)	(25,480)
31 грудня 2023 року	258	-	-	258

Авалі – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2021 року	1,430	-	11,857	13,287
Нові авалі	206	-	24,750	24,956
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	-	524	-	524
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(84)	-	-	(84)
Авалі, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(1,346)	-	(11,857)	(13,203)
31 грудня 2022 року	206	524	24,750	25,480

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Зобов'язання із надання кредитів – зміна фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2022 року	3,687,304	399,398	10,424	4,097,126
Нові невикористані кредитні лінії	919,446	57,505	3,484	980,435
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	1,817,114	4,071	(50)	1,821,135
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	107,163	60,364	253	167,780
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(3,683)	(2,228)	(41)	(5,952)
Невикористані кредитні лінії, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(791,727)	(135,645)	(5,295)	(932,667)
31 грудня 2023 року	5,735,617	383,465	8,775	6,127,857
Зобов'язання із надання кредитів – зміна фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2021 року	9,392,430	565,647	6,732	9,964,809
Нові невикористані кредитні лінії	772,155	44,366	1,797	818,318
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(3,177,077)	43,192	4,297	(3,129,588)
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(576,818)	(38,126)	792	(614,152)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(19,762)	(2,532)	(785)	(23,079)
Невикористані кредитні лінії, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(2,703,624)	(213,149)	(2,409)	(2,919,182)
31 грудня 2022 року	3,687,304	399,398	10,424	4,097,126
Зобов'язання із надання кредитів – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2022 року	55,654	59,944	5,725	121,323
Нові невикористані кредитні лінії	13,875	5,898	1,717	21,490
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	27,445	(1,512)	(92)	25,841
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	1,448	1,614	112	3,174
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(111)	(792)	(229)	(1,132)
Невикористані кредитні лінії, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(12,267)	(20,843)	(2,926)	(36,036)
31 грудня 2023 року	86,044	44,309	4,307	134,660

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Зобов'язання із надання кредитів – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Всього
31 грудня 2021 року	116,372	73,070	3,336	192,778
Нові невикористані кредитні лінії	13,053	6,124	1,048	20,225
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(25,030)	12,483	2,364	(10,183)
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	(6,932)	(3,658)	402	(10,188)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	(227)	(310)	(254)	(791)
Невикористані кредитні лінії, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(41,582)	(27,765)	(1,171)	(70,518)
31 грудня 2022 року	55,654	59,944	5,725	121,323

Модифіковані та реструктуризовані фінансові активи

У таблиці нижче проаналізовано вплив модифікацій за фінансовими активами за амортизованою собівартістю за 2023 та 2022 роки:

	2023	2022
Амортизована собівартість фінансових активів до модифікації (ECL до кінця строку дії)	4,779,452	7,077,637
Чистий збиток від модифікацій фінансових активів	(129,858)	(100,254)
Валова балансова вартість модифікованих фінансових активів на кінець звітного періоду, які були переведені до 12-місячного ECL	276,327	308,678

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Географічний ризик.

Сутність ризику. Географічний ризик – ризик неплатежу або невиконання первинних контрактних зобов'язань через той факт, що держава або інший учасник ринку через економічні причини або інші соціальні події не може, або не хоче виконати платіжні зобов'язання на користь іноземних резидентів. Таким чином, відкритість до географічного ризику у всіх випадках пов'язана з прийняттям на себе Банком ризику іноземного походження.

Мета управління ризиком. Метою управління географічним ризиком є формування портфеля активів банку, які зможуть забезпечити прийнятну прибутковість при достатньому рівні диверсифікації в розрізі країн та з обмеженням концентрації та розміру портфеля щодо найбільш волатильних сегментів портфеля.

Політика управління ризиком. Управління географічними ризиками є дворівневим: на рівні міжнародної політики визначає розмір ризик апетиту, в той час як менеджмент Банку відповідає за функціонування процесу ідентифікації, виявлення, вимірювання, контролю та звітування щодо географічного ризику, а також за дотримання вимог НБУ щодо управління цим ризиком.

Найвищим колегіальним органом Банку, що здійснює управління ризиком країни, є Кредитний комітет, який створений згідно рішення Наглядової ради Банку.

Процес управління географічним ризиком включає в себе ідентифікацію, вимірювання, моніторинг, контроль, пом'якшення та звітування.

Ідентифікація географічного ризику відбувається на етапі впровадження нових продуктів.

Вимірювання ризику передбачає визначення географічної приналежності контрагентів Банку з якими проводяться операції та визначення загального обсягу експозиції в розрізі окремої країни чи регіону. Географічна приналежність корпоративних позичальників встановлюється згідно з критерієм їх реєстрації. Згідно з корпоративною кредитною політикою Банку цільовими клієнтами є юридичні особи-резиденти України. Нерезиденти можуть бути профінансовані у виключних випадках, якщо вони належать до заможних українських груп споріднених компаній. Ризик країни виникає переважно за операціями з розміщення фінансових ресурсів на міжбанківському ринку інших країн та/або на ринках капіталів інших країн для проведення розрахункових операцій клієнтів Банку та в рамках управління ліквідною позицією банку. Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років в корпоративному портфелі відсутні позичальники-нерезиденти.

Моніторинг та контроль за географічним ризиком передбачає співставлення результатів вимірювання ризику з встановленими лімітами на рівні окремих країн чи регіонів. Оцінка та управління ризиком на рівні країн здійснюється у відповідності з Положенням про управління ризиком країн. Цей документ розроблений співробітниками Банку у відповідності з процедурою Материнського Банку.

Звітування щодо географічного ризику відбувається на щомісячній основі Правління Банку та відповідному підрозділу Материнського Банку, щоквартально – Наглядовій Раді.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Концентрація активів та зобов'язань за регіонами наведена нижче:

	Україна	Країни, які не належать до ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2023 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	10,827,171	-	-	10,827,171
Кредити та аванси банкам	215,088	-	21,276,905	21,491,993
Кредити та аванси клієнтам	24,861,899	-	-	24,861,899
Інвестиції в цінні папери				
Інвестиції за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9,361,058	-	-	9,361,058
Інвестиції за амортизованою собівартістю	29,407,835	-	4,591,406	33,999,241
Похідні фінансові активи	-	-	-	-
Інші фінансові активи	111,272	21	3,381	114,674
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	74,784,323	21	25,871,692	100,656,036
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків	-	2	15,209	15,211
Кошти клієнтів	79,463,742	1,042,587	1,348,757	81,855,086
Похідні фінансові зобов'язання	-	-	22,758	22,758
Інші залучені кошти	53	-	-	53
Інші фінансові зобов'язання				
Орендні зобов'язання	379,740	-	-	379,740
Інші фінансові зобов'язання	778,559	-	3,702	782,261
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	80,622,094	1,042,589	1,390,426	83,055,109
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	(5,837,771)	(1,042,568)	24,481,266	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

	Україна	Країни, які не належать до ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2022 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	4,749,260	-	-	4,749,260
Кредити та аванси банкам	319,509	385,762	21,015,321	21,720,592
Кредити та аванси клієнтам	29,892,900	-	-	29,892,900
Інвестиції в цінні папери				
Інвестиції за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	2,606,594	-	-	2,606,594
Інвестиції за амортизованою собівартістю	28,466,717	-	1,779,278	30,245,995
Похідні фінансові активи	-	-	3,246	3,246
Інші фінансові активи	328,808	20	1,598	330,426
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	66,363,788	385,782	22,799,443	89,549,013
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків	-	2	229	231
Кошти клієнтів	76,656,745	299,231	780,484	77,736,460
Похідні фінансові зобов'язання	-	-	9,233	9,233
Інші залучені кошти	159	-	-	159
Інші фінансові зобов'язання				
Орендні зобов'язання	442,431	-	-	442,431
Інші фінансові зобов'язання	626,196	-	1,853	628,049
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	77,725,531	299,233	791,799	78,816,563
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	(11,361,743)	86,549	22,007,644	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності

Сутність ризику. Ризик ліквідності – це імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки.

Мета управління ризиком. Метою управління ризиком ліквідності є:

- а) безперебійне забезпечення достатнього обсягу коштів за мінімальних витрат (в тому числі і внаслідок втрати потенційного прибутку від утримання надлишкової ліквідності) для забезпечення виконання поточних зобов'язань Банку перед клієнтами, кредиторами та іншими контрагентами;
- б) забезпечення дотримання нормативних вимог НБУ щодо ліквідності Банку;
- в) забезпечення фінансування сталого зростання бізнесу, передбаченого кредитно-інвестиційною стратегією Банку;
- г) створення запасу ліквідних коштів на випадок кризи ліквідності – різкого відтоку клієнтських коштів та/або раптового закриття доступу до ресурсних ринків.

Політика управління ризиком ліквідності. Процес управління ліквідністю на рівні частково централізованим: управління ліквідністю в національній валюті є децентралізованим та повністю покладається на Правління Банку, в той час як управління ліквідністю в іноземній валюті є повністю централізованим і здійснюється на рівні

Найвищим колегіальним органом банку, що здійснює управління ризиком ліквідності, є Комітет з управління активами та пасивами, який створений згідно рішення Наглядової ради Банку.

Методи. Ідентифікація достатності ліквідності Банку здійснюється на основі комплексного аналізу факторів, а саме:

- структури активів Банку та їх розподілу за ступенем ліквідності (при цьому, особлива увага приділяється обсягу наявних високоліквідних активів);
- обсягу, структури та рівня диверсифікації пасивів (передусім, аналізуються питома вага зобов'язань у пасивах Банку, частка строкових коштів та коштів до запитання, коштів фізичних та юридичних осіб, а також інших банків, стабільність залучених коштів та ступінь залежності від дорогих чи нестабільних джерел фінансування);
- концентрації активів і пасивів (за контрагентами, за інструментами, за термінами погашення);
- розподілу грошових потоків у часі для кожного виду активів та зобов'язань у розрізі валют;
- впливу різних стрес-сценаріїв на ліквідну позицію та дотримання нормативів НБУ.

В національній валюті Банк утримує ліквідні активи у обсязі, достатньому для виконання протягом наступних 3-х місяців усіх зобов'язань, що не будуть поновлені після закінчення їх контрактного

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

строку, покриття планових відтоків від основної бізнес-діяльності та відтоку клієнтських коштів на випадок кризи ліквідності.

В іноземних валютах Банк утримує запас ліквідних активів у обсязі, достатньому для виконання протягом наступного місяця усіх зобов'язань, що не будуть поновлені, а також покриття планових відтоків від основної бізнес-діяльності. Банк покладається на підтримку Материнського Банку у випадку відтоку клієнтських коштів, деномінованих у іноземних валютах.

Управління ризиком ліквідності відбувається на 3 часових горизонтах. Оперативний рівень передбачає управління ліквідністю протягом операційного дня з метою забезпечення достатнього рівня ліквідних активів станом на початок та кінець операційного дня, з огляду на платіжний календар, а також включає контроль виконання та проходження платежів протягом операційного дня задля виявлення суттєвих незапланованих відхилень від прогнозованих сум відтоків та надходжень для прийняття оперативних рішень щодо необхідності поповнення розміру ліквідних коштів.

Наступний рівень управління ліквідністю – це управління короткостроковою ліквідністю. Ключовими показниками на цьому рівні є норматив Національного банку України LCR та внутрішні показники достатності короткострокової ліквідності.

Внутрішні показники базуються на спільній основі з нормативом LCR, а саме наявності високоліквідних активів для забезпечення виконання міжбанківських зобов'язань, що добігають кінця та не будуть поновлені, покриття потреб у коштах при настанні стресової ситуації та значному відтоку фінансування з банку, фінансування короткострокових потреб на основі 3-місячних прогнозів потреб бізнес ліній щодо обсягів зростання портфелю фінансових активів за умови звичайного перебігу ділової активності.

Управління короткостроковою ліквідністю за допомогою внутрішніх лімітів ліквідності дозволяє підрозділам з управління ризиками та Комітету з управління активами та пасивами приймати виважені рішення щодо розміру портфеля високоліквідних активів, його структури та термінів розміщення коштів у фінансові активи, а також визначати процентну політику банку щодо його фінансових активів та зобов'язань.

Управління ліквідністю завершується на рівні управління середньо- та довгостроковою ліквідністю. Щорічно Комітет з управління активами та пасивами затверджує Програму фінансування банку, у якому визначає пріоритети кредитно-інвестиційної стратегії та способи її фінансування. Окрім того, регулярно проводиться аналіз фінансових ринків та ринкової позиції банку, а також здійснюється моніторинг індикаторів раннього реагування щодо настання кризи ліквідності та індикаторів необхідності запровадження Плану відновлення діяльності, в тому числі Плану фінансування в кризових ситуаціях.

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Щоквартально Банк здійснює стрес-тестування ризику ліквідності з метою виявлення причин змін ліквідної ситуації, підготовки до стресової ситуації та тестування встановленого ризик-апетиту. При цьому розглядаються щонайменше 3 сценарії розвитку подій:

- криза ліквідності, специфічна для Банку;
- загальноринкова криза ліквідності;
- поєднання специфічної та загальноринкової криз.

Результати стрес-тестування з висновками щодо покращення системи управління ризиком ліквідності подають на розгляд Комітету з управління активами та пасивами, Правління Банку та Наглядової ради щоквартально.

На випадок кризи ліквідності План відновлення діяльності Банку визначає ключові фактори, що допомагають виявити кризу на ранній стадії, а також встановлює чітку процедуру, що регулює інформаційні потоки та дії персоналу, задіяного в процесі антикризового управління.

Ризик ліквідності контролюється шляхом встановлення лімітів на обсяг операційної ліквідності, рівень концентрації у зобов'язаннях Банку та короткострокових розривів між строками погашення активів та пасивів. Контроль за дотриманням лімітів полягає у співставленні фактичного розміру відповідних відкритих позицій та встановленого обмеження на них. У випадку недотримання ліміту аналізуються причини його виникнення та пропонується план заходів щодо усунення порушення чи пропозиції щодо зміни наявної системи лімітів.

У нижче наведених таблицях представлений аналіз ризику ліквідності між активами та зобов'язаннями на основі балансової вартості фінансових активів та зобов'язань, як представлено в окремому звіті про фінансовий стан. Дані таблиці складені на основі строків погашення згідно контрактів з контрагентами.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2023 року Всього
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та їх еквіваленти	10,827,171	-	-	-	-	10,827,171
Кредити та аванси банкам	21,149,903	342,090	-	-	-	21,491,993
Кредити та аванси клієнтам	8,770,553	5,943,046	6,762,435	2,782,152	603,713	24,861,899
Інвестиції в цінні папери						
Інвестиції за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	47,639	180,773	3,146,220	5,986,426	-	9,361,058
Інвестиції за амортизованою собівартістю	27,782,078	3,510,321	2,706,842	-	-	33,999,241
Інші фінансові активи	114,674	-	-	-	-	114,674
Всього непохідних фінансових активів	68,692,018	9,976,230	12,615,497	8,768,578	603,713	100,656,036
Похідні фінансові активи	-	-	-	-	-	-
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	68,692,018	9,976,230	12,615,497	8,768,578	603,713	100,656,036
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків	15,211	-	-	-	-	15,211
Кошти клієнтів	73,830,541	5,201,017	2,657,353	159,337	6,837	81,855,085
Інші залучені кошти	1	1	5	46	-	53
Інші фінансові зобов'язання						
Орендні зобов'язання	23,735	15,461	71,983	159,351	109,210	379,740
Інші фінансові зобов'язання	782,261	-	-	-	-	782,261
Зобов'язання кредитного характеру (позабалансові):						
Видані фінансові гарантії та інші кредитні зобов'язання	3,380,995	-	-	-	-	3,380,995
Зобов'язання із надання кредитів	5,993,197	-	-	-	-	5,993,197
Всього непохідних фінансових зобов'язань	84,025,941	5,216,479	2,729,341	318,734	116,047	92,406,542
Похідні фінансові зобов'язання	22,758	-	-	-	-	22,758
Сума за контрактом до сплати	5,814,298	-	-	-	-	5,814,298
Сума за контрактом до отримання	(5,791,540)	-	-	-	-	(5,791,540)
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	84,048,699	5,216,479	2,729,341	318,734	116,047	92,429,300
Розрив ліквідності	(15,356,681)	4,759,751	9,886,156	8,449,844	487,666	
		(10,596,930)	(710,774)	7,739,070	8,226,736	
Кумулятивний розрив ліквідності	(15,356,681)					

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2022 року Всього
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та їх еквіваленти	4,749,260	-	-	-	-	4,749,260
Кредити та аванси банкам	21,340,721	-	-	379,871	-	21,720,592
Кредити та аванси клієнтам	13,963,357	3,728,228	6,858,776	4,703,717	638,822	29,892,900
Інвестиції в цінні папери						
Інвестиції за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	4,163	1,298,009	1,074,997	229,425	-	2,606,594
Інвестиції за амортизованою собівартістю	28,465,800	917	1,779,278	-	-	30,245,995
Інші фінансові активи	330,426	-	-	-	-	330,426
Всього непохідних фінансових активів	68,853,727	5,027,154	9,713,051	5,313,013	638,822	89,545,767
Похідні фінансові активи	3,246	-	-	-	-	3,246
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	68,856,973	5,027,154	9,713,051	5,313,013	638,822	89,549,013
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків	231	-	-	-	-	231
Кошти клієнтів	72,191,213	2,723,135	2,728,784	78,225	15,103	77,736,460
Інші залучені кошти	2	3	14	70	70	159
Інші фінансові зобов'язання						
Орендні зобов'язання	23,053	16,255	90,758	177,048	135,317	442,431
Інші фінансові зобов'язання	628,049	-	-	-	-	628,049
Зобов'язання кредитного характеру (позабалансові):						
Видані фінансові гарантії та інші кредитні зобов'язання	2,877,598	-	-	-	-	2,877,598
Зобов'язання із надання кредитів	3,975,802	-	-	-	-	3,975,802
Всього непохідних фінансових зобов'язань	79,695,948	2,739,393	2,819,556	255,343	150,490	85,660,730
Похідні фінансові зобов'язання	9,233	-	-	-	-	9,233
Сума за контрактом до сплати	8,066,971	-	-	-	-	8,066,971
Сума за контрактом до отримання	(8,057,738)	-	-	-	-	(8,057,738)
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	79,705,181	2,739,393	2,819,556	255,343	150,490	85,669,963
Розрив ліквідності	(10,848,208)	2,287,761	6,893,495	5,057,670	488,332	
Кумулятивний розрив ліквідності	(10,848,208)	(8,560,447)	(1,666,952)	3,390,718	3,879,050	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Банк належним чином управляє розривом ліквідності, який виник станом на 31 грудня 2023 та 2022 років за активами та зобов'язаннями, строк погашення яких становить менше 1 року.

Кошти клієнтів на поточних та ощадних рахунках відповідно до контрактних умов можуть бути повернуті клієнту за першим запитом. У цій фінансовій звітності у розкриттях вище такі кошти відображено як кошти на вимогу, що передбачає що дані кошти будуть вилучені клієнтом протягом наступного робочого дня зі звітної дати.

Водночас, фактична статистика, що є у наявності у Банку, свідчить про те, що не всі кошти на вимогу вилучаються з Банку на наступний робочий день, і значна їх частина залишається на відповідних рахунках на наступний день чи протягом більш тривалого періоду. Іншими словами, частина коштів є умовно-стабільними протягом певного часу (тобто такими, що стабільно зберігаються на рахунку протягом вказаного часу).

Урахування даної поведінкової особливості у вигляді оцінки показника умовно-стабільних залишків є важливим для ефективного процесу управління ризиком ліквідності та як наслідок ефективного та стабільного функціонування Банку.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років умовно-стабільна частина поточних рахунків клієнтів на кінець року, складає 55,024,264 тисячі гривень та 60,646,451 тисяча гривень, відповідно.

Таким чином, станом на 31 грудня 2023 та 2022 років перевищення короткострокових активів Банку над короткостроковими зобов'язаннями Банку, розраховане з врахуванням стабільної частини депозитів клієнтів становить 54,313,490 тисяч гривень та 58,979,499 тисяч гривень, відповідно.

Вплив застосування поведінкового принципу наведено в таблиці нижче.

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2023 року Всього
Розрив ліквідності	(15,356,681)	4,759,751	9,886,156	8,449,844	487,666	
Кумулятивний розрив ліквідності	(15,356,681)	(10,596,930)	(710,774)	7,739,070	8,226,736	
Умовно стабільна частка коштів клієнтів	55,024,264	-	-	(55,024,264)	-	-
Кошти клієнтів скореговані	18,806,277	5,201,017	2,657,353	55,183,602	6,837	81,855,086
Розрив ліквідності скорегований	39,667,583	4,759,751	9,886,156	(46,574,420)	487,666	
Кумулятивний розрив ліквідності скорегований	39,667,583	44,427,334	54,313,490	7,739,070	8,226,736	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2022 року Всього
Розрив ліквідності	(10,848,209)	2,287,761	6,893,495	5,057,670	488,332	
Кумулятивний розрив ліквідності	(10,848,209)	(8,560,447)	(1,666,952)	3,390,718	3,879,050	
Умовно стабільна частка коштів клієнтів	60,646,451	-	-	(60,646,451)	-	-
Кошти клієнтів скореговані	11,544,762	2,723,135	2,728,784	60,724,676	15,103	77,736,460
Розрив ліквідності скорегований	49,798,243	2,287,761	6,893,495	(55,588,781)	488,332	
Кумулятивний розрив ліквідності скорегований	49,798,243	52,086,005	58,979,499	3,390,718	3,879,050	

Подальший аналіз ризику ліквідності представлений у наступних таблицях у відповідності до МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації». Суми, які розкриваються у цих таблицях, не відповідають сумам, відображеним у окремому звіті про фінансовий стан, оскільки представлена нижче інформація включає аналіз за строками погашення фінансових зобов'язань, що включають загальну суму майбутніх недисконтованих платежів за договорами (включаючи виплату процентів).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Дані таблиці складені на основі строків погашення згідно з контрактами з контрагентами.

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2023 року Всього
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків	15,211	-	-	-	-	15,211
Кошти клієнтів	73,863,912	5,300,255	2,699,140	170,917	6,841	82,041,065
Інші залучені кошти	1	3	10	46	21	81
Інші фінансові зобов'язання						
Орендні зобов'язання	21,372	19,115	122,465	281,534	129,951	574,437
Інші фінансові зобов'язання	782,261	-	-	-	-	782,261
Видані фінансові гарантії та аналогічні зобов'язання	3,380,995	-	-	-	-	3,380,995
Зобов'язання із надання кредитів	5,993,197	-	-	-	-	5,993,197
Непохідні фінансові зобов'язання	84,056,949	5,319,373	2,821,615	452,497	136,813	92,787,247
Форвардні контракти, чиста сума	22,758	-	-	-	-	22,758
Сума за контрактом до сплати	5,814,298	-	-	-	-	5,814,298
Сума за контрактом до отримання	(5,791,540)	-	-	-	-	(5,791,540)
Похідні фінансові зобов'язання	22,758	-	-	-	-	22,758
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	84,079,707	5,319,373	2,821,615	452,497	136,813	92,810,005

Для цілей підготовки розкриття Банком враховано базову контрактну умову, а саме – можливість дострокового припинення депозитної угоди. Обсяг депозитних угод, що можуть бути достроково розірвані за вимогою клієнта представлено у відповідній корзині «до 1 місяця», і відповідно відкориговано (зменшено) нараховані відсотки за даними угодами на суму 12,992 тисячі гривень та 188,352 тисячі гривень станом на 31 грудня 2023 та 2022 року, відповідно.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2022 року Всього
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків	231	-	-	-	-	231
Кошти клієнтів	72,137,216	2,736,748	2,741,132	85,899	15,220	77,716,215
Інші залучені кошти	1	4	19	92	76	192
Інші фінансові зобов'язання						
Орендні зобов'язання	8,717	17,433	135,298	288,980	173,451	623,879
Інші фінансові зобов'язання	628,049	-	-	-	-	628,049
Видані фінансові гарантії та аналогічні зобов'язання	2,877,598	-	-	-	-	2,877,598
Зобов'язання із надання кредитів	3,975,802	-	-	-	-	3,975,802
Непохідні фінансові зобов'язання	79,627,614	2,754,185	2,876,449	374,971	188,747	85,821,966
Форвардні контракти, чиста сума	9,233	-	-	-	-	9,233
Сума за контрактом до сплати	8,066,971	-	-	-	-	8,066,971
Сума за контрактом до отримання	(8,057,738)	-	-	-	-	(8,057,738)
Похідні фінансові зобов'язання	9,233	-	-	-	-	9,233
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	79,636,847	2,754,185	2,876,449	374,971	188,747	85,831,199

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Ринковий ризик

Сутність ризику. Ринковий (ціновий) ризик визначається як ймовірність виникнення збитків, або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів внаслідок несприятливих змін ринкових індикаторів, таких як курси іноземних валют, процентні ставки, ринкові ціни фінансових інструментів, що перебувають у власності Банку.

Мета управління ризиком. Метою управління ринковим ризиком є створення умов щодо можливості отримання прибутку від коливань ринкових індикаторів за одночасного виконання регулятивних вимог та обмеження надмірних потенційних збитків, що загрожуватимуть прибутковості Банку і його стабільному функціонуванню.

Політика управління ризиком. Управління ринковими ризиками є дворівневим: на рівні визначає розмір ризик апетиту, ліміти ризику та підходи до оцінки ризику, в той час як менеджмент Банку відповідає за функціонування процесу ідентифікації, виявлення, вимірювання, контролю та звітування щодо ринкового ризику, а також за дотримання вимог НБУ щодо управління цим ризиком.

Окрім наявності ризик-факторів, які не перебувають під безпосереднім контролем Банку, та ступеню їх волатильності, необхідною передумовою ринкового ризику є існування відкритої позиції, що визначає ступінь чутливості фінансової установи до коливань ринкових індикаторів. Виходячи з незначних обсягів інвестицій у цінні папери з нефіксованим прибутком та основні засоби, менеджмент визначає суттєвими та зосереджується на управлінні передусім процентним та валютним ризиками, що належать до групи ринкових (цінових) ризиків.

Найвищим колегіальним органом банку, що здійснює управління ринковим ризиком, є Комітет з управління активами та пасивами, який створений згідно рішення Наглядової ради Банку.

Комітет з управління активами і пасивами визначає стратегію управління ринковим ризиком з урахуванням єдиних стандартів управління ризиками а затверджує її у вигляді політик з управління відсотковим та валютним ризиком, що є складовими частинами Політики з управління ризиками ліквідності, процентним ризиком Банківської книги та ринковими ризиками.

Суть управління ризиком полягає у визначенні рівня толерантності до відповідного ризику, тобто суми максимально допустимих втрат від коливань ринкових індикаторів, та встановленні і контролі лімітів на величину відповідних відкритих позицій, що наражають Банк на ризик.

Реалізація обраної стратегії управління ринковими ризиками передбачає управління відкритими позиціями у зв'язку зі зміною ситуації на фінансових ринках.

Процеси управління ризиками. Внутрішні процеси управління ринковим ризиком покривають весь цикл ризик менеджменту та включають: ідентифікацію ризику, вимірювання величини ризику, управління ризиком, моніторинг та контроль за дотриманням лімітів на величину ризику, періодичний перегляд та оцінка ефективності підходів, тактик та стратегій управління ризиком.

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Процентний ризик. Процентним ризиком є ймовірність виникнення збитків або додаткових витрат чи недоотримання запланованих доходів унаслідок впливу несприятливих змін процентних ставок.

Головною метою управління процентним ризиком є обмеження негативного впливу змін відсоткових ставок на економічну вартість капіталу та розмір чистого процентного доходу Банку шляхом координованого управління структурою процентних активів та пасивів та встановлення обмежень на розмір мінімальних/максимальних відсоткових ставок за процентними активами/пасивами. Політика з управління ризиками ліквідності, процентним ризиком Банківської книги та ринковими ризиками містять основні підходи до управління та контролю процентного ризику у Банку.

Банк проводить ідентифікацію джерел процентного ризику шляхом аналізу наявної структури процентних активів та пасивів. Аналіз процентних розривів за строками до погашення (для активів та зобов'язань з фіксованими відсотковими ставками) або найближчої дати перегляду відсоткової ставки (для активів та зобов'язань з плаваючими відсотковими ставками, чи ставками, що періодично переглядаються) є зручною мірою для визначення позицій, що наражають Банк на процентний ризик.

Банк здійснює кількісну оцінку процентного ризику на підставі аналізу чутливості чистого процентного доходу до зміни відсоткових ставок та оцінює зміну економічної вартості капіталу за 6 визначеними короткостроковими та довгостроковими сценаріями. Оцінка здійснюється за усіма балансовими та позабалансовими позиціями Банку для інструментів, чутливих до змін відсоткової ставки.

Декларацією схильності до ризиків Банку на 2023 рік, з метою контролю величини процентного ризику, визначено обмеження у вигляді максимального рівня зміни економічної вартості капіталу та падіння чистого процентного доходу, визначених при проведенні кількісної оцінки процентного ризику за встановленими сценаріями зміни процентних ставок.

Управління процентним ризиком Банку централізоване на рівні Комітету з управління активами та пасивами та носить середньо- та довгостроковий характер поступової зміни структури балансу щодо вразливості банку до процентного ризику. Банк пом'якшує процентний ризик за рахунок:

- купівлі/продажу фінансових інструментів, в тому числі похідних, з метою хеджування;
- розробки нових продуктів для клієнтів з певними параметрами переоцінки;
- зміни строків інвестицій в боргові цінні папери органів державної влади, в залежності від очікуваного напрямку змін ринкових відсоткових ставок.

Банк обирає метод мінімізації процентного ризику в залежності від наявних ринкових опцій та вимог банківського регулювання в Україні.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Моніторинг середньозважених номінальних процентних ставок за фінансовими інструментами, станом на 31 грудня 2023 та 2022 років представлений таким чином:

	31 грудня 2023 року, (%)				
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Відсоткова ставка
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Кредити та аванси банкам	-	4.73	(0.28)	0.03	фіксована/ плаваюча
Кредити та аванси клієнтам	20.35	5.06	5.42	4.85	фіксована/ плаваюча
Інвестиції в цінні папери					
Інвестиції за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	19.04	-	-	-	фіксована
Інвестиції за амортизованою собівартістю	16.06	5.06	-	-	фіксована
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків	-	-	-	-	фіксована
Інші залучені кошти	13.50	-	-	-	фіксована
Кошти клієнтів:					
Поточні рахунки та депозити до запитання	5.93	0.01	-	-	фіксована/плаваюча
Строкові депозити	11.43	0.62	0.59	0.01	фіксована
Орендні зобов'язання	17.42	19.62	-	-	фіксована

	31 грудня 2022 року, (%)				
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Відсоткова ставка
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Кредити та аванси банкам	-	0.35	0.18	(0.17)	фіксована/ плаваюча
Кредити та аванси клієнтам	19.95	6.36	4.33	4.35	фіксована/ плаваюча
Інвестиції в цінні папери					
Інвестиції за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11.38	3.90	-	-	фіксована
Інвестиції за амортизованою собівартістю	23.00	4.47	-	-	фіксована
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків	4.40	-	-	-	фіксована/ плаваюча
Інші залучені кошти	-	-	-	-	-
Кошти клієнтів:					
Поточні рахунки та депозити до запитання	6.71	0.01	-	-	фіксована/ плаваюча
Строкові депозити	11.51	0.10	0.01	0.01	фіксована
Орендні зобов'язання	13.10	14.46	-	-	фіксована

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Аналіз чутливості чистого процентного доходу до зміни відсоткових ставок представлений таким чином:

	Станом на 31 грудня 2023 року				
	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Всього
Вплив на процентний дохід					
Активи, чутливі до зміни процентної ставки	59,431,958	9,186,684	11,687,327	8,572,657	88,878,626
у т.ч.: з фіксованою ставкою	48,074,474	9,027,894	10,952,726	8,572,657	76,627,751
з плаваючою ставкою	11,357,484	158,790	734,601	-	12,250,875
Зобов'язання, чутливі до зміни процентної ставки	73,604,911	5,242,256	2,756,289	181,826	81,785,282
у т.ч.: з фіксованою ставкою	68,222,254	5,242,256	2,756,289	181,826	76,402,625
з плаваючою ставкою	5,382,657	-	-	-	5,382,657
Невідповідність					
у т.ч.: з фіксованою ставкою	(14,172,953)	3,944,428	8,931,038	8,390,831	7,093,344
з плаваючою ставкою	(20,147,780)	3,785,638	8,196,437	8,390,831	225,126
	5,974,827	158,790	734,601	-	6,868,218
Вплив змін процентних ставок на чистий процентний дохід:					
+100 б.п.	(135,711)	32,798	33,399	-	(69,514)
у т.ч.: з фіксованою ставкою	(192,922)	31,478	30,652	-	(130,792)
з плаваючою ставкою	57,211	1,320	2,747	-	61,278
-100 б.п.	135,711	(32,798)	(33,399)	-	69,514
у т.ч.: з фіксованою ставкою	192,922	(31,478)	(30,652)	-	130,792
з плаваючою ставкою	(57,211)	(1,320)	(2,747)	-	(61,278)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

	Станом на 31 грудня 2022 року				
	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Всього
Вплив на процентний дохід					
Активи, чутливі до зміни процентної ставки	65,135,956	4,211,546	9,299,559	3,608,132	82,255,193
у т.ч.: з фіксованою ставкою	57,897,743	3,983,672	8,199,480	3,608,132	73,689,027
з плаваючою ставкою	7,238,213	227,874	1,100,079	-	8,566,166
Зобов'язання, чутливі до зміни процентної ставки	72,174,175	2,731,897	2,819,555	405,833	78,131,460
у т.ч.: з фіксованою ставкою	65,024,908	2,731,897	2,819,555	405,833	70,982,193
з плаваючою ставкою	7,149,267	-	-	-	7,149,267
Невідповідність	(7,038,219)	1,479,649	6,480,004	3,202,299	4,123,733
у т.ч.: з фіксованою ставкою	(7,127,165)	1,251,775	5,379,925	3,202,299	2,706,834
з плаваючою ставкою	88,946	227,874	1,100,079	-	1,416,899
Вплив змін процентних ставок на чистий процентний дохід:					
+100 б.п.	(67,393)	12,303	24,233	-	(30,857)
у т.ч.: з фіксованою ставкою	(68,245)	10,409	20,119	-	(37,717)
з плаваючою ставкою	852	1,894	4,114	-	6,860
-100 б.п.	67,393	(12,303)	(24,233)	-	30,857
у т.ч.: з фіксованою ставкою	68,245	(10,409)	(20,119)	-	37,717
з плаваючою ставкою	(852)	(1,894)	(4,114)	-	(6,860)

У наведеній нижче таблиці представлений аналіз чутливості зміни справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та які входять до ієрархії вхідних даних для оцінки справедливої вартості за рівнем 2 та рівнем 3 від зміни ставок дисконтування, що використовуються для оцінки їх справедливої вартості.

Вплив на інший сукупний дохід/(збиток) та капітал представлений таким чином:

	Станом на 31 грудня 2023 року		Станом на 31 грудня 2022 року	
	Ставка дисконтування +1	Ставка дисконтування -1	Ставка дисконтування +1	Ставка дисконтування -1
Зміна справедливої вартості інвестиції за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(122,344)	124,865	(14,385)	14,471
Вплив на інший сукупний дохід/(збиток) та капітал	(122,344)	124,865	(14,385)	14,471

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Валютний ризик.

Сутність ризику. Валютний ризик виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют, що впливають на активи, зобов'язання та позабалансові позиції.

Мета управління ризиком. Метою управління валютним ризиком є створення умов щодо можливості отримання прибутку від коливань курсів іноземних валют за одночасного виконання регулятивних вимог та обмеження надмірних потенційних збитків, що загрожуватимуть прибутковості Банку і його стабільному функціонуванню.

Політика управління ризиком. Процес управління валютним ризиком включає в себе ідентифікацію, вимірювання, моніторинг, контроль, пом'якшення та звітування.

Ідентифікація валютного ризику відбувається на етапі впровадження нових продуктів.

Вимірювання валютного ризику включає в себе розрахунок історичного VaR (Value-at-risk), ES (expected shortfall) та фактичного прибутку/збитку внаслідок утримання відкритих валютних позицій. Розрахунок історичного VaR здійснюється з довірчим інтервалом 99% за припущення про утримання позицій протягом 1 дня на основі даних за останні 252 дні та застосування експоненційно зваженої середньої для отримання історичної оцінки VaR.

Моніторинг та контроль за валютним ризиком передбачає співставлення отриманих результатів вимірювання ризику зі встановленими лімітами, що відповідають ризик-апетиту Банку щодо валютного ризику.

Ліміти валютного ризику включають:

- позиційні ліміти для окремих валют та загальної відкритої валютної позиції, як станом на кінець дня, так і протягом дня;
- VaR-ліміт та Stressed VaR-ліміт;
- ES-ліміт;
- Stop-loss ліміти (денний, квартальний та річний).

Пом'якшення валютного ризику відбувається здебільшого за рахунок зміни обсягів відкритих позицій - їх зменшення чи повного закриття у ситуації, коли відсутні ринкові інструменти для хеджування.

Звітування щодо валютного ризику відбувається на щомісячній основі для Комітету з управління активами і пасивами та Правління Банку, щоквартально – Наглядовій Раді. Пакет звітів містить кількісну оцінку ринкових ризиків, інформацію про величину відкритих позицій та статус дотримання установлених лімітів ринкових ризиків та авторизованих перевищень.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Позиції Банку щодо ризиків зміни курсів обміну валют представлені у таблиці нижче:

	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Дорого- цінні метали	31 грудня 2023 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та їх еквіваленти	10,134,906	543,589	127,347	21,329	-	10,827,171
Кредити та аванси банкам	128,140	9,131,912	11,745,562	411,901	74,478	21,491,993
Кредити та аванси клієнтам	17,507,602	5,928,772	1,422,401	3,124	-	24,861,899
Інвестиції в цінні папери						
Інвестиції за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9,361,058	-	-	-	-	9,361,058
Інвестиції за амортизованою собівартістю	29,407,835	4,591,406	-	-	-	33,999,241
Інші фінансові активи	112,832	1,016	826	-	-	114,674
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	66,652,373	20,196,695	13,296,136	436,354	74,478	100,656,036
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків	15,041	170	-	-	-	15,211
Кошти клієнтів	47,640,116	22,566,799	10,840,783	737,413	69,975	81,855,086
Інші залучені кошти	53	-	-	-	-	53
Інші фінансові зобов'язання						
Орендні зобов'язання	90,415	289,325	-	-	-	379,740
Інші фінансові зобов'язання	685,814	44,368	47,734	4,345	-	782,261
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	48,431,439	22,900,662	10,888,517	741,758	69,975	83,032,351
ВАЛЮТНА ПОЗИЦІЯ	18,220,934	(2,703,967)	2,407,619	(305,404)	4,503	
Кредиторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	(800,000)	-	(5,014,299)	-	-	(5,814,299)
Дебіторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	-	4,991,920	799,621	-	-	5,791,541
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	(800,000)	4,991,920	(4,214,678)	-	-	
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	17,420,934	2,287,953	(1,807,059)	(305,404)	4,503	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Дорого- цінні метали	31 грудня 2022 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та їх еквіваленти	4,453,586	171,072	112,275	12,327	-	4,749,260
Кредити та аванси банкам	246,365	3,758,598	16,867,904	777,884	69,841	21,720,592
Кредити та аванси клієнтам	20,323,349	7,897,423	1,667,238	4,890	-	29,892,900
Інвестиції в цінні папери						
Інвестиції за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1,014,654	1,591,940	-	-	-	2,606,594
Інвестиції за амортизованою собівартістю	28,466,717	1,779,278	-	-	-	30,245,995
Інші фінансові активи	314,092	13,808	2,526	-	-	330,426
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	54,818,763	15,212,119	18,649,943	795,101	69,841	89,545,767
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків	68	163	-	-	-	231
Кошти клієнтів	41,378,697	23,913,229	11,587,006	793,619	63,909	77,736,460
Інші залучені кошти	159	-	-	-	-	159
Інші фінансові зобов'язання						
Орендні зобов'язання	113,009	329,422	-	-	-	442,431
Інші фінансові зобов'язання	480,864	91,590	48,098	7,497	-	628,049
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	41,972,797	24,334,404	11,635,104	801,116	63,909	78,807,330
ВАЛЮТНА ПОЗИЦІЯ	12,845,966	(9,122,285)	7,014,839	(6,015)	5,932	
Кредиторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	(1,756,909)	-	(8,783,451)	-	-	(10,540,360)
Дебіторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	-	10,534,373	-	-	-	10,534,373
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	(1,756,909)	10,534,373	(8,783,451)	-	-	
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	11,089,057	1,412,088	(1,768,612)	(6,015)	5,932	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Примітки до окремої фінансової звітності (продовження)
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
(у тисячах українських гривень)

24. Політика управління ризиками (продовження)

Чутливість до валютного ризику. У наведеній нижче таблиці представлено аналіз чутливості фінансового результату та капіталу Банку до 10% (на 31 грудня 2022 року: 10%) збільшення і зменшення офіційного курсу гривні до долара США та євро. 10% (на 31 грудня 2022 року: 10%) – це рівень чутливості, який використовується Банком при складанні звітів про валютний ризик для провідного управлінського персоналу Банку і який являє собою оцінку керівництвом Банку можливої зміни валютних курсів. В аналіз чутливості включені тільки суми в іноземній валюті, наявні на кінець періоду, при конвертації яких на кінець періоду використовуються курси, змінені на 10% (на 31 грудня 2022 року: 10%) по відношенню до діючих.

	31 грудня 2023 року		31 грудня 2022 року	
	Гривня/долар США +10	Гривня/долар США -10	Гривня/долар США +10	Гривня/долар США -10
Вплив на прибуток або збиток та капітал	114,398	(114,398)	115,791	(115,791)

	31 грудня 2023 року		31 грудня 2022 року	
	Гривня/євро +10	Гривня/євро -10	Гривня/євро +10	Гривня/євро -10
Вплив на прибуток або збиток та капітал	(90,353)	90,353	(145,026)	145,026

Обмеження щодо аналізу чутливості. У наведених вище таблицях відображений вплив змін, які ґрунтуються на основному припущенні, у той час як інші припущення залишаються незмінними. У дійсності існує зв'язок між припущеннями та іншими факторами. Також необхідно зауважити, що чутливість має нелінійний характер, тому не повинна проводитися інтерполяція або екстраполяція отриманих результатів.

Аналіз чутливості не враховує, що Банк здійснює управління своїми активами та зобов'язаннями. Окрім того, фінансове положення Банку може змінюватись в залежності від фактичних змін, які відбуваються на ринку. Наприклад, стратегія Банку щодо управління фінансовими ризиками спрямована на управління ризиком, який виникає у результаті ринкових коливань. У випадку різких негативних коливань цін на ринку цінних паперів керівництво може звертатися до таких методів як продаж інвестицій, зміна складу інвестиційного портфеля, а також інших методів хеджування. Відповідно, зміна припущень може не мати впливу на зобов'язання, але може суттєво вплинути на активи, які обліковуються в окремому звіті про фінансовий стан за ринковою ціною. У цій ситуації різні методи оцінки активів і зобов'язань можуть призвести до значних коливань величини капіталу.

Інші обмеження у наведеному вище аналізі чутливості включають використання гіпотетичних змін на ринку з метою розкриття потенційного ризику, які являють собою лише прогноз Банку щодо майбутніх змін на ринку, які неможливо передбачити з якою-небудь мірою впевненості. Також обмеженням є припущення, що всі процентні ставки змінюються ідентичним чином.

АНОТАЦІЯ

Черній Н.В. Тема кваліфікаційної роботи: *«Фінансовий моніторинг у системі забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання: обліково-аналітичний аспект»*. Кваліфікаційна робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II. Берегове, 2025.

Кваліфікаційна робота містить зміст, вступ, основну частину, яка складається з трьох розділів, висновки і пропозиції, список використаної літератури, список додатків, додатки, анотацію. Кваліфікаційна робота містить 83 сторінок тексту, 1 таблиць, 5 рисунків. Для написання кваліфікаційної роботи було використано 51 літературних джерел.

Дослідження фінансового моніторингу в Україні зумовлена зростаючою необхідністю посилення економічної безпеки суб'єктів господарювання в умовах глобалізації та фінансових ризиків, що виникають внаслідок економічних та політичних змін. Україна, як частина міжнародної економічної спільноти, стикається з численними викликами у сфері фінансової безпеки, що потребує ефективних механізмів контролю та моніторингу для виявлення та запобігання фінансовим порушенням, таким як відмивання коштів, фінансування тероризму та інші загрози.

Завдяки постійним змінам в економічному середовищі та розвитку нових фінансових інструментів і технологій, фінансовий моніторинг став важливим елементом системи забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання. Суб'єкти господарювання повинні враховувати як внутрішні, так і зовнішні фактори, які можуть впливати на їх економічну стабільність. У цьому контексті фінансовий моніторинг виступає як ефективний інструмент для забезпечення своєчасного реагування на можливі загрози та запобігання фінансовим ризикам.

Ключові слова: моніторинг, фінансова безпека, банківські системи, економічна безпека, звітність

Мета дослідження полягає у дослідженні фінансового моніторингу для забезпечення економічної безпеки

Об'єкт дослідження: фінансовий моніторинг банківських установ

Предмет дослідження є організаційно-методичні підходи до фінансового моніторингу у системі забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання: обліково-аналітичний аспект.

У кваліфікаційній роботі розкрито теоретичні основи та практичні положення щодо фінансового моніторингу у системі забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання: обліково-аналітичний аспект на базі АТ

Практичне значення результатів дослідження дає можливість для подальшого розвитку сприймання, вивчення і удосконалення питань щодо фінансового моніторингу у системі забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання та його обліково-аналітичний аспект.

ABSTRAKT

Cherniy N.V. A minősítő munka témája: "Pénzügyi monitoring a gazdálkodó szervezet gazdasági biztonságát biztosító rendszerben: számviteli és elemzési szempont." A 071 „Számvitel és adózás” szakon a felsőoktatás második (mester) fokozatának megszerzéséhez szükséges minősítő munka. Rákóczi Ferencről elnevezett Kárpátaljai Magyar Intézet II. Beregszász, 2025.

A pénzügyi monitoring vizsgálata Ukrajnában a vállalatok gazdasági biztonságának megerősítésére irányuló növekvő szükségletből fakad a globalizáció és az olyan pénzügyi kockázatok környezetében, amelyek gazdasági és politikai változások következtében merülnek fel. Ukrajna, mint a nemzetközi gazdasági közösség része, számos kihívással szembesül a pénzügyi biztonság terén, amelyek hatékony ellenőrzési és monitoring mechanizmusokat igényelnek a pénzügyi jogsértések, például pénzmosás, terrorizmusfinanszírozás és egyéb fenyegetések felismerésére és megelőzésére.

Az állandó gazdasági környezeti változások, valamint az új pénzügyi eszközök és technológiák fejlődése következtében a pénzügyi monitoring a gazdasági szereplők gazdasági biztonsági rendszerének fontos elemévé vált. A vállalkozásoknak figyelembe kell venniük mind a belső, mind a külső tényezőket, amelyek befolyásolhatják gazdasági stabilitásukat. Ebben az összefüggésben a pénzügyi monitoring hatékony eszközként működik a lehetséges fenyegetések időben történő felismerésére és a pénzügyi kockázatok megelőzésére.

Kulcsszavak: monitoring, pénzügyi biztonság, bankrendszerek, gazdasági biztonság, jelentéskészítés.

A kutatás célja a pénzügyi monitoring vizsgálata a gazdasági biztonság biztosítása érdekében.

A kutatás objektuma: a banki intézmények pénzügyi monitoringja.
A kutatás tárgya: a pénzügyi monitoring szervezeti és módszertani megközelítései.

ANOTATION

Cherniy N.V. Topic of qualification work: "Financial monitoring in the system of ensuring the economic security of a business entity: accounting and analytical aspect". Qualification work for obtaining the second (master's) level of higher education in the specialty 071 "Accounting and Taxation". Transcarpathian Hungarian Institute named after Ferenc Rákóczi II. Berehove, 2025.

The study of financial monitoring in Ukraine is driven by the growing need to enhance the economic security of enterprises in the context of globalization and financial risks arising from economic and political changes. Ukraine, as part of the international economic community, faces numerous challenges in financial security, requiring effective control and monitoring mechanisms to detect and prevent financial violations such as money laundering, terrorist financing, and other threats.

Due to constant changes in the economic environment and the development of new financial instruments and technologies, financial monitoring has become a crucial element of the economic security system for economic entities. Enterprises must consider both internal and external factors that may impact their economic stability. In this context, financial monitoring serves as an effective tool for ensuring timely responses to potential threats and preventing financial risks.

Keywords: monitoring, financial security, banking systems, economic security, reporting.

The aim of the study is to examine financial monitoring as a means of ensuring economic security.

Object of study: financial monitoring in banking institutions.
Subject of study: organizational and methodological approaches to financial monitoring.

Звіт про перевірку схожості тексту Identific

Назва документа:

Черній_Н_кваліфікаційна робота.pdf

Ким подано:

Габор Потокі

Дата перевірки:

2025-01-22 10:55:29

Дата звіту:

2025-01-22 13:03:17

Ким перевірено:

I + U + DB + P + DOI

Кількість сторінок:

88

Кількість слів:

16831

Схожість 5%

Збіг: 31 джерела

Вилучено: 13 джерела

Інтернет: 31 джерела

DOI: 0 джерела

База даних: 0 джерела

Перефразовування 1%

Кількість: 29 джерела

Перефразовано: 1088 слова

Цитування 1%

Цитування: 23

Всього використано слів: 392

Включення 0%

Кількість: 1 включення

Всього використано слів: 10

Питання 0%

Замінені символи: 0

Інший сценарій: 3 слова